

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Ewald, Theodor.

Fru Dannemand : historisk Roman fra Frederik
den Sjettes Tid.

Vol. 2

København : Chr. Flors Boghandel, 1911

2 bd. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

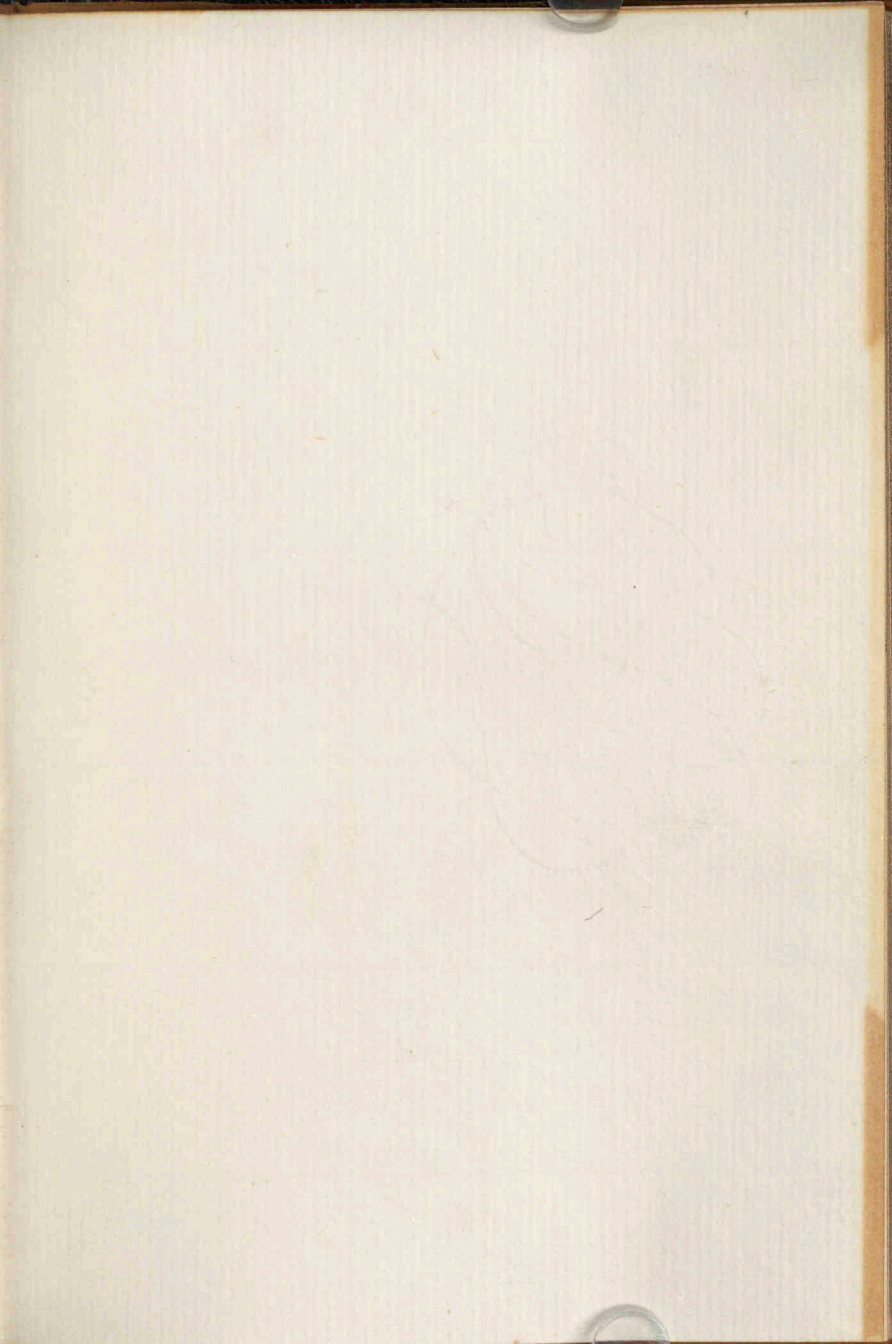
57,-125

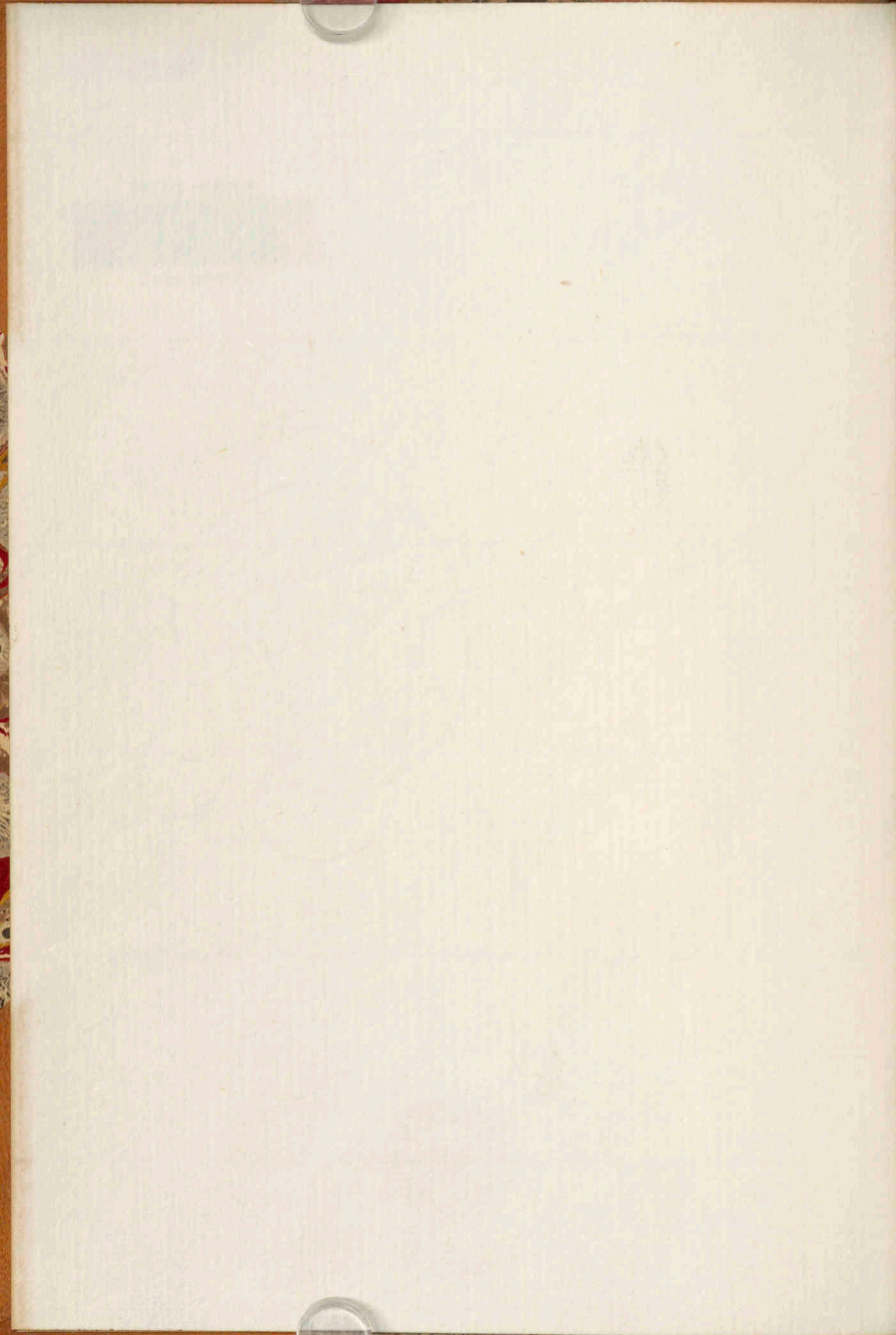
Det Kgl. Bibliotek

130024846971

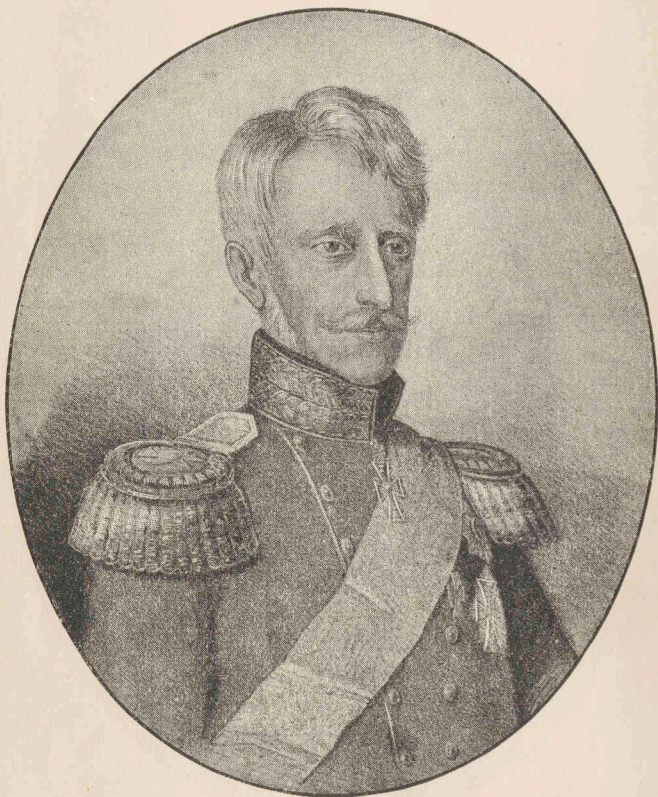

THEODOR EWALD
FRU DANNEMAND

1912-81878

FREDERIK DEN 6TE SOM ÆLDRE

FRU DANNEMAND SOM ÆLDRE

PHU DAI AND SON, LTD.

THEODOR EWALD

FRU DANNEMAND

HISTORISK ROMAN

FRA FREDERIK DEN SJETTES TID

ANDEN DEL

KØBENHAVN
CHR. FLORS BOGHANDEL

1911.

Frantz Christreus Bogtrykkeri. København.

INDHOLD

Første Bog.

- Første Kapitel:* Maskerade.
Andet Kapitel: Madam Rafsted falder i Unaade.
Tredje Kapitel: Eros og Bachus.
Fjerde Kapitel: Madam Andersen i Sorø.
Femte Kapitel: Et røbet Inkognito.
Sjette Kapitel: Intriger.

Anden Bog.

- Syvende Kapitel:* Intermezzo.
Ottende Kapitel: Og Eros lo.
Niende Kapitel: Drøm og Opvaagnen.
Tiende Kapitel: Et Vidne.
Elleve Kapitel: Endnu et Vidne.

Tredje Bog.

- Tolvte Kapitel:* Flygtningen.
Trettende Kapitel: Et Nederlag.
Fjortende Kapitel: Hjem til Svendborg.
Femtende Kapitel: Paa Christiansfeld.
Sekstende Kapitel: Forsoningen.

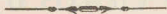
Fjerde Bog.

- Syttende Kapitel:* En Genganger.
Attende Kapitel: I Kamp med Skygger.

Nittende Kapitel: En Soirée.
Tyvende Kapitel: Prøvelsens Tid.
En og tyvende Kapitel: De sidste Aar.

Femte Bog.

To og tyvende Kapitel: To Kvinder.
Tre og tyvende Kapitel: I Enkestand.
Fire og tyvende Kapitel: Afslutning.

FØRSTE BOG

FORSTE BOG

FØRSTE KAPITEL.

Maskerade.

Frederik den Sjette havde ikke for Skik at gaa og gemme paa sit Nag, naar det ikke netop drejede sig om Forsøg paa at svække hans Magt og omstyrte hans Trone; han blev ved at komme paa Toldbodvejen som sædvanlig, tre Gange om Ugen, og han prøvede hver Gang paa at slaa ind i den gamle Tone; men hans Tilnærmelser prellede af paa Fru Danne-mands tilbageholdne Ro; hendes Hjærte var blevet koldt imod ham, han var blevet hende ligegyldig, han havde ikke længere nogen Magt over hendes Sind.

Og det pinte ham, for han længtes efter hende; hun var nu i sin Trods smukkere end nogen Sinde; han havde selv fundet det rette Udtryk for den For-

andring, hun var undergaaet, da han sagde til Bülow: Hun har smøget Fru Dannemand af sig for at blive Bendte Rafsted igen. Men netop derved blev hun end mere fristende og æggende for ham. Han overvældede hende med Gaver, men hendes Tak var kølig som hendes Blik; hendes Kærtegn var tvungne de følte ikke mere nogen Glæde i hinandens Favn.

Og saa begyndte hun at stille ganske urimelige Krav til ham; det var, som om hun nu, da hun følte sig skuffet i sin Kærlighed, vilde udnytte Forholdet til det yderste, skaffe sig saa store materielle Fordele, som bare muligt; og det kom til idelige Sammenstød, hvor megen Umage Kongen gjorde sig for i det mindste at bevare Skinnet...

„Lille Pige, lille Pige,“ sagde han en Dag... „hvorfor kan det ikke blive imellem os, som det var før? Kan du slet ikke huske...? Nu du sidder dér, er det ligesom jeg ser dig for mig den Gang i Bagsværd, hvad? Jeg tror nu min Sæl ogsaa du bliver yngre og yngre; og du var nu forfærdelig sød den Gang, Bendte, saa hyggelig og kælen, og saadan et Humør, du havde!“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand, „den Gang skulde du have ladet mig være, saa havde jeg vel ikke været ødelagt nu; men jeg var jo ikke andet end et Barn, da du tog mig...“

„Naa naa,“ sagde Kongen... „tog jeg dig, saa var du nu heller slet ikke saa ked af at lade dig tage, haa, haa...“

„Aa,“ sagde hun... „naar man er seksten Aar! Og saa var du jo Kongen. Det troede jeg da; men havde jeg vidst, hvor langt fra kongeligt, du vilde behandle mig, saa...“

„Hvad behager?“ fo'r Kongen op. „Da skulde jeg mene, du faar alting, bare du peger... skønt Gud skal vide, jeg maa vende hver Skilling, før jeg giver den ud...“

„Naa ja,“ sagde hun haanligt... „hvad er der saa ved en Konge, naar han ikke engang er rig? Men for Resten véd jeg ikke, hvad det vilde koste dig at gifte dig med mig. Du skammede dig ikke for at lokke et Barn, saa kunde du vel ogsaa staa ved, hvad du har gjort.“

„Jeg synes, jeg gør det, Bendte,“ sagde Kongen. „Selv om jeg ikke kan bryde Loven.“

„Loven,“ vrængede Fru Dannemand. „Naa ja, hvad er saa hele din Magt? Du er Enevoldskonge, og der er ikke andre Love end dem, du giver, saa hvis du bare vilde, sad jeg ikke her til Spot for alle og enhver. Har du set den skønne Plakat, der var klistret op paa Gadehjørnerne i Morges?“

„Hvad for noget?“ fo'r Kongen op. „En Plakat? Det har Bagger ikke nævnet med et Ord...“

„Nej hvorfor skulde han det? Det kan jo være dig lige meget, om Folk fornærmer mig eller ikke; Politidirektøren forelægger vel ikke dig andet end Stats-sager... For Resten angik det nu ogsaa dig; det var holdt som en Kundgørelse, at du formedelst de daarlige Tider vilde give Adjutanterne en Benefice paa Teatret; der skulde opføres „Vejen til Ødelæggelse“ eller „Fanden er løs“ og derefter en Solo af Fru Dannemand...“

„Haa, haa... det er vel ikke andet end en kaad Studiosus, der har været paa Spil; men Bagger skulde nu alligevel have meldt det. Men jeg kan da ikke gøre ved...“

„Ikke sandt? Du kunde vel sætte mig saa højt, at ingen vovede at røre mig. Dig skal Folk nok vogte sig for at gøre noget imod, fordi saa sætter du dem i Taarnet. Men jeg sidder her ene mellem mine Piger... det ender med, at Pøbelen slaar Døren ind en Dag og slæber mig gennem Skarnet.“

„Nej véd du nu hvad, Bendte! Du sidder jo da

her i min Hovedstad midt imellem Soldater og Politi, og Borgerne er skam loyale..."

„Borgerne, ja... Men tror du en Flok drukne Matroser er loyale? Du véd ikke, hvor Fader dør paa Holmen, saadan som de snakker om mig. Du kunde da i det mindste give mig nogle Lakajer, saa jeg ikke var forsvarsløs, om det skulde gaa galt.“

„Herregud, lille Bendte,“ sagde Kongen sørgmodigt. „Dengang ude i Bagsværd var du saamænd glad for lidt. Jeg er bange for, at al den Hurlumhej herinde rent har spoleret dig for mig.“

„Ja, jeg morer mig saamænd ikke herinde,“ sagde Fru Dannemand. „Kan det gøre dig nogen Glæde, skal jeg saamænd gerne flytte ud til Bagsværd igen.“

„Vilde du virkelig?“ sagde Kongen glad. „Vi kunde vel faa Smedens Hus til Købs, hvad? Det kunde være rigtig rart, lille Pige, dér er dog nogen af vore bedste Minder... Men saa blev det vel ikke som i de gode gamle Dage alligevel, hvad?“

„Nej naturligvis,“ sagde Fru Dannemand koldt. „Man bliver jo ikke saadan ved at være den samme... Og du tænker dig da heller ikke, at vi kunde rummes i den Smule Hus nu, med alle de Børn og Tjenerskab; du kunde ogsaa gerne bygge mig et lille Slot, det vilde være meget bedre for Børnene om Sommeren.“

Kongen blev ved at se med sine farveløse, stive Øjne paa hende, og det skjalv om hans Mund, som var han paa Nippet til at briste i Graad; hvad vilde han ikke have givet til i dette Øjeblik, at han kunde have givet hende al den Herlighed, hendes forfængelige lille Hjærte tørstede efter... saadan som han længtes! Han syntes aldrig, han havde været saa forelsket i hende som nu; og saa var det hele saa umuligt, ganske og aldeles umuligt...

„Uf,“ sagde Fru Dannemand og trak Sjalet tæt-

tere sammen om sit Bryst. „Det er da ogsaa de evige Penge; var du endda rig, saa det hele ikke blev saa smaat; jeg tænker, der er mange Gros-serere, som ofrer mere paa deres Kærester end du.“

„Herregud, lille Bendte,“ sagde Kongen tungt... „jeg kan jo ikke; véd du hvad, jeg vilde saamænd forleden laane 70,000 Rigsdaler i Hamburg, men tror du ikke Jøderne forlangte alle Kronjuvelerne i Pant...“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand haardt. „Saadan er det.“

Hun sad lidt og saa paa ham... saa gammel han efterhaanden var kommet til at se ud, og saa grim han var med de lyse Øjne og det farveløse Haar, naar han saadan sank hen i Slaphed og Sløvhed. Hun fik et Øjeblik helt ondt af ham; men saa syntes det hende paa én Gang helt ubegribeligt, at hun nogen Sinde kunde have holdt af ham... at hun havde indbildt sig, at han ejede hendes Hjærte, denne trætte Gamling, som kunde være hendes Fader... og det syntes hende en Skam, at hun havde hvilet i hans Favn... helt umuligt var det, om dette skulde blive ved...

Og hun gabede og rejste sig.

„Naa,“ sagde hun og gik mod Døren... „Nu er Klokken nok snart mange.“

„Ja,“ sagde Frederik den Sjette og saa op paa hende med et Glimt i Øjet. „Det er nok bedst, vi kommer til Køjs.“

„Nej, ikke i Aften“, sagde hun. „Jeg er træt. Godnat.“

Hun nikkede blot og gik; han hørte, at hun drejede Nøglen om; og han blev siddende dér, sammensunken, og stirrede paa Døren, der havde lukket sig efter hende...

Saadan gik det bestandig nu; men Kongen blev

alligevel ved med at komme; han mindedes, hvor god Bendte altid havde været, og han syntes, det var rent utænkeligt, at hun for Alvor vilde svigte ham, nu da Ulykken var over ham. For nu saa det saa truende ud paa alle Kanter, at det syntes at gaa mod Enden med hans Magt.

Den danske Hjælpehær, som førtes af Kongens Svoger, Prins Friedrich af Hessen, havde fulgt Marchal Davoust frem gennem Mecklenburg, men da Napoleon blev slaaet, maatte den trække sig tilbage mod Hamburg; dér lod Davoust sine Forbundsfæller i Stikken, og Danskerne var nær blevet omringede; det lykkedes dem at sejre ved Boden, ved Sehested slog de sig igennem Fjendernes Rækker og kastede sig ind i Rendsborg; men det var jo kun Galgenfrist...

Og under alt dette voksede Ophidselsen i København; det var efter Haanden ikke saa stort beventd med Borgernes Loyalitet, om end det mest gik ud over Kongens Omgivelser; Uroligheder hørte til Dagens Orden, de forhadte „røde Fjer“ vovede ikke at vise sig paa Gaden; Adjudanterne vovede sig kun ud i civil Dragt, og endda var flere af dem Genstand for Overlast; Bülow maatte en Dag flygte ind paa Amalienborg, forfulgt af en hujende Pøbel. Og der udkom flere Skandaleskrifter, som aabenlyst tog Sigte paa Kongen selv.

Frederik den Sjette lod ikke til at være knækket af Modgangen, han levede tvært imod op igen og anlagde sit gamle forcerede Væsen, der skuffede de fleste; kun naar han blev alene med Bülow, og de mødte hinandens Blik, slappedes de begge for et Nu, Skyggen faldt over dem, og den ene tænkte om den anden: Hvor det har taget paa ham, hvor dybt han i Virkeligheden er ramt, og hvor han skjuler det godt...

Men de talte ugerne om det frygtelige, som var

sket og kunde ventes; der var som en hemmelig Brøde, der bandt dem sammen, en dulgt Skyldbevidsthed, der skulde døves; og der blev drukket stærkt og skæmtet drøjt og danset...

En Dag kom Frederik den Sjette op til Fru Dannemand og sagde lystigt:

„Hør, lille Fru Dannemand, hvad kan det nytte, vi gaar her alle sammen og hænger med Næbbet? Lad os more os, saa længe vi kan... hvad siger du om et lille Maskebal, hvad? Den Slags morede min Fader saa meget, men nu kan vi jo ikke mere have saadan noget ved Hoffet, fordi min Kone er saa svag; saa naar jeg vil more mig, har jeg jo ikke andet Hof end det her, hvad? Haa haa..."

Og Fru Dannemand blev ganske ivrig efter at faa det sat igennem; for ogsaa hun havde jo Tanker, der gerne vilde døves, og helt velgørende var det for dem begge, engang igen at kunne være optagne af det samme; det blev som en Vaabenstilstand mellem disse to... som to store Børn sad de og drøftede Enkeltheder i Arrangementet, og hvad de vilde have paa.

„Véd du hvad," sagde Fru Dannemand, som lige havde læst Oehlenschlägers Aladdin og fundet Helten temmelig fersk, medens hans frygtelige Fjende havde fyldt hende med gispende Beundring... „jeg synes, du skulde være Noureddin, det vilde da være noget nyt."

„Noureddin?" sagde Kongen, som ikke gerne læste andet end krigshistoriske Skrifter, naar han kunde slippe. „Hvad var det for en Kumpan?"

„Gud, det er jo Trolldanden i Aladdin", sagde Fru Dannemand. „Den af Oehlenschläger, den skulde du virkelig tage og læse; den er noget af det magnifikeste."

„Haa haa," lo Kongen... „ja, det var jo slet ikke saa lidt. Men Poesi og den Slags kommer du nu til

at tage dig af, og du læser jo aldrig for mig mere... Det kunde for Resten være meget kønt, om du klædte dig som Danmarks Genius, hvad?"

„Nej, saa vilde jeg da hellere være Norges," sagde hun og blev rød. „Der stammer Fader jo fra. Eller ogsaa kunde jeg bare være Jente; de har saadan nogen kønne Nationaldragter dér oppe. Og saa kunde du jo være Christian den Fjerde."

„Nej, det gaar Pinedød ikke an," lo Kongen. „Jeg er jo ikke større, end at jeg kunde stikke i et af hans Bukseben, haa haa... men jeg kunde jo ogsaa være en norsk Bondeknøs, hvad? Saadan en lille Komedie tror jeg da nok, jeg kunde spille; det skal blive rigtig morsomt... eller synes du jeg heller skulde være Cæsar, hvad? Han var ikke videre stor saadan af Corpus; og Snyderkæft har jeg da, haa, haa... men saa skulde du være Sejrens Gudinde og sætte en Krans paa Hovedet af mig; synes du ikke en Laurbærkrans kunde klæ' mig, hvad? Haa, haa..."

Han saa saadan paa hende, at hun rigtig forstod, hvilken bitter Ironi der laa bag hans Ord, hvor frygtelig en Fortvivlelse der ulmede under hans løslupne Lystighed. Og de tog begge Øjnene til sig og pludrede videre; for man maa ikke standse og tænke efter, naar man vil danse Kankan paa Afgrundens Rand; Masken i det mindste maa grine og larme, er end Ansigtet bag den aldrig saa fortrukket af Smerte.

Samme Eftermiddag indfandt Major von Cruse sig, og denne Gang havde han virkelig faaet Brev fra Grev Vargas de Bedemar og mødte med Posen fuldt af Nyt. Maltheserridderen havde nu fuldendt sin Undersøgelse og overgivet Norges Statholder, Prins Christian Frederik, et udførligt Forslag til en Reformation af Kongsbergværket. Men han tænkte aldeles ikke paa at vende hjem; han havde en høj Stjerne

hos Statholderen og var selv ganske indtaget i den aandrig, besnærende Prins.

„Og maaske venter der ham en stor og glørværdig Fremtid,“ sagde Majoren... „der gaar i alt Fald visse Rygter, som synes at have noget paa sig; naturligvis bliver vi nødt til at afstaa Norge til Karl Johan, men Nordmændene gaar aldrig godvilligt under svensk Herredømme, og de nærer Ringeagt for Tronfølgerens Person...“

„Hvordan er han egentlig, Karl Johan?“ spurgte Fru Dannemand hen i Vejret, blot for at skjule den Forvirring, der altid greb hende, naar Majoren bragte Grev Vargas paa Tale. „Han maa dog alligevel være en betydelig Mand?“

„Bah,“ sagde Majoren... „en Lykkeridder, en hul Bro'r. „Véd De, hvordan han vandt Svenskerne for sig, min Naadige? Han sendte et stort Oliemaleri derop med Gemalinden og de dejlige Børn paa, ha, ha... og Svenskerne blev straks charmerede. Naa men saa forraadte han jo Kejseren... forraadte ham plumpt, man mærkede straks hans tarvelige Ekstraction. Jeg havde en Gang den Lykke at gøre Marechal Davoust's Bekendtskab i Paris... De véd, Prinsen af Eckmühl; han kaldte altid Bernadotte for Landsbybarberen, *ce barbier de village*, ha, ha.“

„Naa ja,“ sagde Fru Dannemand smilende... „det lader jo til, at han er dygtig i sin Profession, siden han vil barbære Danmark saa grundigt.“

„Bravo!“ raabte Majoren og klappede lydløst i sine Hænder. „Det sagde Deres Naade superbt; jeg skal drage Omsorg for, at denne Aandrighed bliver bragt i Cirkulation.“

Han iagttog hende uafladeligt, hans stikkende Blik veg ikke fra hendes Ansigt, hendes hastige Aandedrag, den næsten usporlige Bæven; hendes Stemme, hendes echaufferede Udseende, intet und-

gik hans Opmærksomhed. Han lurede paa hende som Slangen paa sit Bytte, og han var bristefærdig af Utaalmodighed. Den Tanke, at hans Datter Cathrine skulde fortrænge Fru Dannemand i Kong Frederiks Gunst, var blevet hans fikse Idé; han havde sat sig i Hovedet, at denne lille tarvelige Mætresse var den eneste Hindring for hans ærgerrige Planer, og nu vidste han, at Forholdet var kølnet, der gik vilde Rygter om forestaaende Brud, og hans fine Næse vejrede Sandheden... Endnu i Morges havde han sagt til sin Datter: Vi maa saagu smede, mens Jærnet er varmt, min Putte! — Og med sit uforlignelige skarpe Vid havde Putten svaret: Medens Kongen er kold, mener du, Papa! — Aa, havde han bare den fordømte Grev Vargas her nede nu, da den mindste Uforsigtighed kunde fremskynde Katastrofen...

„For Resten,“ fortsatte han, „saa er nu Prins Christian Frederik nu under uns gesagt ogsaa noget af en hul Bror'... ja det tør jeg jo nok sige her, De véd, Kongen ynder ham ikke. Og det hedder sig, at han er designeret til den svenske Trone, han er blevet Folkets Afgud efter Christian Augusts Død; jeg har hørt, at Hans kongelige Højhed eventuelt vil antage Navnet Oluf den Fjerde... det er ikke mærkeligt, at vor Ven, Grev Vargas, nok ønsker at opleve dette nordiske Eventyr...“

Majoren nød det ganske lille Sæt, det gav i Fru Dannemand, da han saa uventet atter nævnede Maltheserridderens Navn, og nu lod han pludselig den Bombe springe, han saa betænksomt havde gemt til sidst:

„Det er jo ogsaa forklarligt, at Grev Vargas føler sig tiltrukket af Prinsens Person; den ene Charlatan søger den anden... For ikke sandt, naar vi skal tale oprigtigt, disse spanske Emigranter... der er og bliver dog noget suspekt ved deres Person;

jeg hører, at Videnskabsmændene ikke regner hans mineralogiske Sysler for andet end Dilletanteri; og saa disse smagløse frivole Elskovshistorier... mener De ikke ogsaa, min Naadige? En Charmeur, Gudbevares, men hul, falsk... Skum..."

Majoren smækkede med Læberne og lænede sig tilbage i Stolen, sikker paa sin Triumf. Men den ventede Eksplosion udeblev ganske, Fru Dannemand fo'r ikke op og gav sig ingen Blottelse; hun saa roligt smilende paa Majoren og sagde:

„Véd De, Major, i næste Uge skal vi have Maskerade; De maa endelig komme med.“

„Hvad behager?“ stammede Majoren forbløffet. „Jeg mener... jeg takker Deres Naade... Maskerade? Ser man det, i disse Tider; jeg troede, at Hans Majestæt er saa optaget af Fredsforhandlingerne, Udsigterne er dog ikke lyse..."

„Hr. Major,“ sagde Fru Dannemand og truede ad ham med Fingeren... „er De gammel Officer og kritiserer Hans Majestæt? Véd De hvad, jeg har en udmærket Idé til Dem; De skal være Slavehandler, De er jo korpulent... jeg kan se Dem for mig, siddende med korslagte Ben og dampende paa en tyrkisk Pibe, i Kaftan og Turban; jeg er sikker paa, at det vilde klæde Dem. Og Deres Datter som en stakkels Handelsvare ved Deres Fødder, De véd saadan med udslaget Haar og ikke noget videre paa; hun er jo saa henrivende... De maa i alt Fald anspænde Deres Fantasi, denne Fest skal være noget aldeles ekstra.“

Majoren sad fuldstændig konfus og bed i sin ene Handske; han havde ingen Anelse om, at han var i den Grad gennemskuet, komplet forraadt; saa havde han altsaa ikke mere at gøre her, den lille Dronning havde overrumplet ham totalt og slaaet ham med hans egne Vaaben...

Han stirrede hadefuldt paa hende og tænkte, at

dette skulde hun faa betalt; han skulde sandelig ikke skaane hende, den Dag hun blev styrtet; saadan vilde det jo gaa hende før eller senere, hovmodig og ufor-sigtig som hun var; aller lettest vilde det maaske gaa, naar hun blev overladt til sig selv; og ret betænkt stod han sig jo ogsaa bedst ved at holde sig uden for det hele, saa han umistænkt kunde træde til og plukke den modne Frugt, naar Tidens Fylde kom.

Han mumlede noget om, at han næppe var i Byen til den Tid, han vilde ganske sikkert være ude af Stand til at komme; saa tog han Afsked og svor i sit stille Sind, at han ikke mere vilde sætte sine Ben i dette Hus, ikke før Luften var ren. Og han stampede i Fortovets Sten ved Tanken om, at dette intriguante, tvivlsomme Fruentimmer bredte sig i de Saloner, som retmæssig tilkom hans Cathrine; han var virkelig naaet til den Overbevisning, at Fru Dannemand ganske lumpent bestjal ham, mæskede sig paa de frodige Græsgange, som ene grønnedes for, at hans eneste Lam kunde trives...

Hans Datter var gaaet ud, da han kom hjem, og han kunde ikke holde ud at være ene, saa ophidset som han var. Han trængte til at kaste sig ud i en Lidenskab, der kunde døve, til at spille og drikke; og det faldt ham ind at gaa til Rømeling, som var den eneste af Kongens Adjudanter, han stod paa god Fod med. Rømeling var ikke kræsen i Valget af sine Venner.

Rømeling boede dengang i Gjethuset paa Kongens Nytorv, hvor han bestandig holdt aabent Hus for enhver, der lod Fiolen sørge og kunde drikke og spille højt, hvad Tid paa Døgnet det saa var. Han havde en fortræffelig Rhinskvind i sin Kælder og spillede en meget munter Bazet; desuden havde han en Egen-skab, som tiltalte Major v. Cruse overordentligt: han var saa meget Grandseigneur, at han nødig vandt

fra sine Gæster, hvorfor Majoren aldrig spillede med ham uden i hans eget Hjem; det skaffede ham en behagelig fast Indtægt, og han plejede selv at sige til sin Datter: Jeg tror saagu, jeg gaar hen til Rømeling efter noget Havre til min Hest.

Men i Dag kom der ingen Rhinskvin paa Bordet; Rømeling var just ved at gøre Toilette for at begive sig til Kongens Taffel, og Majoren vilde netop til at gaa igen, da Døren pludselig gik op, og Grethe Lystrup svansede ind gennem Stuen og forsvandt i Rømelings Sovegemak; saa blev han af Nysgerrighed; han kendte Generaladjutantens gode Smag og havde nok Lyst til at komme en af den store Feinschmeckers Lækkerbidskener paa nærmere Hold. Ventetiden fordrev han med at se ud paa Torvet, hvor mægtige Sneydynger hobede sig op til stort Besvær for Vogne og Fodgængere; og da Rømeling og Jomfru Lystrup traadte ind, raabte han muntert:

„Det er virkelig en charmant Idé af Dem, min kære Rømeling! De behøver ikke at rejse til Schweiz, De har arrangeret det mest henrivende Alpeparti lige nedenfor Deres Vinduer. Bare Borgerne vilde paaskønne det sublime i Deres Invention; men oprigtig talt... se engang paa den værdige Næringsdrivende dér, som har maattet kaste sig ind mellem Snebjergene for ikke at blive kørt ned; efter Udtrykket i hans Ansigt skulde jeg næsten tro, han tillader sig at bande.“

„Ja“, lo Rømeling. „Saadan er Plebs; der er ingen Sans for Naturskønhed i de inferiøre Klasser.“

„Og véd De hvad?“ sagde Grethe Lystrup, „har De hørt, hvad Folk siger? De kalder Snedriverne for Rømelings Batterier.“

„Ja“, sagde Rømeling og trak paa Skuldrene, „lader jeg Sneen køre væk, klager Bønderne over, at de ikke kan komme frem med deres Slæder; og

lader jeg den blive liggende, bander Hr. Sørensen over, at han faar vaade Fødder. Det er nu engang ikke anderledes med det civile Rak.“

„Vil du nu se, du dyr dig“, sagde Grethe Lystrup og kneb ham i Øreflippen. „Du er et rigtigt Uhyre, og hvis du ikke snart faar gjort ryddeligt paa Torvet, kommer jeg ikke til dig, før du giver mig en Karet. For Resten kunde du gerne præsentere mig for denne Herre.“

„Paa ingen Maade“, sagde Rømeling og bukkede ironisk. „Etiketten kræver, at jeg forestiller ham for dig. Maa jeg anbefale dig Major von Cruse, hvis du en Dag skulde finde min Champagne for tør; Majoren holder af de søde Mærker. Jomfru Margarita Lystrup, Hr. Major. Veteranen blandt de Hunner, som hærger Gjethusets Stepper.“

„Er du rasende?“ sagde Grethe Lystrup. „Du véd, at hvis du vil nappes med mig, gør jeg dig baade til Veteran og Invalid, inden du faar talt til tyve. Op med Champagnen, gamle Hanrej, saa Majoren kan dømme, om jeg ikke har Ret i, at den er for *sec*.“

Men Rømeling havde ikke Tid, han var allerede forsinket; og de fulgtes alle tre skæmtende ned i Porten, hvor Ordonansen stod med hans Hest.

„*Mille adrieus*,“ sagde han og svang sig i Sadlen. „Kom i Aften, hvis De gider, Major, og tag en Houris med, saa vi kan faa os et lille *partie en quatre*.“

Han kyssede paa Fingeren ad Grethe Lystrup og sprængte et Øjeblik efter hen over Torvet, hvor han forsvandt om ad Østergade.

„Se saa, min Naadige“, sagde Majoren. „Nu er Valpladsen min. Jeg haaber, De tillader mig at følge Dem hjem?“

„Ja, det kunde De vist lide“, sagde hun. „Men De kan tro nej; jeg har Haner nok i Kurven, og De

skal have Lov til at gætte en Tid endnu paa, hvor jeg bor. Men jeg skal hen til en Ven i Klareboderne, og hvis De vil følge mig derhen, er De sød. Men det er jo temmelig lyst... er De ikke bange for Deres Rygte?"

„Bah!“ sagde Majoren. „Jeg vilde ønske, jeg mødte alle mine Venner, og de vovede bare saa meget som at trække paa et Øjenbryn; jeg er i et overordentligt aggressivt Humør og capabel til at trække fra Læderet for mindre.“

„Gud, hvor De er grinagtig“, sagde Grethe Lystrup. „Jeg kunde have Lyst til at give Dem en at svale Deres Blod paa. Min Ven har nogen Meninger, der kunde faa Haarene til at rejse sig paa Deres Hoved, hvis De havde nogen, ha, ha! Bare han ser en Uniform, bliver han ligesom en Tyr for en rød Klud.“

„Top!“ sagde Majoren. „Jeg sværmer for Originaler; tør jeg spørge, om Deres Ven ogsaa nærer Aversion mod Vin, i saa Fald kunde vi maaske selv medføre den nødvendige Ammunition.“

„Tag Klørerne til Dem“, sagde Grethe Lystrup. „I Dag er det mig, der gi'r. Han er bare Student og fattig som en Lus; jeg vil forberede Dem paa, at De skal helt op i et Hummer under Taget.“

„*Tant mieux*“, lo Majoren. „En Officer har aldrig noget imod at avancere til de højeste Grader.“

„Vent saa her, mens jeg smutter ind hos Købmanden“, sagde hun. „Jeg tror, jeg tager Cognac, hvad? Den kradser saa dejligt, og Vin gør bare Jens sentimental.“

Lidt efter klatrede de op ad en Bagtrappe i Klareboderne, hvor Grethe Lystrup standsede ved en Dør, der var saa utæt, at hun kunde bøje sig ned og kigge ind gennem en Sprække.

„Se“, sagde hun og brast i Latter. „Det er

„nageløst; buk Dem ned og se selv, Major. Han ligger i Sengen med Støvlerne paa og sover som en Sten.“

„Hm“, sagde Majoren og kiggede interesseret. „Det forekommer mig, at der staar en Flaske og holder Vagt ved hans Hovedgærde; vi gør vist bedst i at retirere os og ikke rive ham brutalt ud af hans Studier.“

„Den er bare halvt tømt“, sagde hun. „Saa har han været i Gang med Juraen i Dag, det sætter ham altid i daarligt Humør. Men nu skal han have en Krigssang, saa skal De bare se, hvor han bliver vaa-gen.“

Hun gav sig til at tromme Tappenstregen med knyttede Hænder paa Dørfyldingen; og et Øjeblik efter hørte de et Gisp derinde; Jens Iversen gned sine Øjne og strakte sig, saa Sengen knagede.

„Hah!“ raabte han. „Hold op med de Helvedes Toner! Hvem er det, som forstyrrer Minervas Søn i hans Gransken med Tyrannens afskyelige Lirum-larum? Apage Satanas... kommer du for at slæbe mig i Gældsængsel, saa spark Døren ind; men jeg siger dig forud, at der skælver en Støvleknægt i min Haand, og dens døde Træ har faaet Liv og tørster med hver Pore efter at drikke din Pandes Blod!“

Grethe Lystrup lo som en besat og maatte støtte sig til Majoren; hun gav sig til at slaa Tappenstregen med Cognacsflaskerne, saa det klingrede, og Majoren udstrakte bedende sine Hænder for at afværge den Ødelæggelse, som truede den dyrebare Vædske.

„Guds Død!“ raabte Jens Iversen og sprang ud af Sengen, „de Toner synes jeg, jeg skal kende! Aldrig har jeg troet, at de slaveklædte Morderes Hymne kunde lyde saa lifligt! Og Flaskerne er fulde, siger mit erfarne Øre... om de saa klinger i en Slutters Haand, skal de ikke banke forgæves paa min Dør.“

Han aabnede Døren og stirrede med aaben Mund paa sine to Gæster.

„Hvad for noget!“ udbrød han pathetisk. „Gøgler endnu Brændevinen i min Hjerne, eller har jeg drukket mig ihjel og er vaagnet op midt i Eventyrets Land? Det forekommer mig, at Himlen har udspyet en af sine Engle, og Djævelen givet et brændemærket Belials Barn fra sig udenfor mine Dørstolper! En Major, tror jeg, og ikke engang i Brandkorpsen? Og mine *manes* styrter sig ikke over den formastelige og knuser ham til Støv? O, mine Husguder maa være tørstige; i Sandhed, Major, De har et Vaaben i Deres Haand, som halvvejs forsoner mig med Deres Distinktion. Bachus og Eros, træd ind... værer velkomne, og Majoren være taalt paa Købet!“

„Major i denne Vestas Præstindes Sold“, sagde Major von Cruse, der morede sig kosteligt og straks slog ind paa Jens Iversens Tone. „Oven i Købet en meget tørstig Major, Hr. Studiosus, og ganske ufarlig; i Øjeblikket attacheret Forplejningskorpsen og iøvrigt uddannet ved Propartilleriet gennem mange hæderlige Bataljer.“

„Ved Fader Evan“, sagde Jens Iversen og trak en Flaske op med et Smeld. „Lad os da saluttere til Ære for den nye Tid! Visselig maa Frihedens Morgenrøde være nær, naar Hans Majestæts Kanoner skæmter letfærdigt med den blanke Knaps højhellige Sacrament. Grethe, du er et Geni; det er første Gang, jeg har set en Chakot, der sad paa et Hoved... svup... og svup. En Flaske pr. Hoved, og den ene Hals drikker af den anden. Død og Fordømmelse over de slebne Pokaler... ah! Det gør godt at fornemme den hellige Ilds guddommelige Flamme syde gennem det sløve Frøblod... Skaal, Broder Major! Drik, og jeg skal prædike, saa Slavekludene hagler i Pjalter af Deres Krop.“

„Bravo!“ raabte Grethe Lystrup, der havde slængt sig i Sengen. „Præk løs, Jens! Giv ham en af dine Filippika'er, saa der kan blive en rigtig Tyrefægtning; og værsgo' og lad være med at snakke ham efter Munden, Major, saa er der jo ikke noget ved det hele; De skal bare se, hvor Jens er knusende sjov, naar han ser rødt.“

Jens Iversen stirrede pludselig mistænksomt paa von Cruse og tog en dyb Slurk af Flasken.

„Ha“, sagde han, „en Filippika, siger du? Hør, du min Veninde, der er Jomfru som en Konge uden Kongedom, takket være din gode Skæbne og mig og mange andre... er dette et Komplot? Har du slæbt en af Tyrannens Spioner ind i Folkets Lejr, for at han skulde omtaage mine Sanser med Vindunster? Er du selv i Usurpatorens Sold, du Dalila, og vil rane min Styrke, naar jeg hviler mit troskyldige Samsonhoved i dit Skød? Apaga Dalila! Og glem ikke, at Samsons Haar voksede ud paany, saa han omstyrtede Templet og knuste Filisterne med sig selv...“

„Hør nu engang, Hr. Studiosus“, sagde Majoren, der allerede var kvart drukken og havde faaet en Idé, som syntes ham rent ud genial. „Nu kaster jeg baade Sabel og Chakot og rækker Dem Haanden til et broderligt Forbund... naturligvis i fuldeste Tillid til Deres Diskretion.“

„Du!“ raabte Jens Iversen og stødte sin Flaske mod Majoren. „Sig du, Broder Major! Du er Fanden gale mig en flink Fyr! Men hvorfor Diskretion? Hvorfor i Løn? Kast Kludene af dig for altid, siden du dog er en fribaaren Sjæl. Vask Slavemærket af din Krop, at du kan vorde ren!“

„Snak, Studiosus“, sagde Majoren. „Begriber De... begriber du ikke, at jeg er dig mere værd som Major end som Civil? Hør nu engang, kender du

et Fruentimmer, som kalder sig Fru Dannemand, og hvem Folkets Røst har deklareret som den lille Dronning?"

„Om jeg kender Madam Dannemand?" sagde Studenten. „Spørg mig, om jeg kender den babyloniske Skøge, Belials ypperste Præstinde, som spinder sig i Guld og Silke om sin frække Yppighed ud af Folkets Sved."

„Hvad er der med hende, Major?" sagde Grethe Lystrup ivrigt. „Hvad har De med hende at skaffe?"

„Hvad jeg har med hende at skaffe?" sagde Majoren. „Véd I da ikke, mine Venner, at ingen kommer til Kongens Øre uden gennem Skørtekanalen? Paa Mandag skal jeg være hendes Gæst ved en Maskerade."

„Maskerade?" skreg Jens Iversen. „O, du skamløse Blodsugerske, *quousque tandem abutere...* hvorlænge vil du misbruge vor Tossegodhed? Maskerade i disse Tider, da Krigen truer med at amputere Riget for dets højre Arm, som den længst har bortamputeret vort daglige Brød."

„Ja, netop", sagde Majoren. „Hans Majestæt har i sin Visdom besluttet at fejre sit forsmædelige Nederlag med en Maskerade paa Toldbodvej."

„Landsfaderen gør Ret", sagde Jens Iversen. „Visselig maa Ansigterne skjule sig under Masken, om de vil overdøve Folkets Skrig med deres drukne Grin... men det skal blive til intet! Jeg skal samle mine Venner, jeg vil stampe i Gadens Sten, saa en Armé skyder frem under mit Banner. Tak, Broder Major... Grethe lille, er denne Madam Dannemand ikke et Folkets Barn som du selv? En Nyboderspige? Jeg vil gaa til „Brokkensbod" med min Filippika, i „Brokkensbod" og „Beskidte Anker" vil jeg opløfte min Røst, saa Matroserne vaagner af deres Dvale. Vi vil slaa hendes Ruder ud, Lysene over deres skam-

løse Lystighed vil vi slukke med vore Stenkast... husker du, hun slog dig, min Grethe? Godt, Folket vil hævne din Skam!"

„Bravo!“ raabte Grethe. „Og jeg vil være med!“

„Hm“, sagde Majoren. „Jeg har en Idé, der synes mig bedre. Dette er dog Politik; en Bombe er bedre end en Sten... er du bange for at vove din Pels, Studiosus?“

„Broder Major“, sagde Jens Iversen og slog ud med Haanden, „min Pels er mit Folks. Spørg Folket, om det er bange.“

„Jeg er indbudt til Maskeraden“, sagde Majoren. „Men jeg kommer ikke. Min Datter er indbudt; men hun kommer heller ikke.“

„O, du Apollons Yndling“, raabte Jens Iversen, „du var værdig til at være Studiosus som jeg selv. Grethe, fatter du Storheden i hans Tanke? Majoren kommer ikke, men jeg kommer i hans Sted. Jeg er tynd, Majoren er tyk... se her, jeg spænder en Dyne om min Mave, jeg skjuler mit udmagrede Fjæs bag en Djævels Maske, den mæskede Forbrydelses Djævel. Og du, Grethe, du er Majorens Datter; vi klæder dig i blodig rødt og sætter en Krone af Flamme om dit Hoved; Revolutionens Hydra skal danse paa Mædressens Karneval med Vellystens bugnende Dæmon.“

De gik ganske op i deres Plan, de drak og snakke og kombinerede, til det blev sent ud paa Aftenen.

„Broder Major“, sagde Jens Iversen tilsidst. „To Indfald er bedre end et; din Invention er guddommelig, men min er heller ikke at foragte. Vi danser Uhyggen midt ind i den kongelige Tryghed og Glæde; men udenfor vil vi alligevel have Matroserne parat. For ser du, Broder, naar Masken falder, vilde det i Sandhed ikke være ilde, om Grethelil og jeg uvær-

dige kunne salvere os ud gennem et Vindue og forsvinde mellem vore Venner.“

De skiltes i overstrømmende Hjertelighed; og Jens Iversen begav sig allerede samme Aften til Brokensbod, hvor han ophidsede Matroserne paa den Maade, som var ham egen... hvert Ord klang saa uskyldigt, at han ikke risikerede stort, om der skulde være Spioner til Stede; men alle forstod ham, hvert Ord slog Gnister...

Han talte rundt paa Kipper og Knejper de følgende Dage, og Rygtet om, hvad der forberedtes, bredte sig som en Løbeild gennem Nyboder. Madam Rafsted kom styrtende op til Fru Dannemand og sank aandeløs om i en Stol.

„Jeg véd ikke, hvad du gi'r mig, Bendte“, sagde hun. „Rakket vil slaa dine Ruder ind midt under Maskeraden. Morten gaar og er saa gal; han siger, at det er ikke andet, end hvad du har fortjent, og der er ikke Tale om, at han vil lægge sig imellem.“

„Naa ja, hvad saa?“ sagde Fru Dannemand hovmodigt. „Hvad bryder jeg mig om alt det? Tror du ikke, Kongen er Mand for at beskytte mig? Gør Folkene Optøjer, bliver det bare værst for dem selv.“

„Gud, Bendte da“, sagde Madam Rafsted forskrækket, „du tænker da ikke paa at trodse det igen? Tænk paa, at det er Matroserne; du véd, de er helt fra Vid og Sans, naar de har drukket.“

„Jeg synes, det er dig, der er fra Vid og Sans“, sagde Fru Dannemand vredt. „Du mener da ikke, at Kongen skulde spørge sine Matroser, om han maa have Lov til at danse? Men det er jo meget godt, du sagde til, saa vi kan træffe Forholdsregler i Tide.“

Madam Rafsted blev efterhaanden beroliget og gik bort, ganske imponeret af Datterens Mod.

Men da Fru Dannemand fortalte Kongen, hvad

der var i Gære, blev han ganske hvid i sit Ansigt og gik op og ned i stort Oprør.

„Men det kan jo være os det samme“, sagde hun. „Vi danser naturligvis alligevel. Det manglede bare, at vi skulde krybe i et Musehul for saadan noget Krapyl.“

„Jeg tror, du primer“, sagde Kongen. „Det gaar aldeles ikke an, naar Stemningen er saadan... forstaar du da ikke, hvordan det er fat? Ulykken vælter ind over Landet, og jeg faar Skyld for det altsammen. Jeg kan da ikke opirre Folket mere for den Bagatels Skyld.“

„Er du bange?“ spurgte hun haanligt. „Du kan jo bare besætte Vejen med Militær.“

„Er du da ikke rigtig klog“, fo'r Kongen op. „Véd du ikke, det er paa den Maade, man fremkalder en Revolution? Bare der sker det mindste... et Gevær kan gaa af ved en Fejltagelse, saa har vi Spillet gaaende. Jeg kan da heller ikke danse mig min Krone fra.“

Fru Dannemand stod lidt og saa paa ham.

„Kujon!“ sagde hun saa og gik.

„Kujon!“ skreg Kongen og fo'r efter hende. „Hvad er det, du vover?“

Han ruskede i Døren ind til Sovegemakket, men den var laaset; han dundrede løs paa den, men fik intet Svar.

„Du skal faa det betalt!“ skreg han. „Jeg kommer ikke igen! Nu kan du ha' det saa godt!“

Op han fo'r ned ad Gaden og ad Amalienborg til med Stormskridt; de, der mødte ham, grundede over, hvad der kunde være løs; om Fjenden var gaaet i Land paa Sjælland? Han saa da ud til alle Haande, den gode Konge.

Men det var kun en strandet Maskerade, en bristet Elskov, som maaske heller aldrig havde været andet

end et Narrespil, et Brud mellem to, der engang havde hygget sig sammen og vænnet sig til hinanden og indbildt sig, at det var Kærlighed.

Jens Iversen fik ikke nogen Lejlighed til at vove Pelsen den Gang. Men han sagde til Major von Cruse:

„Broder Major, det er godt, som det er. For den store Heltemaskerade, hvor Landsfaderen og hans underkøbte Haandlangere danser Land og Folk ind i Tilintetgørelsen, den kan de ikke aflyse. Og paa den danser jeg med, Broder Major... pas paa, naar vi kaster Masken, saa skal De se en Djævel grine.“

ANDET KAPITEL.

Madam Rafsted falder i Unaade.

Dag gik efter Dag, uden at Frederik den Sjette aflagde Besøg paa Toldbodvejen, og Fru Dannemand savnede ham ikke. Hans Nærværelse var blevet hende utaalelig, hans Kærtegn oprørte hende, hun var vaagnet af sin Rus og havde set, at han var gammel og grim. Selv hans Godmodighed og Overbærenhed bragte hende i Ophidselse, ydmygede hende, rejste en Strid i hendes Hjerte; hun ynkede ham og følte godt, at just nu trængte han til hende, hun var i hans Gæld, og han mødte med sine Krav; men hun kunde ikke, vilde ikke...

Og hun søgte at retfærdiggøre sig selv ved at anklage ham. Havde han ikke forført hende, da hun næppe var seksten Aar? Havde han ikke brutalt grebet ind i hendes Liv, revet hende op af den Jordbund, hvori hun hørte hjemme, ødelagt hendes Ungdoms Muligheder? Hun klamrede sig til den Tanke, at han havde købt hende, og han skulde sandelig have Lov at betale den Pris, hun var værd.

„Jamen Gud, Bendte“, sagde Madam Rafsted, der var hos hende tidlig og silde, „hvis han nu slet ikke kommer mere? Jeg begriber ikke, at du tør.“

„Pyt“, sagde Fru Dannemand... „Du kan da nok forstaa, han gaar og er ulykkelig, saa forelsket som han er; men han er jo saa stædig som en gammel Hest og kan ikke faa sig til at bede om Forladelse. Naar han ikke kan holde det ud længere, kommer han saamænd nok farende, og saa kan jeg faa det med ham, som jeg vil.“

„Barn“, sagde Madam Rafsted og rystede paa Hovedet... „pust dig nu ikke op, saa du revner; han er jo alligevel Kongen og kan faa saa mange Kæresten, han gider eje. Det ender bare med, at han lukker for Pungen, saa du kommer hjem og ligger os til Byrde.“

Fru Dannemand brast i Latter.

„Du tror da virkelig ikke, jeg har været saa dum?“ sagde hun. „Jeg har virkelig lagt saa meget til Side, at jeg kan klare mig selv. For Resten er Kongen ikke saadan; nu har han været vant til mig i alle de Aar... og skulde han blive borte med det samme, er der vel ogsaa andre Mænd i Verden end ham.“

„Bendte“, sagde Madam Rafsted... „tænker du nu paa din spanske Greve? Du skulde ikke stole paa ham, Bendte, det ene Mandfolk er som det andet...“

„Snak“, sagde Bendte, „jeg stoler ikke paa nogen uden paa dig. Hør, Moder, kunde du ikke flytte herud en Tid, saa jeg ikke sad alene? Her kommer ikke en Kat mere, om det saa er den jammerlige Major, har han trukket sig tilbage; de har lugtet at jeg er i Unaade, forstaar du... aa, hvad det dog er for nogen sølle Kreaturer, saadan som de sledskede for mig, da jeg kunde være dem til Nytte; jeg kunde have Lyst til at spytte dem i Ansigtet...“

„Barn,“ sagde Madam Rafsted, „du er ikke saa rolig, som du lader. Du skulde alligevel se at gøre det godt.“

„Jeg har ikke noget at gøre godt,“ svarede Fru Dannemand gnavent. „Kommer han, saa kender han jo mine Betingelser; han skal gifte sig med mig, jeg vil ikke gaa her og være Frille alle mine Dage. Flytter du saa herud?“

„Jeg kan jo ikke, Barn, tænk paa Morten...“

„Aa Fader, han klarer sig saamænd nok. Og nu, da Anders Greisen er konfirmeret og kommet paa Kadetskolen...“

„Barn,“ sagde Madam Rafsted... „er Greven her i Byen? Har du set ham?“

„Saa lad mig dog være fri for at høre om den Greve,“ fo'r Fru Dannemand op. „Synes du ikke, jeg lider nok endda? Han har glemt mig for længe siden, han bryder sig slet ikke om mig; ellers kan du da begribe, han var kommen...“

„Jamen saa forstaar jeg ikke, hvor du vil hen, Barn! Gaar du hen og bliver saadan en som Grethe, der render med hvem som helst, jeg siger dig, jeg forvinder det aldrig...“

„Snak,“ sagde Fru Dannemand. „Selv om Kongen ikke bryder sig om mig, saa render han ikke fra sine Børn. Jeg siger dig jo ogsaa, at jeg har Penge, og naturligvis faar jeg Pension; jeg har dog været kongelig Embedsmand paa en Maade.“

Hun slog en Latter op, men brast saa pludselig i Graad og kastede sig om Moderens Hals.

„Du maa ikke gaa fra mig,“ hulkede hun, „jeg er dog din lille Pige, og du véd ikke, hvor jeg er ulykkelig. Du maa blive her i Nat, hører du; jeg skal faa et Værelse gjort i Stand til dig med det samme...“

Madam Rafsted var ikke vanskelig at overtale; hun var saa lidt vant til Kærtegn, Datterens Hjælpe-

løshed rørte hende, og Hjemmet i Elefantgaden var ikke saa lysteligt, at det skulde lokke hende. Hun tog et lille Løb hjem hver Morgen, jog Stuerne over med en Kost og satte Maden til Rette, saa Morten kunde sørge for sig selv. Han gjorde ingen Indvendinger og spurgte hende ikke; mere og mere faamælt blev han, naar ikke Brændevinen løsnede hans Tunge; og Drikkehangen kom jo kun over ham i Byger...

Madam Rafsted nød Tilværelsen paa Toldbodvej; hun syntes først, hun var kommet paa den rette Hylde her i denne Herlighed; hun tog lidt efter lidt Styret i sin Haand og hersede med Pigerne, saa de vilde have sagt op hver og en, om ikke Mariane havde været der og holdt Madam Rafsted indenfor visse Grænser; Nyboderskonen overvandt aldrig sin Skræk for denne imponerende, guldbroderede Fremtoning med de flagrende, knitrende Silkebaand, hun kom til kort, hver Gang, hun forsøgte at gøre sin Myndighed gældende, og Datteren støttede hende ikke; hun sad mere og mere stille hen og stirrede sløvt ud i Luften; ingen Ting var der i Fortiden, som hun gad mindes, og Fremtiden vovede hun ikke at granske, saa mørk og truende, den var..."

Madam Rafsted hyggede om hende og kælede for hende og græd i Smug over, saa spoleret hendes kønne Datter var blevet. Der voksede et Nag imod Kongen frem i denne enfoldige Kones Sind; hun syntes efterhaanden, at hendes Bendte var saa ren som en Engel og uskyldig i det alt sammen, og det dæmrede i hende, at hun kunde maaske gribe ind. Var hun da ikke sat til at vogte sit Barn, og havde hun ikke en Moders Ret til at kræve Kongen til Regnskab? Der havde han lokket hendes Bendte og lod hende nu sidde og sørge sig syg. Hver Eftermiddag, naar det skumrede, holdt hun Vagt ved Vinduet i Børnestuen, hvorfra hun kunde se den lille Laage ud til Amalie-

gade; hun vilde være den første til at sige Datteren det, om han kom...

„Hvad staar du dér og kigger efter?“ sagde Fru Dannemand irriteret. Kom dog ind og sæt dig, han kommer saamænd alligevel ikke.“

„Jeg finder nu ligefrem, det er oprørende,“ sagde Madam Rafsted. „Man skulde ikke tro, han havde Hjerte i Livet, siden han ikke engang hører til de uskyldige smaa. Du skal se, han har faaet fat i en anden...“

„Snak,“ sagde Fru Dannemand. Men hun troede ikke længere selv, at han vilde vende tilbage; hun vidste, hvor dybt hun havde krænket ham, hun kunde ikke lukke Øjnene for sin egen Uret... Ikke altid kunde hun lulle sig i den Indbildning, at hun var den stakkels forurettede, forladte og forraadte. Ku jo n havde hun kaldt ham... var det sandt? Saa meget værre; Fyrster taaler ikke Sandheden; han tilgav hende aldrig...

„Tror du ikke, du skulde sende ham et Par Ord?“ vovede Madam Rafsted at sige. „Herregud, naar det nu kunde gøre det af; du bliver jo aldeles ødelagt af at sidde dér og spændes...“

„Jeg gør det ikke,“ sagde Fru Dannemand. „Nu faar det briste eller bære; har jeg ikke saa meget Magt over ham, at han kommer af sig selv, kan det lige saa gerne blive forbi først som sidst. Saa vilde han give mig Løbepas alligevel en Dag, og jeg vil have en Ende paa det; jeg viger ikke en Tomme fra det, jeg har bestemt.“

Madam Rafsted tænkte, at Datteren spændte Buen saa stramt, at den maatte briste; men hun beundrede alligevel hemmeligt Datteren for hendes Mod, og hun lod sig smitte af hendes Overmod; hun blev helt kry selv og udtalte sig i yderst majestætsfornærmelige Vendinger.

„Han er da ved Gud ogsaa en Stymper,“ sagde hun. „Er det ikke det, jeg altid har sagt, at du skulde have klemmt ham noget bedre, mens du havde ham? Havde du fulgt mit Raad, havde du nu været Grevinde... men du skal se, han kryber nok til Korset; det er rigtig godt, du er kommet i Tanker om at holde dig stiv; jeg kender det jo fra Morten, naar jeg reder til mig paa Loftet; det er det eneste, der kan tumle ham...“

„I Dag er det hans Dag,“ sagde Fru Dannemand. „Jeg synes, jeg kan mærke paa mig, at han kommer. Og saa tror han naturligvis straks, jeg falder paa Knæ og beder om Naade...“

„Du er da ikke gal,“ sagde Madam Rafsted. „Saadan en liderlig Kumpan, der tror han kan kaste dig til Side som en Vante. Jeg var saamænd ikke bange for at sige det til ham selv.“

Og Madam Rafsted ønskede virkelig i dette Øjeblik, at Kongen vilde træde ind, saa hun ordentlig kunde læse ham Teksten...

„Tys,“ sagde Fru Dannemand. „Nu ringer det; maaske det er ham.“

De lyttede aandeløst, og hørte et Øjeblik efter tunge, sporeklirrende Trin over Korridoren. Det var en, som gik ind i Børneværelset, de smaa pludrede op derinde, en Stemme lød, blødt og beroligende...

„Det er ham,“ sagde Fru Dannemand. „Hvad skal jeg dog gøre? Jeg kommer til at græde, det véd jeg, og saa bliver han rasende...“

„Gud,“ sagde Madam Rafsted... „og som jeg ser ud; jeg løber ovenpaa, Bendte, inden han ser mig...“

„Nej men Moder dog,“ sagde Fru Dannemand og klyngede sig til hende... „vi vil netop være her begge to; han skal da heller ikke tro, at vi er bange.“

De blev staaende dér midt paa Gulvet, rystende

som Espeløv og trykkende sig op til hinanden som Faar i Tordenvejr.

„Hør, hvor de hviner,“ sagde Fru Dannemand. „Caroline Augusta er helt ellevild; han har haft Præsenter med til dem... du skal se, han er slet ikke vred; i Grunden er han saa skikkelig, han plejer aldrig at gaa og gemme.“

„Det er alligevel sært, han ikke kommer herind,“ sagde Madam Rafsted... „Du skulde alligevel gaa derind; det vilde gaa meget lettere nu, mens han er glad over Børnene.“

„Nej,“ sagde Fru Dannemand og rettede sig; hun hørte Kongens dybe: haa, haa, haa...derinde fra og genvandt øjeblikkelig sit Mod. „Jeg venter ham her; han skal da heller ikke tro, jeg er saa forhippet.“

Hun lyttede igen og syntes, det lød, som om Kongen var ved at tage Afsked; og hun greb Moderen i Armen.“

„Men maaske du, Mor... kunde du ikke komme derind ligesom tilfældigt, og saa lade Døren staa aaben?“

„Jeg?“ udbrød Madam Rafsted forfærdet. „Aldrig om du vilde forgylde hvert Haar paa mit Hoved... jeg er lige saa jeg ryster...“

Døren gik derinde nu... Sporerne klirrede gennem Gangen. Yderdøren slog i...

De stirrede paa hinanden.

„Han gik,“ sagde Fru Dannemand. „Han gik, uden saa meget som et Ord.“

„Det er noget af det stiveste...“

Madam Rafsted fo'r pludselig ind i Børneværelset.

„Jeg vil se ham,“ raabte hun og røg til Vinduet.

Louise og Caroline Augusta styrtede glædestrålende hen mod deres Moder med Favnen fuld af Æbler og Nødder og Godter saa store som Kartofler.

„Mor, Mor, Far har været her, her skal du bare

se ...han sagde vi skulde spise det altsammen selv, og i Overmorgen skulde han rejse..."

„Han gaar nede i Haven,“ raabte Madam Rafsted inde fra Vinduet. „Du skal se, han kommer igen, han staar og skærer i en Gren, der er brækket... Nej, men Jøsses da, gaar han ikke alligevel uden saa meget som at skænke dig en Tanke..."

Det gav et Sæt i Fru Dannemand; hun hørte det lille Smæld dernede, da Laagen faldt i; saa fo'r hun til Klokkestrængen og ringede, saa Pigerne kom styrtende.

„Hvem har lukket ham ind?“ skreg hun, ganske ude af sig selv. „Hvor tør I understaa Jer til at lukke nogen ind, uden at vise dem til mig? Kommer den Herre igen, er I saa gode at huske, at her er ingen hjemme..."

„Gud bevares,“ sagde Mariane... „maaske Deres Naade saa selv vil passe Døren; der er vist ingen af os, der er slikne efter at lukke Hans Majestæt ude fra hans eget Hus.“

„Pak dig!“ raabte Fru Dannemand rasende. „Du er en net en til at passe paa mine Børn... lukker du dér hvem som helst ind lige fra Gaden..."

„Jeg beder Deres Naade undskylde min Fejltagelse,“ sagde Mariane og nejede dybt. „Jeg troede, Hans Majestæt var Fader til Deres Børn; men Deres Naade maa naturligvis vide det bedre..."

Hun sejlede ud af Stuen med de forskræmte Piger i sit Kølvand; Fru Dannemand var sunket ned i en Stol og hulkede af Skam og Vrede.

„Hun skal ud af mit Hus,“ sagde hun. „Moder, du maa sørge for at faa hende paa Porten inden Aften; jeg taaler ikke mere at se hendes lede Fjæs.“

Men Madam Rafsted raadede fra; Goldammen havde set for meget og hørt Ting, som ikke gerne

skulde komme Kongen for Øre; sladrede hun, kunde det sidste gerne blive værre end det første...

„Lad hende have sit til Gode, lille Bendte, hun løber jo ikke fra dig. Har du først Kongen under din Magt igen, kan du jo køre hende ud, naar du vil.“

Fru Dannemand gik til Sengs og blandede sig hverken i det ene eller det andet; alt hvad Moderen trøstede hende, prellede af, som gik det hendes Øre forbi; hun laa og stirrede op i Loftet, saa Madam Rafsted blev ganske ængstelig for, at Rystelserne skulde have været Datterens Hjerne for stærk.

„Tab nu dog ikke Modet saadan lige straks,“ sagde hun. „Du skal se, det ordner sig; det var dog et godt Tegn, at han vilde se til de smaa, saa gi'r han sig nok efter Haanden... tror du ikke, du skulde gaa til ham paa Amalienborg, lille Bendte? Du vil jo alligevel ikke lade ham løbe, og naar du nu kunde bringe det hele i Orden bare ved at give ham et Ord...“

Men Datteren svarede ikke; og lidt efter saa Madam Rafsted, at hun sov.

Selv laa hun vaagen og tumlede med en stor Tanke, der pludselig var slaaet ned i hendes Sind og halvvejs skræmte Livet af hende straks; men den vilde ikke slippe hende, den syntes hende ogsaa mindre og mindre umulig, efter som Natten skred; og noget maatte der jo gøres; hun saa ingen anden Udvej; og da Dagen gryede var en dumdristig Beslutning modnet i hendes Sind.

„Nu skal du se, alting bliver godt,“ sagde hun muntert, da hun bragte Datteren hendes Chokolade paa Sengen. „Skøn du paa, at du har en klog Moder, mit Barn; jeg har saamænd ligget og spekuleret den hele Nat og fundet ud af det alt sammen. Lig du

nu bare stille og kom til Kræfter; hvad der skal gøres, skal jeg nok gøre selv.“

„Hvad har du nu fundet paa?“ sagde Fru Danne-
mand gnavent. „Kongen rejser, og saa er Potten
naturligvis ude; jeg er ogsaa ligeglad.“

„Ja vent du nu bare,“ sagde Madam Rafsted
hemmelighedsfuldt. „Jeg véd hvad jeg véd; næste
Nat tænker jeg nok, du skal komme til at sove godt.“

„Hvad er det for noget Snak?“ fo'r Fru Danne-
mand op. „Du hørte jo selv, hvad Louise sagde...
Kongen rejser i Morgen.“

„Netop,“ sagde Madam Rafsted med sammenkne-
bet Mund og et triumferende Glimt i Øjet. „Naar
han rejser i Morgen, maa han altsaa komme her i Dag.
Men nu maa jeg løbe... det knagfryser i Dag, saa
der bliver ikke noget Arbejde paa Holmen; du skal
ikke vente paa mig før i Eftermiddag, for jeg tør
ikke tabe Morten helt af Syne, naar han gaar hjemme
og driver...“

Hun var i sin stiveste Puds med brunt Silkesjal
og lyserøde Hagebaand til Hatten; Kjolen var him-
melblaa med hvide Sommerfugle i og fejede efter
hende, naar hun gik.

„Der er jo slet ikke noget at være bange for,“
sagde hun. „Jeg saa rigtig paa Kongen i Gaar, og véd
du hvad, han ser i Grunden skikkelig ud; jeg er da
ikke nær saa bange for ham som for Bülow...“

Hun smilede underfundigt og sejlede af; kun et
lille Løb tog hun hjemover for at faa en af Nabo-
konerne til at tage sig af Morten; saa gik hun til
Amalienborg og lige op i Forværelset, hvor der alle-
rede var halvfuldt af Folk, der søgte Audiens...

En Adjudant, hun ikke kendte, kom farende imod
hende.

„Deres Navn?“ sagde han.

„Madam Rafsted,“ sagde hun og gjorde et Kniks.

Adjudanten studsede og fikserede hende skarpt. Et Par andre Adjudanter, der g'k sporeklirrende og snakkende op og ned foran Døren ind til Audiensgemakket, skottede nysgerrigt til hende og fniste; Supplikanterne stirrede maabende paa hende, en ærbar Matrone maalte hende fra Top til Taa og vendte hende Ryggen. Men hun lod sig ikke anfægte, hun havde draget et Lettelsens Suk, straks da hun saa, at Bülow ikke var der; bare han ikke kom, vidste hun med sig selv, at hun nok skulde holde Ørerne stive...

„Deres Ærinde?“ spurgte Adjudanten.

„Det angaar ikke andre end Hans Majestæt,“ svarede hun og knejste.

„Hvis De kommer for at bede om Understøttelse, maa De sige det til mig,“ sagde Adjudanten barsk.

„Hans Majestæt er meget optaget; Almisserne bliver uddelte, inden Hans Majestæt giver Audiens; De kan henvende Dem til Schweitzeren...“

„Ser jeg maaske ud til at trænge til Almisser?“ sagde Madam Rafsted fornærmet. „Sig De kun til Hans Majestæt, hvem jeg er, lille Ven, saa skal De se, han har nok Tid til at tage imod mig.“

Han smilte temmelig uforskammet, og der lød Hvisken og Fnisen rundt om; men Madam Rafsted gik rolig hen og satte sig ved Vinduerne, ved Siden af en Borgermand, der saa hende ret anstændig ud.

„Almisser,“ sagde hun halvhøjt til ham. „Gud véd, hvad saadan en Abekat bilder sig ind.“

„Bryd Dem bare ikke om det, Madam,“ sagde Borgermanden. „Der kommer saamænd finere Folk end baade De og jeg for at tigge hos Hans Majestæt; jeg kommer da for Resten selv for det samme paa en Maade, bare maa jeg have mere, end Schweizeren har i sin Pose, om det skal nytte...“

Han sukkede og saa misundeligt paa Madam

Rafsteds kostbare Dragt, der syntes ham noget af det mest eventyrlige, han havde set.

„Det er trange Tider,“ sagde han... „Kongen mærker det sgu ogsaa, kan De tro; før gav han tre Mark til hver, der bad her ved Døren, baade Morgen og Middag, men nu har han knappet det af til otte Skilling. Gud velsigne Hans Majestæt, et godt Hjærte har han, han har saamænd reddet mig fra at spille Bankerot allerede een Gang før. Véd De, hvad han sagde, Madam? Den ene Tigger maa jo hjælpe den anden, sagde han, ha, ha; jeg tænker da heller ikke, jeg gaar forgæves i Dag... men hvad er der i Vejen med Dem, med Forlov? De ser ellers ikke ud til at være i Bekneb.“

„Jøsses nej,“ sagde Madam Rafsted og slog med Nakken. „Man kan jo nok have andet at snakke med Hans Majestæt om end Penge; det er gehejmt, min Ven; De faa meget undskyldte, jeg ikke kan gengælde Deres Fortrolighed.....uf! Nej, men Jøsses dog...“

Det gav et Brag som af et Geværskud henne ved Døren, hvor Adjutanterne gik... og ét endnu, og nok ét...

Madam Rafsted fo'r op med et Skrig og styrtede hen imod Adjutanterne.

„For Himlens Skyld, Deres Velbaarenheder,“ raabte hun... „her er da vel ikke Revolution? Hører De ikke, hvor det skyder? Aa nej, nej, nej...“

Hun stod og stirrede forvildet omkring sig, for nu havde det skudt igen; hun syntes, det kom nede fra Gulvet, lige under hendes Fod.

„Hvad er'et dog, hvad er'et...“

Men Adjutanterne stod og stirrede gravalvorlige paa hende, alle tre, og rystede paa deres Hoveder.

„Hvad der er, Madam? Det maa vi nok spørge

Dem om, siden De tror, at nogen skyder... sæt De Dem kun roligt hen; De kan jo da nok se, der er ikke nogen af os, der gaar med Gevær; det maa være noget, De har drømt."

Bum... bum...

Nu bragede det igen under hendes Fødder, mens hun vaklede hen imod sin Plads; halvt daanet sank hun ned ved Siden af den brave Borgermand, der lo, saa han havde Taarer i Øjnene.

„Aa ja, aa ja," sagde han... „jeg kan nok mærke, De ikke har været her før, Madam. Det er bare saadan nogen Løjer, Adjutanterne har fundet paa for at more Hans Majestæt, skal jeg sige os. Jeg var her jo i Gaar uden at komme ind, og jeg lurede dem Knebet af; de gaar med Lommerne fulde af Knaldsølv og strøer det over Gulvet... det er nogen lystige Fyre; jeg troede selv, jeg skulde dø, da jeg satte Hælen paa en Perle..."

„Det er rædsomt," sagde Madam Rafsted... „Det er uforskammet. Gud, dér er Kongen..."

Frederik den Sjette stod pludselig i Døren og lod sine smaa, stirrende Øjne løbe Stuen rundt, saa hver eneste af de ventende tænkte, Kongen havde set paa ham alene. Saa vinkede Kongen ad en af Adjutanterne og trak sig tilbage; lidt efter kom Adjudanten tilbage og meldte med høj Røst, at Audiensen var aflyst; Hans Majestæt var optaget af Forberedelser til sin Rejse, men enhver kunde henvende sig til Cabinetssekretær Jessen...

Adjudanten gik tæt hen til Madam Rafsted og hviskede:

„Det gælder ikke Dem, Madam. Vil De behage at følge mig til Hans Majestæt."

Et Øjeblik efter stod Madam Rafsted rystende og nejende inden for Audiensgemakkets Dør, ganske forstumlet af Kanonaden og uden at kunne huske et

Ord af den lange Tale, hun omhyggeligt havde stillet sammen; hun skimtede kun dunkelt Kongen, der stod midt i Værelset med den ene Haand paa sin Sabel og støttede sig med den anden paa et Bord; han sagde ikke et Ord, han stirrede bare paa hende, saa hun syntes, hun maatte synke i Jorden, hvor hun stod; og hun ønskede næsten, han vilde fare løs paa hende, saadan som hun vidste, han havde for Skik, naar han var kort for Hovedet...

Og i det samme gjorde han det; han gik med lange Skridt hen imod hende og sagde:

„Naa, hvad er det saa, hun vil? Det er jo hende, de kalder for Kongens Svigermoder, hvad? Haa haa.“

Hun syntes, det kom helt godmodigt, og fik fattet sig saa vidt, at hun kunde faa Munden paa Gled.

„Deres Majestæt,“ sagde hun og nejede igen... „naar Deres Majestæt er saa naadig at sige det, saa er jeg det jo, paa en Maade...“

„Ja vel, ja vel,“ sagde Kongen utaalmodigt... „og hvad er'et saa, hun vil?“

„Bendte, Deres Majestæt,“ sagde Madam Rafsted. „Hun dør.“

„Hvad behager?“ sagde Kongen. „Er hun syg?“

Madam Rafsted fik som en god Politiker Lomme-tørklædet frem og begyndte at snøfte.

„Hun er — saa... ulykkelig...“

„Hm,“ sagde Kongen. „Har hendes Datter sendt hende herhen?“

„Ikke saa meget som, at hun aner et Spor,“ sagde Madam Rafsted hulkende. „Men en Moder ser jo, Deres Majestæt...“

„Lad vær' med det Tud,“ fo'r Frederik den Sjette op. „Hun kan da for Dælen ogsaa rubbe sig med at faa det sagt. Hvad er det hun vil?“

„B...Børnene, Deres Majestæt!“ stammede Madam Rafsted.

„Vrævl,“ sagde Kongen og stampede i Gulvet.
„Hvad er det med Børnene? Se nu, hun faar gjort det af i en Fart, ellers kalder jeg min Sæl paa La-kejerne og lader hende sætte i Hullet.“

„Grever!“ skreg Madam Rafsted ude af sig selv.
Hendes Tanker tumlede mellem hinanden og Ordene fo'r hende af Munden, som det kunde falde sig...
„Pension, Deres Majestæt! Grevinde Dannemand! Hun dør...“

Og saa segnede hun ned paa Gulvet med et Klask.
Kongen kimede som en rasende.

„Kom med noget Vand,“ raabte han til Adjutan-ten, der kom farende. „Fruentimmeret ligger m'n Sæl dér og daaner lige for Næsen af mig...“

Han greb Vandglasset selv og stænkede hende i Ansigtet.

„Ak,“ sagde Madam Rafsted og slog Øjnene op.
„Deres Majestæt, maa jeg ikke faa Lov til at gaa hjem? Jeg vilde jo bare... en M o d e r Deres Maje-stæt... tænk paa den lille Frederik Wilhelm...“

„Hold sin Mund,“ sagde Kongen. „Kan hun støtte paa Benene? Gaa hun nu bare hjem og vær ved godt Mod, i Morgen skal hun høre fra mig... der skal ikke ske hende eller hendes noget ondt.“

„Gud,“ sagde Madam Rafsted, der stod og svajede endnu og klamrede sig til Adjutantens Arm... „Naar bare Deres Majestæt vilde komme...“

„Brrrr,“ sagde Kongen og drejede sig om paa Hælen. „Friboe, se at faa hende udenfor. Kan hun ikke gaa selv, saa se og faa fat paa en Hyrevogn...“

Og Madam Rafsted kom agende fra Amalienborg; hun følte det selv, som sad hun i en kongelig Karet, og syntes hun havde gjort sine Sager helt godt. Hun kunde rigtignok ikke huske, hvad hun havde sagt, eller hvad Kongen havde svaret; men han havde lovet

at gøre noget, det huskede hun... og levende var hun da sluppet fra det.

Men Fru Dannemand blev rasende, da hun hørte om Moderens Bedrift.

„Det gjorde du rigtig godt“, sagde hun. „Kongen tror naturligvis, det er mig, som har sendt ham dig paa Halsen. Man skulde ikke tro, du var rigtig klog.“

„Ja, men Bendte dog“, sagde Madam Rafsted, „han var virkelig saa venlig, og du saa jo selv, han lod mig køre hjem.“

„Ja“, sagde Fru Dannemand, „du er saamænd kommet godt op at køre. Men du kan være vis paa, jeg skal ikke lade dig i Stikken, hvad der saa sker.“

Den næste Dag blev Morten Rafsted kaldt op til Holmens Chef og fik Afregning. Han havde faaet Ansættelse som Havnefoged i Svendborg og skulde forlade Byen inden Ugens Udgang; det var udtrykkelig paalagt ham, at han skulde tage sin Kone med.

„Morten er henrykt“, sagde Madam Rafsted, da hun fortalte Datteren det. „Det er jo en storartet Forfremmelse; dér kan du alligevel se, Kongen var slet ikke vred.“

„Herregud, hvor du dog er et Fæ, Mor“, sagde Fru Dannemand, „kan du ikke forstaa, at vi er faldet i Unaade? Kongen vil have dig af Vejen; og jeg har sagt ham det forud, at hvis han sendte dig bort, saa rejste jeg med.“

„Nej, men Barn, det gør du da vel ikke?“

„Jo, naturligvis; tror du, jeg har Lyst til at vente, til Kongen jager mig væk selv? Det kunde saamænd godt falde ham ind at sende mig til Island eller Christiansø.“

Hun begyndte straks at pakke Børnenes Sager sammen; men den næste Dag bragte en kongelig Løber hende følgende Brev:

„Kære Bendte!

Jeg rejser bort og faar ej Tid til at sige dig Farvel. Hvis du forlader Byen, medens jeg er borte, skal du lade Børnene tilbage; jeg vil ej have, de skal rakke Landet rundt nu om Vinteren; se og bliv rask, saa vi kan ses igen; jeg lider for min Død ej Scener og Komediantspil. Betænk, at jo højere du er paa Straa, des nøjere bør du vogte paa dit Sind, og lev med Gud indtil videre.

Din hengivne
F r e d e r i k.“

„Men det er da meget venligt“, sagde Madam Rafsted.

„Ja“, sagde Fru Dannemand tonløst. „Hvorfor skulde det ikke være venligt? Det er rigtig lumsk; han klapper med den ene Haand og tager med den anden alt det, jeg holder af.“

„Ja, men Bendte“, sagde Madam Rafsted, „tror du ikke ogsaa hellere, du skulde blive?“

Men Fru Dannemand svarede ikke. Hun stod med Panden mod Ruden og græd, som om hendes Hjærte skulde briste.

TREDJE KAPITEL.

Eros og Bacchus.

Det var Bülow, som havde raadet Frederik den Sjette til at rejse til Fyen og sammendrage Tropperne baade fra Sjælland og Jylland dér. Allerede Tirsdag den 30te December holdt han Krigsraad og vilde derefter have brudt op; men i det samme kom en Kurér fra Rendsborg, hvor Prins Friedrich omsider havde opnaaet en Vaabenstilstand paa otte Dage, saa Kongen tog først af Sted den 3dje Januar 1814. Klokken halvni om Aftenen kørte han fra Amalien-

borg sammen med Prins Ferdinand; der var et Følge paa tredive Vogne, og en lille Skare Drenge med enkelte loyale Borgere imellem stod udenfor Palæet og gav ham et Hurra; men det satte ikke Kongen i bedre Lune; det var ikke den jublende Folkesværm, han var vant til fra sine Velmagtsdage, og i Hurraerne var der ikke nogen rigtig ægte Klang.

Den næste Aften Klokken ni ankom Kongen til Odense, hvor han stod af paa Postgaarden og gav Kur; men kun faa havde givet Møde, og det var her som i Hovedstaden mest Gadens Drenge, som arrangerede den skyldige Hyldest af Monarken; Byen var illumineret efter Borgmesterens Ordre, men Borgerne havde sparet paa Lysene, Stemningen var trykket, Folk holdt sig inden Døre, og Kongen selv styrkede sig paa Postgaarden med Smørrebrød og Æggesopken; han aflagde kun en kort Visit paa Slottet hos Kronprinsesse Carolines ulykkelige Fæstemand, den sindssyge Christian af Hessen; allerede næste Morgen tidlig drog han til Hindsgavl, som han havde udset til sit Hovedkvarter; Geheimekonferentsraad Bülow til Sanderumgaard var den eneste, som havde givet Møde ved Afrejsen.

Folk havde jo nu ret faaet Øjnene op for, hvor hensigtløs Krigen havde været, og hvilke skæbnesvangre Følger Kongens ukloge Politik vilde faa. Den hele Befolkning fik et Anfald af Bagklogskab, Gert Westphaler rendte fra Dør til Dør med sin Ragekniv, Herman von Bremen demonstrerede over Kruset, hvorledes han vilde have taget den engelske Gesandt og sat Ponte-Corvo Stolen for Døren. Burde Regeringen ikke allerede i Fjor have forudset Napoleons Undergang og kastet sig i Englands Arme? Vilde Riget ikke da have været sparet for Tabet af Landomraade? Ubegribelig kortsynede havde Ministrene været, Kongen havde sagtens sovet i det af-

gørende Øjeblik eller danset hos Fru Dannemand, og om Adjutanternes smudsige Hensigter kunde der jo ikke være nogen Tvivl; gridske som de var, havde de naturligvis holdt Liv i Krigen, bare for at kunne skovle Prisepenge til sig...

Og selv de kyndigste, de loyaleste, havde nok at ryste paa Hovedet af. Prins Friedrich burde have frelst Hæren nordpaa i Stedet for at kaste sig ind i Rendsborg; den danske Hovedarmé burde have været i krigsdygtig Stand, saa den kunde have holdt Carl Johan Stangen en Tid endnu; han havde da været nødt til at opgive sine skumle Planer og gaa mod Frankrig; men Hæren manglede alt, lige fra Sølv til Krudt, og Bülow, som kun altfor godt vidste, hvordan det var fat, maatte personligt gøre det Kunststykke at gennemføre Retræten.

Over en Maaned tilbragte Frederik den Sjette paa Fyen, og nu, da det var for sent, udfoldede han en umaadelig militær Energi. Hver Morgen stillede hundrede Bøndervogne paa Hindsgavl for paakommende Tilfældes Skyld. Kongen red daglig ud med sine Adjutanter for at inspicere Feltposterne, de fynske Kyster og Fænø broderedes med Forskansninger, de svenske Tropper skulde for enhver Pris hindres i at gaa over Lillebælt. Fæstningsværkerne ved Fredericia demoleredes, om det saa var den arme Værtshusmand i Snoghøj blev han jaget fra Hus og Hjem, for at Fjenden ikke skulde sætte sig fast dér.

Uhyre bekosteligt var det hele Apparat, og til ingen Nytte blev det; thi allerede den 14. Januar sluttedes Freden i Kiel med Sverige og England, og den efterfulgtes snart af Fred med Rusland og Prøjsen.

Det saa ud til, at Danmark skulde slippe billigere end ventet; Norge maatte afstaas, men Sverige afstod til Gengæld svensk Pommern og lovede sin Medvirkning til at skaffe Danmark anden Erstatning; des-

uden gik der Rygte om, at Carl Johan attraaede selve Napoleons Trone; i saa Fald skulde Christian Frederik vælges til svensk Tronfølger, saa at de tre nordiske Riger endnu engang kunde samles under en dansk Fyrste.

Men ude i Befolkningen vakte Fredsslutningen ingen Glæde og intet Haab; Sindenes Spændkraft var udslidt under Krigens Genvordigheder, Velstanden lagt øde, Tilliden til Kongens Dømmekraft rokket i sin Grundvold. Da der anordnedes Takkegudstjener i alle Landets Kirker, vidste Folkevittigheden straks at fortælle, at en havde gemt sig bag Højaltret og konstateret, at Vorherre til Takken svarede et hjerteligt: Ingen Aarsag, kære! Ingen Tro var der til den nye Finansminister Møsting, man følte stadig Generaladjutanternes Sværm som Landets egentlige Regering og Folkets Svøbe; det hed sig, at til det Auxiliærkorps, Danmark efter Freden maatte stille mod Napoleon, sendte Bülow alle de hæderligste Officerer i Kongens Omgivelser, saa at det bestikkelige Pak uhindret kunde spinde deres Rænker om Hans Majestæts Person.

Det var Christian Frederik, som nu blev Folkets Afgud; man saa med stort Haab hen til den unge Fyrste, der i saa høj Grad var Frederik den Sjette imod. Han blev en Frisindets Gud, en Nationalhelt; man vidste, at han straks efter Freden var draget til Trondhjem, og at hverken han eller Nordmændene var til Sinds at bøje sig for Carl Johan. Selv England sagdes at støtte ham i hans Bestræbelser for Norges Frigørelse.

Saa blev med ét Slag grønt Modefarven i Hovedstaden, den græsgrønne Farve, som Soldaterne i Christian Frederiks Regiment bar paa deres Rabatter; og der skumledes i København over Kongen, som nu afvæbnede sin Hær paa Fyn i Stedet for ved et rask

Fremstød mod Stockholm at støtte Christian Frederik, som nu blev ladt i Stikken af selve den Fyrste, han kæmpede for.

Frederik den Sjette drog den 17te Januar til Middelfart, hvor han udstedte den traktatmæssige Krigserklæring mod Frankrig. Og atter spurgte Folket hinanden, hvor han dog havde sine Tanker henne, siden han indledede sin nye Politik paa selve den skæbnesvangre syttende Januar, Aarsdagen for Struenses og Caroline Mathildes Fængsling.

Kongen havde nu ikke mere at udrette paa Fyen; men det faldt i med streng Vinter. Thermometret gik femten Grader under Nulpunktet; adskillige Vagter, som kun havde Lærredsbukser og ingen Kapper, frøs ihjel paa deres Post, og i flere Uger maatte Kongen vente i Nyborg paa gunstigere Vejr.

Endelig slap han over til Sprogø, hvor Isen holdt ham indespærret i fem Dage; det var saa koldt, at Adjutanterne næppe kunde holde paa Bazetkortene, og Kongen selv stod og huggede Brænde for at holde Varmen. I fem Dage levede han og hans Stab af Øens eneste Ko.

I sort Humør slap han endelig over til Korsør og kørte i rasende Fart ad København til; Vognen slingrede fra den ene Side af Vejen til den anden, men han blev ved at raabe til Kusken:

„Hurtigere! Hurtigere! Vi kommer jo ikke af Stedet!“

Og han skævede til Bülow, der sad ved hans Side, om han ikke blev bange for den halsbrækkende Fart, saa Kongen kunde faa en at lade sit onde Lune gaa ud over. Men Bülow kendte sin Herre; han smilte saa roligt, som sad han hjemme i sin Stue i en Stol.

Endnu bistrere blev Kongen, da den Sorø Amtmand, Stemann, ikke modtog ham i Krebshuset og

komplimenterede ham, saaledes som Etiketten krævede det. Stemann var syg, men det vidste Kongen ikke. Han sagde til Bülow:

„Se, hvor er de nu henne, alle de, jeg har gjort godt imod? Nu, da Ulykken er over mig, vender de mig Ryggen.“

Og Bülow svarede kun med et Blik; thi Graaden sad ham selv i Halsen; med alle sine Fejl var han dog Frederik den Sjettes trofaste Ven, og han havde ingen Ro i sin Samvittighed, nu da han saa, hvor slet han havde raadet sin Konge.

Da de var kommet igennem Sorø, begyndte den ene Hest at halte; og Frederik den Sjette, der i Grunden var øm overfor sine Dyr, besluttede sig pludselig til at holde Rast. Han gav Ordre til, at Følget skulde støde til ham paa Postgaarden, efterhaanden som de indtraf, og gik selv med Bülow langs den tilfrosne Sø imod Byen. Længe stod han og stirrede paa Akademiet, som en Ildebrand Aaret i Forvejen havde lagt øde.

„Bülow“, sagde han og greb Generalen i Armen, „er det mig, som har stukket Akademiet i Brand?“

„Gud bevare Deres Majestæt“, sagde Bülow forskrækket. „Deres Majestæt er da ikke syg?“

„Vrævl“, sagde Kongen. „Men nu er hele Landet snart saadan en Ruin, og den faar jeg Dælen gale mig Skyld for at have lavet.“

„Skylden faar vel jeg, som ogsaa har den“, sagde Bülow sørgmodigt. „Folket glemmer aldrig sin Kærlighed til Deres Majestæt.“

„Tror du ikke?“ sagde Kongen. „Der er kun én Kærlighed, vi holder fast ved, Bülow, og det er den til os selv.“

Da de kom forbi den gamle Forvalterbolig ved Klosterhaven, hvor Stemann boede efter Branden,

mødte de den unge Wolff, som var Amtmandens Sekretær, og Kongen, der huskede alle, han éngang havde set, kendte ham straks.

„Monsieur Wolff,“ sagde Kongen, „jeg kan tænke, Amtmanden har sendt ham for at gøre Honnør for sin Konge.“

Amtmanden ligger syg“, stammede Wolff. „Men naar han faar at vide, at Deres Majestæt er i Staden, vil han sikkert straks...”

„He“, sagde Kongen bistert. „Hils han sin Herre og sig, at jeg er ingen Ynder af det tynde Øl, som kommer bagefter. Jeg gratulerer Hans Højvelbaarrenhed til den Sygdom, han fik sig paa Halsen i saa belejligt et Øjeblik.“

Saa gik han til Postgaarden, hvor Adjutanterne snart kom til. Kongen vilde ikke nyde noget; han satte sig ved Vinduet og stirrede ud paa Gaden; Adjutanterne stod stive langs Væggene og vovede ikke at hviske; aldrig havde de set Kongen i et saadant Humør, og ingen vidste, hvad han vilde falde paa. Men saa sprang han pludselig op og slog i Bordet.

„Jeg tror min Sæl, I er af Træ“, raabte han. „Se nu, I kan faa fat paa noget Champagne, saa vi kan komme i Humør... gamle Norge kan vel være et Gravøl værd, hvad? Haa, haa...”

Der blev et vildt Drikkeri midt paa Formiddagen; Kongen var allerede halvt beruset, da han vinkede ad Værten, der stod trivelig og smilende bag sin Disk og gned sig i Hænderne over det fornemme Besøg.

„Kom her hen og sid“, sagde Kongen. „Han ligner minsæl Lars Mathiesen fra Frederiksberg, som kunde han være hans Broder. Vis nu, han er en gæv Karl, der kan stikke en Flaske under Vesten; og kan han en god Vise, saa skal han faa den vejet op med Guld.“

„Maa det allerunderdanigst være mig tilladt at foreslaa Deres Majestæt noget bedre“, sagde Værten bukkende. „Her har været et Fruentimmer her i nogen Tid... ja, jeg siger Fruentimmer, skønt hun er fin nok i Klæderne til at være en Grevinde; men hun kom agende hertil med et Par jævne Folk, og nu har hun boet her Mutters alene en hel Maaned. Jeg tror, hun maa være noget ved Theatret, og kanske hun kunde være de høje Herrer til Plasér... hun kalder sig ellers Madam Andersen.“

„Det skulde da vel aldrig være Madam Andersen fra Balletten?“ sagde Bülow. „Hun har altid været et pirreligt Gemyt, og det kunde godt ligne hende at rømme.“

„Saa skal hun Pinedød faa Tilgivelse for engangs Skyld“, sagde Kongen. „Vi sætter ikke nogen i Taarnet, som rejser os i Møde for at være os til Fornøjelse... Glas i Haand, Børn! Saa marscherer vi op og benaader hende for hendes Bens Skyld og beordrer hende til at danse.“

De stormede op ad Trappen med fyldte Champagnepokaler... efter Værten, der bankede paa og slog Døren op paa vid Gab. Frederik den Sjette blev staaende som fastnaglet til Dørtærskelen og tabte Glasset, saa det knustes. Midt paa Gulvet stod Fru Dannemand i sin bare Særk, rystende af Angst og Kulde.

Kongen slog op med Haanden, og Adjudanterne tumlede ned ad Trappen med Værten imellem sig. Bülow lukkede sagte Døren og blev staaende i Korridoren for at holde Vagt.

Fru Dannemand gemte Ansigtet i sine Hænder og brast i Graad.

„Gaa dog“, sagde hun. „Saa lad mig dog være! Er der da ikke et Sted i Landet, hvor jeg kan gemme mig og faa Lov til at være i Fred?“

„Bendte!“ sagde Kongen og famlede med Haanden efter en Stol. „Hvad i Himlens Navn har du at bestille her? Jeg mente, du var fulgt med dine Forældre til Fyen.“

„Jeg vilde gjort det“, sagde hun tonløst. „Men dér var jo Deres Majestæt. Jeg fik det at vide her. og saa blev jeg; her troede jeg i det mindste, jeg kunde være sikker.“

„Sikker?“ fo'r Kongen op. „Hvad i Dælens Skind og Ben er det for noget Vrævl? Man skulde tro, jeg var en Tyran, der havde torteret dig og drevet dig fra Hjem og Børn.“

„Aa, ja“, sagde hun, „jeg skulde maaske have ventet, til du gjorde det? Tror du da, fordi jeg har været dig til Vilje, at jeg ikke har mere Skam i Livet end en Hund? Herregud, hvorfor kan du da ikke lade mig gaa, naar vi ikke mere bryder os om hinanden...“

Kongen gjorde et Skridt frem imod hende med lysende Øjne; Vinen brændte i hans Blod, han syntes aldrig hun havde været saa attraaværdig som nu, hun stod der i sit hvide Natlinned, blussende af Forvirring, dobbelt æggende ved sin Trods.

„Bendte!“ sagde han og gik imod hende med fremstrakte Hænder. „Lille Bendte! Det afhænger jo bare af dig selv, om alting skal blive som før.“

Men Fru Dannemand var ved Vinduet i et Spring.

„Lad mig være“, raabte hun. „Rører du ved mig, skriger jeg om Hjælp.“

Kongen lod Armene synke og blev ædru i samme Nu.

„Bendte“, sagde han hæst, „du holder af en anden. Jeg har længe tænkt det, men ikke villet tro det. Nu véd jeg det.“

„Ja“, sagde hun, „saadan er det. Og hvad angaar det dig?“

„Nej,“ sagde Kongen bidende... „nu angaar det mig jo saa ikke.“

„Vil du vide, hvem det er?“ spurgte hun; men i det samme saa han saadan paa hende, at hun forstod, hun ikke turde gaa videre. Han svarede ikke, men rev Døren op.

„Bülow!“ raabte han ud paa Gangen... „Hvorfor Dælen lader du ikke spænde for?“

Saa vendte han sig igen mod Fru Dannemand og sagde haardt:

„Du kan rejse og komme som du vil. Huset paa Toldbodvejen er dit.“

„Ja,“ sagde hun... du har jo givet mig det.“

„Ikke noget at takke for,“ sagde Kongen haanligt. „Jeg troede, du havde glemt det. Du kan leve, som du vil. Men...“

Han gik tæt hen til hende og sagde truende:

„Børnene... Børnene svarer du mig til, forstaar du? Jeg skal holde Øje baade med dem og med dig.“

Saa gik han; og et Øjeblik efter kørte han gennem Byen, saa det gnistrede fra Hovene...“

Da han kom til Roskilde, lod han spænde fra ved Palæet og lod Taflet anrette. Adjudanterne sad som Mus under Kattens Klo og vidste ikke, hvad de skulde gøre af deres Øjne. De spiste og drak af bare Forlegenhed over al Maade, og Kongen selv drak tæt; han sad tavs og stirrede lurende fra den ene til den anden med blodsprængte Øjne.

Saa brast han paa én Gang i Latter og kastede et Brødstykke i Hovedet paa Friboe, der rejste sig og bukkede med et fjollet Smil.

„Dér fik I Jer Pinedød en ordentlig Skræk i Livet,“ sagde Kongen. „Men nu drikker vi Gud Eros under Bordet og saluterer for Fader Evan. Kongesalut, Bülow!“

Og med ét brød Lystigheden larmende løs; Viser skraaledes, Pokaler tømtes, Projektiler susede gennem Luften, Brød og Kødben ramte, hvor de skulde... Rolf Krake var genopstanden fra de døde og legede med sine Bersærker...

Tilslidst greb Kongen alt, hvad han kunde naa af Skaaler og Tallerkener og indledede et saa frygteligt Bombardement, at Adjudanterne flygtede leende og brølende til alle Sider med Salater og Kompotter drivende ned over deres Ansigter og Uniformer...

„Bachanalet er hævet!“ raabte Kong Frederik. „Nu holder Triumfatoren sit Indtog i København.“

Knap to Timer senere rullede han ind gennem Hovedstadens mørke Gader. Endskønt han var ventet, var der ingen Mennesker paa Benene for at tage imod ham. Kun Dronningen og Kronprinsesse Caroline stod — sortklædte — paa Palæets Trappe...

FJERDE KAPITEL.

Madam Andersen i Sorø.

Neppe havde Frederik den Sjette forladt Sorø, før Fru Dannemand ganske faldt sammen. Nu havde hun kastet alle Broer af bag sig, nu havde hun sagt Kongen den fulde Sandhed... saa blodigt havde hun krænkert ham, at ingen Tilgivelse var mulig. Hun forstod ikke selv, hvorfra hun havde hentet Mod til at erklære ham aaben Krig, og hun forstod endnu mindre, hvad hun havde villet opnaa derved. Som i en Taage havde hun vandret gennem lange Tider, og nu saa hun paa én Gang, hvor hensigtsløs hendes Færd havde været, hvor vanvittigt hun havde ødelagt sin egen Fremtid blot for en Drøms Skyld, en taabelig, barnagtig Drøm, som aldrig vilde faa Liv...

Hundrede Stemninger bølgede gennem hendes Sind, hendes Tanker og Syn skiftede hver Time paa

Dagen, hun hudflettede sig selv med Haan, hidsede sig op til den højeste Selvforagt, svaledede sit Sind i Had og sank atter sammen i fortvivlet Haabløshed.

Hvorfor havde hun røbet den Hemmelighed, som hun neppe vovede at tilstaa for sig selv, og som aldrig behøvede at være kommet for en Dag? Hun elskede Grev Vargas, hun vilde have givet Aar af sit Liv for at hvile i hans Favn, hun vilde have fulgt ham gennem Fattigdom og Farer, om han blot havde sagt et Ord. Men han havde tiet. Havde han været for fejsk til at tale, for beregnende til at sætte sin Fremtid paa Spil ved at forspilde Kongens Naade? Sagens havde han aldrig følt andet for hende end et flygtigt Behag, og hun havde selv været for fejsk til at give sig hen i en Lidenskab, der vilde have revet dem begge med sig. Ynkkelig havde hun været i sin Halvhed, stor i sine Krav og magtesløs i sin Evne. Ingen Kraft havde hun haft til at rive ham ud af sit Hjærte... ikke Mod til at blive hans, om saa blot for en flygtig Stund. Om hun havde kastet sig i hans Favn hint Øjeblik, da hun saa i hans Øje, at han begærede hende, da havde hun maaske alligevel været stedt som nu, skilt fra ham og i Kongens Unaade. Men hvor havde alting alligevel ikke været anderledes da; da havde hun dog levet, vovet og tabt, ejet et Minde, som kunde være den Pris værd, hun nu maatte betale for intet...

Hvilken Fremtid ventede der hende ikke nu! Enten hun vendte tilbage og levede i Kongens Nærhed, en Genstand for hans Mistanke og Foragt, hver Dag i Frygt for at blive jaget ud som en utro Tjenerinde ... eller hun blev i sin frivillige Landflygtighed, ene med sin Anger og Skam, skilt fra sine Børn, hjemløs, uden Mening i sit Liv...

Saa hidsede hun sig selv op mod Kongen, puestede atter Liv i alle de onde Tanker, som lidt efter

lidt havde gjort hende kold imod ham. Men nu, da hun for Alvor var skilt fra ham, var der ligesom ingen rigtig Kraft i hendes Had og Forargelse mere. Hun kunde længe nok kalde ham grim og gammel, pedantisk og tyrannisk, det nyttede hende ikke. Hun vidste kun altfor godt, at det var hende, der havde svigtet, og ikke ham. Hun havde været glad nok for ham, indtil den Dag, hendes Længsel og Lyst tog andre Veje; hun kunde have været lykkelig hos ham endnu, om ikke Grev Vargas' Billede havde skygget over hans i hendes Sind. Minderne stormede ind paa hende, men alle anklagede de hende selv, alle talte de om Kongens Sagtmodighed og overbærende Ømhed, selv naar hendes Fordringsfuldhed og Urimelighed gik over alle Bredder. Det kunde komme over hende, at hun savnede ham... med en saadan Styrke kunde det komme over hende, at hun spurgte sig selv, om ikke denne Lykke og Kærlighed var af større og rigere Art end den, hendes ustadige Hjærte havde higit imod? Var ikke Frederik den Sjette større og bedre Mand end Grev Vargas... netop mere M a n d? Hun vidste hverken ud eller ind, mærkede blot, at hendes Sind sønderledes af Tvivl og Angst; og bitrest af alt nagede en fortærende Længsel efter Børnene hendes Hjærte... naar hun vaagnede om Morgen, kunde hun gribe sig selv i at lytte, om deres Pludren ikke snart begyndte derinde ved Siden af? Om ikke snart Døren gik op og to smaa hvide Skikkelser kom stormende ind for at bore deres smaa varme Legemer ned i Sengen ved hendes Side...

Om da brast hun i Graad; for hun forstod, hvor fast hun var bundet, hvor umuligt det var for hende at begynde Livet forfra. Var det en fattig Lykke, der var hende beredt, et Liv i Skyggen, hun havde levet, det var nu engang hendes; uden for det var alt tomt og mørkt og uvirkeligt. Fortidens Mønster

spandt sig videre i Fremtidens Væv, om hun end aldrig saa gerne vilde rive Traadene sønder...

Denne Stemning var ved at vinde saa stærk Overhaand hos hende, at hun halvvejs havde besluttet at vende tilbage for at tage Kampen op. Om hun ydmygt gik ind under de Kaar, Kongen bød hende, og trofast gjorde sin Gerning som hans Børns Moder, da kunde hun dog maaske genvinde hans Tillid og berede sig en taalelig Fremtid. Anden Vej var der jo ikke; fattig og ene var hun, om han tog sin Naade fra hende, Kampen, hun saa dumdrigtigt havde indledet, var jo allerede tabt, siden han havde saa stærke Forbundsfæller i hendes eget Sind...

Da fik hun en Dag uventet Besøg af den unge Wolff, Amtmand Stemmanns Sekretær. Han overrakte hende følgende Brev fra Kongen:

„Kære Bendte!

Det er meget godt, at du holder dig i Ro paa Landet, indtil du atter har genvundet Fred og Kraft i Sindet. Jeg dømmer dig ikke og tillægger ikke dine Ord til mig sidst stor Betydning, som jeg jo ogsaa selv var ophidset. At du intet overilet og usømmeligt foretager dig, stoler jeg paa, ligesom jeg beder dig afbryde dit Ophold paa Gæstgivergaarden, som i Længden kan berede dig Vanskelighed. Lad Wolff, som er en paalidelig Mand, ordne dette for dig, ligesom dine Pengesager, saa at jeg faar at vide, om du trænger noget. Børnene har det godt, jeg ser daglig til dem, og de véd, at du er syg. Jeg har antaget en meget net Jomfru Hansen, som sørger for deres Opdragelse og Husets Styrelse. Bliv, hvor du er, til du er paa det rene med dig selv; jeg vil gerne have dig igen, som før, men saa maatte du jo være betænkt paa, at det kunde vare. Alting gaar skidt for mig, og jeg taaler ikke godt flere Skuffelser; først og

fremmest vil jeg, at Børnene skal vokse op i Fred, som her jo ikke var i Hjemmet paa det sidste. Betænk dig saa vel og resolver dig, naar du kan for din Samvittighed.

Frederik R.“

Fru Dannemand lod Brevet synke ned i sit Skød og sad længe hensunken i Tanker... uden at ænse Wolff, der stod ærbødigt afventende ved Døren og saa deltagende paa hende. Hun følte sig dybt ydmyget af Kongens utrættelige Godhed; altid var det ham, som gjorde det første Skridt, altid bar han over og lettede hende Vejen... kunde ikke han, som var Kongen, have ventet, at hun kastede sig for hans Fod og bad om Naade? Men saa selvornøgtende var han, at han blot tænkte paa hendes og Børnenes Vel; hvor stor maatte ikke hans Kærlighed have været, siden han endnu kunde have Tillid til hende og midt i sin egen Ulykke og Sorg aabnede hende Udsigt til Forsoning? Min lille Pige skal ikke drives til det yderste, havde han tænkt; hun skal have en Straale af Haab i sin Fortvivlelse, saa hun ikke kaster sig helt ud i Mørket...

Og hvor skaansomt gjorde han det ikke muligt for hende at vende tilbage. Sommeren over kunde hun nu samle Kræfter her, syg og oprevet som hun i Virkeligheden var... komme til Klarhed over sig selv og opøve sig i den Selvtugt, som atter skulde gøre hende værdig til at indtage sin gamle Plads i hans Hjærte, i Børnenes Hjem...

Fra den ene Yderlighed til den anden gik hun; hun syntes selv, hun var den ringeste af alle dødelige nu, og Kongens Godhed og Visdom antog fantastiske Former for hendes Sind. Hvorfor skulde hun betænke sig? Hvorfor ikke ile til ham straks og staa ved hans Side i Nødens Stund?

„Sekretær Wolff,“ sagde hun. „Hans Majestæt

skriver, at De vil have den Godhed at tage Dem af mine Anliggender. Har Hans Majestæt givet Dem særlige Instrukser vedrørende min Person?"

„Hans Majestæt har paalagt mig at staa til Deres Naades Disposition," sagde Wolff bukkende... „Og for saa vidt Deres Naade skulde bekvemme Dem til selv at erhverve Dem en Ejendom, er jeg saa heldig at kunne anvise Dem en, der i alle Maader vil være tjenlig..."

„En Ejendom?" sagde Fru Dannemand forskrækket. „Men hvad skulde jeg dog med den? Kongen har sandelig haft Bekostning nok for min Skyld, og jeg agter vistnok ikke at blive her ret længe..."

Hun saa pludselig skarpt paa Wolff, der slog sine Øjne ned og i sin Forlegenhed drejede Hatten mellem sine Hænder.

„Hr. Wolff," sagde hun. „Jeg faar neppe syn-derlig Brug for Deres Assistance. Alt dette er en Misforstaaelse, som jeg bedst mundtlig kan ordne med Hans Majestæt. Hvis De vilde have den Godhed at bede Værten skaffe mig Postheste med det samme..."

„Det gør mig ondt," sagde Wolff uden at se op. „Det er det eneste, jeg ikke kan gøre for Deres Naade. Det er Hans Majestæts Ønske, at De ikke forlader Sorø, uden at han forud er underrettet derom og har givet sit Samtykke dertil."

Fru Dannemand blev hvid som en Væg og knugede Hænderne sammen under sit Bryst.

„Aa," sagde hun haardt. „Jeg burde have tænkt mig det. Jeg var allerede ganske rørt over Hans Majestæts Omhu, men nu forstaar jeg det... Jeg er alt-saa Fange; Kongen har villet befri sig for min Nær-værelse og beskytte mine Børn mod deres Moder, aa ja, det kunde ogsaa gerne smitte deres Sjæle, om jeg indaandede samme Luft som de..."

Hun gik ophidset frem og tilbage og standsede pludselig foran Wolff.

„Hr. Sekretær,“ sagde hun... „De lader til at være en betroet Mand hos Hans Majestæt. De kan vel ikke ogsaa sige mig, hvem der har indtaget min Plads i Kongens Gunst?“

„Deres Naade,“ stammede Wolff... „Jeg beder Dem indtrængende, ikke gøre mig mit Hverv pinligere end nødvendigt. Hvis Hans Majestæt forlanger det, vil det være min Pligt loyalt at referere Deres Ord.“

„Ja naturligvis,“ sagde Fru Dannemand haanligt. „De er ikke alene min Fangevogter, men ogsaa Hans Majestæts Spion. De maa da helst laase Døren, naar De gaar; et saa utaaleligt Tyranni agter jeg ikke godvilligt at underkaste mig en Time.“

Hun kastede sig i en Stol og gemte Ansigtet i sine Hænder. Wolff sagde intet, og medens hun lidt efter lidt blev roligere, var hun ham inderlig taknemlig derfor. Hun skammede sig over, at hun havde ladet sin barnagtige Heftighed løbe af med sig, og hun forstod ikke længere, at hun var blevet saa opbragt over Kongens Ordre. Den passede jo godt til Ordene i hans Brev, han havde sikkert ment hende det godt... og hvor kunde hun egentlig have ventet, at han skulde tage hende til Naade igen nu straks, efter alt hvad der var sket? Det vilde jo have været umuligt for dem at leve sammen nu, da begges Sind var oprevne, og Saarene endnu var friske efter de tilføjede Krænkelser. Netop dette, at Kongen vilde have hende her i lægende Ensomhed, indtil de sidste Tiders Ondskab og Fjendskab var glemt, og de svundne Dages gode Minder atter fik Magt over dem begge, tydede det ikke paa, at det endnu var Alvor med hans Kærlighed? Om han ikke havde brudt sig om hende og intet haabet af hende for Fremtiden, da havde han

vel ladet hende flakke rundt i Landet, som hun vilde, lige glad for, om hun var ham tro eller faldt i en anden Elskers Vold. Og atter gik en varm Strøm gennem hendes Hjerter, og hun sagde mildt:

„Sekretær Wolff, jeg beder Dem ikke lægge nogen Vægt paa mine Ord. Jeg var ikke mig selv mægtig... De talte om en Ejendom, tror jeg?“

„Det er Overkrigskommisær Ficks Hus i Søgade,“ sagde Wolff. „Jeg véd, at han ønsker at afhænde det; men han er sikkert ogsaa villig til at udleje det, naar det kan ske paa et længere Aaremaal.“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand, „det sidste vilde være det bedste. Jeg vilde paa ingen Maade opgive mit Inkognito. Madam Andersen fra København... husk endelig, at De aldrig benævner mig anderledes; det stemmer sikkert ogsaa bedst med Kongens Hensigt.“

Fra den Dag af var den unge Wolff Fru Dannemands trofaste og betroede Ven, og vedblev med at være det gennem mange Aar. Han fik hurtigt Lejemaalet bragt i Orden, og Fru Dannemand flyttede ind i den Fick'ske Gaard i Søgaden, som senere blev hendes egen, og hvor hun i de kommende Aar skulde komme til at gennemleve sit Livs største Lykke og frygteligste Lidelser...

Hun levede stille dér, omgikkes ingen, og indbildte sig, at hun her var ubemærket og upaaagtet af Verden, sikker som hun var paa Wolffs Diskretion. Men i hendes Indre var det ikke stille; thi nu i Ensomheden faldt Sandhedens stærke Lys ubarmhjertigt over hendes Liv, og hun forstod, hvor mørk Fremtiden vilde blive. Hun saa det klarere for hver Dag, at hendes Forhold til Kongen havde været ét stort Bedrag; hun var blevet hans, inden hun vidste, hvad Kærlighed var; hun havde kun elsket én Gang i sit Liv, og hun var endnu i denne Stund Grev Var-

gas' med Legeme og Sjæl. Sildefødt og dødfødt var hendes Elskov; brødefuld var den, skønt hun aldrig havde smagt dens Sødme; hun blussede af Skam, naar hun mindedes Kongens tillidsfulde Ømhed, hans umistænksomme Kærtegn, medens hun havde haft sin Elsker i sin Tanke. Hun havde bolet uden Fryd, stjaalet uden Løn; og selv nu, da hun gik og længtes efter det Bud, der skulde kalde hende tilbage til Hjem og Børn... da hun var rede til at underkaste sig enhver Ydmygelse, for at genvinde Kongens Tillid og Gunst... selv nu var hun besmittet i sin Længsel og skammede sig over sit Haab. Thi det var kun hendes Elskovs Haabløshed, der gjorde hende ydmyg; det var som Grev Vargas' forraadte og forladte Elskerinde, hun slæbte sig til Kongens Fod, selv om intet Menneske kunde overbevise hende om nogen Brøde. Just som hun sagde til sig selv, at nu havde hun lutret sit Sind, nu var hun rede til at blive tro mod sin Pligt, nu var hun sikker, aldrig vilde hun det andet, hun vilde det ikke... saa hviskede det just i hendes Sind: Ja, du er sikker, saalænge der ikke er nogen Fare; du vil ikke, fordi det er umuligt. Du er tro, indtil en Dag Grev Vargas træder ind ad din Dør.

Og endnu dybere fra hviskede det: Han er den eneste, jeg bør være tro imod. Han kommer en Dag, og da skal han finde mig rede...

Hun følte selv Overspændtheden i dette; hun sagde til sig selv, at ingen kan forhindre en Fugl i at komme flyvende og sætte sig paa ens Hoved; man kan kun hindre den i at bygge Rede i ens Haar. Naar hun vendte tilbage til sit Hjem, opfyldt af den redeligste Vilje til at være sin Herre tro, hvem skyldte hun saa Regnskab for sine Tanker?

Men det nyttede hende intet; for hendes Vilje var ikke redelig; der gik ingen Dag, uden at Grev Vargas

var i hendes Tanker; og hun tænkte aldrig paa ham, uden at Længselen kom over hende saa stærk, at den gjorde alle hendes Forsætter til intet...

Og dog var det ikke hendes inderste Vilje at give tabt. Hun tænkte i sin Enfoldighed, at om hun kom tilbage, da vilde hun i sin Konges Kærlighed og i sine Børn have et Værn mod den Fristelse, hun baade attraaede og frygtede.

Og hun skrev lange Breve til Kongen... ømme og bitre, tiggende og truende, flammende og klagende, men hun rev dem alle itu uden at sende dem af Sted. Og da hun endelig fik et skrevet, som syntes hende at maatte gaa til Kongens Hjærte, fordi det var et saadant Sandhedens Skrig, at han maatte forstaa det, da var hun bagefter næsten ude af sig selv over, at hun ikke kunde faa det igen; for det var jo netop Sandheden, hun for enhver Pris maatte skjule for Kongen, om alt nogensinde skulde blive godt imellem dem...

Brevet lød saaledes:

„Jeg gaar til Grunde her. Hvis du endnu holder af mig, saa giv mig Lov til at være hos dig og vore Børn. Bendte.“

Hun ventede dybt nedslaaet paa Svaret, haabende trods alt. Og Svaret kom straks. Kongen skrev:

„Dit Brev gjorde et meget ubehageligt Indtryk paa mig, fordi det ikke tyder paa, at du er mindre ophidset nu end før. Men hvis du med god Samvittighed kan sige dig fri for enhver Følelse, som vilde gøre din Nærværelse i vore Børns Hjem ubetimelig og usømmelig, behøver du kun at sige Wolff et Ord. Jeg har i saa Henseende givet ham de nødvendige Ordre, naturligvis dog uden at indvie ham i al denne Kedsommelighed. Frederik R.“

Hun sad endnu og kæmpede med sig selv, da Wolff lod sig melde. Fristelsen var stor; thi hvor

koldt end Kongens Brev var, gav det hende dog den Lejlighed, hun ønskede. Om hun nu blot sagde denne ene Løgn... og var det en Løgn? Var det ikke blot at forudgribe Begivenhedernes Gang, at muliggøre det, de begge ønskede, og som i Virkeligheden vilde være til Børnenes Lykke? Hun var dog deres Moder, hun fortæredes af Længsel efter dem, var hun først i deres Nærhed vilde alle urene Tanker visne bort i hendes Sind...

Hun saa forvildet op paa Wolff og vilde netop til at udtale det skæbnesvangre Ord, da han sagde:

„Hans Majestæt har underrettet mig om, at Deres Naade muligvis ønskede Postheste til København. Til hvilken Tid skal jeg lade Vognen sige til?“

Saa kunde hun alligevel ikke. For naar Kongen virkelig havde saa stor Tillid til hende, at han vilde tro hende paa hendes blotte Ord, saa maatte han ikke narres. Hun vilde ikke begynde sit nye Liv med et saa skammeligt Bedrag...

Og hun sagde tonløst:

„Nej, Sekretær Wolff. Jeg faar ikke Brug for nogen Vogn for det første.“

Der kom et saadant Glimt i hans Øjne, at hun tænkte, han maatte forstaa mere, end han lod sig mærke med. Og for første Gang bøjede han sig ned og kyssede hendes Haand.

FEMTE KAPITEL.

Et røbet Incognito.

En af de første solvarme Foraarsdage gik Fru Dannemand ud gennem Filosofgangene og satte sig under Absalons Eg, hvor hun plejede uforstyrret at kunne hengive sig til sine Tanker. Men i Dag havde hun neppe taget Plads, før en lille sirlig gammel Herre, klædt som en Laps fra Christian den Syvendes

Tid, i Knæbenklæder, Nakkepidsk og trekantet Hat, kom trippende hen ad Stien. Da han fik Øje paa hende, stansede han, bøjede sig forbavset bagover og gjorde med oprakte Hænder nogle gratiøse Danse-trin frem imod hende... tog Hatten af med et stort Sving, lagde venstre Haand paa Hjertet og bøjede sig saa dybt, at den stive Haarpidsk stod til Vejrs som et Spyd.

„Tilgiv, min naadige,“ sagde han... „siden Gratierne endelig har forundt mig et Møde med deres Yndlingssøster, maa det være mig forundt at overbringe min underdanigste Hyldest... For jeg tager jo ikke fejl? De er Madam Andersen, som bærer vor By med Deres Nærværelse under Deres Eksil?“

„Mit Navn er Madam Andersen,“ sagde Fru Dannemand, der gerne vilde afvise hans Paatrængenhed, men ikke kunde lade være med at smile over hans snurrige Væsen. „Oprigtig talt anede jeg ikke, at min Nærværelse kunde være af Interesse for andre end mig selv.“

„*Sancta simplicitas!*“ udbrød den gamle... „Men tillader De ikke, at jeg tager Plads ved Deres Side? Mit Navn er Gehejmeraad Urne, Christian Urne, tidligere Overpræsident i København...“

„Hr. Gehejmeraad,“ sagde Fru Dannemand og rykkede sig paa Bænken... „Det er altfor stor en Ære...“

„Og mig en Plaisir,“ sagde Gehejmeraaden. „De véd ikke, hvor man hungrer efter Nyt i denne glørværdige Ravnekrog. Vi taler om Dem om Dagen, vi drømmer om Dem om Natten... og saa jeg, som altid har næret den største Affektion for Theatret! Men i min Tid var der ingen Madam Andersen ved Balletten, jeg var ikke saa lykkelig...“

„Ved Balletten?“ sagde Fru Dannemand forundret. „Hvoraf slutter Deres Excellence...“

„Mille pardon, min Naadige, Rygtet har været saa dristigt... men det er altsaa Skuespillet? Eller Cho-ret? Jeg tilstaar til min Skam, at Deres kunstneriske Navn ikke er mig præsents. Siden min Entledigelse...”

„Hr. Gehejmerraad,” sagde Fru Dannemand, „jeg forsikrer Dem, at jeg ikke har noget som helst med Theatret at skaffe. Men De vilde virkelig gøre mig en Tjeneste ved at sige mig, hvori Rygtet kan have fundet Anledning til at beskæftige sig med min Person “

„Men betænk dog, min Naadige... her oprinder pludselig en lysende Stjerne paa vor taagede Himmel, under de aller pikanteste Omstændigheder... skal jeg gengive alt, som det er kommet mig for Øre? Hans Majestæt ankommer hertil, animerer sig med Champagne, bryder Døren op til den skønne Balleteuses Kammer, forlader Byen over Hals og Hoved... Man taler om en Vestalindes oprørte Dyd, om en velrettet Ørefigen... hvad véd jeg? Nok sagt, der udbetales Beløb gennem Amtskontoret, Monsieur Wolff attache-res den krænkede Dame... *relata refero*, min Naadige. Men oprigtigt talt, kan det undre Dem, at et sligt Eventyr virker stimulerende paa vor i Provinsens Ørken udhungrede Nyfgenhed? Men De vægrer Dem altsaa ved at afkaste Deres Incognito?”

„Deres Eksellence,” stammede Fru Dannemand. „Jeg beder Dem, lad os forlade dette Emne...”

„Det er forladt,” sagde Gehejmerraaden, „det er slet ikke bragt paa Bane, min Naadige. Jeg talte kun om denne ærværdige Eg, der skygger over vore Hoveder... Véd De, at man kalder det Absalons Træ? Tag Dem i Agt, min Naadige, tænk om det gik Dem som højsalig Kong Frederik den Tredje, der studerede her ved Akademiet som ung Prins. De kender ikke Sagnet? Han var prædestineret til den gejstlige

Stand; men da han sad under dette Træ, faldt en lille Egegren ned paa hans Hoved og dannede i hans Haar et F med en kongelig Krone... Et besynderligt Varsel! Tyve Aar senere døde virkelig hans Broder, Kronprinsen; Træets Spaadom gik i Opfyldelse... Men De bliver bleg, min Naadige? Paa Ære, De er virkelig en Gaade, en charmant Gaade..."

Fru Dannemand følte sig virkelig højst ilde til mode. Hun angrede bittert nu, at hun havde revet ham ud af hans Vildfarelse; thi hvorfor skulde han have fortalt dette, hvis han ikke var paa Spor efter Sandheden? Han stirrede virkelig med sine smaa listige Øjne paa hendes Hoved, som saa han allerede dér den usynligt varslende Krone...

Hun vidste ikke, hvad hun sagde, eller hvordan hun fik taget Afsked og gjort sig fri for hans besværlige Følgeskab. Hun gik ned ad Stien, medens det blev ved at ringe i hendes Øren: De troede, jeg var ved Balletten, Kongen har troet, jeg var ved Balletten. Derfor var det altsaa, han kom... Det var ikke mig, han ventede at træffe, men en letfærdig Theaterdame, der kunde forlyste ham i hans Rus! Aa, om jeg havde vidst det! Og jeg, som har græmmet mig over min Kulde, jeg som saa bittert har angret, at jeg lod ham alene i hans Ulykke! Hvor let har han ikke trøstet sig, hvor det var naivt af mig at tro, at jeg var i hans Sind, naar jeg var ude af hans Øje. En Konge skulde sørge over en Mætresses Troløshed? En Konge skulde sukke af skuffet Kærlighed som en Student? Og det er for ikke at skuffe hans Tillid, jeg lever her forvist og forstødt, skilt fra mit Hjem og mine Børn, prigsivet til alle disse fremmede Menneskers Sladder...

Geheimeraad Urne sad og stirrede tankefuldt efter hende med Stokkens Guldknep under sin Næse. Endelig engang en pikant Gaade... omsider igen Ud-

sigt til en af de smaa Indtriger, han havde savnet saa bittært, siden Naadens Sol gik ned under hans Horizont, og hans kedsommelige Otium begyndte...

Helt fornøjet smaadansede han tilbage mod Byen, utaalmodig efter at fortælle sine Damer den lille Oplevelse, han havde haft. Og med elastiske Skridt traadte han ind i Kabinettet, hvor hans Gemalinde sad saa stiv ved Vinduet, som det sømmede sig for en født Baronesse Gyldenchrone til Wilhelmsborg.

„Gæt!“ nynnede han. „Gæt! Hvem har jeg mødt? Hvem har jeg talt med? Hvilken Sylfide har koglet for mig i den grønne Skov?“

„Christian,“ sagde Gehejmeraadinden stramt. „Vær nu dog fornuftig. Hvad kan man opleve af Interesse i den kedsommelige Skov? Hør dog paa Frederikke, jeg siger dig, hun har faaet et Brev...“

Gehejmeraaden vendte sig mod Datteren, der stod og trippede, utaalmodigt viftende med Brevet, glørød af Iver i sin spidse Næse.

„*Apris moi*, Frederikke,“ sagde han... „*Apris moi*. Jeg vædder, at mit er det interessanteste; det gælder min store Amethyst...“

Og triumferende fortalte han om sit Møde med Madam Andersen i Sorø's Gader. Da han var færdig, brast begge Damerne i Latter.

„Amethysten er min!“ raabte Frederikke og rakte ham Brevet. „Læs dér, det er fra Cathrine von Cruse ... læs det højt, Papa! Tredje Linje dér øverst til højre.“

Og Gehejmeraaden læste:

„..... Alle taler naturligvis om den horrible Tildragelse med Fru Dannemand i Sorø. Kongen overraskede hende i den bare Særk paa Postgaarden i den Tro, at hun var en „Dame“ fra Balletten... naturligvis var Jupiter omtaaget af Dunster, der dog denne Gang ikke var lethargiske, men opstegne af

Champagnekøleren! Du begriber, der blev en Skandale... Friboe var med, og han har naturligvis sladret. Lad mig endelig med første Post vide, om hun er hos eder endnu; hun kaldte sig Madam Andersen... hele Byen taler om, at hun er ganske i Unaade, men hold mig alligevel á jour med alt. Det er en listig Taske, det véd ingen bedre end jeg, som med mine egne Øjne har set, hvor ublu hun trænger sig ind paa vor ufor-glemmelige Cæsar og besnærer ham med sine saa-kaldte Ynder..."

Geheimeraad Urne lod Brevet synke og gav sit Kalvekrø's et Knips.

„Var det ikke det, mit Instinkt sagde mig straks?“ udbrød han. „Jeg fortalte hende endogsaa Sagnet om Absalons Eg, der kronede Frederik den Tredje i hans Ungdom.“

Og saa gik han ind i sit Kabinet for at hente den store Amethyst.

SJETTE KAPITEL.

Intriger.

Der blev stor Diskussion i det Urne'ske Palæ, om hvordan den gjorte Opdagelse skulde udnyttes. Frk. Frederikke holdt afgjort paa, at hun vilde sætte sig i Forbindelse med Fru Dannemand underhaanden, møde hende tilfældigt i Skoven, protegere hende og udnytte hende, saadan at man selv satte Grænserne for sin Gæstfrihed og til enhver Tid kunde anvise hende den Plads, der tilkom hende efter hendes Ekstraktion og Kvalifikationer.

Men Geheimeraaden vilde gaa lige paa.

„Mit Barn“, sagde han. „Gør som du vil, men allerede i Morgen sætter jeg mig i Karossen og gør hendes Naade min skyldige Reverents. Fru Danne-mand i Eksil er en ganske anden end Madam Ander-

sen i Skoven; jeg ønsker at udslette Indtrykket af min uheldige Optræden forleden, der vel var chevaleresque, men lidt for intim til at være *comme il faut*. Jeg skylder hende en Oprejsning som Kavalier."

"Du skal da ogsaa altid ekstravagere, Papa", sagde Frederikke. "Vi kan dog ved Gud ikke omgaas en forløben Mætresse paa lige Fod."

"Frederikke", sagde Geheimeraadinden hende fra sin Forhøjning. "Man omgaas eller man omgaas ikke; der er undertiden i din Tankegang noget plebejisk..."

"Bah!" sagde Frk. v. Urne. "Du vil da ikke bilde mig ind, at du..."

"Min Stilling", sagde Geheimeraadinden, "mit Barn, den giver jo sig selv. Dersom denne Fru Dannemand eller Madam Andersen indføres i mit Hus som min Gæst, saa er jeg hendes Værtinde. Intriguer forstaar jeg mig aldeles ikke paa."

"Intriguer?" sagde Geheimeraaden og trak Øjenbrynene i Vejret. "Ma chère, kald det Politik. Fru Dannemand er i Unaade, jeg er det ogsaa. Kommer hun atter i Gunst? Genvinder jeg min Indflydelse? Hvem af os kommer først? En Alliance, mine Damer, en Alliance til gensidig Fordel... hvem véd? Man siger, at Frederik Moltke staar paa svage Fødder; jeg skulde aldeles ikke have noget imod at blive Statsminister i hans Sted."

"Bah!" sagde Frk. Frederikke. "Fantaser nu dog ikke denne Matrosdatter op til en Madame Maintenon."

"Eh bien, jeg tænker ogsaa ud i Fremtiden", sagde Geheimeraaden. "Efter Frederik Rex kommer Christian Rex, og kunde for Eksempel du faa en Charge hos den opgaaende Sol, vilde det sikkert gavne min

Karriére. Apropos, har du ganske opgivet dit Ønske om at blive Hofdame?"

„Papa“, sagde Frk. Frederikke og slog med Taa-spidsen i Gulvet, „du behøver dog ikke at minde mig om min Ydmygelse. Du véd jo, at Dronningen sagde nej.“

„Marie Sophie har sine Nykker“, sagde Geheimeraaden uforstyrret. „Men Prins Christian formæler sig dog sikkert igen.“

„Herregud“, sagde Frk. Frederikke utaalmodigt. „Christian Frederik er jo nu Konge i Norge. Du tror da ikke, jeg agter at residere i det skrækkelige Land?“

„Barn“, sagde Geheimeraaden, „hvor længe er han Konge i Norge? Vor allernaadigste Monark er for forsigtig til at støtte ham, Carl Johan er almægtig, inden Aaret er omme har vi Hans kongelige Højhed iblandt os igen. Som Guvernør i Odense for Eksempel... det gælder en Paré? Skal vi vædde endnu en Gang om den store Amethyst? Jeg véd endogsaa at der er paatænkt en Alliance mellem ham og Prinsesse Caroline Amalie til Augustenborg.“

„Caroline Amalie overlader maaske Madam Danemand at vælge sine Hofdamer? Papa, du er en uforbederlig Fantast.“

„Ma chère“, sagde Geheimeraaden og knipsede Laaget paa sin Snustobakksdaase op. Fjæl Danemand er en Traad. Ved den ene Ende af Traaden er Hoffet, ved den anden Ende sidder vi. Hvor der er en Traad, kan der spindes. Hvad mener du, Sophie Magdalene?“

Men Geheimeraadinden hyllede sig i højadelig Tavshed. Hun bøjede i det samme sit Hoved for Kammerherre Stemann, der hilsende gik forbi.

— — Den næste Dag rullede den Urne'ske Karosse gennem Sorø's Gader; paa Vogndøren straaled

en gylden Ørneklø i blaat Felt under en Sølvhjelmsom to gribende Ørnekløer holdt.

Og snart efter sad Fru Dannemand selv mellem Geheimeraaden og Frk. Frederikke, som grebet mellem to Kløer, værgeløs overfor deres venlige Paa-trængenhed, omtumlet af deres Snak, overvældet af deres Smiger.

„Er hun dog ikke sød?“ sagde Frk. v. Urne. „Og tænk, saa er vi omtrent jævnaldrende, vi skal rigtig være Veninder.“

„Det gør godt engang igen ligesom at komme til Hove“, sagde Geheimeraaden. „Saa længe som det nu er siden, der er faldet en Straale fra Naadens Sol paa vore Hoveder.“

„Og alle de fælles Bekendte, vi har,“ sagde Datteren. „Jeg har da tusinde Hilsener til dem fra Major von Cruse og hans Datter... men De husker hende maaske ikke? Hun er jo saa ubetydelig, stakkels Pige... Farvel, farvel, søde Fru Dannemand, saa henter vi Dem i Morgen, hvis De vil køre med.“

Geheimeraaden kyssede paa Haanden til Afsked, Frk. v. Urne kyssede paa Munden, og hvordan skulde stakkels Bendte have modstaaet al denne Hjærtelighed? Hvorfor skulde hun have afvist den eneste, der kom hende venligt i Møde nu i Modgangens Tid? Hun diskuterede Hofsladder med Faderen, red og kørte og vaasede med Datteren og befandt sig, naar hun skulde være ærlig, egentlig allerbedst i Læ af den gamle Geheimeraadendes kølige Moderlighed.

Det var som en Traad, der atter var spundet mellem hende og Verden, Haabet og Livsmodet vaagnede paany i hendes Bryst, og var end Geheimeraadens Sladder og Frederikkens taktløse Fritten hende til en Plage, saa gjorde hun sig rigelig betalt gennem

de Nyheder derinde fra, som fandt Vej til hendes længselsfulde Sind.

„Tænk“, sagde Frk. v. Urne en Dag, hun hæs-blæsende kom farende sammen med den gamle, „jeg har en Hilsen til Dem, og De kan ikke gætte. Det er fra Grev Vargas de Bedemar... ja, jeg har faaet den gennem Major v. Cruses, men jeg kender ham godt selv, jeg har danset med ham i København.“

„Aa, Grev Vargas,“ sagde Fru Dannemand og hørte selv, hvor hendes Stemme skjalv. „Jeg husker ham godt, han har gjort mig sin Opvartning paa Toldbodvejen engang, før han rejste.“

„Og nu er han i Unaade“, sagde Frk. v. Urne. „Men Gud, hvad fejler Dem, kæreste?“

Hun vekslede et Blik med Faderen, der skulde sige saa meget som: Ser du, saa havde von Cruses dog Ret! Det er ham, hun elsker, det er derfor, Kongen har slaaet Haanden af hende.

Men hun sagde hurtigt:

„Tænk, at det ogsaa gjorde saadan et Indtryk paa Dem, jeg er saamænd endnu ganske rystet ind i min Sjæl. Hvor var han dog charmant, den kære Greve, bare jeg tænker paa hans Stemme... oh!“

„Men hvordan“, sagde Fru Dannemand, hvordan er det dog gaaet til? Hvad har han gjort?“

„Gud“, sagde Frk. v. Urne, „det er jo ikke saadan; hos Christian Frederik er han naturligtvis Potte og Pande. Men Hans Majestæt blev vred over, at han aflagde Ed til Prins Christian og blev i Norge under Oprøret... saa baade sin Pension og sin Kammerherretitel har han da mistet; men det kan jo være ham lige meget, hvis bare Prins Christian sejrer.“

„Bah“, sagde Geheimeraaden, „har jeg da ikke sagt dig, mit Barn, at Prins Christian vil være fordrevet fra Norge inden et Aar? Men lad os forlade

dette penible Emne, der angriber vor kære Fru Dannemand saa øjensynligt.“

Han begyndte at berette om Kong Christian den Syvendes Bisættelse, der nylig havde fundet Sted i Roskilde Domkirke, næsten syv Aar efter hans Død; Kisten havde jo ikke kunnet overføres fra Rendsborg i Krigens Tid.

„Ak ja“, sukkede Geheimeraaden, „mig blev det jo altsaa ikke forundt at bivaane Ceremonien, og jeg beklager mig ikke; det skal være gaaet mildest talt uceremonielt til. Jeg véd ikke, hvad De giver mig... Adjutanterne drak Amtsforvalter Schwindt fuld og fik ham hikkende til at synge en Drikkeviser for Hans Majestæt ved Taflet... umiddelbart efter Sørgehøjtiden! Det er horrible Tider... man mærker, at vor kære Monark er unddraget den gode Indflydelse nu. Deres, min Naadige... maaske ogsaa andres.“

„Mon dieu“, sagde Frk. v. Urne, „vi glemmer jo rent at fortælle Fru Dannemand det vigtigste! Hans Majestæt har faaet Indbydelse til Kongressen i Wien og rejser derned med Bülow.“

Det var kun med Opbydelse af al sin Kraft, at Fru Dannemand holdt sig oppe og fulgte sine Gæster til Dørs. Og da de var borte, blev det ved at genlyde i hendes Tanker: Grev Vargas er faldet i Unaade... Kongen rejser til Wien... Grev Vargas kommer maaske snart til København, fattig og forstødt som jeg selv.

Nu maatte hun til København, koste hvad det vilde; endnu i Aften maatte hun skrive til Hans Majestæt; der maatte vel findes de Ord, som kunde finde Vej til hans Hjærte... om hun saa skulde dynges Løgn paa Løgn vilde hun sætte sin Krig igennem, om det saa blev sidste Gang i hendes Liv.

Men om Aftenen bragte en Tjener hende en dufte Billet fra Frøken von Urne:

„Dyrebare Veninde!

Skøn paa min Diskretion, naar jeg siger Dem, at jeg gættede Aarsagen til Deres Forvirring, jeg forstaar Dem bedre end mange Ord kan udsige — jeg misunder Dem! Lykkelige!

Deres

F. v. U.“

„P. S.

Jeg burde ikke gøre det — men jeg kan ikke bære det over mit Hjærte at forholde Dem det synlige Vidnesbyrd om, at Deres Følelser er gengældte. Jeg vedlægger en Stump af Grev Vargas' Brev til Major von Cruse. Kun en Stump, men — oh!

F. v. U.“

Paa Brevstumpen stod med en sirlig slynget, springende Skrift... Grev de Bedemars Skrift:

„.....afhænger alt for mig af min Velgører Kong Christians Lykke. Behøver jeg at sige Dem, at jeg daglig nedbeder Guds Velsignelse over Hans Maje-stæts Vaaben og det norske Folks Frihedskamp? Og dog, kære Ven, dog føler jeg mig knyttet til Danmark med saa stærke Baand, dog drages mit Hjærte did af en saa uimodstaaelig Længsel, saa søde Forhaabninger, at jeg selv berøvet alle mine Titler og Indtægter fristes til at.....“

Fru Dannemand kom i et frygteligt Oprør over dette Brev. Hun følte sig dybt saaret, skamløst krænket over denne raa Befamling af Tanker og Længsler, der var hendes intimeste Eje... vage Lykkedrømme, som hun selv kun i Svaghedens Stunder vovede at hengive sig til. Hun syntes paa én Gang, hun skimtede de lyssky Hensigter, der arbejdede under Frederikke v. Urnes overstrømmende Hjærtelighed, som

Kryb under en Sten. Der dæmrede i hende en Forstaaelse af, at hun var et Offer for et Komplot; hun mindedes Major v. Cruses uheldige Intriguer, Frk. Cathrines ublu Falbyden af sig selv... drømte de virkelig endnu om at naa deres uværdige Maal? Hun kunde ikke tvivle derom; og de var sikkert stærkere, end hun havde anet. Mange maatte have misundt hende Ophøjelsen, mange maatte i Løndom modarbejde den Forsoning med Kongen, som hun nu ønskede oprigtigere end nogen Sinde. Hun maatte genvinde sin tabte Stilling nu, hun vilde ikke værgeløs suges ned i den Afgrund, hvor Brøden lokkede og drog. Hun vilde søge Værn mod Elskovs Fristelse hos sine Børns Fader... hendes Tanker klamrede sig til den rolige Lykke, der ventede hende, om hun stod imod. Hun saa op mod Pligtens og Ærens Højder for ikke at blive svimmel, hun stirrede paa Kongens Billede og Børnenes som paa en Kobberslange, der var oprejst for at fri hende fra Snogenes Bid.

Og medens hun syntes, at hun allerede gennem sin Beslutning fjernede sig fra Faren, kyssede og kyssede hun Grev Vargas' Brev og gentog for sig selv: Saa elsker han mig endnu, og jeg vil faa ham at se! Visheden om hans Kærlighed vil være mig Løn nok for det Offer, jeg bringer.

Da Frk. v. Urne kom den næste Dag, gengældte Fru Dannemand varmt hendes Kys og bragte Venindens fuldstændig paa Vildspor.

„Hvor det var sødt af Dem at sende mig de Linjer“, sagde hun. „De har gjort mig ganske romantisk stemt... tænk, om en saa ridderlig Mand virkelig skulde være min hemmelige Tilbeder! Skulde han virkelig komme til Vinter, maa De endelig være min Gæst, saa vi kan nyde det sammen. Til den Tid er De jo nok Hofdame hos Caroline Amalie.“

Fru Dannemand fik gennem Wolff at vide, at Frederik den Sjette afrejste til Wien i September. Hun indsendte da et ydmygt Andragende om, at hun under hans Fraværelse maatte være hos Børnene i København, og samtidig bad hun indtrængende Bülow tale hendes Sag hos Kongen. Den ottende September bragte Wolff hende Kongens Svar:

„Kære Bendte!

Dit Brev giver mig Haab om, at det virkelig er din alvorlige Hensigt at gøre din Pligt, og det passer jo meget godt, at du kan tage Vare paa Børnene, medens jeg er borte. Jeg har givet Jomfru Hansen mine Instrukser og haaber, du er venlig imod hende, hun er rigtig flink, og Børnene holder meget af hende. Naar vi ses igen, har vi med Guds Hjælp begge faaet det passerede saa meget paa Afstand, at vi kan have det godt sammen som tilforn.

Frederik.“

Fru Dannemand brød op allerede samme Dag; først ved Ankomsten til København fik hun at vide, at Kongen allerede den 6te var rejst til Wien uden at passere Sorø.

The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1900. The names are given in alphabetical order of their surnames.

Justices of the Peace

ALLEN, J. W.
BROWN, J. W.
CAMPBELL, J. W.
DICKSON, J. W.
EDWARDS, J. W.
FERGUSON, J. W.
GIBSON, J. W.
HARRIS, J. W.
HENDERSON, J. W.
JONES, J. W.
KELLY, J. W.
LEWIS, J. W.
MILLER, J. W.
NICHOLS, J. W.
OLIVER, J. W.
PETERSON, J. W.
ROBERTSON, J. W.
SMITH, J. W.
TAYLOR, J. W.
WALKER, J. W.
WHITE, J. W.

The following is a list of the names of the persons who have been elected to the office of Justice of the Peace for the year 1900. The names are given in alphabetical order of their surnames.

SYVENDE KAPITEL.

Intermezzo.

Fru Dannemand var fortørnet over, at Kongen var rejst uden at gense hende. Hendes Tanker og Følelser var saa forvirrede, hendes Sind i den Grad ude af Ligevægt, at selv den mindste Anledning kunde faa hendes Bitterhed mod Kongen til at bryde frem. Hun glemte al sin egen Uret, hun huskede ikke længere, at hun selv ved sin Utilfredshed og Trods havde fremkaldt Bruddet med Kongen, alle hendes gode Minder og Forsæt sank ned i hendes Bevidstheds Mørke, én eneste Tanke fik Magt over hendes Sind: Han bryder sig ikke mere om mig, hans Hjærte er blevet koldt. Hver Gang jeg vil komme ham i Møde, undgaar han mig. Tror han da, han er saa sikker paa mig? Aner han slet ikke, at en mægtig Liden-skab har slaaet Rod i mit Hjærte? Forstaar han

ikke, at jeg søgte tilbage i hans Arme for at blive beskærmet mod mig selv? Nu er jeg fortabt, han har ladet mig i Stikken, det er hans egen Skyld, om Frelsen nu bliver mig for stærk, og jeg falder.

Hun behagede sig i denne Tanke, at nu kunde hun kaste hele Ansvarret paa Kongens Skuldre; han, som havde revet hende ud i Livets Farer midt i hendes uskyldige Barndom, tog ikke Vare paa hende nu, da Søerne truede med at slaa sammen over hendes Hoved. Hun var undskyldt, hvordan det end gik, hun kunde lukke Øjnene og lade sig glide.

Og hun gled... ud i ørkesløse Drømme, der umærkeligt skyllede alt Fodfæste bort under hendes Fod. I Begyndelsen kæmpede hun svagt imod; hun forsøgte at døve sine Tanker ved at kaste sig ind i Husstyrelsens tusinde, trættende Smaatterier; men hun havde været saa længe borte, at hendes Ordre kun greb forstyrrende ind, hvert lille Omraade havde allerede sin Herre, hun var til overs og savnede baade Lyst og Energi til at tage Kampen op. Hun tog sig en Tid med krampagtig Kærlighed af Børnene, men opnaaede kun at skræmme dem. Børn ængstes endnu mere for Lidenskab end for Kulde; hun var allerede før sin Bortrejse gledet halvvejs fra dem gennem sin Ligeegyldighed, hun havde mistet dem ganske under sit Fravær, og nu opnaaede hun kun den Ydmygelse at se dem klynge sig stedse inderligere til Jomfru Hansen, der altid var ens, mild og myndig, saa de under hende groede i Fred.

Fru Dannemand var blevet en Fremmed i sit eget Hjem. Og hun kunde ikke engang døve sig i Seltskabelighedens Tummel; alle vidste, hun var i Unaade, ingen saa sin Fordel ved at bejle til hendes Gunst, hendes eneste trofaste Venner var med Kongen i Wien; for den Sags Skyld kunde hun ligesaa gerne have siddet i Sorø som i København.

Hun tænkte paa at skrive til Svendborg, men opgav det igen, thi Faderen og Moderen kunde jo hverken læse eller skrive, og hun vilde intet have at skrive, naar det skulde gaa igennem Fremmedes Hænder. Heller ikke vovede hun at kalde Moderen til København; thi hun vidste, at det vilde komme Kongen for Øre, og at alt da vilde være forbi.

Saa drømte hun Dagene hen, ventende... mere og mere bevidst ventende paa det eneste, der lyste som en Straale af Haab ud af hendes Fremtids graa Mørke: at Grev Vargas skulde komme...

Hver Dag, naar hendes Modtagelsestid nærmede sig, klædte hun sig i den Dragt, hun havde haft paa, da hun saa Grev de Bedemar sidst. Hun satte sig paa Forhøjningen ved Vinduet og stirrede ned paa Toldbodvejen, hvor Menneskene kom og gik. Hun saa Døtre af Borgerskabet, som havde kysset hendes Haand og danset i hendes Stuer; Officerer red forbi, som havde bedt om hendes Forbøn og skyldte hende, hvad de var. Men ingen hilste, ingen saa til Vinduet engang. København havde glemt hende. Og intet nyt erfor hun, af hvad der rørte sig i Verden, uden gennem Pigernes Sladder.

Hun følte det ligefrem som en Befrielse, da Major von Cruse en Dag lod sig melde. Han traadte smilende ind, kyssede hendes Haand og konverserede hende saa let og sorgløst, som var hans Samvittigheden den reneste i Verden. Hun sad og tænkte paa alt det onde, han havde gjort hende, hun vidste, at han var hendes Fjende, hun tvivlede end ikke om, at han sad her som en Spion. Men hun viste ham ikke bort, hun behandlede ham ikke engang køligt. Han var det første Bud fra Verden, hun vilde ikke for nogen Pris have undværet hans Besøg. Og det var, som om en Fortryllelse bandt hende just til denne falske og farlige Ven. Hun anede, at han kom i en

bestemt Hensigt, hun vidste, at hans ligegyldige Passiar kun var beregnet paa at gøre hende tryk og spænde hendes Forventning, hun følte det, at om et Øjeblik vilde han nævne Grev Vargas' Navn, det hun baade frygtede og længtes efter at høre.

Saa sagde han pludselig ondsksfuldt:

„Men, min Naadige, jeg kan ikke sige Dem, hvor jeg er forbavset. Jeg havde ventet at finde Dem midt imellem Deres Beundrere; og saa times der mig den uventede Lykke at opnaa en tête á tête med vor forgydede lille Dronning.“

„Major“, sagde Fru Dannemand. „Kongen er i Wien. De véd, det er med Hofmænd som med Sommerfugle, de omsværmer ikke de Blomster, der staar i Skygge.“

„Men med de trofaste Venner forholder det sig omvendt“, sagde Majoren. „Jeg tager dog ikke fejl i, at Grev Vargas de Bedemar har været her og komplimenteret Dem?“

„Grev Vargas de Bedemar?“ sagde Fru Dannemand. „Er Greven da i København?“

„Han kom i Onsdags“, sagde Majoren. „Har Deres Naade da ikke hørt, at Prins Christian har maattet retirere sig fra Christiania? Efter at Hans Majestæt, som den fine Diplomat han er, har overladt til Hans kgl. Højhed at prostituere sig efter Evne, har Prinsen allernaadigst opnaaet Tilladelse til atter at vende tilbage til Danmark...“

„Major“, sagde Fru Dannemand... „De taler om Kongen paa en Maade...“

„Pardon, min Naadige“, sagde Majoren... „jeg burde ikke have krænket Deres loyale Hjærte. Men det er desværre alles Mening, at Hans Majestæt ikke ugerne ser Prinsen plukket for noget af hans Popularitet... men det lykkes ikke. Prins Christian be-

finder sig for Øjeblikket paa et sandt Triumftog gennem Jylland..."

Fru Dannemand gik som i Feber efter Majorens Besøg. Hun sad fra Morgen til Aften spejdende ved Vinduet, lyttede utaalmødt efter hvert Trin, fo'r sammen ved hver Dør, der gik... saa stærk var hendes Spænding, at hun syntes, der nu maatte ske noget ganske usædvanligt. Hun kunde slet ikke tænke sig, at Grev Vargas vilde ringe paa, blive meldt, sætte sig roligt overfor hende og konversere hende som en almindelig Gæst. Hun syntes, at han maatte komme som en Erobrer, tage Huset med Storm, staa med ét dér i Stuen og gribe hende i sine Arme... Og der var ikke længere det svageste Ønske om Modstand i hendes Sjæl...

Men Dagene gik, og Grev Vargas kom ikke. Major von Cruse indfandt sig hyppigt og forsømte aldrig at pine hende med sin Ondskabsfuldhed.

„Har Grev Vargas ikke været her? Jeg havde virkelig Lyst til at tage ham i Skole... at være saa forsømmelig mod en Dame! Men han er som sunket i Jorden, ingen ser noget til ham, formodentlig er han plumpet op i et eller andet Kærlighedseventyr. Han er jo saa flygtig, vor kære Greve... Men a propos, min Naadige, jeg har en Hilsen til Dem fra Gehejmeconferentsraad Urne i Sorø. Jeg vil tillade mig at lade hans Brev ligge, det indeholder adskilligt af virkelig Interesse, ogsaa om Hans Majestæt... Frk. Frederikke er ovenud lykkelig; Hertuginde af Augustenburg har nu virkelig designeret hende til Hofdame hos Prinsesse Caroline Amalie... for De har vel hørt, at Prins Christians Mariage skal deklareres den 6te December?"

Fru Dannemand svarede ikke; hun sad allerede fordybet i det Brev, Majoren havde rakt hende. Aandeløst lod hun sit Blik løbe ned over Linjerne for at

komme til det Sted, som tog Sigte paa hende... de Ord, som hun vidste var beregnet paa at saare hende, hidse hende, hun vidste ikke hvad, kun at det maatte være noget ondt...

„Om Hans Majestæt har jeg de glædeligste Efterretninger fra en god Ven, som er attacheret hans Følge,“ skrev Gehejmraaden. „Kongen tænker fornemmelig paa at fornøje sig og gotter sig ved de Lækkerheder, som Clima og Aarstiden frembyder; især roser han Fasanerne og de Leipziger-Lærker, samt Vinen ikke at forglemme. Han agter at hjembringe adskilligt saadant til Vinterprovision, saa Udflugten til Wien bliver da Gud ske Lov ikke uden Udbytte for Land og Rige...”

„I den kejserlige Hofborg i Wien bebor de regerende Fyrster nu Hundrede Værelser, nye og magnifike møblerede; til de øvrige har Kejseren lejet 32 monterede Palæer i Byen. Der hersker en asiatisk Ødselhed... 40 Retter Mad og 16 Slags Vine til daglig Brug, 168 Spand Heste er paa Kejserens Stald. Man siger i Wien, at:

Kejseren af Rusland drikker for dem alle,

Kongen af Danmark tænker ” ” ”

” ” Preussen snakker ” ” ”

” ” Würtemberg æder ” ” ”

” ” Sachsen græder ” ” ”

Hvortil man jo kan tilføje, at Kejseren af Østrige betaler for dem alle og — Ponte Corvo griner af dem alle! Det sidste er det sikreste.”

„I øvrigt er Hans Majestæt i ondt Lune over Prins Christians stigende Folkeyndest i Hjemmet. Men hvorledes skulde han kunne ærgre sig ret længe med sligt Lapperi i denne Glædernes Hvirvel? Hver Aften forvandler vor Jupiter sig til en Sky og sænker sig om en italiensk Operettesangerske, som skal være adskillig kønnere end hans hjemlige Juno'er baade til

højre og venstre Haand, og hvem allerede en livs-
varig rundelig Pension skal være sikret; saa jeg kan
kun gentage, at vor naadige Monarks Ophold ved
Kongressen tegner til at skulle blive i al Maade lyk-
kebringende, saa meget mere som H. M. har opdaget
et nyt Mavesalt af en hartad vidunderlig Virkning...”

Fru Dannemand stod et Øjeblik og stirrede paa
Brevet, der rystede i hendes Haand, saa at Bogsta-
verne gik i ét for hendes Øjne. Saa rakte hun det til
Majoren.

„Tak,“ sagde hun haardt. „Hans Majestæt morer
sig øjensynligt saa godt, at jeg bliver ganske jaloux.
Jeg kunde have Lyst til at samle nogle Venner hos mig
selv... har De virkelig stadig ikke set noget til Grev
Vargas, Major?“

„Jo,“ sagde Majoren og smilte ondt. „I Gaar
gjorde han mig den Ære at aflægge mig et Besøg.
Saa vidt jeg forstod, har han ikke anset det for pas-
sende at nærme sig Deres Naade nu, da han er i
Unaade hos Hans Majestæt. Men hvis Deres Naade
befaler...”

„Ja,“ sagde Fru Dannemand. „Jeg beder Dem
om muligt endnu i Dag at opsøge Greven og sige
ham, at jeg med Utaalmodighed længes efter at høre
Beretningen om hans Norgesfærd af hans egen
Mund...”

Majoren bukkede og gik. Og næppe havde Dø-
ren lukket sig efter ham, før Fru Dannemand sank
om i en Stol, gennemrystet af Graad, af Latter, hun
vidste ikke selv hvilket...

„Ja,“ tænkte hun, „nu maa det saa briste eller
bære. Hvad skulde holde mig tilbage? Børnene har
jo deres Jomfru Hansen. Kongen har sin italienske
Sangerinde... gives der et Menneske paa Jorden, som
trænger til mig uden én?“

OTTENDE KAPITEL.

Og Eros lo —

Da Grev Vargas næste Dag lod sig melde paa Toldbodvej, gik Fru Dannemand ham i Møde med fremstrakte Hænder, straalende af Ungdom og Lykke, glad over den uforbeholdne Beundring, hun læste i hans Blik... og uden at mærke den Forundring, han forgæves søgte at lægge Skjul paa.

„For Pokker,“ tænkte han, „dette ligner næsten en *attaque*... og jeg, som havde forberedt mig paa en længere Belejring! De nordiske Kvinder plejer at gøre saa mange Omsvøb... men *tant mieux!*“

Han kastede sig hovedkuls ind i en livlig Beretning om sine Oplevelser, men brød pludselig af, da han saa, hvor adspredt hun lyttede til hans Ord.

„Pardon Madame,“ sagde han... „Jeg trætter Dem. Jeg har levet saa længe deroppe mellem Bjærgværksfolk og Bjørne, at jeg næsten har glemt, hvorledes man bør konversere en Dame.“

„Jeg haaber at se Dem ret ofte,“ sagde Fru Dannemand, „saa skal vi nok faa Dem civiliseret igen. Oprigtigt talt har jeg været en Smule vred paa Dem, fordi De ventede saalænge med at komme.“

„Paa min Ære, Madame,“ svarede Greven... „hvis jeg havde anet, at min Nærværelse...“

„Vær nu ærlig!“ sagde hun og truede smilende ad ham med Fingeren. „Tror De ikke, jeg har gættet Grunden? Siden jeg faldt i Unaade har jeg haft rig Lejlighed til at erfare Venskabs Ubestandighed...“

„I Unaade?“ sagde Grev Vargas, der blev mere og mere forvirret over hendes Udtalelser... „ja, jeg har hørt det, en Smule Uoverensstemmelse, ikke sandt? Men jeg forsikrer Dem, jeg har kun tænkt paa Dem, Madame... jeg er selv faldet saa eftertrykkeligt i Unaade, at jeg ikke turde haabe, at mine

Besøg vilde være Dem til Behag. Jeg behøver ikke at sige Dem, hvor pinligt det vilde være mig, om De for min Skyld paadrog Dem blot Skyggen af en Mistanke for at konspirere med Hans Majestæts Fjender...”

„Grev de Bedemar,” sagde Fru Dannemand og drog Vejret dybt... „De har ikke altid været saa forsigtig. Deres Breve...”

„Mine Breve, Madame?”

„Det er ikke min Sag at kritisere Deres Valg af Venner, Grev Vargas. Men Deres Breve til Major v. Cruse... Deres Hilsener... hvis Major v. Cruse ikke havde været diskret, hvilke Misforstaaelser kunde De da ikke have udsat os begge for...”

Som i et Lynglimt saa Grev Vargas Sandheden, forstod hvor dristigt Majoren havde opereret paa hans Vegne, og grebes et Øjeblik af en ubestemt Mistanke. Disse fingerede Hilsener, disse Breve, hvad i al Verden havde bevæget Majoren til at spille denne Rolle som selvbestaltet *postillon d'amour*? Ikke Venskab... skulde det være en Snare? En politisk Intrigue? Rettet mod ham... eller mod hende? Gid den frække Personage dog idet mindste havde sat ham ind i Situationen, saa han havde vidst, hvor vidt han turde gaa, hvor vidt han burde gaa for ikke at kompromitere en Dame, med hvis Følelser han ikke var paa det rene...”

Han havde gemt sit Ansigt i sine Hænder for at skjule sin Forvirring. Nu saa han op, og blev med ét Situationens Herre. Der var ingen Tvivl, hun var et Bytte for Forvirring som han selv... en sød Forvirring, hvis Aarsag han var for erfaren til ikke at se. Hun elskede ham, hun ventede; om han ikke greb til, havde han tilføjet hende den blodigste Fornærmelse, en Mand kan tilføje en Kvinde...

Han kastede sig paa Knæ og bøjede sit Ansigt over hendes Haand.

„Madame,“ hviskede han blødt... „Madame, jeg besværger Dem...”

Han mærkede i det samme hendes Hænders bløde Strejf over sit Haar, hendes varme Aandes Kildren over sin Nakke. Og et vildt Begær flammede op i ham...

„Benedikte,“ raabte han og greb hende i sine Arme... „Benedikte! Saa tog jeg ikke fejl...”

Det bankede sagte paa Døren i det samme; men ingen af dem hørte det, og Døren blev ikke aabnet. Det var ikke andre end Jomfru Hansen; og hun havde set nok, langt mere end hun vilde...

NIENDE KAPITEL.

Drøm og Opvaagnen.

Fru Dannemand levede Vinteren over som i en Rus, sikker paa, at hun endelig havde fundet den store Lykke, og at den vilde vare evig. Hun følte intet Samvittighedsnag, thi hun havde vænnet sig til den Tanke, at det var Kongen, der havde forladt hende, det var Børnene, der havde glemt hende og vendt deres Kærlighed til en anden.

Og hvordan skulde hun faa Tid til alvorlige Tanker? Det er i Nattens Mørke, i Dagens ensomme Timer, Angeren og Angsten faar Vækst. Men hendes Nætter var som lyse Sommernætter, saa fyldte af Elskovs Rasen og Elskovs Ro; og ingen af Dagens Timer var hun ene. Maltheserridderen var hos hende, eller han havde været dér, eller han vilde straks komme; hun havde ikke en Tanke, uden at han var i den, og hun tænkte somme Tider, at naar han havde forladt hende, og hans Kys endnu brændte paa hendes Mund, hendes Hals, hendes Bryst... eller naar

hun gik nynnende om i sød Forventning... da ejede hun ham saa nær og fuldt, som end ikke naar hun hvilte i hans Favn.

Hun var omsider naaet ind i Lykkens Allerhelligste, dér hvor alt lever og gærer og strømmer, men der er Evighedens Tryghed i den urolige Skiften, der er Fornyelsens Sejr i den bestandige Uro, Angsten for Ophør og Død vover ikke at træde over Templets Tærskel...

Hun drømte sødt.

Og Grev Vargas var Fyr og Flamme. Han havde aldrig tidligere ejet en nordisk Kvindes Elskov, aldrig erfaret, hvor just Tilbageholdenheden i Hengivelsen kan hidse og hede; denne usammensatte, tro-skyldige Sjæl rørte ham, dette enfoldige Barn var ham hver Dag og hver Nat en ny Gaade at gætte... længe varede det, før han opdagede, at det var bestandig den samme Gaade, det var hans egen Forundring og Betagelse, der hver Dag vaagnede frisk paa ny.

Og da han trættedes, da han begyndte at ængstes for hendes Lidenskabs Styrke og følte, hvor umuligt det vilde være ham i Længden at holde sig fast i de svimlende Højder, hvortil han havde ført hende op, spillede han endnu med Lethed sin Rolle saa blændende, at hun ikke vaagnede af sin Drøm. Han kølnedes lidt efter lidt, han skræmmedes af de Krav, han indsaa hun vilde stille til hans Troskab, han overvejede saa smaat, hvilke Udveje der stod ham aaben til Retræte; men han nænnede endnu ikke selv at rive sig ud af en Drøm, der havde været saa smuk; endnu lyttede han til den Efterklang, der nynnede i hans Sanser.

Og hun mærkede intet.

De havde været utrolig uforsigtige i den første Tid. De havde redet sammen i Byens Omegn, men derved havde Faren endda ikke været saa stor. Thi

Befolkningens Interesser havde længe været optaget af andre og større Ting. Fru Dannemand var glemt. Og i Hofkredse, hvor Sladderer aldrig dør, og en Skandale altid bliver en Sag af den højeste Betydning, vakte Sagen ingen større Opsigt. Grev Vargas' Ry kendte man jo, og at Fru Dannemands Rolle allerede forlængst var uigenkaldelig udspillet, tvivlede ingen paa.

Men i Hjemmet paa Toldbodvej var Opdagelsen uundgaaelig. Fru Dannemand vidste det, hun var forberedt paa, at alt var forbi, og det voldte hende ingen Sorg. Hvad brød hun sig om det Offer af Luksus og Velvære, hun maatte bringe, naar Kongen brød med hende? Grev Vargas elskede hende, og det var hende nok. Hun lagde ikke engang Mærke til den Omhu, hvormed Jomfru Hansen søgte at dække hende, hun paaskønnede ikke den fine Takt, hvormed den milde, halvgamle Jomfru vogtede over Pigerne, at de ikke kom ind til deres Frue, naar Grev Vargas var hos hende. Det var hende, som serverede Maaltiderne, det var hende, som kom, naar Fruen ringede, hende der gjorde Soveværelset i Stand. Hun vogtede over Døren som en Drage, nægtede sin Frue hjemme eller fortalte, at hun var syg; tusinde Kunster fandt hun paa for at skaffe Børnene af Vejen og bortlede deres Opmærksomhed fra det, der foregik i deres Hjem.

Men Fru Dannemand saa det ikke; hun havde altid næret Uvilje mod den paatvungne Fremmede, hun var sikker paa, at hun var en betalt Spion, og det var hende ligegyldigt. Hun brød sig ikke om at skjule, hun vidste jo, at hun vilde være langt herfra, naar Kongen kom...

Men hvis hun havde lagt Mærke til Jomfru Hansens stiltfærdige Syslen, hvis hun havde spurgt sig selv, hvorfor denne „betalte Spion“ søgte at udslette

alle Spor af det, hun netop burde have afsløret, saa vilde Jomfru Hansens Øjne have givet hende Svar. De havde faaet en sær drømmende Glans, som spejlede hendes Frues Lykke sig deri. Saa simpel var Forklaringen. Et Minde var vaagnet i den halvgamle Jomfrues Bryst; hun saa noget fuldbyrdes, som var bristet for hende selv; og hun nænnede ikke at forstyrre sin Frue i hendes Lykke...

Men Faren nærmede sig jo... den eneste Fare, som ingen menneskelig Magt kunde afværge: Kongens Ankomst. Frederik den Sjette havde ganske vist været meget syg, men han var kommet sig igen. Og den Tid nærmede sig, da han vilde vende tilbage...

Grev Vargas kom en Dag og kunde ikke lægge Skjul paa det Oprør, han var i:

„Benedikte,“ sagde han... „om to Maaneder, siger de, at Kongen vender tilbage.“

„Gør han det?“ sagde hun. „To Maaneder... der er jo længe til.“

„Længe,“ sagde Greven en Smule irriteret... „to Maaneder gaar hurtigt. Og hvem indestaar os for, at Kongen ikke kommer før?“

„Nej,“ sagde Fru Dannemand... „han plejer gerne at komme farende, før man venter ham. Er du bange?“

„Bange? Man behøver dog ikke at være nogen Kujon, fordi man viger Pladsen for en enevældig Monark...“

„Nej,“ sagde Fru Dannemand og lo... „Jeg har virkelig heller ikke tænkt mig, at vi skulde blive her og afvente hans Komme. Vi maa selvfølgelig herfra.“

„Du siger det saa roligt,“ sagde Greven. „Hvor i al Verden skulde vi tage hen?“

„Det véd jeg ikke,“ sagde hun. „Det ene Sted kan vel være saa godt som det andet... For Resten

maa du da selv bedst vide, i hvilket Land du har størst Chancer for at bryde dig en Bane."

"Bryde mig... ja men lille Benedikte, vi er jo da ikke gift..."

"Med Kongen er jeg da heller ikke gift. Saa hvis du hellere vil have det saadan, kan vi jo da lade os vie, naar du vil..."

Det løb Grev Vargas koldt ned ad Ryggen.

"Lade os vie," sagde han... "lægger du virkelig saa stor Vægt paa en Ceremoni?"

"Nej," sagde hun. "Jeg er lige glad. Og jeg følger dig, hvor hen du vil, hvis..."

Hun stirrede pludselig paa ham og sagde heftigt:

"Vargas, hvis du ikke mere elsker mig som før, saa sig mig det rent ud."

Og han kastede sig paa Knæ for hende og svor...

"Men lad os komme herfra straks," sagde hun.

"Jeg har jo Gaarden i Sorø endnu; dér kan vi altid tale om, hvad vi skal gøre..."

Hun var lidt sørgmodig, da han gik fra hende. Hun følte sig ikke mere saa glad og tryk som før. Men hun tænkte, at selv Kærlighed kan trænge til Fornøyle, og hun bebrejdede sig, at hun havde tænkt saa lidt paa ham, der maatte færdes ude i Byen mellem Fremmede og stjæle sig til hendes Kærlighed som en Tyv. Han var jo ogsaa den, som vovede mest; om Kongen uventet kom tilbage og overraskede ham, kunde det gælde hans Frihed, maaske hans Liv. Der var jo ingen Grænser for Kongens Vrede, naar han blev krænket i sin Værdighed, som der ingen Grænser var for hans Vilje...

Og hun gav sig hen i Drømme om den Lykke, de atter skulde opleve, naar de kunde være sammen ene og altid...

To Dage efter rejste de til Sorø... hver for sig. Det var den første Skuffelse, Grev Vargas holdt

bestemt paa, at de ikke nu maatte udvise nogen unødvendig Uforsigtighed. Og hun græd lidt i Postvognen, skønt hun vidste, at han allerede vilde komme Dagen efter. Hun drømte jo endnu; og det er netop det, som gør Drømmen rigere end Livet, at i den vover man alt. Naar Angsten melder sig, er man allerede ved at vaagne...

Dagen efter kom han, og hun viste ham det Værelse, hun havde indrettet til ham.

„Nu er du endelig min,“ sagde hun. „Endelig skal jeg kunne sove ind i din Favn og vide, at du er ved min Side, naar jeg vaagner. Og hvilke Dage skal vi ikke opleve her! Du véd ikke, hvor her er smukt... og nu er Skoven ved at springe ud. Jeg har antaget nye Tjenestefolk, som ikke kender mig, Frk. von Urne er i København, og Gehejmerraaden ligger syg, jeg har forhørt mig. Ellers er der ikke et Menneske, der kender mig. Her kan vi være saa trygge, som sad vi paa den anden Side af Jorden. Men du er nok saa god at huske, at her er ingen Fru Dannemand; her hedder jeg Madam Andersen...“

Grev Vargas blev heftig forskrækket og protesterede energisk.

„Der kan ikke være Tale om, at jeg vil prostituere dig ved at bo her,“ sagde han. „Naar du selv har tabt al Besindelse, maa jeg tænke for os begge. Jeg har lejet mig ind paa Gæstgivergaarden, og dér bliver jeg.“

„Bild mig ikke ind, at det er for min Skyld, du er bange,“ sagde hun. „Er du virkelig saa fejj? Nej, nej, Vargas, jeg mente det ikke, du er saa god... men du holder ikke mere af mig, ikke som i den første Tid...“

Det kostede ham stor Møje at berolige hende, og han gav ikke efter. Han blev boende paa Postgaarden, han vilde ikke færdes aabenlyst med hende

gennem Byens Gader, han kom først til hende, naar det var mørkt, og naar de færdedes ude i Skoven, satte de hinanden Stævne paa ensomme Steder langt fra Byen, hvor de var sikre paa ikke at blive set sammen.

„Dette er jo endnu værre end i København,“ sagde hun. „Jeg holder det ikke ud. Vargas, hvis du elsker mig, saa lad os flygte nu straks... Men du elsker mig ikke...“

„Jeg vilde give mit Liv for dig,“ sagde han. „Men jeg kan ikke lade være med at bruge min Forstand. Jeg er fattig...“

„Ja, men det er jeg ikke, Vargas. Jeg ejer langt mere, end du véd af. Jeg har mere end nok, til at vi kan komme langt herfra og leve sammen, til du skaber dig en Karriere...“

„Og dine Børn?“ sagde han koldt. „Har du da ganske glemt dem? Jeg vilde aldrig tilgive mig selv, hvis jeg berøvede dem deres Moder...“

Fru Dannemand brast i Graad og det kom til en stormende Scene. Hver Dag brød det løs imellem dem, stærkere og stærkere stødte deres Viljer sammen, og selv de lidenskabelige Forsoninger, der fulgte paa, fjærnede dem bagefter endnu mere fra hinanden. Fru Dannemand kunde ikke mere lukke sine Øjne for Sandheden, og Grev Vargas blev træt.

„I Guds Navn,“ sagde han, „naar det ikke kan være andet, saa lad os rejse. Men saa skal du ogsaa være fornuftig og vente her saa længe. Endnu i Aften skal jeg tage til København og forberede alt; men jeg har meget at ordne, og det vil tage nogen Tid.“

Fru Dannemand hørte paa hans Stemmes Klang, hvor utaalmodig han var efter at komme af Sted, og hun saa, at hans Blik undveg hendes. Den Tanke fo'r igennem hende: han vil salvere sig selv og lade

dig i Stikken. Men hun vilde ikke tro det, saa uværdigt kunde han ikke handle. Han er blevet træt, sagde hun til sig selv, jeg har været urimelig og fordringsfuld, og hvis jeg nu trænger mig paa, vil alt være forbi. Jeg maa stole paa ham, jeg maa skjule min Angst for ham, naar jeg lader som ingen Ting, vil han holde af mig igen, og alt vil blive som før.

Og hun tvang sig til at sige roligt:

„Ja, Vargas, gør som du vil. Jeg stoler paa dig... men lad mig ikke vente for længe.“

„Tak“, sagde han og kyssede hende ømt.

Han følte virkelig i dette Øjeblik oprigtig Taknemlighed imod hende. Han havde ventet en oprivende Scene, halvvejs havde han frygtet, at hun vilde springe i hans Vogn og søge at paatvinge ham sit Følge.

„Dette er smukt af hende“, tænkte han, „virkelig værdigt og overlegent. Det havde dog været hæsligt, om jeg havde været nødt til at bryde brutalt.“

Og da han vendte sig i Vognen og saa tilbage mod Skovene, der lukkede sig om Sorø By, steg en sidste varm Følelse for hende i hans Bryst.

„Hun var alligevel en god, lille Pige“, sagde han til sig selv. „Eventyret var charmant; det varede lidt for længe, men enfin! Hun har sikkert fundet, at det var for hurtigt forbi, saa det kan gaa lige op. Nu gælder det om at finde en passende *sortie*... heldigvis er der jo endnu Tid til at overveje, hvorledes jeg bedst skal afværge Følgerne for os begge.“

Egentlig havde det været hans Hensigt at forlade Landet over Hals og Hoved, men allerede inden han havde naaet København, havde han bestemt sig om. Ganske vist kunde der ikke være nogen Tvivl om, at Sagen var kendt af altfor mange. Han havde været for uforsigtig, det lille Brushoved havde lokket

ham til at vove sig for langt ud. Det passerede vilde komme Kongen for Øre, saa snart han naaede København, hvis det ikke allerede var indberettet til ham i Wien. Men vilde Kongen tillægge Sagen større Betydning? Hans Forhold til Fru Dannemand havde længe været køligt, han var selv i Wien blevet alvorligt *anderswo engagiert*, man talte stærkt om, at hans Italienerinde skulde følge ham til København. Hvorfor skulde da Kongen paadrage sig Ubehagelighederne ved en offentlig Skandale? Grev Vargas havde intet Embede, han kunde miste, hans Charge og hans Pension var ham allerede berøvet, og han havde dog i Christian Frederiks Yndest en Chance, han ikke gerne gav Afkald paa... En hovedkuls Flugt vilde jo desuden være det samme som en aaben Tilstaaelse af hans Brøde.

Han besluttede at se Tiden an. Til Fru Dannemand skrev han kort, at han var kommet til Hovedstaden, og at han endnu intet kunde sige, hun maatte vente taalmodigt. Han valgte de venligste, men intet sigende Ord; thi han maatte dog lempeligt forberede hende paa et Brud; men han turde heller ikke opskræmme hende, saa hun fulgte efter ham og forøgede Faren for dem begge.

Og Fru Dannemand begyndte at forstaa. Endnu anede hun ikke, i hvilket Omfang hun var forladt og forraadt; hun saa, at hans Kærlighed var kølnet, men hun vilde ikke se, at den var forbi. Han rejser ikke med mig, tænkte hun, den fulde, aabne Lykke, jeg havde haabet paa, bliver jeg aldrig til Del. Jeg maa resignere; naar hans Kærlighed dog er saa langt svagere end min, vilde jeg jo kun blive en Klods om hans Fod; kunde jeg overtale ham til at knytte min Skæbne til sin, det vilde kun blive vor Kærligheds Forlis. Og hun skrev blidt og rørende, mindede ham

om den Lykke, de havde nydt, og besvor ham ikke at rejse ud af Landet for hendes Skyld.

„Du er jo ikke nogen Kujon“, skrev hun, „og jeg er modig som du selv. Hvis du vil det, saa lad os blive og træde Faren under Øje. Jeg glædede mig til at begynde Livet forfra i et fremmed Land, alene med dig, men da skulde det jo være sket, fordi vi elskede hinanden saa højt, at vor Kærlighed var os nok. Saa unge er vi ikke, min Vargas, lad os være ærlige... du vilde i din ridderlige Godhed bringe et Offer for min Skyld, og jeg er dig inderlig taknemlig derfor. Men det vilde ikke nytte, Lykken lader sig ikke tvinge. Lad os resignere, min Ven... jeg lever hver Dag i Mindet om, hvad du gav mig, og i Haabet om et Gensyn. Længes du? Ikke som jeg; thi da havde du ikke forladt mig, men naar du længes, saa skriv efter mig, og skriver du ikke, saa kommer jeg alligevel. Thi vi maa være sammen, naar Slaget rammer os...“

Grev Vargas svarede øjeblikkelig:

„Bliv for Guds Skyld, hvor du er! Jeg mener som du, at vi bør blive, men alting afhænger af, at vi ikke mere vækker nogen Mistanke. Hvis du virkelig elsker mig og nærer Ønsket om et Gensyn til bedre Tider, saa forhold dig rolig og lad mig handle for os begge. V. de B.“

Dette Brev bragte Fru Dannemand i et frygteligt Oprør. Hun skimtede omsider Sandheden, hun vilde have rejst til ham øjeblikkeligt, men hun turde ikke. Hun vovede ikke at se Sandheden i Øjnene, hun vilde ikke berøve sig selv den sidste Mulighed for et Haab. Hun skrev igen, fortvivlet, bønfoldende, lidenskabeligt, men fik intet Svar. Grev Vargas lagde Brevet *ad Acta* og fordybede sig i en mineralogisk Studie. Hun skrev igen, tiggende, truende... men forgæves. Grev de Bedemar flyttede til et andet

Logi; han var blevet hed om Ørerne, rasede over hendes Ubeherskethed, og gruede for, hvad hun i sit Vanvid kunde finde paa. Kastede hun alle Hensyn til Side, vilde Skandalen være uundgaaelig, og han kunde lige saa gerne forlade Landet med det samme...

Fru Dannemand var ude af sig selv, nu da hun ikke længere kunde tvivle. Hver Dag spejdede hun efter Brev, hver Aften besluttede hun at rejse til ham, hver Morgen fattede hun nyt Haab. Saa op-hidset var hun, at hun ganske glemte Faren ved sin egen Stilling. Hun mødte en Dag Sekretær Wolff paa Gaden; og han lod, som han ikke saa hende; hun undrede sig et Øjeblik over det, og det faldt hende i det samme ind, at hvis han ikke havde næret Mis-tanke, vilde han have aflagt hende et Besøg; Ge-heimeraad Urnes maatte jo ogsaa vide, at hun var i Byen, alle maatte vide det. Grev Vargas Ophold paa Postgaarden maatte have vakt Opsigt; hvordan skulde noget kunne undgaa Opmærksomheden i denne sladre-nde Smaastad? Men det voldte hende ingen Uro, der var jo intet at skjule... intet som kunde skjules. Der var ikke Plads til anden Angst i hendes Sind, end den, at hun ikke mere skulde faa Grev Vargas at se; hun glemte den, der skulde komme, over den, der havde forladt hende; Længslen gjorde hende af-sindig. Og da hun omsider klyngede sig til det sidste Haab, at Grev Vargas maatte være syg, anden Forkla-ring paa hans Tavshed var ikke mulig, da besluttede hun sig til at bryde op.

Og just som hun havde pakket det nødvendigeste sammen og gik fra Stue til Stue, utaalmodigt ventende paa Postvognen, kom Geheimeraad von Urne.

Den gamle Herre havde ganske overvundet sin Bronchitis og dansede mere ungdommeligt frem end nogensinde.

„Men min Naadige,“ sagde han, „tænk Dem min Fortrydelse, da jeg hører... havde jeg anet, at De var os saa nær, vilde jeg *ma foi* have skyndt mig noget mere med at blive rask. Man bliver gammel, min Naadige... i sin Tid vilde mit Instinkt have sagt mig det, naar en saa henrivende Dame gjorde os den Ære... á propos, De har vel set Grev de Bedemar? Min Hustru saa ham gaa forbi Vinduet en Dag, og jeg hører til min Forbavselse, at han har boet paa Postgaarden... incognito, vil De tænke Dem! Og uden at gøre mig Visit. Man bliver gammel, min Naadige, og Ungdommen tager ikke Hensyn... men maaske er hans Forsigtighed nødvendig? Han er jo vistnok ganske i Unaade og frygter naturligvis Kongens Hjemkomst.“

„Hr. Geheimeraad... De er sikkert bedre underrettet end jeg... véd De, hvornaar Kongen vender hjem?“

„Paa Torsdag, min Naadige, paa Torsdag... vi er allerede efter Evne begyndt at forberede os paa en værdig Modtagelse af vor sejrrikt hjemvendende Monark... det vil blive et sandt Triumftog gennem Sjælland. Jeg har netop hørt fra Wien, Hans Majestæt har lykkelig endt sin Mission. Han har mistet Norge, enfin, men sit fortræffelige Humør har han bevaret, og ikke sandt, hvad betyder Norge i Sammenligning med Hans Majestæts allernaadigste Humør? Men De er rejsefærdig, ser jeg... jeg vil ikke forstyrre. A'revoir, Madame... De slaar sikkert ikke Haanden af Sorø for det første.“

Hun havde set paa hans smaa, piirende, poliske Øjne, at han vidste alt, og det var hende uendelig ligegyldigt. Hun kørte halvt som i en Dvale til København, en uhyggelig Ro havde afløst Spændingen i hendes Sind, nu da hun endelig skulde have Vished, og hun vidste, hvordan Visheden vilde blive.

Da hun kom til Toldbodvejen, var hun saa træt, at hun ikke engang sagde Goddag til sine Børn. Hun skrev straks et Par Ord til Grev Vargas og ringede. Jomfru Hansen traadte ind.

„Lad en af Pigerne straks besørge dette Brev“, sagde Fru Dannemand, „og lad hende vente paa Svar.“

Jomfru Hansen saa paa Adressen og besørgede Brevet selv. En halv Time senere bragte hun Brevet tilbage.

„Greven er flyttet“, sagde hun, „ingen vidste hvorhen; Portneren mente, Greven var rejst.“

Fru Dannemand rejste sig og stirrede paa hende uden at sige et Ord. Pludselig faldt hun om paa Gulvet som ramt af et Slag.

Jomfru Hansen drejede Nøglen om i Døren ud til Korridoren; saa gik hun ind i Soveværelset og laasede Døren til Børnekammeret. Varsomt løftede hun derpaa Fru Dannemand op paa sine Arme og bar hende ind paa hendes Seng.

Et Øjeblik stod hun uvis med Brevet til Grev Vargas i sin Haand. Saa tændte hun et af Lysene paa Kaminen og holdt Brevet i Flammen, til det var fortæret.

TIENDE KAPITEL.

Et Vidne.

Med Forhaabninger havde Kong Frederik begivet sig til Kongressen i Wien, lokket af fagre Ord, stolende paa falske Venner, endnu overbevist om, at Redelighed og Ret maatte være stærkere end Vold og Rænker. Østrig havde ikke lagt Skjul paa, at det gerne saa Danmark slippe for billigt Køb; Kejser Alexander sagdes allerede efter Englands Overfald paa Danmark i 1807 at have udbrudt: „Jeg vil ikke

stikke mit Sværd i Balgen, før Danmark har faaet Satisfaktion."

Kongen syntes at have solidere Grundvold for sit Haab. Længe havde Evropa sukket under Napoleons Vilkaarlighed og Overmod; Grænser var blevne flyttet, Troner omstyrtet, gamle Fyrsteslægter forjagne for at give Plads for Usurpatorens Slægt. Nu, da Kejseren var styrtet, syntes det en betænkelig Sag for Evropas Magter at fortsætte hans Værk. Frederik den Sjette tilhørte en af de ældste Kongeslægter, Norge var hans gamle Kronland, at fratage ham det til Fordel for Bernadotte, der selv hørte til de Napoleonske Parvenuers Flok, kunde i og for sig ikke være de legitime Monarker behageligt. At der i hvert Fald maatte ydes ham en rundelig Erstatning, syntes hævet over enhver Tvivl.

Men Løfterne brast, da det kom til Stykket, som de Bobler, de var. Vennerne sveg, Bernadottes Hædefuldhed krydsede alle Kongens Bestræbelser. Efter Freden i Kiel skulde han have haft Svensk Pommern i Erstatning, men han maatte afstaa det til Prøjsen; en Tid saa det ud til, at Hansestæderne skulde komme ind under den danske Krone; men det endte med, at vi kun fik Hertugdømmet Lauenburg — 40,000 Indbyggere for Norges 1,100,000. Nitten Kvadratmile tysk Jord for Broderlandet imod Nord...

Alligevel forlod Frederik den Sjette Wien i et straalende Humør, der var hans Omgivelser en Gaade. Sagens har han hentet sin Kraft ud af sin Bevidsthed om, at han havde gjort, hvad der var menneskeligt muligt; ingen vidste bedre end han selv, hvilke Ydmygelser han havde maattet døje, i hvilken Grad han havde maattet gøre Vold paa sin selvbevidste, stædige Natur for blot at opnaa de Kaar, der blev ham tilstaaet. Maaske følte han ved sig selv, at medens han tilsyneladende havde mistet Norge, havde han i Virkelig-

heden frelst Danmark fra fuldstændig Undergang; at denne ikke laa helt udenfor Mulighedernes Grænse, er sikkert nok. „*Je ne vois pas, pourquoi cette Monarchi ne cessera pas d'exister?*“ sagde Castleseagh, en af Wienerkongressens mest indflydelsesrige Mænd. Hvorfor skulde Danmark ikke kunne ophøre at eksistere?

Og vendte Kongen glad hjem fra Wien, da var Undersaatternes Glæde ikke mindre. Freden begyndte jo allerede at gøre sin gode Virkning gældende, Borgerne havde fattet nyt Mod, og Medfølelsen med den haardt prøvede Monark var almindelig. Al hans tabte Popularitet syntes genvundet med ét Slag, og hans Tog gennem de sjællandske Byer formede sig virkelig som et Triumftog.

Det var Torsdag den 1ste Juni Klokken 1, at Kongen ankom til Frederiksberg. Dronningen modtog ham ved Domhuset, udenfor Vester Port stod Borgmester og Raad med de 32 Mænd, og Overpræsidenten, Baron Adler, holdt en begejstret Tale til Kongen, og i Vimmelskafte spændte Mængden Hestene fra hans Vogn for jublende at trække den til Amalienborg; havde Kongen ikke alvorligt frabedt sig det, havde man taget Vognhjulene af for bogstaveligt at bære Kongen paa sine Hænder. Om Aftenen kørte Kongefamilien i Timevis gennem den illuminerede By, hvor Jubelen ingen Ende vilde tage, og de følgende Dage gik hen med Kurgivning og Audienser.

Fru Dannemand ventede ham utaalmodigt. Hendes Ildebefindende havde kun været forbigaaende; næppe havde Jomfru Hansen lagt hende paa hendes Seng og skaffet det farlige Brev af Vejen, før hun slog Øjnene op og fo'r over Ende i Sengen.

„Brevet!“ raabte hun, „hvor er Brevet?“

„Det har jeg brændt,“ sagde Jomfru Hansen ro-

ligt. „Jeg vilde ikke, nogen skulde finde det her, hvis Naadigfruen skulde gaa hen og blive syg.“

„De lyver!“ skreg Fru Dannemand. Hun fo'r ud af Sengen og ruskede Jomfru Hansen i Armen. „Giv mig det! Tror De ikke, jeg véd det hele? De har læst det, De har sendt det til Kongen, Spion som De er. De véd alting, tror De ikke, jeg har mærket, hvor De har luret? Men jeg slipper Dem ikke, før De har skaffet mig Brevet igen.“

„Jamen kære lille Naadigfrue“, sagde Jomfru Hansen, „naar jeg nu ikke har det! Jeg véd ingen Ting og siger ikke et Muk. Naadigfruen skulde rigtig lægge sig og se at blive rolig, inden Kongen kommer.“

Fru Dannemand stirrede længe paa hende, inden hun slap hende. Hun saa, at Jomfru Hansen talte sandt; hun vidste alt, men hun var ingen Spion, hun vilde ingen Ting sige. Hvorfor spurgte Fru Dannemand ikke om, hun undrede sig ikke over denne uforklarlige Hengivenhed hos et Væsen, hun aldrig havde ofret et venligt Ord; hun sagde blot til sig selv: det var én. Det var det farligste Vidne, og hun tav. Pigerne i Huset... de gjorde som Jomfru Hansen vilde. Og saa var der alle de andre, der havde set hende og Grev Vargas sammen... alle dem, overfor hvem hun havde røbet sig... Geheimeraad von Urne, der ikke var Frederik den Sjettes Ven, Major von Cruse, der var hendes bitre Fjende... Men hvad vidste han? Hvad havde han set? Det vilde kun blive til løs Sladder, ingen vilde vove at angribe hende paa saa løst et Grundlag. Jomfru Hansen var den eneste, der kunde fælde hende, og hun tav.

Al hendes Energi vaagnede paany, hun besluttede at tage Kampen op. Hun nærede intet Haab om at genvinde Kongens Venskab, hun ønskede det ikke, han var blevet hende en Fremmed, hun grebes af

Afsky ved den blotte Tanke, at hun atter skulde hvile i hans Favn. Men hun vilde ikke styrtes, hun vilde ikke skilles fra sine Børn. Hvorfor skulde hun give Afkald paa det eneste, der endnu kunde fylde hendes Liv? Eventyret var jo ude, den Mand, hun havde skænket sin Kærlighed, var en Pjalt, der var intet at vove noget for. Hun vilde bjærge af Skibbruddet, hvad hun kunde.

Og hun ventede utaalmodigt paa, at Kongen skulde komme... længtes efter at faa Vished, frygtede det; hun vidste, at hun vilde kunne se det paa hans Blik, straks han stod i Døren.

Om Søndagen i Skumringen kom han. Og hun saa straks, at han intet vidste; hun havde jo nok tænkt sig det; saa umistænksom var han, at det var farligt at komme til ham med Sladder; og om han ogsaa havde hørt Rygter, vilde han ikke skænke dem Tiltro.

Han kom glad og fornøjet, som om intet havde været dem imellem. Han omfavnede hende kærligt og kyssede hende og satte hende paa sit Knæ.

„Naa, lille Pige“, sagde han, „det var rigtignok længe siden, hvad? Jeg har ordentlig længtes efter at ha' det lidt hyggeligt igen... og Børnene? Lad os gaa ind til dem med det samme. Mine Tøse derhjemme blev saa glade, da jeg kom... Wilhelmine da. Caroline hænger jo immervæk med Næbbet, siden Kæresten døde.“

De stod sammen inde ved Børnenes Senge; Louise fløj op om hans Hals, Caroline Augusta genkendte ham nølende og fandt sig i hans Kærtegn, den lille Frederik skreg i vilden Sky og sprællede for at komme løs fra hans Favn.

„Jeg vil hen til Ma“, raabte han. „Jeg vil hen til Ma“.

Og saa rakte han de smaa buttede Arme ud efter Jomfru Hansen.

Men Kongen lagde ham i Fru Dannemands Arm.

„Haa, haa,“ sagde han, „er jeg saadan en Bussemand? Kender vi slet ikke Papa igen? Men nu er du jo hos Moder, lille Fritz, vil du saa se, du kan ta' Munden fra Trompeten.“

Men Frederik skreg endnu højere og blev ved med at række efter Jomfru Hansen.

„Dér ser du selv,“ sagde Fru Dannemand og prøvede med Graaden i Halsen paa at spøge, „Jomfru Hansen har været saa god ved de smaa, at Moder er saamænd blevet ganske overflødig.“

„Ja,“ sagde Kongen venligt, „jeg vidste jo nok, at Hansen var flink. Det er ogsaa Caroline derhjemme, der har hjulpet mig med at hitte hende.“

„Men nu gaar jeg og laver i Stand,“ sagde Fru Dannemand. „For du vil vel have din Punch som sædvanlig.“

Hun gik og mærkede, hvordan Grunden svandt bort under hendes Fødder. For dette blev jo ganske umuligt, under denne umistænksomme Godmodighed blev al hendes Kraft brudt. Hun vilde have kæmpet mod Mistanke, vægret sig mod Udfritten, Kulde kunde have gjort hende stærk. Men denne milde Venlighed rejste en Storm i hendes Indre, hun kunde ikke be- drage denne gode Mand. Og hun ønskede halvvejs, at hun alligevel maatte have taget fejl, at Jomfru Hansen maatte sige alt, nu da Kongen var derinde... eller at et af Børnene i deres Troskyldighed maatte plapre ud med noget, som drog Opdagelsen efter sig.

Men Kongen kom atter oprømt ind i Stuen, berettede lystigt om sine Oplevelser paa Rejsen og dampede paa sin Pibe over Punchglasset. Han var saa glad over at være hjemme, saa inderlig tilfreds over,

at alt Vrøvlet nu var forbi, at han ikke lagde Mærke til, hvor tavs og bleg Fru Dannemand sad og hørte slet ikke, hvad han sagde, vidste ikke sine levende Raad...

„Naa,“ sagde han endelig og lagde Piben fra sig, „saa skulde vi vel til Køjs engang... men hvad i Dælens Skind og Ben gaar der af dig?“

Fru Dannemand havde rejst sig, hvid som en Væg i sit Ansigt, og vaklede henimod Soveværelset.

„Jeg véd ikke,“ sagde hun tonløst... „jeg er ikke rask... ikke i Aften... jeg kan ikke...“

Og uden at vende sig, uden at se paa ham, gled hun ind gennem Døren, og han hørte, hvordan hun lukkede den i Laas...

Kongen stod et Øjeblik forbløffet og stirrede paa den lukkede Dør.

„Igen,“ tænkte han... „det samme forfra igen. Saa var det altsaa alligevel sandt...“

Han fo'r ikke op i Vrede; han stod blot længe og stirrede sørgmodigt paa denne Dør, der havde skilt ham fra hans Smule Lykke. Han syntes, at saadan var hans Liv nu; dér hvor han vilde ind til en Glæde, der faldt Døren i lige for Næsen af ham...

Og han glemte at rette sig, da han kom ud i Amaliegade. Som en gammel Mand gik han mod Amalienborg, med Kappens Krave slaaet helt op for det forgræmmede Ansigt.

Da han kom til Amalienborg, ventede Bülow udenfor hans Arbejdsværelse. Der var indløbet vigtige Efterretninger om Napoleon, som allerede for Maaneder siden var vendt tilbage fra Elba for at kæmpe den sidste fortvivlede Kamp imod Skæbnen. Han rykkede frem mod Nederlandene nu, hvor Wellington og Blücher trak de forenede Magters Tropper sammen om Belle-Alliance eller Waterloo...

Men Kongen hørte ikke paa ham. Han gik længe op og ned i Kabinettet uden at tale.

Saa standsede han pludselig foran Bülow og sagde.

„Naa, gamle Bülow, nu har jeg saa været hos Fru Dannemand, det er rigtig snavs, er det, rigtig snavs... og saa snakker vi ikke mere om det...”

„Deres Majestæt,” sagde Bülow... „jeg burde maaske aldrig have omtalt denne Sag. Men Major von Cruse udtalte sig i bestemte Udtryk, og Deres Majestæt vil mindes, at jeg udtrykkelig fremhævede det som mn Formening, at her forelaa løgnagtig Sladder, som fortjente en alvorlig Straf... Hvis jeg havde anet...”

„Vrævl,” sagde Kongen, „Major von Cruse er en Slubbert, og saa snakker vi ikke mere om det.”

Bülow begyndte at forelægge de indløbne Efterretninger, men Kongen holdt kun Tankerne ved dem et Øjeblik. Lidt efter gik han igen over Gulvet.

„Bülow,” sagde han... „hval skal vi gøre ved denne fordømte Historie? Det er dog nødvendigt at statuere et Eksempel...”

Bülow saa bedrøvet paa Kongen. Saa sagde han:

„Deres Majestæt behagede engang at sige, at hvo som tilbageholder Sandheden eller fordølger sin Mening af Frygt for sin Fyrste, han handler slet.”

„Vist gør han saa,” sagde Kongen. „Hvad er det saa for en Pille, jeg skal sluge? Jeg har minsæl allerede maattet døde saa mange, at jeg vel kan taale at høre et frit Ord af en god Ven.”

„Saa tillader jeg mig at minde Deres Majestæt om, at der er overmaade meget, der taler til Fru Dannemands Undskyldning... I mine Øjne...”

„Vrævl,” sagde Kongen. „Hvem taler om Fru Dannemand? Hun har sagtens faaet Straf nok i sin Samvittighed. Men jeg tænker paa Kalorius...”

„Deres Majestæt maa atter tilgive mig,” sagde

Bülow. „Jeg vil vove at gaa i Forbøn for den ulykkelige, der har krænket Deres Majestæt saa haardt. Fru Dannemands store Ynde... og den Omstændighed, at det har været en almindelig Anskuelse, at Deres Majestæt havde forskudt hende... vilde det ikke alene for at undgaa en pinlig Skandale være klogt at lukke et Øje til?“

„He,“ sagde Kongen. „Du plejer ellers ikke at være saa langsom til at fatte, Bülow. Hvem tænker paa ham? Jeg véd jo ikke engang, hvem han er... Hvem er det for Resten?“

„Efter min Anskuelse kan der kun være Tale om én,“ sagde Bülow. „Men vil Deres Majestæt ikke spørge Major von Cruse? Han vil sikkert med største Glæde være Angiver, endskønt den omspurgte er hans gode Ven.“

„Ja,“ sagde Kongen. „Det er just Major von Cruse, jeg tænker paa. Han er en snavs Person... jeg vil se ham.“

„Befaler Deres Majestæt, at jeg skal sende Bud? Majoren har netop Vagt...“

„Ja,“ sagde Kongen.

Bülow ringede og sendte en Adjutant ned i Vagtstuen. Kongen gik igen rastløs over Gulvet... standede saa foran Vinduet og stirrede ud i den lyse Nat.

„Nej,“ sagde han, som talte han kun til sig selv.

„Nej, min lille Pige skal ikke straffes.“

Han vendte sig mod Bülow og sagde:

„Naar vi skal være ærlige, gode Bülow, saa er vor egen Samvittighed nok ikke saa ganske ren, hvad? Vi slog os en Smule løs... Herregud, det ene faar at gaa lige op mod det andet...“

„Deres Majestæt er mere end barmhjertig,“ sagde Bülow. „Ellers vilde jeg dog tillade mig at mene, at der er Forskel...“

„He,“ sagde Kongen... „mener Generalinden og-

saa det? Du har dog vist skriftet en lille Smule med Forbehold, haa haa? Ja ser du, Bülow, vist er der Forskel, men ikke saadan som du mener. Et Mand-folk maa svare til, hvad han gør, gode Ven, men saadan en lille svag Pige kan man tilgive meget...”

Major von Cruse traadte ind med et temmelig benovet Ansigt. Nu, da han stod ved sine Ønskers hemmelige Maal, følte han sig ikke rigtig hyggelig til Mode. Et var jo at give Bülow et Vink, et andet at skulle staa Ansigt til Ansigt med Hans Majestæt og aflægge en pinlig Beretning... staa til Ansvar for hvert Ord. Egentlig havde han jo ikke andre Beviser end sit Ord...

Men Kongen gik ham venligt nok i Møde.

„Naa, Major von Cruse,“ sagde han... „jeg hører, De har gjort Deres Konge en betydelig Tjeneste... det skal ikke blive Dem til Skade. Tal De nu kun frit ud.“

„Deres Majestæt,“ stammede Majoren... „jeg véd ikke, hvordan jeg skal forklare... Deres Majestæt maa endelig ikke tro, at jeg har nedladt mig til at være Spion...”

„Ikke det?“ sagde Kongen. „En brav Officer behøver ikke at skamme sig ved at spionere i sin Krigsherres Tjeneste. Hvad er det saa, De har spioneret ud?“

Majoren tørrede Sveden af sin Pande.

„Det er meget pinligt... vedkommende er min gode Ven... jeg forsikrer at havde det ikke været i Deres Majestæts Interesse...”

Kongen stod og stirrede paa ham med Aarerne svulmende i sin Pande. Saa fo'r han pludselig løs paa den uykkelige Major.

„Kan vi saa faa en Ende paa det Vrævl, hvad? Hvad i Dælens Skind og Ben er det saa, han har set?“

„Set og set... Deres Majestæt! Altsaa... en vis fornem Dame... og min Ven... i det bevidste Hus og... og i Sorø... om det saa skal blive mit sidste Ord, Deres Majestæt, saa er det sandt...“

„Naa,“ sagde Kongen... hvad hedder saa den Ven?“

„Grev Vargas de Bedemar.“

„Godt,“ sagde Kongen. „De har gjort Deres Pligt, og jeg lovede Dem en Løn. Bülow, Majoren er fra dette Øjeblik Oberstløjtnant...“

„Deres Majestæt,“ sagde von Cruse glædestraalende.

„Udenfor Tjeneste,“ tilføjede Kongen tørt. „Garnison i Frederits. Afrejser i Morgen. Træd af!“

Lamslaaet af Forfærdelse trak den slagne Major sig baglæns bukkende ud af Døren...

„Bülow,“ sagde Kongen. „Vi ønsker, at dette skal være Løgn og Sladder, forstaar du? Grev Vargas de Bedemar er fra i Dag af atter vor Kammerherre og genindsat i Nydelsen af sin Pension...“

Bülow greb Kongens Haand og bøjede sig over den for at skjule sin Bevægelse...

ELLEVTE KAPITEL.

Endnu et Vidne.

Major von Cruse forlod Kongen fulstændig forvirret, ydmyget og rasende over sit Nederlag, forgæves brydende sin Hjerne for at udfinde Aarsagen dertil. Han passede Cognacsflasken betydelig bedre end sin Vagt, og han havde en saa lykkelig Konstitution, at hans Tanker blev skarpsindigere, efter Haanden som han drak. I Nattens Løb begyndte han virkelig at skimte Sammenhængen...

Naturligvis forstod han ikke, at Angiveren kunde opvække større Afsky end Overtræderen, han var ude

af Stand til at forudsætte Ædelmodighed hos andre, og han havde ikke mindste Følelse af, hvor uværdigt han havde baaret sig ad. Men han tænkte, at han selv skulde skaffes ad Vejen som et besværligt Vidne, han skulde opofres, for at Skandalen kunde dysses ned. Han følte sig skammelig uretfærdig behandlet, han fandt end ikke Trøst i den Tanke, at nu var Fru Dannemands Saga dog vel omsider ude... tværtimod. Han forstod nu, at han burde have holdt sig til hende; meget vidende som han var, kunde han have ladet sig købe til at tie; han kunde have draget Fordel af hendes Angst og Fare... saa længe hun havde bevaret sin Magt, vilde hans Indflydelse have været uden Grænser. Og nu havde han forspildt det alt sammen, Fæ som han var...

Og han fik en ubestemt Følelse af, at Grev de Bedemar havde holdt ham for Nar; han grebes af Raseri mod denne glatte Spanier, som havde haft hele Fornøjelsen, og som nu naturligvis vilde gaa uskadt ud af Historien. Major von Cruse havde maattet honorere Regningen for Maltheserridderens Elskov...

Og det faldt aldeles ikke i Majorens Smag at honorere Regninger, aller mindst for andre. Han vilde dog endnu forsøge, om han ikke kunde spolere Fornøjelsen for *monsieur*, indjage ham en Skræk i Livet, skræmme ham til at flygte... røbe sig selv ved en Flugt, der gjorde hans Karrière her i Landet umulig...

Tidlig paa Formiddagen lod han sig melde hos Grev Vargas, som han ikke havde tabt af Syne, og hvis nye Bopæl han med Lethed havde faaet opspurgt. Han stormede ind i Grevens Soveværelse og raabte med alle Tegn paa den frygteligste Ophidselse:

„Undskyld mig, Greve, her er ingen Tid til Komplimenter... maaske er der endnu Tid til Flugt. Kon-

gen véd alt; han har haft mig i skarpt Forhør, men jeg røbede selvfølgelig intet... Kongen lagde ikke Skjul paa, at han sigtede til Dem. Jeg afviste Mistanken med Indignation, jeg tog Dem varmt i Forsvar."

Grev Vargas, hvis Mod voksede med Faren, sagde koldblodigt, uden saa meget som at rejse sig op i Sengen:

„Bedste Major, det er aabenbart en meget daarlig Cognac, De har drukket i Nat, jeg har advaret Dem før; det ender med et Anfald. Jeg forstaar ikke det mindste af, hvad De snakker om."

„Ikke det?" skreg Majoren. „Ja det bliver jo Deres egen Sag... Fru Dannemand er faldet i Unaade, Kongen er rasende, jeg er blevet forvist til Fredericia, alene fordi jeg vovede at tage Dem i Forsvar..."

Grev Vargas stirrede skarpt paa ham og gennemskuede ham øjeblikkeligt. Majoren har søgt at insinuere sig ved et Angiveri, tænkte han, men han har været uheldig. Og Greven smilede:

„Stakkels Major... De er virkelig alt for opofrende. Forøvrigt er Fredericia en smuk lille By, jeg er nær ved at misunde Dem... *a revoir*, bedste Major. De maa have mig undskyldt, jeg holder ikke af at blive vækket før Klokken ti..."

Majoren styrtede hjem, ude af sig selv. Saa snart han var gaaet, klædte Grev Vargas sig omhyggeligt paa, og medens han barberede sig, tænkte han:

„Ja, saadan maa det hænge sammen, men derfor kan Sagen alligevel være betænkelig nok. Majoren var ufarlig, der er kun ét Vidne, jeg frygter. Hvis Benedikte taber Hovedet og tilstaar, er alt tabt. Jeg maa advare hende, jeg maa vide fuld Besked, før jeg tager en Beslutning. Enfin, det er dog for sent at flygte, og et Besøg hos hende nu vil kunne afkræfte Mistanken; det er ubehageligt, men klogt..."

Han satte sig roligt til at arbejde paa det store Værk om Norgesrejsen, som han haabede at faa udgivet ved Prins Christian Frederiks Protektion. Paa Slaget to lod han sig melde paa Toldbodvejen, forberedt paa en pinlig Scene, men mest af alt frygtende for, at han slet ikke vilde blive modtaget. Men han blev straks ført ind i Salonen af Jomfru Hansen...

Fru Dannemand havde tilbragt en frygtelig Nat. Hun havde forstaaet, hvor uigenkaldeligt alt var forbi. Medens hun snart kastede sig paa Lejet, snart vandrede halvt paaklædt, hvileløs gennem sine Stuer, følte hun sig som en druknende, der mærker Kræfterne svinde, der om Sekunder vil synke, og som i sine sidste, korte Øjeblikke gennemlever hele sit Liv. For første Gang saa hun klart Sammenhængen i alt, hvad hun havde levet... Skærene, hvorpaa hun var strandet, Aarsagen til det Sammenbrud, som nu lagde hendes Tilværelse øde. Hun søgte til Bunds i sig selv og fandt dér Kimen til al sin Ulykke... Alt, hvad hun havde drømt og levet, var blevet hult og halvt, fordi hun selv havde været hul og halv. Aa, Dage og Aar kommer ikke over en ude fra med deres Sorg og Glæde, Virkeligheden vokser ud af ens Tanker og Drømme, dybt i ens eget Indre drejes den Ten, hvorpaa ens Skæbne spindes. Og ud af hendes Væsens Splittethed spandt sig den ujævne, skøre Traad, som brast, just da den skulde bære hendes Lykke ...

Barndommen i Nyboder, med dens fattige Kaar og dens snevre Synskreds... ud fra den kunde dog en fredelig, beskeden Lykke være vundet. Men hun havde givet store, urolige Drømme Rum i sin Sjæl, alle hendes Længsler havde higit bort fra det Liv, som truede med at opsluge hende, og da omsider Livet opslugte hende, maatte det blive et fremmed, farligt

Liv, stort nok for hendes Drømme, men altfor stort for hendes Evne og Kraft...

Og dog havde Skæbnen været hende god; den havde knyttet hende til en Konge, der i sine Tanker og Krav ikke levede højere, end hun kunde naa. Higede hun mod rigere Kaar, da længtes han mod jævner, saa de kunde mødes. Det var Folkets Barn, han søgte i hende, han ventede ikke mere af hende, end hun kunde give. Men da tog Utilfredsheden hende igen; hun førte selv det ind i sin Tilværelse, som maatte sprænge dens Fred. Hun var ikke fornøjet med at Kongen steg ned til hende, hun vilde hæves af ham... altid højere vilde hun stige, for hvert et Lune, han tilfredsstillede, fødtes et Nyt, og om han saa havde opfyldt alle hendes Ønsker, før hun udtalte dem, det vilde kun have gjort hende endnu mere umættelig. Hver Dag undergravede hun selv den Grund, som bar hendes Lykke, og til sidst var selve denne Lykke hende ikke nok; utaalmodigt flængede hun den selv i Stykker, tirrede Kongen til et Brud... skød selv Jorden bort med sine Fødder for at gribe efter en større, mere lysende Lykke, der straaledes lokkende ned imod hende...

Hun tænkte over alt dette uden Anger, efter Haanden næsten uden Smerte... klart og nøgternt, som var det en anden Skæbne, der oprullede sig for hendes Blik. Hvad havde hun at angre her? For første Gang havde en virkelig Lidenskab faaet hende i sin Magt, ...hvad kunde hun derfor? For første Gang havde hun villet ofre alt og give sig selv helt... og da havde Gengældelsen ramt hende. Nu, da hun omsider evnede at give og tage helt og fuldt, da faldt hendes Elskov paa en Mand, som ikke var nogen Mand.

Og hendes Hjærte fyldtes med Bitterhed imod Grev Vargas... ikke fordi han ikke havde elsket hende

nok, ikke fordi han havde forladt hende... men fordi han ikke havde forladt hende før, fordi han fra først af havde hyklet en Kærlighed, han ikke følte. Hun gennemskuede ham nu... og i hendes Bitterhed blandede sig Foragt, fordi han ikke stod ved hendes Side nu. Saa meget Mand kunde han dog have været, at han tog Følgerne af sin Handling, vovede halvt med hende... eller i det mindste kunde han dog have brudt aabent og ærligt, haft det Mod at vedstaa sin Fejghed...

Havde hun syndet haardt, først mod sig selv, siden imod Kongen og imod sine Børn, saa var hun ogsaa blevet frygtelig straffet; thi just som hun havde drømt, at nu skulde hun sidde som Herre over Sol og Stjærner, da var hun vaagnet op i Muddergrøftens Mørke...

I det samme kom Jomfru Hansen og meldte Grev Vargas de Bedemar. Og med ét Slag omstyrtedes det ganske Korthus... Fru Dannemand forstod, at intet Ræsonnement, ingen Forstandighedens Kulde naaede dér ind, hvor hendes Kærlighed endnu sydede og brændte. Ingen Forbitrelse, ingen Foragt kunde gøre hendes Hjærte koldt imod den, hun havde elsket med hver Draabe af sit Blod. Hun var hans endnu, om han vilde, alt hans Forræderi var tilgivet og glemt, i samme Nu hun hørte hans Navn og vidste, at han var kommet. Og et vanvittigt Haab skød op i hendes Sind... han var altsaa dog vendt tilbage, hun havde gjort ham Uret, han elskede hende endnu, om et Øjeblik skulde hun høre det af hans Mund...

Blussende af Glæde og Forventning traadte hun ind i Salonen og gik imod ham med fremstrakte Hænder. Men neppe havde hun kastet et Blik paa ham, før alt atter blev mørkt i hendes Sjæl. Hun forstod, hvor bittert hun havde ladet sig skuffe, hvor

unødvendigt hun havde underkastet sig en ny Ydmygelse, den dybeste af dem alle. Hans tvungne, forlegne Holdning viste klart nok, at her kom ingen Elsker, ikke engang en Mand, som vilde frelse hende eller falde ved hendes Side; kun en ringe Stakkel, som akkurat havde det fattige Mod at ville frelse sig selv. Hun saa hans Tanker saa klart, som havde han klædt dem i Ord: Er vi ikke videre endnu? sagde hans Blik. Er det virkelig endnu ikke gaaet op for hende, at alt er forbi, og at enhver maa frelse sig, som han kan?

Og det var gaaet op for hende... omsider. Hun vendte sig mod Vinduet uden at sige et Ord... gjorde kun en Haandbevægelse hen imod en Stol...

„Madame“, sagde han uden at tage Plads, „Madame, jeg kommer kun for at advare Dem. Det lader til, at Hans Majestæt har faaet ubehagelige Efterretninger... drejede det sig kun om mig, saa forsikrer jeg Dem... men jeg tænker paa Dem, Madame. Til hvilken Nytte skulde De udsætte Dem for en Katastrofe, en pinlig Skandale, en Tilintetgørelse af Deres Lykke... Deres Børns Lykke, en Opløsning af Deres Hjem? Det lader til, at Major von Cruse har sladret... enfin, Major von Cruse er en Nar. Hvem vil tro hans Vidnesbyrd? Hvem vil tro paa et Tyendes Sladder? Ikke sandt, Madame... jeg beder Dem betænke, at det er kun Sladder, saa længe De tier, og jeg selv... er vi ikke enige, Madame? Det er kun Bagtalelse... o, en saa klog Kvinde er hævet over enhver Bagtalelse, Madame. Det vil være Dem den letteste Sag af Verden at slaa al Mistanke ned.“

Fru Dannemand havde hørt paa ham uden at afbryde ham. Nu sagde hun:

„Ja, Hr. Greve, vi er enige, ganske enige.“

Og da han endnu ikke gjorde Mine til at gaa, vendte hun sig utaalmodigt imod ham:

„Er der mere?“

„Madame“, sagde Greven og rakte et Kort frem imod hende. „Jeg beder Dem om Tilladelse til at give Dem min Adresse. De ser jo Hans Majestæt, hvis der opstaar nogen Fare, vil De faa det at vide før jeg. Vil De gøre mig den Ære i saa Fald at sende mig et Par Ord?“

Fru Dannemand pegede paa Bordet og sagde roligt:

„Tak, det var betænksomt af Dem... der har virkelig været en Lejlighed, hvor jeg beklagede ikke at have Deres Adresse.“

„Tak, Madame... og saa beder jeg Dem erindre det: der er intet i Verden, De behøver at frygte. Sladder kan slaas ned, det er kun Vidner, der er farlige. Men her er intet.“

„Adieu, Grev de Bedemar!“

Han kyssede hendes Haand, og hun lod det ske.

„Hun er jo særdeles fornuftig“, sagde Grev Vargas til sig selv, da han gik. „Der er intet at frygte. Hendes Ro er beundringsværdig, hun var virkelig paa Højde med mig selv. Jeg fristes næsten til at ønske...“

Men Fru Dannemand stod uroligt paa samme Sted og stirrede paa den Dør, der havde lukket sig efter ham for stedse.

„Ja“, tænkte hun, „det er virkelig denne Mand, jeg har elsket! Det er for hans Skyld, jeg har villet forlade den bedste Mand, jeg har mødt... den eneste, som virkelig har elsket mig... forlade mine smaa Børn... mig selv. For i dette har jeg tabt ogsaa mig selv. Men er det da virkelig for sent? Havde han ikke Ret? Der er jo intet Vidne... Jomfru Hansen tier... al Sladder kan slaas ned. Kongens Agtelse kan jeg genvinde, mine Børns Kærlighed kan jeg vinde tilbage... min Brøde kan jeg sone. Jeg er ikke

mere den samme som før, jeg er min Frederik mere værdig nu end før, hvis jeg blot ikke giver tabt, kan jeg endnu vende alt til Lykke for os alle. I Morgen Aften kommer Kongen.“

Hun tog sig i det samme til Brystet og blev bleg som et Lig. Hun mærkede igen det samme, som havde kastet hende til Jorden, da Jomfru Hansen forgæves havde opsøgt Grev Vargas... det samme Ildebefindende, som havde overvældet hende i Aftes, da Kongen var her.

Og denne Gang kunde hun ikke være i Tvivl...

Et Øjeblik svajede hun langsomt frem og tilbage, som om hun skulde falde. Men hun gjorde en voldsom Anstrengelse, naaede hen til sit Skrivebord og lod sig falde tungt ned i Stolen foran det. En Tid sad hun ubevægeligt, Oprøret i hendes Indre lagde sig, en uhyggelig tung Ro lagde sig lammende over hendes Sind.

„Ogsaa dette“, tænkte hun, „men det er jo kun naturligt. Skæbnen gaar ikke paa Akkord, vandt jeg end kun Lykken halvt, saa faar jeg dog Lov til at tømme Ulykkens Bæger til Bunden.“

Pludselig rev hun sig ud af sin Sløvhed, greb et Ark Papir og skrev:

„Jeg underretter Dem herved efter Løfte om, „at De er i Fare. Der er endnu et Vidne, paa „hvilket De ikke har tænkt... et Vidne, som endnu „ikke har set Lyset, men som ubarmhjertigt vil „bringe Sandheden for Dagen. Jeg skal have „et Barn.

F. B. D.“

Hun forseglede Brevet, ringede paa Jomfru Hansen og bad hende bringe det til Grev de Bedemar.

Da Jomfru Hansen kom tilbage, sad Fru Danne-
mand endnu ved Skrivebordet og stirrede stift frem
for sig.

„Der var ikke noget Svar,“ sagde Jomfru Hansen.

„Nej“, sagde Fru Dannemand tonløst. „Jeg véd det, der var ikke noget Svar.“

Hun vendte sit Ansigt om mod Jomfru Hansen, der paa éngang forstod det hele... alting gættede den halvgamle Pige, og hun knugede Hænderne op under sit Bryst og vovede ikke at sige et Ord, for saa vilde de jo begge komme til at græde, og hvad nyttede det.

„Jeg rejser i Dag“, sagde Fru Dannemand hurtigt. „Jeg vil helst have, at De ikke siger noget om det. Saa skriver jeg et Brev og lægger her, hvis De saa vil give Kongen det, naar han kommer.“

„Herregud“, sagde Jomfru Hansen, „ja, Herregud, jeg skal gøre alt, som Deres Naade ønsker. Stol De kun paa mig.“

Og henne ved Døren vendte hun sig endnu engang.

„Kommer Deres Naade ikke til at trænge til mig? Jeg kan jo ikke rejse fra Børnene her endnu... men siden hen, mener jeg, naar Tiden kommer? Det bliver dog saa uhyggeligt for Dem mellem Fremmede. Vidste jeg blot, hvor Naadigfruen tog hen, skulde jeg saa sikkert komme.“

„Tak“, sagde Fru Dannemand, „Tak, Jomfru Hansen; jeg skal skrive, og saa kan De skrive igen og fortælle mig om de smaa.“

Hun sad, da hun var alene, længe tankefuldt over Skrivebordet; hun maatte jo sige Kongen det, men hun kunde ikke finde de rette Ord .

Det var ikke Ord, som kunde formilde ham, hun søgte efter, det var ikke hans Hævn, hun frygtede. Hun skænkede i dette Øjeblik ikke sin Fremtid en Tanke. Men hun huskede, hvor god han havde været imod hende, hun følte, hvor stor Uret hun havde gjort ham, og hun vilde skrive noget nu, som

kunde gøre det lettere for ham at skilles fra hende. Og hun skrev:

„Jeg vilde have skjult alt for dig, men nu er det umuligt; jeg er rejst og vender ikke tilbage. Jeg beder dig ikke om din Tilgivelse; thi den véd jeg, du aldrig vil kunne give mig. Men jeg beder dig glemme mig, jeg har aldrig været dig værd. Men jeg takker dig for alt det, som nu er forbi for bestandig.“

Hun satte intet Navn under, skrev ingen Adresse udenpaa, forseglede ikke engang Brevet. Hun lod det ligge, som det laa.

Saa samlede hun sammen i en lille Bylt, hvad hun havde liggende af Penge og Kostbarheder. Et Øjeblik lyttede hun ved Døren ind til Børnenes Værelse; hun hørte den lille Frederik smaaæbles med Caroline Augusta om en Dukke, Louise sad og nynnede og slog sine Hæle i Takt mod Stolens Ben. Fru Dannemand lagde Haanden paa Dørgrebet for at gaa derind, hun syntes dog, hun maatte sige de smaa Farvel. Men saa huskede hun, hvor lidt hun havde været for dem i den sidste Tid, hvor villigt hun havde vendt dem Ryggen for at søge Lykken for sig selv, hvor ligegyldige de havde været hende, da hun ikke mente at trænge til dem. Nu trængte hun til dem, men nu havde hun ingen Ret til at paakalde deres Kærlighed. De var blevet fremmede for hende, de vilde snart glemme hende, og det var bedst saadan. For hende selv var alt dette nu forbi; hun havde saaet en ny Sæd, hvis Frugter hun nu skulde høste; foran hende laa et nyt, sørgeligt Liv, hvor et eneste Barn ventede paa hendes Ømhed... Ulykkens og Brødens Barn, det, som bestandig skulde vidne om hendes Utroskab og minde hende om den Skuffelse, hun havde lidt. Det var hendes Straf; og nu, da hun stod i Begreb med at gaa ud i Mørket, syntes hun,

at denne Straf alligevel var en Naade. Dette ufødte Barn var dog det eneste Lysglimt over hendes Vej, disse to smaa Barnehænder vinkede hende endnu fremefter, det Liv, hun gik i Møde, vilde dog ikke blive ganske tomt. Saa ydmyget følte hun sig i denne Time, saa opløst var al hendes Selvfølelse under disse Dages Angst og Kval, at hun saa Livet for sig som en Pilegrimsgang, hun ønskede ikke andet end at gøre Bod, og hun troede fuldt og fast, at denne Stemning vil vare, hun følte sig træt og gammel, mæt af Dage.

Derfor tænkte hun heller ikke paa at skjule sig; der kunde intet ramme hende, som krydsede hendes Planer. Kongen kunde intet gøre, som hindrede hende i at sone, og han kunde ikke skille hende fra det Barn, hun bar under sit Hjærte.

Derfor sagde hun Jomfru Hansen, at hun tog til Sorø, og bad hende meddele Kongen det, hvis han spurgte. Og naar hun ikke benyttede sin Vogn, var det ikke for at undgaa at vække Opsigt; hun vilde blot ikke tage noget af det gamle Liv med sig i det nye, hun vilde begynde forfra ærligt og fuldt. Hun gik paa sin Fod ud af Byen og følte i sin overdrevne Ydmygelse en Tilfredsstillelse derved; og Gangen styrkede hendes Sind. Først da hun ved Glostrup havde lejet en Bonde til at køre og sad i Vognen, faldt det hende ind, at hun ogsaa havde handlet klogt. Hun vidste jo ikke, hvor meget Kongen havde anet af Sandheden, maaske vilde hun være blevet standset under Vejs, hvis hun havde taget aabenlyst bort. Og nu kunde hun komme ubemærket til Sorø... ude i Skoven lod hun Vognen holde, og i den lyse Nat gik hun til sit Hus i Søgaden, hvor den enfoldige, søvndrukne Pige lukkede hende ind.....

Det var Mandag Aften, Fru Dannemand havde forladt Hovedstaden, og Tirsdag i Skumringen kom

Frederik den Sjette paa Toldbodvejen. Han var vemodig stemt, men glad over, at han kunde vise sig mild og god. Han havde besluttet slet ikke at spørge Fru Dannemand om noget, han vilde tilgive fuldt ud; det, som var sket, skulde aldrig mere nævnes imellem dem. Herregud, tænkte han, vi Mennesker falder og rejser os og gaar videre... man tilgiver saa villigt sig selv, hvorfor saa ikke de andre? Hun har levet til min Glæde, nu maa jeg leve lidt til hendes, har man taget ved den lette Ende, maa man ogsaa tage ved den tunge, og maaske kan det endnu blive rigtig godt for os begge to.

Jomfru Hansen lukkede op for ham, og hun saa forgrædt ud, men hun sagde intet, og Kongen gik ind til Børnene for endnu at sunde sig lidt. For det vilde jo være saa let altsammen, tænkte han, naar hun bare vilde tie stille og lade som ingenting; men naturligvis skal vi have Graad og Lamenteren og Bekendelser, og saa har jeg jo saa nemt til at blive hidsig.

Han gik ikke gennem Soveværelset, men ud igennem Korridoren, og da han traadte ind i Fru Danne-mands Kabinet, undrede han sig ikke over at finde det tomt. Naa, ja, tænkte han, hun har naturligvis tudet og er gaaet ind for at vaske sig i Ansigtet. Og han satte sig ved hendes Skrivebord og gav sig tankeløst til at læse i Brevet, der laa fremme.....

Lidt efter bankede Jomfru Hansen paa, og da ingen svarede, traadte hun ind. Kongen sad endnu foran Skrivebordet og stirrede paa Brevet; han saa ikke op, hørte ikke, at hun kom, og hun listede sagte ud igen.

Time gik efter Time, og hver Gang Jomfru Hansen lyttede ved Døren, var der stille, saa hun tilsidst blev urolig og gik ind. Foran Skrivebordet sad Frederik den Sjette med Hovedet støttet i sin Haand og sov.

Pludselig vaagnede han med et Ryk og fo'r imod hende.

„Hvor er hendes Frue?“ raabte han barsk. „Har hun sagt, hvor hun er taget hen?“

„Hendes Naade er i Sorø“, sagde Jomfru Hansen og tørrede sine Øjne. „Hun gik... i Gaar Aftes ... med en lille Pakke... Naadigfruen vilde ikke have nogen Vogn.“

„Naa“, sagde Kongen og stirrede paa hende. „Hun gaar sagte paa Skoene, lille Hansen... kan hun være lige saa stille med sin Mund som med sine Ben?“

„Deres Majestæt“, sagde Jomfru Hansen. „Hendes Naade er saa alene, skal jeg ikke rejse efter?“

„He“, sagde Kongen. „Hendes Naade har vel ordnet sig, som det passede hende bedst. Hun har sagtens helst villet være Børnene og os andre foruden.“

„Jeg mente“, sagde Jomfru Hansen, „at naar nu Barnet kommer...“

„Barnet?“ sagde Kongen barsk. „Jeg véd ikke om andre Børn end dem der inde.“

Saa gik han igen ind i Barnekammeret, hvor de tre smaa sov; han blev siddende dér uden at sige et Ord, indtil det dagedes.

„Jomfru Hansen“, sagde han saa og rejste sig. „Det er Børnene dér, vi skal tænke paa. Lad mig se, hun er god imod dem. Jeg kommer her som sædvanlig.“

Da Kongen kom tilbage til Amalienborg, gik han ikke i Seng; han satte sig ved sit Arbejdsbord og prøvede paa at arbejde, men faldt igen i Søvn. Da Bülow om Morgenens lod sig melde, blev han ganske forskrækket over Kongens Udseende.

„Bülow“, sagde Kongen, „du havde Ret; det er alligevel ikke det samme.“

„Deres Majestæt mener?“

„Jeg mener, at vi Mandfolk har det Pinedød lettere; man kan da i det mindste ikke se det paa os, naar vi faar Børn.“

Kongen sprang pludselig op og slog i Bordet.

„Men hvorfor Dælen er hun ogsaa rendt fra det hele? Det er mindsæl da ogsaa umuligt at hjælpe Mennesker, naar de ikke engang viser én en Smule Tillid. Tag og skriv til Wolff i Sorø, Bülow, at det bliver med Udbetalingerne til Fru Dannemand som sædvanlig... vil hun skrive, maa det gaa igennem ham... jeg vil ikke se hende... naa, hvad har vi i Dag?“

Han bladede i de Dokumenter, der var lagt foran ham paa Bordet til Underskrift; saa fandt han et af dem frem og sad længe og stirrede paa det.

Det var Grev Vargas de Bedemars Genudnæv-nelse til Kammerherre.

„Ja“, sagde Kongen igen, „vi Mandfolk har det min Sæl let.“

Og saa skrev han under...

— — — Grev Vargas var blevet højst ubehage-lig berørt, da han fik Fru Dannemands Brev.

„Et Vidne“, sagde han til sig selv, „ja, det er unægteligt et yderst generende Vidne. Men *que faire?* Det er dog alligevel for sent at flygte... men de Fruentimmere bliver dog tilsidst min Ulykke.“

Han var lidt hed om Ørerne og holdt sig hjemme, snart tænkende, at alt var forbi, snart atter beroligende sig selv... mere og mere overbevist om, at Kongen ikke kunde have nogen Interesse af at gøre Skandale.

„Med min Karriére er det ude“, tænkte han... „for saa vidt det ligger i Kongens Haand. Men hos Christian Frederik er det ingen Jaarlig Anbefaling at være i Hans Majestæts Unaade.“

Da han modtog Meddelelsen, at han atter var

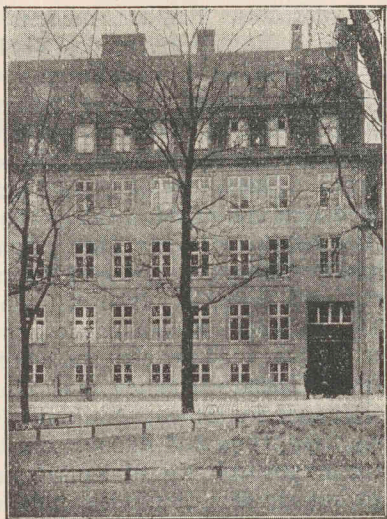
udnævnt til Kammerherre og genindsat i Nydelsen af sin Pension, gjorde han en Bevægelse som af Lede.

„*Fi donc!*“ tænkte han. „Det er virkelig lidt for meget af det gode... og nu bliver jeg nødt til at gaa op at takke Hans Majestæt!“

TREDJE BOK

TREDJE BOG

THE BIBLE BOOK

TOLVTE KAPITEL.

Flygtningen.

De første Dage levede Fru Dannemand ganske stille i Sorø. Hun sad Dagen lang ved Vinduerne ud mod Haven; Roserne stod i Flor, Bierne summede, det var varme, klare Sommerdage uden Kølighed, selv de aabne Vinduer gav ingen Friskhed; hun tænkte somme Tider paa, hvor svalt der nu maatte være ude i Skovene, der kunde komme over hende en Lyst til atter at vandre ad de skyggefulde Stier langs Søerne, men hun kunde ikke overvinde sig til at forlade de lune Stuer. Minderne stormede ind paa hende, Tankerne pinte hende, men hun kunde ikke bekvemme sig til at tage fat paa et Arbejde, der kunde adsprede hendes Sind. Fra Morgen til Aften

sad hun med ørkesløse Hænder, medens Mismodet mere og mere fik Magt over hendes Sind.

Det var her, hun havde drømt om at leve den højeste Lykke, det var her, hun var vaagnet af sin Rus. Alt, hvad hendes Øje faldt paa, mindede hende om den Mand, som hun havde elsket, og som havde bedraget hende. I Stolen dér havde han siddet og set paa hende med sine mørke Øjne, der skjulte saa godt over, hvad der rørte sig i hans Sjæl. Paa Skamlen dér havde han knælet, med sit Hoved i hendes Skød, og tilhvisket hende Eder, han ikke et Øjeblik tænkte paa at holde. Derude i Haven havde han i maanelyse Aftener vandret med Armen om hendes Liv og dækket over sit Hjertes Tomhed med alle Ordenes Blomster. Dér inde laa Stuen, som hun havde smykket til ham... hver Ting stod endnu, som hun havde sat den, da hun glædede sig til hans Komme, hver Ting talte endnu om den Skuffelse, hun havde lidt, da han ikke vilde bo her. Hun gennemlevede paany den frygtelige Opvaagnen... lyttede igen mistænksomt til Tonefaldet i hans Forsikringer, lod sig atter beruse af hans Kærtegn, følte endnu engang Angsten, der greb hende midt under hans Favntag, Fortvivlelsen, der knugede hende, naar han var borte, Haabet, der steg og sank og vaagnede paany... medens Visheden, Ulykken tungt rullende nærmede sig, voksende og voksende for hendes forfærdede Blik, indtil den tilsidst knuste hende selv under sit Hjul.

Og nu sad hun her med hans Barn under sit Hjerte... det var just, som det skulde være. Her, hvor Lykken havde lyst for hende og sveget hende, her maatte ogsaa Ulykken fuldbyrdes. For det var en Ulykke...

Hun saa det klarere og klarere, at om Barnet var den eneste Mening i hendes Liv nu, hendes Fremtids eneste Indhold, da havde det været bedre,

om Fremtiden havde været meningsløs og tom. Intet
 drog hende mod dette Barn, ingen sød Længsel gen-
 nembævede hendes Sind, naar det rørte sig i hendes
 Liv. Det var et Barn uden Fader, det vilde ogsaa
 blive et Barn uden Moder; hun kunde ikke elske det,
 det var undfanget i Synd, i den utilgiveligste af alle
 Synder, det var undfanget i Løgn. Om Grev Vargas
 havde forladt hende, kunde Barnet have været hende
 en Trøst; men han havde forraadt hende, han havde
 aldrig elsket hende, og hun havde i ham kun elsket
 en Drøm, en Mand, der ikke var til. Som et truende
 Vidnesbyrd om hendes Nedværdigelse rørte Barnet
 sig under hendes Hjerter, snart vilde det sprælle i
 hendes Arm som et levende Minde om hendes Skam.
 Hun vilde aldrig faa Lov til at glemme; endnu en-
 gang skulde hun se de forhadte Træk her i sine Stuer,
 de falske, mørke Øjne vilde smile hende i Møde,
 hvor hun gik, den kendte Skikkelse vilde vokse op
 under hendes Blik, daglig skulde hun være Vidne til,
 hvordan Frugten modnedes, sødnedes, medens Ormen
 gnavede den tom inde fra, dybt under den fristende
 Skal. Det blev en fiks Idé hos hende, at det vilde bli-
 ve en Dreng, det vilde blive Grev Vargas op ad Dage,
 hans besnærende Skønhed, hans Forlorenhed og Hul-
 hed. Tanken om denne nye Vargas, om denne Gen-
 opstandelse af et Billede, hun for enhver Pris vilde
 glemme, red hende som en Mare. Og hun sagde bit-
 tert til sig selv: Ja, jeg vil kalde ham Vargas, for
 at Straffen kan blive fuldkommen. Og til denne Var-
 gas vil jeg være bundet med Baand, der ikke kan bry-
 des. Jeg vil gøre min Pligt imod ham, jeg vil komme
 til at elske ham, fordi han er Kød af mit Kød, jeg
 vil tilbede ham og tro ham, som den anden, og han
 vil skuffe mig og bedrage mig; og naar han ogsaa
 har sveget mig, gøglet en ny Lykke frem for mig og
 traadt den sønder, fuldbyrdet sin Faders Værk, saa

vil der ikke være et Sted i Verden, hvor jeg kan flygte hen og glemme; jeg vil bære ham med mig i mit Hjærte, jeg vil bestandig være tvungen til at tilgive ham paa ny og elske ham; jeg vil ikke kunde vende mig imod ham med det Had og den Foragt, hvori der er Oprejsning, thi han vil ikke være min Elsker, men min Søn. Han vil komme til at lukke mine Øjne ... det sorte Haar, de bløde, blanke Øjne, det troløse Smil, endnu i min sidste Stund skal jeg se det alt sammen over mig...

Det blev hende en frygtelig Lidelse, at der ikke var et eneste Sted, hvor hendes Tanker kunde finde Fæste og Hvile. Tænkte hun paa sine Børn i København, brændte Skammen i hendes Blod, og en hvileløs Længsel greb hende. Saa hun Kongen for sig, da følte hun sig dybt ydmyget... ak, hvor ringe og fattig havde hun ikke følt sig, da Wolff meddelte hende Kongens ædelmodige Beslutning, da hun forstod, at han kun vilde hævne sig ved endnu flere Vælgerninger! Hun kunde ikke søge nogen Trøst ved at give sig hen i sin Bitterhed mod Grev Vargas, thi han var i hende og om hende, hendes Had sprang tilbage fra hans Billed og ramte det, som hvilte i hendes Skød. Og vendte hun sit Sind mod Barnet, faldt Angsten over hende, som naar man i Drømme ser et uformeligt Uhyre vokse ud af Mørket og kaste sig knugende over ens Bryst...

Ensomheden og Uvirkksomheden blev hende uutholdelige. Hun begyndte at vandre hvileløst om i Egnen, men Tankerne fulgte hende. Fordi det voldte hende mindst Smerte, søgte hun at samle sit Sind i Mindet, om alt det hun havde tabt. Hun genoplevede i Tanken, hvert Møde hun havde haft med Kongen lige fra den første Dag, huskede alle hans Ord og fandt ikke uden Godhed i det alt sammen; hun fandt Lise i at hudflette sig selv med Angerens

Svøbe, hun fandt en bitter Vellyst i at synke hen i Selvforagtgens Døs. Og naar hun om Natten ikke kunde sove, søgte hun at indbilde sig, at Børnene sov derinde ved Siden af. Hun lyttede efter deres Aandedrag, hun længtes efter Dagen, da de skulde komme, og naar de saa ikke kom, sagde hun til sig selv: Nej, Moder er rejst; nu vaagner I derinde og tripper paa jeres smaa bare Ben hen til min Seng og bliver undrende staaende, fordi Moder er der ikke. I løfter Hovedpuden og kigger, men Moder er heller ikke der. Saa græder I... men Jomfru Hansen tager Jer paa Skødet og siger Jer, at Moder kommer snart, og saa skal I bare se alt det, hun har med til Jer...

Da brast hun i Graad, fordi hun huskede, at Børnene løb ikke til hendes Seng og længtes, Børnene havde hun allerede for længe siden mistet. Men selv i denne bitre Erkendelse, selv i disse Taarer var der Forløsning... langt, langt mere Trøst var der i dem, end i Tanken om det Barn, der var hende saa nær, og som ingen tænkte paa at tage fra hende...

Mere og mere fordybede hun sig i Fortiden, klarere og klarere steg Billedet af alt, hvad hun havde lukket sig ude fra, frem i hendes Sjæl. Og hun begyndte at spørge sig selv, om det virkelig altsammen var forbi? Om hun ikke gjorde sin Brøde større, end den virkelig var? Der var jo ingen Ende paa Kongens Godhed; naar hun nu rigtig ydmygede sig for ham, saa vilde han maaske forbarme sig over hende og atter aabne Paradisets Dør, saa hun kunde slippe ind.

Og hun skrev klagende til ham:

„Jeg véd, hvor meget jeg har forbrudt, jeg ser det først nu, men vær barmhjærtig, jeg kan ikke bære det alene, lad mig komme tilbage! Ikke nu... men naar Barnet er født. Det er jo dog et fremmed Barn, jeg bærer under mit Hjærte, jeg hader det

allerede, før jeg har set det, det hører mig ikke til. Lad Fremmede faa det, saa snart det er født, men lad mig komme tilbage til mine egne Børn og til dig!“

Kongen svarede ikke, og hun blev forbitret paa ham for hans Kulde og Haardhed. Hun forstod slet ikke, at dette Brev maatte fjærne hende længere fra Kongen end noget andet. At flygte og længes tilbage, at kaste sig ud i Elskov og fornægte den, at spotte endogsaa det Barn, som var Frugten af ens egen Lyst... intet kunde virke mere oprørende paa Frederik den Sjettes redelige, enfoldige Sind. Han svarede ikke.

Hun skrev paa ny... truende, bebrejdende, Breve fulde af Helvedes Forbandelse og Kval, men Kongen svarede ikke. Han gik kun inde i København og blev gammel, sank mere og mere sammen, naar ingen saa ham, kastede sig ud i vilde Adspredelser, blev syg baade af Græmmelse og af sine forcerede Forsøg paa at døde og glemme... men det saa Fru Danne-
mand jo ikke. Hun vidste kun, at han ikke skrev, at han var ond og kold, og hun lukkede sig inde i sit Had...

Hun hørte ikke sjældent Nyt fra Hovedstaden. Gehejmeraad Urne kom jævnligt og lettede sig for den Galde, der mere og mere opsamledes i hans Sind. Han var meget optaget af Kroningshøjtidelighederne, som endnu ikke havde kunnet finde Sted, fordi Kri-
gen havde raset lige siden Tronbestigelsen. Men paa Kongeparrets Sølvbryllupsfest, den 31te Juli 1815, fandt Kroningen omsider Sted i Frederiksborg, og den gamle Gehejmeraad havde som Storkorsridder haft Adgang dertil.

„Det var magnifique, min Naadige,“ sagde han... „Baade Biskop Balle og Generalsuperintendenten for Hertugdømmerne var til Stede; Salvings-Bød-

diken stod paa Kongeloven, der allerunderdanigst frembares af Gehejme-Archivarius, og Biskop Münter foretog Salvingen... Kronen paasatte Hans Majestæt sig naturligvis selv. Ikke sandt? Han har taget den norske Krone af, og nu satte han den danske paa i Stedet, saa er alt i den skønneste Orden, ha, ha... selvfølgelig var der forudskikket et Hyrdebrev, at Beboerne for Himlens Skyld ikke maatte sætte sig i den Bekostning at illuminere. Er det ikke charmant? Uden vor gode Frederiks Betænksomhed vilde Rigets Økonomi i Sandhed være i en sørgelig Forfatning, ha ha..."

Fru Dannemand var oplivet af hans Besøg; Ensomheden knugede hende, hans selvbehagelige Pludren virkede beroligende paa hende, som ensformig Sang paa et Barn, og hans evindelige Udfald mod Kongen mættede de slette Instinkter, som havde faaet Overtaget i hendes Sind. Og da Gehejmraaden var gaaet, satte hun sig til at skrive et nyt, fnysende ubehersket Brev til Hans Majestæt...

Men Gehejmraaden gik hjemad i dybe Tanker. Han havde for længe siden mærket, i hvilken Grad Fru Dannemand var ude af Ligevægt; hun lyttede kun adspredt til hans Ord, svarede paa maa og faa, rejste sig af og til rastløs. Og i Dag, da hun gik over Gulvet, havde han iagttaget en vis Tunghed i hendes Bevægelser... han mente ogsaa at spore en Forandring i hendes Figur...

„Sophie Magdalene,“ sagde han, da han kom hjem ... „vor gode Fru Dannemand er meget altereret. Den Historie med Grev Vargas har taget stærkt paa hende; oprigtigt talt..."

„Christian,“ sagde Gehejmraadinden fra sin Forhøjning... „maa jeg spørge, til hvilken Historie du sigter? Mig har Fru Dannemand ikke beæret med sin Fortrolighed.“

„Men, *ma chere*,“ sagde von Urne... Alverden véd dog...”

„Min Bedste,“ sagde Gehejmeraadinden... „Alverden snakker om alting og véd intet. Grev de Bedemar er en charmant ung Mand, og dersom Fru Dannemand har haft en *faible* for ham, hvad angaar det os?”

„Du er virkelig med Aarene blevet overmaade liberal,“ sagde Gehejmeraaden spydigt... „i Betragtning af, at du er en Gyldencrone til Wilhelmsborg, hvor et frivolt Ord...”

„Frivoliteten,“ sagde Gehejmeraadinden... „varetager du for os begge. Er det ikke dig, der har trukket Fru Dannemand til Huse? Hun er ikke min Smag, men jeg formoder, hun er din. Og hendes private Affærer antager jeg maa ligge under vor Horizont.”

„Smag og Smag,“ vrissede Gehejmeraaden... „begriber du ikke, *ma chere*, at det er Politik? Jeg er i Unaade, Fru Dannemand er i Unaade. Vil hun atter komme til Ære? Da vil hun mindes min Venlighed. Hader Kongen hende? Eh bien, da skal det være mig en *plaisir* at fortrædige Hans Majestæt. Jeg er saa langt fra at ville nedsætte Fru Dannemand, at jeg tvertimod vil anmode dig om at protegere hende til det yderste... véd du, jeg er sikker paa, at hun befinder sig i højst interessante Omstændigheder?”

„Nej,“ sagde Gehejmeraadinden stramt... „jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan indse det interessante.”

„Men Sophie Magdalene... tænk dig dog: hun maa altsaa atter have været forsonet med Kongen! Hun skal føde ham et Barn, og han har slaaet Haanden af hende. Tænk, om der blev født Hans Majestæt et Barn her under vort Tag... *comprenez vous?*”

„Ja,“ sagde Gehejmeraardinden... „Jeg forstaar, at du aldrig bliver klogere... Du vil intriguere, til du ligger i din Kiste.“

„Naar det nu er min Glæde, *ma chere*... Du indvilger?“

„Er det din Mening, at vi skal tage Fru Dannemand til os i vort Hjem?“

„Sophie Magdalene, du har alligevel et stort Hjerte...“

„Nu ja, Christian, Fru Dannemand kom her, da hun var Kongens Mætresse, hvorfor skulde hun ikke kunne bo her, naar hun skal føde et Barn af sin *liaison*? Dine Gæster er ogsaa mine.“

„*Gran merci*, mit Hjerte. Hvis du ikke har noget imod det, vil jeg straks...“

„Christian!“ sagde Gehejmeraardinden strængt. „Du er til Tider græsselig ordinær. Naturligvis skriver jeg.“

Og Gehejmeraardinden skrev... Inderst var hun velfornøjet med sin Beslutning og med sig selv. Hun følte noget af det Velbehag, hvormed hun i sin Tid paa Wilhelmsborg havde arrangeret alt for sine Piger, naar de kom i Ulykke... hendes Medlidenhed med Kvindekønnet var fuldt ud paa Højde med hendes Ringeagt for Mænd. Og desuden følte hun sig virkelig opbragt paa denne Monark, der anlagde en Mætresse for saa i et kritisk Øjeblik at lade hende i Stikken. Hun havde aldeles intet imod at spille Hans Majestæt et lille Puds, og hun sagde til sig selv: En Konge kan handle ukongeligt, det maa blive hans Sag. Men en Gyldenkrone fornægter ikke sit adelige Sind...“

Fru Dannemand modtog straks Gehejmeraardindens Invitation. Livet var blevet hende uudholdeligt i den Gaard, hvor hendes korte Lykke havde blomstret og visnet... hun frygtede for at være ene med

det Barn, der Dag for Dag gav tydeligere Vidnesbyrd om sin Tilværelse. Og hun sagde til sig selv: Naar Barnet fødes, vil alt komme for en Dag, men da vil jeg være langt borte herfra. Til den Tid vil Kongen have bønne hørt mig, han kan dog ikke vedblive at være døv for mine Raab. Han har elsket mig, han maa elske mig endnu...

Og hun skrev igen... uden at faa Svar. Men hun skjulte sin Angst, hun beherskede sin Fortvivlelse, det var hende en Velgerning at være mellem Mennesker, der tvang hende til at lægge Baand paa sig selv. Og hun sad stille over det Barnetøj, hun med Ubehag syede... anlagde en Maske af beskeden Værdighed, der ganske skuffede Gehejmerraaden og næsten indgød Hendes Naade Agtelse. Alene dette, at hun bestemt forlangte at blive kaldet Madam Andersen...

„Det er Hans Majestæt, der har gjort mig til den, jeg er,“ sagde hun. „Naar Kongens Naade falder paa mig, er jeg Fru Dannemand. Men det er Madam Andersen, der befinder sig i Exil.“

Gehejmerraadinden skrev til sin Datter, der var ivrigt optaget af Forberedelserne til Prins Christians Formæling med Caroline Amalie:

„Fru Dannemand er her hos os. Det er en rigtig net og beskeden Kone; jeg begriber ikke den Nonchalance, hvormed visse høje Herrer undlader at tage Konsekvenserne af deres egne Bêtiser. Maaske kan det være dig til Nytte, at det ved Tronfølgerens Hof bliver kendt, hvorledes dine Forældre maa opfylde de Pligter, en allerhøjeste Person negligerer.“

Frederikke von Urne svarede omgaaende:

„For Gud i Himlens Skyld, *chère mama*, engager eder dog ikke for dybt. I aner ikke, hvilken penibel Situation denne sogenannte Madam Dannemand udsætter eder for. Jeg havde ingen Anelse om, at

hun havde været til den Grad lirket med sin Maltheserridder, men her gaar de gyseligste Historier i Svang, og jeg véd aldeles bestemt, at hendes Forhold til H. M. i flere Aar har været af en ganske platonisk Art. O, naar jeg betænker, at dette intrigante Fruentimmer indaander den samme Luft som mine byrebare Forældre; at hun maaske endog logerer i det samme Rum, som igennem saa mange Aar har omrammet mine kyske Drømme!! Forskaan mig for yderligere at udmale de Sindsstemninger, som den horrible Efterretning har vakt til Live i mit bestandig noget zarte Gemyt..."

„Hm,“ sagde Gehejmmeraaden og knipsede nervøst Laaget paa sin Snustobaksdaase op og ned. „En højst ubehagelig Geschichte. Jeg var forberedt paa, at hun havde indrømmet Grev de Bedemar visse Rettigheder, men... At gaa saa vidt, som til at faa et Barn med ham, det er dog virkelig en Uforsigtighed..."

„Ja,“ sagde Gehejmmeraadinden... „Nu tror jeg virkelig, du kan faa styret din Lyst til Intriger.“

„*Ma chere*,“ sagde Gehejmmeraaden... „Sagen kan virkelig blive højst pikant. Vil Kongen fornægte Barnet? Eller vil han annektere det for at slaa Skandalen ned? *En tout cas*, dyrebareste, det skal blive yderst angenehm at underrette Hans Majestæt om Forøgelsen af Familien... som den, der i Øjeblikket staar Fru Dannemand nærmest... hvad siger du? O, jeg tror virkelig, jeg bliver ganske ung igen... Men Sophie Magdalene, min Bedste, hvad siger du?“

„Jeg?“ sagde Gehejmmeraadinden stramt. „Ja, hvad angaar det i Grunden mig, om Madam Andersen faar sine Børn med den ene eller den anden? Hun trænger vel ikke mindre til vor Overbærenhed nu end før.“

Begges Væsen blev efter den Dag en Smule forandret, naar Fru Dannemand var til Stede. Gehejme-raaden var en Skygge mere forceret, Hendes Naade en Nuance mere tilbageholdende.

Men Fru Dannemand mærkede intet. Hun havde nok at gøre med at vogte paa sig selv.

TRETTENDE KAPITEL.

Et Nederlag.

Fru Dannemand bev træt af sine frugtesløse Henvendelser til Kongen. Hun hensank i sløv Bitterhed mod alt og alle, oftere og oftere hændte det, at hun blev ubehagelig mod sine Omgivelser, og det var en virkelig Lettelse for alle, da hun udtalte Ønsket om at flytte tilbage til Søgaden...

Tiden nærmede sig, da hun skulde føde, og for hver Dag voksede hendes Nag til Barnet. Hun følte sit Svangerskab som et Tyranni, hun maatte underkaste sig; det var ingen hellig Pligt, hun opfyldte, det var en Tortur hun led, som om hun var taget med Vold og, selv kold, skulde bøde for en andens Lyst. Det var noget fremmed og fjendtligt, der gennemsyrede hele hendes Væsen, hun længtes efter at blive det kvit. Hun tænkte, at naar først Barnet vel var født, vilde hun ikke se det for sine Øjne...

Hun havde allerede sikret sig en Amme, og hun fik en paalidelig Kvinde til at være i Huset Nat og Dag. Men det trak længere ud, end hun havde beregnet, og hendes Bitterhed øgedes derved. Havde endda Barnet været undfanget, dengang jeg elskede ham og troede ham, tænkte hun... dengang han endnu troede at elske mig, dengang han i det mindste endnu fandt Glæde i min Favn. Men det er Frugten af et

koldt Favntag... maaske er det undfanget den sidste Nat han var hos mig, da jeg klyngede mig til ham fuld af Angst for at blive forraadt, da han fremhyklede en Lidenskab, han ikke længere følte, for at gøre mig tryk, medens Forræderiet allerede var besluttet i hans Sind. Og en Lede greb hende...

I vaagne Nætter mindedes hun den første Tid, da en vanvittig Elskov var vaagnet i hendes Hjærte, første Gang hun saa ham. Hun huskede, hvordan hun da havde baaret Caroline Augusta under sit Hjærte, hvordan hun i Kval og Angst havde været nær ved at ønske, at Barnet maatte komme til at ligne h a m, hvem hun havde haft i sine Tanker, medens hun hvilte i Kongens Favn. Hun huskede, hvilken Skræk hendes enfoldige Moder havde indjaget hende med sin Overtro, og hvordan hun, da Barnet endelig laa i hendes Arm, havde følt sig frelst fra en Fare, da hun kunde stryge sin Mund over det lille Hoveds hvide, bløde Haar. Og dog havde der paa Bunden af hendes Sjæl været som en Skuffelse, et vemodigt Suk over, at der ikke engang var beskaaret hende et Minde om en Elskov, der dog havde gennemtrængt hele hendes Væsen, hvor ulegemlig den end var.

O, nu var der hende sandelig et Minde beskaaret! Nu, da hendes Kærlighed var slukt, da hendes Elskede var hende en Fremmed og en Fjende, nu skulde hun have hans Billede for Øje... sandelig Livet var langsomt, men det opfyldte dog ens Ønsker tilslut!

Den Tanke fo'r igennem hende... om nu Barnet døde? Det var Barnet alene, der havde skilt hende fra hendes Hjem, om det døde, var hun frelst. Eller om det gik helt anderledes... om Barnet nu lignede hende selv, hende alene? Eller om det ved et Spil af Skæbnen just havde hvide Haar? Hun syntes, hun havde hørt noget om, at de som faar sort Haar senere

i Livet, de fødes ofte med ganske lyst Haar. Vilde et Bedrag ikke være muligt? Vilde Kongen nægte det, naar hun paastod, at han var Barnets Fader? Han havde dog søgt at nærme sig hende... under Tiden drak han om Aftenen saa rigeligt, at han neppe kunde være ganske sikker i sin Sag. Og mon han over Hovedet vilde regne efter? Saa godtroende og fredkær han var, vilde det dog sikkert være ham kærest, om alt udjævnedes af sig selv...

Vilde Fantasier gik gennem hendes Hjerne; de sidste Dage laa hun halvt i Feber. Men da saa Barnet endelig var født, da alt var gaaet, som hun havde frygtet... da en kraftig, sorthaaret, mørkøjet Dreng laa i hendes Arm, Faderen op ad Dage... da var det, som hun selv blev genfødt i samme Stund. Vandene lagde sig i hendes Sjæl, al Angst og Bitterhed svandt af hendes Tanke, hun trykkede Barnet op til sig og ønskede ikke det mindste anderledes, end det var. Hun følte Befrielsen ved at være kommet til Vejs Ende, Brøden var sonet fuldt ud, alt var fuldbragt. Hun kyssede blidt de sorte Haar, som hun før havde kysset de hvide, Moderfølelsen opslugte alle andre Følelser i hendes Hjærte, hendes Kærlighed aabnede sig og lukkede dette lille hjælpeløse Væsen, der skreg mod hendes Bryst, ind i sin Uendelighed...

Først, da det viste sig, at hun ikke havde Mælk nok til Drengen, og hun maatte overgive ham til Ammen, vaagnede hun atter til Eftertanke. Al Bitterhed var forsvundet af hendes Sind, og hun følte ikke længere nogen Skam. Men hun tænkte...

Baade Gehejmerraad von Urne og hans Gemalinde aflagde hende en Visit... ikke i mindste Maade af Nysgerrighed, men af ren menneskelig Deltagelse. De beklagede virkelig i høj Grad, at de ikke havde kunnet være hende til nogen Nytte, men under slige

Forhold... ens Hjem er dog ens Hjem, de forstod hende virkelig saa godt...

„Det er et ualmindelig smukt Barn,“ sagde Gehejmraadinden og kyssede den lille.

„Og Moderen op ad Dage,“ sagde Gehejmraaden.

Men Fru Dannemand svarede roligt smilende:

„Nej, der tager Deres Excellence virkelig fejl, Drengen er sin Faders udtrykte Billede...”

Nej, hun skammede sig saa vist ikke, hun ønskede intet at skjule, men hun tænkte...

Hun havde bedt den unge Wolff sende Kongen Meddelelse om Fødselen, og at alt var forløbet godt, og Wolff overbragte hende en mundtlig Lykønskning: Hans Majestæt haabede, at hun fremdeles maatte befinde sig vel, og hvis han i nogen Henseende kunde være hende til nogen Hjælp...

Og Fru Dannemand smilte; hvad turde hun i Grunden haabe mere... endnu? Men Haabet vaagnede i hendes Hjærte; medens hun Foraaret igennem kørte sin Dreng rundt i Haven, modnedes langsomt en Beslutning i hendes Sind. Det lille Barn, der havde brudt Skorpen om hendes Hjærte, syntes hende mere og mere en fremmed. Han var hende ikke imod, han vakte ikke mere bitre Følelser i hendes Sind, men han hørte ikke hjemme her, og hun hørte ikke hjemme hos ham. Hun syntes, han havde frigjort hende, og hun var ham taknemlig derfor, men hun vilde frigøres helt. Hun vilde begynde Livet forfra, men ikke sammen med ham. Naar man har udstaaet sin Straf, vender man Fængslet Ryggen...

Og atter vaagnede Længslen i hende efter Hjemmet inde paa Toldbodvej, efter Børnene dér, efter hele det Liv, hun havde skønnet saa lidt paa, medens hun ejede det, som hun havde mistet, og som hun vilde erobre paany.

Og en Dag i Sommeren kørte hun med Drengen

og Ammen til København. Hun havde med visse Mellemlum modtaget Breve fra den trofaste Jomfru Hansen, og hun vidste, at Kongen endnu kom paa Toldbodvejen hver Søndag, Tirsdag og Fredag, som det var hans Vane, for at se til sine Børn. Hun tog derfor ind en Mandag og kørte lige til det Hus, som engang havde været hendes Hjem.

Da hun kom, var Børnene ude at køre med Bonnen, og hun slap op i Huset uden at blive genkendt. Det faldt ingen af Tyendet ind, at denne tarvelig klædte, tæt tilslørede Kone, der ringede paa med et lille Barn paa sin Arm og ydmygt spurgte, om Jomfru Hansen var til at faa i Tale, kunde være selve Husets Ejerinde, Moderen til Kongens Børn. Og da hun vel var indenfor, sørgede Jomfru Hansen for at holde alle uvedkommende af Vejen.

Fru Dannemand havde i Forvejen bedt Jomfru Hansen skaffe en god Pleje til Drengen, og allerede samme Dag bragte Ammen ham derhen. Fru Dannemand skrev et Par kølige Ord til Grev Vargas, underrettede ham om Drengens Fødsel og Opholdssted, og meddelte ham, at hun vilde betale Plejen, saa længe han maatte ønske det, men at hun iøvrigt overlod Barnets Opdragelse til ham, hvis han maatte interessere sig derfor.

Saa gik Fru Dannemand til Ro, og da hun atter laa i den kendte Stue, i Sengen, der endnu stod urørt, som hun havde forladt den, følte hun stærkere end nogen Sinde før, at her hørte hun hjemme, der var ingen Mening i hendes Liv, om hun skulde løsrive sig herfra. Og hun hengav sig til glade Forhaabninger...

Alt, hvad hun i de sidste Aar havde oplevet, syntes hende som en ond Drøm, og hun syntes ikke mere, det kom hende ved. Hun syntes, hun nylig havde forladt disse Stuer, at hver af hendes kære, kendte Ting bød hende velkommen tilbage, at det vilde være

umuligt mere at løsrive hende herfra. Hvordan skulde Kongen kunne modstaa hendes Bønner? Nu var hun jo fri; havde hun skrevet til Kongen vilde det maaske have været forgæves; hun var jo gledet saa langt bort fra ham allerede under deres sidste Samvær, han kendte hende jo slet ikke, som hun nu var; ingen Ord kunde have overbevist ham derom. Men naar han saa hende, maatte han se det; hun vidste med sig selv, at hun var en anden end før, hun var atter sig selv... hun var først nu sig selv. Nu var hun først ret Bendte, hans lille Pige, saadan som han havde tænkt sig hende og ønsket hende. Naar hun nu faldt for hans Fod og fortalte ham alt, som kun hun kendte det, vilde han løfte hende op i sine Arme og blive glad over, at hun omsider var kommet. Han havde elsket hende engang, hun var sikker paa, at han midt i sin Vrede havde længtes efter hendes Favn, hun vidste, han var trofast, og at han alene for Børnenes Skyld vilde gøre et Forsøg. Og han skulde ikke blive skuffet...

Børnene var kommet hjem nu; hun hørte dem le og pludre derinde bag Døren, og hun maatte gøre Vold paa sig selv for ikke at kalde dem ind og knuge dem til sig. Men det gik ikke an; Kongen maatte intet vide om hendes Ankomst, før hun laa for hans Fod, deraf afgang alt. Og hvor let syntes det hende ikke ogsaa at vente nu, da hun var Maalet saa nær, nærmere end nogen Sinde...

Hun sov ikke meget den Nat; hun laa og stirrede ud i Mørket; og nu, i den fuldkomne Stilhed og Ensomhed, kom Angsten over hende, for at det skulde slaa fejl. Men hun kæmpede tappert imod, hun vilde ikke miste sit glade, sejrssikre Mod. Lys og glad og smuk maatte hun være, om hun skulde vinde Kongen tilbage. Da lukkede hun Øjnene og tænkte paa hver af de smaa, hvis Kærlighed hun saa hurtigt og let

kunde genvinde, naar hun først atter havde en Moders Ret; hun tænkte ogsaa paa den lille Søn, hun havde forladt, og syntes, det var i sin Orden, saa sød han end var. Og hun sagde til sig selv: alting kan sones og udslettes, naar man blot faar Lov til at gøre et Forsøg. Hvis Frederik tager mig i sin Favn og siger: „Lille Pige, det har været mørkt og vi har været skilt, men nu har vi atter en lang Dag for os... saa skal han faa at mærke, hvad jeg er værd. Det skal blive en lang Dag, og lys, for os begge...”

Om Morgenens var Fru Dannemand saa straalende glad, at Jomfru Hansen forbavset rystede paa Hovedet.

„Det skær' mig saadan i Hjærtet,“ sagde hun, „at se, saa glad Naadigfruen er. Det gaar nok ikke saa let, jeg er saa bange for, at det skal blive en Skuffelse...”

„Ja,“ sagde Fru Dannemand... „hvis jeg var bange og græd, saa vilde det blive en Skuffelse. Tro De mig, lille Hansen, jeg véd, at Kongen kan ikke staa imod, naar man er glad.“

„Hans Majestæt er ikke mere, som han var,“ sagde Jomfru Hansen. „Og han holder ikke af Overraskelser; Naadigfruen skulde tro mig, let var meget bedre, om De rejste igen og skrev...”

Men Fru Dannemand vilde ikke lade sig sige. Hun længtes utaalmodigt, gik rastløs rundt i sit Kammer og fulgte Viserens Gang paa det store Ur. Hvert Øjeblik greb hun sig i at nynne, men tav saa forskrækket og lyttede ved Døren, om nogen kunde have hørt det...

Og det var først, da Skumringen faldt, og Kongen hvert Øjeblik kunde ventes, at Angsten og Usikkerheden kom over hende paa ny. Hun satte jo alt paa ét Kort nu, hvis dette slog fejl, havde hun ikke mere at leve for, og nu var Afgørelsen saa nær...

Da hun endelig hørte Kongens Stemme derinde, snørede hendes Hals sig sammen, og hun lyttede aandeløs ved Døren. Hun hørte nu, at Jomfru Hansen havde Ret, Kongen var ikke den samme som før. Saa gammel og træt, hans Stemme lød; og Børnene var stille, som havde Erfaringen lært dem, at de maatte fare varsomt med Fa'r. Fru Dannemand stod og blev helt skræmt; først i dette Øjeblik forstod hun rigtig, hvor meget ondt hun havde gjort ham, og at det maaske var uopretteligt. Graaden steg i hendes Hals, og hun tænkte:

„Nu er alt tabt, naar jeg græder, er der intet Haab.“

Og hun vilde have opgivet det hele, hvis hun ikke just i dette Øjeblik havde følt, hvor meget hun holdt af ham; en stor Medlidenhed greb hende, hun maatte i det mindste se ham engang endnu; og med en pludselig Beslutning rev hun Døren op, styrtede ind i Værelset, kastede sig ned for Kongens Fødder, omklamrede hans Knæ og stammede hulkende:

„Frederik... stød mig ikke bort... du maa høre, hvad jeg har at sige, du maa ikke lade mig gaa uhørt, hører du Frederik, jeg holder det ikke ud...“

Kongen blev siddende et Øjeblik, ganske overrumplet, og stirrede raadvild paa denne grædende Kvinde, som han havde holdt saa meget af, som han endnu i dette Øjeblik længtes efter, og som saa hjerteskrærende bad om Naade. Og det var hans første Indskydelse at løfte hende op i sin Favn og trøste hende. Men i det samme faldt hans Blik paa Børnene, der trykkede sig skræmte sammen og endogsaa var for forfærdede til at græde. Han huskede hvor troløs hun havde været, hvor ligegyldigt hun havde ladet alle Pligter i Stikken for at følge sin Lyst; nu var det bristet for hende, og hun vendte tilbage; ikke hans Kærlighed var det, hun paakaldte, men

hans Medlidenhed... og han tænkte i det samme paa et andet lille Barn, som nu et eller andet Sted græd efter sin Moder, men som hun nu havde forladt lige saa troløst som de første...

Og hans Blik blev ondt.

„Rejs dig,“ sagde han haardt. „Om du ikke skammer dig for mig, saa skam dig i det mindste for dine Børn.“

Han rev sig saa voldsomt løs, at Fru Dannemand sank halvt tilbage paa Gulvet. Hun blev liggende dér og saa paa ham... rigtig syg saa han ud. Hvor han maatte have lidt... og hvordan havde hun et Øjeblik kunnet tro, at han vilde tilgive hende? Maatte han ikke tænke, at hun kom tilbage, kun fordi hun trængte til ham? Og havde han ikke Ret? Jo, tusinde Gange havde han Ret. Om hendes Lykke ikke var bristet, om den anden havde været den Mand, hun havde tænkt, da havde hun nu siddet langt herfra, lykkelig over sin Elsker og sit Barn, uden at skænke Kongen en Tanke. Og hun forfærdedes over sig selv, saa ussel hun var.

„Frederik,“ stammede hun... „lad mig ikke gaa, før jeg har sagt dig det. Du kan ikke sige saa onde Ord, at jeg ikke har fortjent dem... men saa sig dem, straf mig som du vil, men jag mig ikke bort! Hører du...“

„Gaa,“ sagde Kongen og stampede i Gulvet. „Gaa, du kan da vel se Børnene, dette her gaar min Sæl ikke an...“

Men hun blev ved:

„Nej, Frederik, jeg maa sige det... Du maa tro mig, om du vil, men det er kun for din Skyld, jeg beder. Lad mig faa Lov til at blive her og være god imod dig... tror du ikke jeg kan se, hvad du har lidt? Saa gammel du ser ud og syg... lad mig blive her og pleje dig, hører du Frederik...“

Kongen fo'r rasende imod hende.

„Jeg tror Dælen rider dig, hvad er det for noget Vrævl? Pleje mig... gammel... syg... herut med dig! Jeg er lige saa ung, som da jeg var tyve Aar og frisk som en Fisk... vil du herut!“

Han fo'r til Klokkestrængen og trak i den, saa den sprang. Jomfru Hansen kom styrtende, Kongen stod, glorød i Hovedet af Forbitrelse, uden at kunne sige, hvad han vilde... han stod dér med den perlebroderede Klokkestræng i Haanden, stampende i Gulvet og skreg:

„Herut... herut med hende... jeg vil ikke se hende for mine Øjne...“

Og da Jomfru Hansen fik hende ud med sig, slyngede han, ude af sig selv, Klokkestrængen efter dem og fo'r frem, hamrende med sine knyttede Næver i Døren, der blev laaset indefra i det samme...

Han drejede sig paa Hælen og stirrede med blodskudte Øjne rundt i Stuen, om der ikke var noget, han kunde lade sin Forfærdelse gaa ud over. Hans Blik faldt paa Børnene, og han læste i deres Blik, at som han nu var, kendte de ham ikke, han indgød dem bare Frygt. Louise græd, Caroline Augusta græd; bare den lille Frederik Wilhelm græd ikke. Han gik frem imod Kongen med knyttede Hænder og sagde:

„Papa, nu er du slet ikke god, du er slet ikke god...“

Kongen stirrede et Øjeblik paa ham, saa brast han i Latter.

„Haa, haa, haa... er Papa ikke god? Du er jo en rigtig tapper lille Knægt...“

Og han tog Drengen i sine Arme; et Øjeblik efter sad han og legede med de smaa, saa Taarerne tørredes og Uhyggen svandt. Inde ved Siden af laa Fru Dannemand og lyttede til Børnenes Latter... de glade,

uskyldige Toner fra et Paradis, hun for alle Tider havde mistet...

FJORTENDE KAPITEL.

Hjem til Svendborg.

Den Nat sov Fru Dannemand... sov som man gør det, naar alt er fuldbragt, sov med den trygge Følelse af at nu kunde intet mere ramme hende, som hun brød sig om. Der var intet at haabe og intet at frygte, alt det, Tankerne saa længe havde tumlet med, var ikke mere; trætte lagde de sig til Hvile, som skulde de aldrig vaagne paa ny.

Sløvt hørte hun den næste Dag paa alle de venlige Ord, hvormed Jomfru Hansen prøvede paa at trøste hende.

„Lille Frue, lille kære Frue,“ sagde det skikkelige Væsen... „tab nu dog ikke saadan Modet helt med det samme. Kongen er jo saa hidsig, men han mener jo ikke saa meget med det... maaske kommer han allerede i Dag igen, og saa bliver det nok alt sammen godt.“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand.

„For nu tænker De da ikke paa at rejse... naar De har begyndt paa det, skulde De da ikke saadan ligestraks opgive at føre det igennem, bare fordi det slog fejl engang...“

„Nej,“ sagde Fru Dannemand og begyndte at pakke sine Sager sammen. Og Jomfru Hansen gik hende mismodigt til Haande; for hvad skulde det blive til med saadan en Fortvivlelse, der ikke engang kunde finde Ord...

Allerede tidligt om Formiddagen bragte en Løber hende et Brev fra Kongen:

„Du krænkede mig haardt ved at løbe fra mine Børn, og du burde have kendt mig for godt til at

tro, at Vejen til mit Hjærte gik gennem atter at løbe fra det Barn, som nu trænger til dig. Du vender straks tilbage til Sorø og bliver dér, indtil jeg har truffet nærmere Bestemmelse.

Frederik R.“

Nej,“ sagde Fru Dannemand heftigt, da hun havde læst det... „det gør jeg ikke.“

„Jamen lille Naadigfrue,“ sagde Jomfru Hansen... „naar De nu bare vilde gøre, som Kongen har sagt, saa glemmer han jo nok, hvad der er sket... og saa var det jo da ogsaa rigtigst imod Barnet...“

„Barnet?“ sagde Fru Dannemand bittert... „hvad tror De, jeg nu kunde være for det? Jeg husker det ikke engang mere, og det har for længe siden glemt mig. To Dage, det er meget mere end et Barn behøver for at glemme sin Moder...“

Og hun rejste sydpaa... sikker paa, at nu var alle Baand brustne, som bandt hende til Fortiden. Hun havde ikke Kraft til at knytte dem paany, alt det, der var sket, syntes hende at ligge saa langt tilbage, hun higede blot bort, langt bort til et Sted, hvor end ikke Mindet om det svundne kunde naa hende... og hun tænkte ikke paa, at hvor hun end gik, bar hun Mindet med sig i sit Hjærte...

Da hun kom til Sorø, stod hun af ved sit Hus og sendte Postillonen op til Postgaarden, for at Hestene kunde bede. Saa sendte hun Pigen med et Par Ord op til Wolff, der øjeblikkelig indfandt sig.

„Hr. Wolff,“ sagde hun... „har De modtaget nogen Ordre fra Kongen?“

„Nej, Deres Naade,“ sagde Wolff. „Har De ikke selv talt med Hans Majestæt?“

„Jo. Og jeg begiver mig paa Rejse. Vilde De gøre mig den Tjeneste at skaffe mig saa mange af mine Penge, som De i Øjeblikket kan gøre disponible?“

„Deres Naade,“ sagde Wolff og saa alvorligt paa hende. „Véd Hans Majestæt om dette? Jeg vilde indtrængende raade Dem fra at foretage Dem noget som yderligere kunde opbringe Hans Majestæt.“

„Wolff,“ sagd Fru Dannemand heftigt... „jeg vil herfra, om jeg saa skal gaa paa min Fod, og jeg vil lang bort, om jeg saa skal tigge mig fra Dør til Dør. Vil De gøre, som jeg bad om?“

„Ja,“ sagde Wolff og saa bedrøvet paa hende. „Maaske jeg paadrager mig Hans Majestæts Unaade, men jeg vil gøre det for Deres Naades Skyld. Og jeg har ingen Ordre...“

„Tak,“ sagde Fru Dannemand.

Allerede en Time senere rullede hun mod Korsør, og hun var saa heldig straks at komme over til Nyborg. Der tog hun ind paa Gæstgivergaarden, gik i Seng og faldt straks i en dødlignende Søvn.

Da hun vaagnede næste Morgen, gav hun sig til roligt at overveje, hvor hun skulde rejse hen. Hun havde Penge nok til at leve for i flere Aar, og hele Verden stod hende aaben, men der var i hele Verden ikke et Sted, hvor hun længtes hen... kun Steder, der skræmmede hende, og som hun lovede sig selv, at hun aldrig mere vilde se. Raadvild og modløs blev hun i Nyborg den Dag, og den næste...

Da kom hun pludselig i Tanker om, at Forældrene var i Svendborg, og hun fattede nyt Haab. Hun var jo dog ikke saa ganske forladt, der var endnu noget som bandt hende til Livet. Paa Flugt, som hun var, fra alt det, der i mange Aar havde udgjort hendes Tilværelse... uden et Maal, der vinkede hende i det fjerne... hvad var da naturligere, end at hun vendte tilbage til sit Udspring? Der greb hende en Længsel efter at være imellem Mennesker, der dog engang havde holdt af hende... mon de vilde vise hende bort? Skamfuld tænkte hun paa, hvor lidt hun i Grunden

havde været for sine Forældre og sit Hjem; nærmest havde hun vel skammet sig over dem, hun havde ment, at hun opfyldte alle sine Forpligtelser, naar hun hjalp dem med Penge, og i de sidste Aar havde hun endogsaa forsømt det... ude af Øje havde været ude af Sind. Nej, hun havde sandelig ikke noget Krav paa, at Hjemmet skulde modtage hende med aabne Arme; hun havde forspildt sin Barneret, og hvis der kun ventede hende Ydmygelser, var det ikke mere, end hun havde fortjent.

Alligevel kørte hun med lettet Sind ad Svendborg til; for det var dog bedre at bekende sin Skam og tage sin Straf af Faders og Moders Haand, end at flakke hvileløs og hjemløs rundt blandt fremmede. Og der vilde sikkert være god Brug for en Datters Hjælp derhjemme; hun huskede kun altfor godt, hvor opløsende Faderens uregelmæssige Liv havde virket paa Hjemmet i Nyboder, og hvor magtesløs den viljeslappe, uordentlige Moder havde staaet og set til, medens alt forfaldt. Sikkert vilde hendes Penge ogsaa komme godt tilpas...

Hun stod af ved Gæstgivergaarden og gik ned mod Havnen, hvor hun let fik at vide, at Faderens Hus laa. Morten Rafsted lod til at være godt kendt i Svendborg, og paa de Svar, hun fik, forstod hun, at hans Navn havde en god Klang, og det forundrede hende; thi hun havde egentlig nærmest ventet at finde ham som et Vrag, der i sin Forvisning ganske havde opgivet at kæmpe mod sin Svaghed. Og hun var ikke langt fra at føle sig skuffet, da hun saa, hvor sirligt og net Huset var, med hvide Gardiner bag blanke Ruder og en pyntelig Strimmel Have foran den røde Mur. Det saa slet ikke ud, som om der var Brug for hendes Hjælp, og hun tænkte ved sig selv, at hvis Forældrene sad godt i det, og hendes Ankomst maaske kun vilde bringe Skam og Sladder over deres

Hus, da vilde hun slet ikke sige noget om Øjemedet med sit Komme; da vilde hun kun hilse paa dem, rejse videre samme Dag og lade dem blive i den Tro, at hun havde det godt.

Igennem Forstuen og et lille Værelse, hvor alt var tarveligt, men saa rent og pillent som et Æg, kom hun ud i Køkkenet, og dér fandt hun Moderen sidende paa Køkkenbordet, lige saa ren og net som alt omkring hende, men underlig sammensunken og sløv. Hun saa aandsfraværende ud i Rummet og bed langsomt smaa Stykker af en stor Sukkerklump, og medens hun langsomt og velbehageligt gumlede med den indsunkne Mund, vendte hun et ganske udtryksløst Blik om mod den indtrædende. Hun rørte sig ikke og viste intet Tegn paa Genkendelse; hun syntes ikke engang at have opfattet, at en fremmed var traadt ind. Og Fru Dannemand blev staaende og saa paa hende med Taarer i Øjnene. Herregud, tænkte hun, dér sad Moderen saa gammel og udslidt og helt i Barndom... og saa skulde her ikke være Brug for en Datter, der kom tilbage for at ydmyge sig og gøre den Kærlighedsgerning, hun saa længe havde forsømt?

„Lille Moder,“ sagde hun, „kender du mig da ikke? Det er jo Bendte, som er kommen hjem for at blive hos dig altid og være rigtig god imod dig.“

Madam Rafsted stirrede et Øjeblik paa hende med aaben Mund; saa gemte hun lynsnart Sukkeret i Lommen, lod sig glide ned paa Gulvet og greb med begge Hænder om sit Hoved.

„Nej, men er det dig,“ sagde hun, „saa forskrækket jeg blev; tænk, saa har jeg været borte igen... tænk om det havde været Morten, nu jeg sad her og gnaskede Sukker, som han saa strengelig har forbudt mig.“

„Men, lille Moder, hvad er dog det for noget

Snak? Maa du ikke tage dig et Stykke Sukker i dit eget Hus?"

„Nej, jeg tror, du vil, Barn, det er jo ikke mit, det er Jesus' altsammen, men det er saadan en lang Historie, og jeg glemmer jo rent..."

Hun nejede ydmygt og fremtvang et blegt Smil i sit trætte, rynkede Ansigt.

„Guds Fred, Søster, og velkommen."

„Ja Tak, lille Mor," sagde Fru Dannemand, „men hvorfor kalder du mig Søster? Kan du slet ikke huske din lille Bendte?"

„Ih jo," sagde Madam Rafsted, „det kan jeg da rigtignok... det vil sige, det kan der da vel ikke være noget forkert i, vel? For det er saa svært altsammen, skal jeg sige dig; der er saa meget, jeg ikke maa, og jeg kan aldrig finde Rede i det. Men det er saadan en lang Historie."

„Ja, men saa maa du rigtig fortælle mig den, Mor. Nu lægger jeg Tøjet, og saa byder du mig vel indenfor?"

Lidt efter sad de inde i Stuen, og Fru Dannemand klappede Moderen blidt over den magre Haand, medens den gamle afbrudt og uklart fortalte om det vidunderlige, der var hændet dem, siden de kom her til den lille Skipperby.

Her havde Morten Rafsted straks gjort Bekendtskab med Kaspar Brandt, der havde faret som Skipper, men nu havde Købmandshandel. En herlig Mand var han, og saa gudfrygtig... han havde altid været saa bedrøvet over sin Ugudelighed, og saa engang han var i København, da hørte han en Matros sige: „Der gaar en, som besøger min Skipper, og han er af de hellige." I det samme slog det ned i Brandt, at saadan skulde han ogsaa være, og han gik til de helliges Forsamling; alt, hvad han hørte der, gjorde ham saa bedrøvet, at han maatte gaa sin Vej; men

om Natten mellem to og tre raabte pludselig en Stemme til ham: „Staa op og bed!“ Det gjorde han, og fra den Time af var han salig...

„Ja, er det nu ikke underligt,“ sagde Madam Rafted, „at det var saamænd paa en Sal i Nyboder, han blev omvendt. Vi vidste jo nok, at der var saadan en Menighed, der sang og bad derude, men Morten grinte altid af dem og sagde, at saadan nogen Hængehoveder blev der vist nogen raske Matroser af... ak, Herregud ja, nu har Piben saamænd faaet en anden Lyd...“

„Naa,“ sagde Fru Dannemand lidt utaalmodigt, saa er Far altsaa blevet hellig da?“

„Ja,“ sagde Madam Rafsted, „han er blevet saa hellig, saa hellig. Det vil sige, vi er begge to blevet hellige, forstaar du nok. Aa, du kan slet ikke tænke dig, hvor Morten er blevet en pæn Mand nu, aldrig rører han saa meget som et Glas, og han er blevet saa værdig i Ansigtet, ligesom du kan tænke dig en Apostel.“

„Naa, men du selv, lille Mor, er du da ogsaa glad over det?“

„Jøsses ja, Barn, det kan du da vel tænke dig! Saadan at kunne fly ind i Jesu Arme og Skød... jo, det er dejligt at have fundet Fred, lille Bendte, bare det ikke var saa forfærdelig anstrængende...“

Hun saa pludselig forskrækket ud ad Vinduet og hviskede:

„Jeg blev saa forskrækket, du, det var ligesom der lød Trin. Du maa aldrig sige noget til Morten om dette her, hører du! Han siger altid, at jeg skal være glad i Naaden, og jeg er jo ogsaa saa forfærdelig glad. Naar jeg bare kunde huske, du, alt det, jeg skal gøre, og alt det, jeg ikke maa. Som nu, naar jeg kommer til at sige „Jøsses“ eller „Herregud“, saadan af gammel Vane, det er en stor Synd... og

det med Sukkeret og saa meget andet. Jeg synes egentlig, jeg synder meget mere nu end før... men dejligt er det jo, du, at være vækket op. Naar bare det ikke var, at jeg somme Tider bliver ligesom borte..."

„Stakkels Moder,“ sagde Fru Dannemand, „jeg forstaar det altsammen; men nu bliver jeg hos dig, og saa skal du se, det bliver godt altsammen.“

Hun vendte sig mod Vinduet for at skjule sin Bevægelse, og i det samme saa hun Faderen komme derude. Hun kendte ham straks, skønt han var blevet gammel; et langt, hvidt Skæg bølgede ned over hans brede Bryst, men han gik rank som før, og der var kommet en uendelig lysende Glans i hans Blik.

Da han traadte ind og fik Øje paa Datteren, gled et Øjeblik en Sky over hans Ansigt. Men saa lyste det pludselig op i hans Blik, han bredte sine Arme ud og sagde:

„Guds Fred, Barn, og velkommen! Har da Gud omsider hørt mine Bønner og ført dig tilbage paa den rette Vej?“

Fru Dannemand gengældte temmelig køligt hans Omfavnelse; hun følte sig forlegen overfor Faderens ypperstepræstelige Væsen, der var noget ved denne faderlige Værdighed, der vakte hendes Ubehag og Mistro; hun huskede altfor klart andre Scener, da hans Ansigt havde været oppustet og fordrejet af Drik, og hans Haand udstrakt for at slaa. Al dybere Religiøsitet var hende fremmed, hun kunde ikke rigtig tro paa, at en Omvendelse til andre Meninger virkelig saa fuldstændig kunde omforme et Menne-skes Væsen, og hun besluttede at være paa sin Post.

„Ja, lille Far,“ sagde hun muntert, „jeg véd jo ikke, hvad du mener med den rette Vej; men hvis du har bedt om, at jeg maatte komme og se til mine

gamle Forældre, saa er din Bøn gaaet i Opfyldelse, som du ser.“

Morten Rafsteds Ansigt blev igen mørkt, og han satte sig for Bordenden uden at svare.

„Malene,“ sagde han barsk, „er det ikke Tiden til Nadver? Bendte har rejst langt, og hun er vor Gæst. Og jeg har haft en streng Dag; hvis du kan skaffe os lidt varmt for engangs Skyld... er der en Smule til overs fra Middagen?“

Madam Rafsted fo'r mod Køkkendøren, men Fru Dannemand rejste sig og sagde:

„Nej, lad mig, lille Mo'r. Jeg er kommet for at hjælpe dig og ikke for at lade mig opvarte. Jeg skal faa Maden i Stand paa et Øjeblik.“

Men Morten Rafsted kaldte hende tilbage i en saadan Tone, at hun adlød.

„Sæt dig, Barn,“ sagde han. „Først maa du sige mig, hvorfor du kommer og hvorfra. Lever du endnu i din Synd, eller har Gud rørt ved dit Hjærte? Fortæl mig alting, som det er.“

Fru Dannemand følte med voksende Ubehag, at han virkelig havde Magt over hende, og alting i hende vægrede sig ved at anerkende denne Mands Myndighed. Det var hende en uudholdelig Tanke at skulle skrifte Sandheden for ham og underkaste sig hans Dom... han, som aldrig havde været en Fader for hende, dengang hun havde en Fader behov. Hun sagde temmelig bittert:

„Hvis det virkelig kan være dig en Glæde, at jeg er ulykkelig, saa kan du være tilfreds. Jeg er skilt baade fra min Mand og mine Børn og har nu ikke andre i Verden end Jer.“

„Den, som du havde, var ikke din Mand,“ sagde Morten Rafsted med bibelsk Pathos, „og dine Børn var undfangne i Synd. Sandelig, mit Barn, du har været en Torn i mit Hjærte; jeg har baaret dig som

en Tugt for min Synd, og jeg kunde visselig ingen større Glæde faa i min Alderdom, end om mine Øjne skulde se dig tvættet ren i Lammets Blod. Men jeg mærker ikke til nogen oprigtig Anger i dit Hjærte.“

„Hør, Fader,“ sagde Fru Dannemand og lagde Armene paa Bordet, „lad os dog nu tale sammen som to fornuftige Mennesker. Du kan vel ikke have glemt, at det var for at sone din Synd, jeg gik til Kongen; hvad havde du været nu, om jeg ikke havde hjulpet dig? Du skal heller ikke tro, at jeg angrer mit Forhold til Kongen; jeg var ikke god nok til ham, jeg var ikke nogen god Moder for mine Børn, det angrer jeg bittert. Og lad os saa ikke tale mere om det.“

Morten Rafsted var blevet ganske hvid i sit Ansigt, medens hun talte; han foldede sine Hænder og mumlede en Tid stille med blottet Hoved. Saa sagde han roligt:

„Hvad vil du da her? Kommer du da kun tilbage for at gøre mig Sorg med dine Ord? Har jeg da ikke haft Sorg nok af Anders Greisen, min Søn, der skammelig rømte fra Akademiet og sagtens nu flakker Verden rundt som en gudsforgaaen Matros?“

„Herregud, lille Fader,“ sagde Fru Dannemand, „jeg maa jo da sige det, saadan som jeg mener. Jeg trængte til en Smule Kærlighed, og jeg mente, jeg kunde hjælpe Moder og være Jer til Nytte i Huset. Jeg har ogsaa Penge nok og behøver ikke at ligge Jer til Byrde.“

„Apage, Satanas!“ sagde Morten Rafsted og slog Kors for sig. „Hvad skal vi med det Guld, som er Frugten af din Skam? Giv det til de fattige, saa vil Herren give dig det tusindfold igen. Men dér kommer Moder med Maden. Guds Fred over Bordet saa kan vi tale videre om dette, naar vi har spist.“

Morten bad en lang Bordbøn, og de spiste den tarvelige Mad, uden at der blev talt et Ord. Mortens Ansigt var mørkt, Datteren følte sig ilde til Mode, og Madam Rafsted skottede skræmt fra den ene til den anden uden at kunne faa en Bid ned.

Da Morten havde bedt fra Bords, sagde Fru Dannemand:

„Ja, ja, Fader, nu maa du selv bestemme det, som du vil. Vil I ikke have mig, kan jeg rejse herfra, som jeg kom.“

„Hvordan skal jeg kunne vide det?“ sagde Morten Rafsted. „Her hos os lader vi Jesus afgøre alle Ting. Følg med i Aften til de helliges Forsamling, saa vil jeg lægge Sagen frem for Kaspar Brandt. Da afgøres alt igennem Lodkastning, saaledes som vi af Jesu Familie har for Skik.“

„Men Fader dog,“ udbrød Fru Dannemand forskrækket, „du vil da ikke indvie alle de fremmede Mennesker i det, jeg har betroet dig?“

„Skammen ligger i, hvad du har gjort, og ikke i, at det vorder kundbart,“ sagde Morten Rafsted. „Og dine Brødre og Søstre er ikke fremmede. Det bliver, som jeg har sagt.“

„Sig ham ikke imod,“ hviskede Madam Rafsted og rykkede hende i Ærmet, „for Guds Skyld, sig ham bare ikke imod. Saa jager han dig væk, og nu var jeg lige saa glad over, at du var kommet.“

Fru Dannemand kyssede hende og tav. Men det var i en alt andet end modtagelig Stemning, at hun lidt efter fulgte Forældrene op til Købmand Brandts Hus.

Dér oppe paa „Salen“ traf de den lille Svendborgmenighed forsamlet. Kaspar Brandt stod bred og smilende ved Døren og rakte Haanden til hver især, kendte og fremmede, uden at spørge om nogens Navn. Og da alle var forsamlede, satte han sig ved

det lille Orgel og præluderede med sine store, barkede Sømandsnæver; og snart rungede Sangen igennem det lave Rum:

Vor Gud han er saa fast en Borg,
han kan os vel bevare...

Og medens Bøn og Sang vekslede med Bibellæsning, sad Fru Dannemand og saa rundt paa alle disse fremmede Mennesker, hvis Ansigter alle gennemstraaledes af inderlig Glæde, og som øjensynlig følte sig fast sammenknyttede af et usynligt Fælleseje... et Broderskab, der bundede dybere end i Ord. Dybt grebes hun af den stærke, ænfoldige Stemning, og samtidig følte hun sig endnu mere ulykkelig end før, endnu mere fattig... som en Tigger, hvis Hunger ikke længere er til at udholde, naar han ser glade Mennesker mætte sig ved et veldækket Bord. Og den Tanke gennemfo'r hende: Er det ikke den sande, eneste Lykke for et Menneske som dig, der kun har Sorg og Skam at tænke tilbage paa, og hvis Fremtid er uden Haab? Er dette ikke Mennesker, der har lidt Skibbrud, som du selv, og som netop derigennem er blevet rige?

Men denne Stemning var forsvundet, saa hurtigt, som den kom. Ordene gik tomme gennem hendes Øren, uden at mødes med nogen Trang i hendes Sjæl; det var, som saa hun Mennesker af en fremmed Race flokkes i Glæde om noget, de indbildte sig at se, og lovsynge det i et Sprog, hun ikke forstod; og det overspændte Udtryk, der mere og mere fremtraadte i mange af Ansigterne, frastødte hende. Hun sagde til sig selv, at den Fred, som kunde fremtrylles af velklingende Musik og mystiske Ord, ikke kunde have meget med Livet at gøre. Det var sit eget Liv, hun vilde forsones med... det var det Saar, Skæbnen

havde hugget mellem Fortid og Fremtid, hun søgte Lægedom for. Og da hun i det samme huskede, hvad Faderens Hensigt var, greb der hende en Forbitrelse over, at alle disse Mennesker, der ikke kom hende ved, skulde indvies i hendes Livs lønligste Sorger, og hun angrede bittert, at hun halvt af Nysgerrighed, halvt for Moderens Skyld, havde ladet sig bevæge til at gaa med herhen.

Nu bruste Slutningssalmen frem:

Mit Liv, det er i Jesu Blod
trods alle Satans Pile,
gaar hele Verden mig imod,
jeg deri har min Hvile, —
hvis der er mindste godt i mig,
det jo alene er af dig...

Og næppe var den sidste Tone forstummet, før hun saa Faderen rejse sig og sagte veksle nogle Ord med Kaspar Brandt, der saa studsende hen paa hende og hviskede noget til en ung, højt frugtsommelig Kvinde, der sad ved hans Side.

Fru Dannemand rejste sig forvirret og fortørnet og banede sig Vej mod Udgangen. Men næppe var hun kommet ud paa Trappen, før den unge Moder hurtigt kom efter hende og lagde sin Haand paa hendes Arm.

„Fru Dannemand,“ sagde hun venligt. „Hvis De vil, saa lad os gaa ind til mig og tale sammen; det var meget taktløst gjort af Deres Fader at faa Dem med herhen.“

Fru Dannemand brast i Graad og søgte at rive sig løs; men den fremmede lagde kærligt sin Arm om hendes Liv og drog hende med sig ind i et lille, hyggeligt Gæsteværelse ved Siden af Forsamlingsstuen.

„Deres Fader mener det godt,“ sagde hun, „men hvad forstaar den gamle Bjørn sig paa Kvinder? De maa ikke være vred derover, de kender jo ikke vore Skikke; naar en af Menigheden staar overfor en vigtig Afgørelse, da spørger vi Jesus om Raad, og han svarer os gennem et Ord, som uddrages af Menighedens ældste. Men naturligvis skulde det have været forebragt i en snævrere Forsamling, og De skulde ikke have været udsat for dette...”

Den unge Kvinde sagde nu, at hun kun var paa Besøg her; hun hed Louise Boesen og var gift med Konsul Brandt i Nyborg, gamle Kaspar Brandts Søn. Der lyste en saa oprigtig Medfølelse ud af hendes Væsen og Ord, at Fru Dannemand paa én Gang syntes, hun havde kendt hende længe, og at det var en kær Veninde, der sad ved hendes Side. Hun fattede Tillid til denne fremmede Kvinde, og hun følte Trang til at aabne sit Hjærte for en, der kunde forstaa hende og give hende Raad.

„Sig mig det hele,“ sagde den unge Madam Brandt, „hvis det da ikke er Dem imod? Tro mig, jeg spørger ikke af Nyfigenhed; men er vi ikke Søstre, og hjælper ikke den ene Kvinde den anden bedst?“

Og Fru Dannemand fortalte hende uden Vægning om alle de Lidelser, hun havde gennemlevet, om sin Kamp og sine Nederlag. Og først da hun havde sluttet, forstod hunhvor frygteligt alt dette maatte lyde i en ærbar Hustrus Øren, og hun angrede bittert, at hun havde ladet sig rive hen til en Fortrolighed, der kun kunde berede hende Ydmygelse.

„Lad mig dog gaa,“ sagde hun ophidset og rejste sig. „Hvorfor har De faaet mig til at fortælle om min Skam? Jeg føler det dog slet ikke som en Skam, saadan som De tænker Dem; og jeg vilde give mit halve Liv for, at jeg i denne Stund sad i mit

Hjem og hos mine Børn, om det saa aldrig saa meget var en Synd.“

Men Madam Brandt drog hende ned paa Bænken igen og sagde mildt:

„Det forstaar jeg saa godt... husk paa, jeg er Moder selv, og skal snart igen... nej, gaa nu dog ikke herfra i et saadant Oprør! Véd De hvad, jeg dømmes Dem slet ikke; jeg forstaar kun ikke, at De kunde rejse fra Deres Børn. Jeg tror ikke nogen Magt i Verden skulde faa mig til at forlade mine.“

„Det mener De jo slet ikke,“ sagde Fru Dannemand heftigt. „I Deres Øjne maatte det jo være Synd af mig at blive hos Kongen, som er en anden Kvindes Mand.“

„Men saa den anden?“ sagde Madam Brandt og saa gennemtrængende paa hende. „Det lille Barn, som De har kastet ud mellem Fremmede, og som nu hverken har Fader eller Moder? Stakkels Kvinde, jeg forstaar sandelig godt, at De hverken véd ud eller ind.“

„Ja, hvad skal jeg gøre?“ sagde Fru Dannemand bittert. „Det Barn er mig, som kom det mig ikke ved. Aldrig kunde jeg være en Moder for den, der har skilt mig fra Mand og Børn, de Børn, som jeg higer efter af hele min Sjæl. Nej, De kan ikke hjælpe mig... lad De kun mig gaa ud i Verden saa fattig, som jeg kom.“

„Ja,“ sagde Madam Brandt sørgmodigt. „Jeg kan ikke gøre Dem rigere, og den eneste, der kan hjælpe Dem, finder De nok, hvor De tager hen. Men vil De ikke vente her paa Deres Forældre? Vi skal have Kærlighedsmaaltid, saa nu er der ingen, der kan følge Dem hjem.“

„O nej,“ sagde Fru Dannemand, „jeg er vant til at gaa ene. Men hvad er det, De taler om, Kærlighedsmaaltid? Hvad er De i Grunden for nogle Men-

nesker? Alting her er saa besynderligt... De ser alle sammen saa glade ud, og der er saa meget, der drager mig til. Men saa stødes jeg bort igen, og jeg forstaar slet ikke noget af det hele..."

„Kære Søster,“ sagde Madam Brandt mildt, „saa-dan er det med Guds Rige; det drager og støder bort. Vi er ellers kun Kristne... nærmest vel det, man kalder Herrnhuter. Vi nyder Nadveren som Kærlighedsmaaltider, ganske som de første Kristne; vi søger at leve lige saa smukt og enfoldigt som de. Og nu falder der mig noget ind... her tror jeg ikke, De kunde finde Dem i at blive; hvordan skulde De kunne slutte Dem til os, naar intet i Deres Hjærte drager Dem til Gud? Men hvis De tager herfra, vil De saa ikke se ud til mig i Morgen? Jeg tror, jeg kunde anvise Dem et Sted, hvor Deres Sind kunde falde til Ro, og hvor De kan leve i Fred, indtil De har fattet en Beslutning om Deres Fremtid. Vil De? De synes maaske, jeg er paatrængende, men jeg mener Dem det oprigtigt vel og vilde saa gerne gøre noget for Dem i Deres Nød.“

Fru Dannemand bøjede blot Hovedet til Tak og gik ud i den lyse Sommeraften. Luften var klar og frisk, og hun indaandede den i dybe Drag... hun følte det næsten, som var hun undsluppet et Fængsel. Paatrængende? Ja, hvad andet skulde man vel kalde det, at en fremmed Kvinde halvvejs mod ens Vilje trængte sig ind i ens Fortrolighed og krævede at tage Del i ens Skæbne?

Men mærkeligt var det... og smukt i Grunden. Og en ren og god Kvinde var denne Madam Brandt...

Fru Dannemand sukkede; hun følte bittært, at der dybest i hende var vaagnet en Trang til noget, hun aldrig i Verden kunde naa. Ikke til denne Menighed, dens Gudsdyrkelse og dens besynderlige Glæde; men til at blive som denne milde, fromme Kvinde, der

havde bragt hendes Sind i Oprør, netop fordi hun i hendes Nærværelse havde følt, hvad hun kunde have ejet, og hvad hun havde tabt.

FEMTENDE KAPITEL.

Paa Christiansfeld.

Ikke længe efter, at Fru Dannemand havde naaet det lille Hus ved Havnen, kom Forældrene hjem. Madam Rafsted tilkastede Datteren et fortvivlet Blik og gik smaa klynkende omkring; men Morten Rafsteds Ansigt lyste af en ophøjet Ro, og Fru Dannemand følte sig i højeste Grad oprørt ved Tanken om, at han nu mente at have faaet hendes Skæbne beseglet af Jesu egen Mund. Hun maatte uvilkaarligt smile ved Tanken: som en Dommer kom denne enfoldige Mand skridende, han, som aldrig havde kunnet hjælpe sig selv, som Guds udvalgte Profet kom han for at forkynde hende Herrens Vilje. Og hun harmedes paa sig selv, fordi hun virkelig maatte føle Ærbødighed for hans Væsen, og fordi hun maatte indrømme for sig selv, at hun længtes efter at høre hans Dom.

„Naa,“ sagde hun ironisk... „har I saa trukket Lod om min Fremtid? Jeg er virkelig nysgerrig efter at høre, om mine Forældre skal jage mig ud, eller om Gud har tilladt dem at beholde deres Datter i deres Hus.“

„Barn,“ sagde Morten alvorligt... „spot ikke med de hellige Ting, som du ikke forstaar. Heller ikke tænker vi paa at vise dig bort; det afhænger ganske af dig selv, om du vil blive eller gaa.“

„Naa ja,“ sagde Fru Dannemand... „saa behøver vi jo ikke at snakke mere om den Ting. Saa bliver jeg naturligvis foreløbig; siden kan vi jo altid se, hvordan det vil gaa.“

„Ikke saa, Barn,“ sagde Morten strængt. „Saa

letfærdigt tager vi ikke den Sag. Gud har udtalt sin Vilje, og vil du bøje dig for den, kan du blive; ellers maa du gaa.“

„Naa,“ sagde Fru Dannemand utaalmodigt... „lad mig saa høre Guds Vilje da.“

„Kaspar Brandt tog selv Skriftsproget,“ sagde Morten, „efter at vi havde endt vort Kærlighedsmaal-tid og styrket os ved Bøn. Og Gud gav os Matthæus 19, 21.“

Morten Rafsted satte sine Briller paa, greb den gamle Bibel paa Hylden over Bænken, og læste med høj Røst:

„Jesus sagde til ham: vil du være fuldkommen, da gak hen, sælg, hvad du har, og giv Fattige det, og du skal have et Liggendefæ i Himlen; og kom, følg mig.“

Morten saa paa hende over Brillerne og tilføjede:

„Du ser, at det var som jeg tænkte. Det Guld, du har erhvervet i dit Skørlevned, er en Lænke om din Fod. Kast det fra dig, og Gud vil give dig sin Fred.“

Fru Dannemand studsede; det gjorde virkelig Indtryk paa hende, at Lodtrækningen saaledes havde stadfæstet Faderens Ord. Men hun sagde:

„Men jeg tror du vil, Fader; du véd ikke, hvor meget jeg har; man giver dog ikke saadan en Formue hen for at falde andre til Byrde.“

„Ja,“ sagde Morten sørgmodigt og læste videre. „Saadan staar der nemlig i næste Vers: „Men der den unge Karl hørte det Ord, gik han bedrøvet bort; thi han havde meget Gods.“

Fru Dannemand følte sig yderst pinlig berørt; det at Faderen saadan Gang paa Gang kunde ramme hende med Skriftens Ord... og hun saa igen Forsamlingen for sig, alle de glade Ansigter i det lavloftede Rum, og hørte paany alle de frejdige klare Stemmer

over Orgelets Brusen. Skulde det være muligt, at disse Mennesker alligevel havde Ret? Var de virkelig i Stand til at spørge Gud om hans Vilje og faa Svar? Og skulde det være Guds Vilje, at hun skulde give det meste fra sig, som hun havde tilbage... det eneste, der sikrede hende Friheden?

Og hvis hun gjorde det... hvis hun gav sig disse Mennesker i Vold, og de slet ikke kunde hjælpe hende; hvis det hele viste sig at være et Bedrag, et fromt Selvbedrag, der gjorde dem lykkelige, men som hun ikke kunde lade sig henrive af, saa skulde hun altsaa gaa hjælpeløs ud i Verden uden at vide, hvorfra hun skulde faa sit Brød? Nej, og tusinde Gange nej...

Uvilkaarligt kom hun til at tænke paa et andet Bedrag, det som engang havde ladet Lykken lyse for hende og lokket hende bort fra Hjem og Børn. Da havde hun troet og kastet alt fra sig for at følge Kaldet; da havde hun betroet sig til Kærligheden... aldrig skulde hun gøre det én Gang til, om saa Kærligheden kaldte sig broderlig og søsterlig og dækkede sig bag Guddommelighedens Maske...

Nej, hvad man havde, det maatte man holde fast paa; man vovede ikke sit sidste Eje ud i det blaa...

„Naa ja,“ sagde hun stille, „Saa maa jeg altsaa tage herfra.“

Hun saa paa Forældrene i det samme, og var nær ved at angre, hvad hun havde sagt. Det spændte Udtryk i Faderens Ansigt gik over i dyb Sorg, og Taarerne løb ned over Moderens Kinder. Men det fik ikke hjælpe, hun hørte ikke hjemme her, og det var bedst for dem alle, at hun kom herfra.

„Kære Far og Mor,“ sagde hun bevæget, „det gør mig saa ondt for Jer, men jeg kan ikke andet. Jeg havde glædet mig saadan til at hjælpe Jer,...“

„Barn,“ sagde Faderen... „det er os, der kunde

hjælpe dig. Men saa er din Time altsaa endnu ikke kommet..."

Fru Dannemand gik hen imod ham for at sige Farvel, men han tog hende kærligt i sin Favn og sagde:

„Nej Barn, saadan var det ikke ment; bliv du kun og vær vor Gæst, saa længe du vil. Leve sammen kan vi ikke, men du skal ikke gaa forstødt fra din Faders Hus, Moder har allerede gjort dit Kammer i Stand.“

Da Fru Dannemand var kommet til Ro oppe paa det lille Kvistværelse, kom Madam Rafsted listende og satte sig snøftende paa Kanten af hendes Seng.

„Aa Gud, aa Gud,“ sagde hun... „er det nu ikke ogsaa underligt, at Jesus kan sige saadan noget? Men vi maa jo bøje os, lille Bendte, vi maa jo bøje os... og saadan som jeg havde glædet mig! For det er saa vanskeligt for mig altid at skulle gaa og være glad, og somme Tider, du, bliver jeg helt borte..."

Fru Dannemand laa længe den Nat uden at kunne sove; noget stak hende i Samvittigheden, uden at hun kunde finde, hvad det var. Hun fortrød ikke sin Beslutning, for hun syntes, det var vanvittigt at gøre sig selv til en Tigger, naar man ikke behøvede det; og i Grunden var hun ganske tilfreds med, som det var gaaet; hun kunde dog aldrig have fundet sig tilfreds mellem disse enfoldige Mennesker, hvis hele aandelige Liv var en Flugt fra Livet over i en barnlig Drøm; hun havde nu én Gang været „den lille Dronning“, og kunde ikke blive Morten Rafsteds og Malene Greisdatters Bendte paa ny.

Men det var noget andet, som nagede... dybere. Og med ét saa hun igen den unge Madam Brandt for sig og hørte igen hendes Ord: „Ja men det andet Barn? Hvor kunde De kaste Deres eget Kød og Blod ud imellem fremmede?“ Og hun tænkte paa det lille

Syndens Barn, som skulde vokse op uden Fader og Moder, og som maaske vilde gaa til Bunds, fordi de, der havde givet det Livet, ikke lærte det at bruge det...

Allerede tidligt den næste Formiddag gik hun op til Kaspar Brandts Hus, og saa snart hun var blevet alene med Louise Brandt, sagde hun:

„De maa ikke misforstaa mine Bevæggrunde, jeg vil ikke hykle for Dem. Alt, hvad jeg har set her i Menigheden, virker besynderligt paa mig; det er vist meget kønt og godt alt sammen, men det passer ikke for mig; jeg tror, jeg vilde kvæles, hvis jeg skulde leve midt i det, og allerede i Dag tager jeg bort. Men De viste mig saa megen Venlighed, og jeg har Tillid til Dem. Vil De ikke give mig et Raad?“

„Jo,“ sagde Madam Brandt smilende, „men vil De følge det? Jeg kan forstaa, at det Raad, Herren gav Dem gennem Deres Fader, det agter De ikke at følge.“

„Nej,“ sagde Fru Dannemand, „jeg holder mig til det gamle Ord, at man skal ikke kaste det skidne Vand bort, før man har det rene. Jeg staar ikke i noget fortroligt Forhold til Deres Gud, jeg véd ikke engang, om jeg tror paa ham, oprigtig talt har jeg aldrig tænkt videre over den Slags. Jeg maa bruge min Fornuft. Men jeg tror, at De er klog og god, og jeg er vis paa, at jeg vilde gøre rigtigt i at følge Deres Raad.“

„Saa lad mig høre,“ sagde Madam Brandt. „Jeg kan tænke mig, at De synes De bør gøre noget, som De ikke har Lyst til.“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand ..., „saadan er det netop. Jeg vilde ønske, jeg var en ærbar Kvinde som De, men i Gaar og i Fjor kommer ikke tilbage. Maaske burde jeg begynde Livet forfra, men har jeg Lov til det? Jeg staar ikke ene; der er Børn, som trænger

til mig, og som vil spørge efter deres Moder, naar de bliver gamle nok til at kunne skønne. O, Madam Brandt, hvor vanskelig er jeg ikke stillet! Jeg har Børn med to Mænd, og jeg kan ikke være en Moder for dem alle. Skal jeg atter tage mig af den lille Dreng, hvis Fader er mig forhadet, og som slet ikke vækker nogen Moderfølelse i mit Hjærte? Eller skal jeg vente og haabe, at Kongen igen vil tage mig til Naade? Det er dog hos ham, jeg hører hjemme, og der kommer nok en Dag, da han kalder mig til sig igen.“

„Kære Fru Dannemand,“ sagde Madam Brandt, „naar jeg er i Tvivl, gør jeg det, som jeg nødigst vil. Det har jeg aldrig fortrudt.“

„Jeg gør det ikke,“ sagde Fru Dannemand heftigt. „Jeg vil ikke opgive Haabet om at faa mine kære tilbage.“

Madam Brandt lo stille.

„Saadan er vi Mennesker,“ sagde hun. „Vi spørger for at faa det Svar, vi allerede har givet os selv. Men lille, kære Fru Dannemand... naar man har det som De, er det saa godt at vente og være stille. Har De ikke Lyst til at tage over til Christiansfeld? Jeg er selv opdraget i Brødremenigheden dér og véd, hvor velsignet der er at være. Dér kan De leve roligt mellem gode Mennesker, indtil Gud indgiver Dem, hvad De bør gøre. Jeg skal give Dem et Brev med til en af de ledige Søstre, som er min gode Ven.“

„Ja, De vil nu have mig omvendt,“ sagde Fru Dannemand smilende. „Men jeg tror ikke, det nytter. Og saa kunde jeg jo i Grunden lige saa godt blive her.“

„Nej,“ sagde Madam Brandt og tog sig til Hjærtet i det samme... der er nu noget eget ved Luften i Christiansfeld; det er et godt Sted, naar man har tabt sig selv. O, hvor vilde jeg gerne kunne hjælpe Dem

bedre! De stakkels Moder, som vil blive skilt fra nogle af Deres Børn, hvordan det saa gaar. Naar jeg tænker paa det Barn, jeg bærer under mit Hjærte..."

„Ja,“ sagde Fru Dannemand og saa forundret paa hende... „Hvor kan De dog tage det saa roligt? Jeg plejede altid at være i et frygteligt Oprør, naar Tiden nærmede sig... tænk blot paa, at man giver saadan en Stakkel Livet, og saa var det maaske bedre for det, at det var død i Moders Liv. Men De er lykkelig, De sætter naturligvis alting i Guds Haand og nærer ingen forfængelige Ønsker.“

„Det vil jeg ikke sige,“ sagde Madam Brandt. „Jeg vilde saa gerne, at det skulde være en Dreng, og at han skulde blive en from Herrens Tjener. Men Guds Vilje ske.“

De skiltes saa kærligt fra hinanden, som om de virkelig var to Søstre, og de tabte ikke hinanden af Syne. Det glædede Fru Dannemand oprigtigt, da hun senere hørte, at Madam Brandt virkelig havde født en Søn. Og mange Aar efter, da hun selv var en gammel Kone, fik hun Lejlighed til at mindes dette Møde med den yndigste og mildeste Kvinde, hun nogen Sinde havde truffet paa... da Louise Brandts Ønske i fuldeste Maal gik i Opfyldelse, og denne hendes Søn, Carl Joakim Brandt, blev Præst ved Vartov Kirke.

— — Afskeden fra Forældrene greb Fru Dannemand dybt. Moderen sad ganske stille og rokkede med Hovedet i sine Hænder; selv Faderen havde Møje med at skjule sin Bevægelse.

„Barn,“ sagde han og lagde sin Haand velsigende paa hendes Hoved. „Selv om du slipper Gud, saa slipper han dog ikke dig. Om du gaar til Verdens yderste Ende, om du synker i den dybeste Synd, han vil dog være dig nær. Tænk paa, at her sidder en gammel Mand og beder for dig til sin sidste Stund.“

Endnu paa Tærskelen vendte Fru Dannemand sig og saa tilbage over den fattige Stue. Moderen havde øjensynlig et af sine Anfald og var „blevet borte“. Faderen sad med foldede Hænder og bøjet Hoved, hensunken i Bøn.

„Mon jeg nogen Sinde skal gense dem?“ sagde hun til sig selv. „Jeg faar dem aldrig mere at se.“

Og saadan gik det. Moderen døde kort efter, og Faderen fulgte hende i 1821 til den sidste Hvile paa Svendborg Kirkegaard, hvor hans Grav endnu er at se.

Hvor rystet Fru Dannemand end var over Gen-synet med Forældrene og Afskeden fra dem, følte hun det dog som en Befrielse, da hun atter kørte ud ad Vejen til Odense og det sidste af de røde Tage svandt for hendes Blik. Dette hendes første Møde med en oprigtig, enfoldig Kristendom havde bragt Uro i hendes Sjæl; denne mystiske Kraft, der ganske kunde henrive Mennesker og omforme dem i sit Billede, forfærdede hende, og den Opdagelse, at noget i hende selv mod hendes Vilje havde draget hende til den herrnhutiske Menighed, fyldte hende med Uhygge.

„Hvis jeg var blevet der længere,“ sagde hun til sig selv, „saa er det ikke godt at vide, hvad der kunde være sket. Saa ene og forladt jeg er, saa nedtrykt over min Synd, saa fortvivlet over Fremtiden, vilde jeg sikkert have overgivet mig tilsidst. Madam Brandts kærlige Overtalelser og stakkels Faders gri-bende Sorg? Og jeg vilde aldrig have kunnet føle mig lykkelig imellem Mennesker, for hvem dette Liv ikke har noget Værd; jeg er til Mode, som kom jeg fra en skummel, raakold Kælder ud i Dagens Lys...“

Hun tog det Brev frem, som Louise Brandt ved Afskeden havde givet hende. „Inger Catharina Arboe“, stod der; og Fru Dannemand gemte igen Brevet paa sit Bryst og smilte bittert.

„Det skulde gaa haardt til, før jeg gjorde Brug af det Brev,“ sagde hun til sig selv. „Hvad skulde jeg paa Christiansfeld? Jeg har faaet nok af „Jesu Familie“, og jeg vil dog hellere handle selv, end at der atter skulde kastes Lod om min Skæbne. Og jeg er vis paa, at Loddet nok skulde blive det samme; gav jeg blot Menigheden mine Penge, saa vilde Søsterkærligheden sikkert blive betydelig køligere.“

Og da hun kom til Odense slog hun sig til Ro paa Gæstgivergaarden for at overveje, hvilken Beslutning hun skulde tage.

Hun skrev først til Jomfru Hansen og bad hende i al Hemmelighed lade hende vide, om Børnene havde det godt, og hvordan Kongen var sindet. „Og,“ tilføjede hun, „jeg beder Dem indtrængende gaa flittigt til Madam Severinsen og forvisse Dem om, at den lille navnløse Stakkel intet savner. Jeg afventer her i Odense Deres Svar og skal derefter underrette Dem om, hvor Deres Brev kan naa mig.“

Fire Dage senere modtog hun følgende Svar fra Jomfru Hansen.

„Gud ske Lov, at vi endelig fik Brev fra Deres Naade, at De er i Live og har det vel, jeg har gaaet i stor Angest, og om jeg havde vovet det, skulle jeg gerne have vist Brevet til Hans Majestæt, som sikkert nok er vred, men dog endnu mere bedrøvet i Uvisheden om Deres Skæbne. De kære Smaa har det ret vel, dog er jo nu Louise, det velsignede Barn, saa stor, at hun forstaar mere end man tænker, hun gør sære Spørgsmaal og græder i Smug, jeg tror hun føler, at der sker hende en Uret ved at hun er moderløs, og hun sidder mere hen i Tanker end godt er for hendes Aar. Hans Majestæts Helbred volder mig Bekymring, han er lidet glad og ser stundom helt affældig ud, Gud vende det til det bedste, at vi atter maa se

Naadigfruen imellem os, det ønsker vi nok alle, selv om nogle af os for Værdighedens Skyld giver os Mine af intet at savyne. Hos Barnet har jeg været og har derom mærkelige Efterretninger; da jeg sidst var hos Madam Severinsen, som er en skikkelig Kone, havde Generalmajor Bülow været det for at forhøre til Barnet, hvad nu det end kan betyde? Jeg tænkte straks, at Hans Majestæt vilde i sin Godhed drage Omsorg ogsaa for denne Faderløse, men jeg anede langtfra ikke, hvilke hans Planer var. Thi da jeg nu i Gaar atter vilde høre til Barnet, erfor jeg til min Glæde og Bestyrtelse, at Faderen havde været dér og hentet den Smaa, som han efter hvad han sagde vilde anerkende som sin Søn. Hr. Greven var, efter hvad Mad. Severinsen berettede, mærkeligt forknytt og ligesom han ikke gjorde dette af fri Vilje, hvorfor jeg tænker mig, at Hans Majestæt har befalet ham at opfylde sin naturlige Pligt, som jeg ved vil lette en Byrde ogsaa af Naadigfruens Sjæl o. s. v., o. s. v.“

Fru Dannemand lod Brevet synke og drog et dybt Suk. Ja, dette væltede en Byrde af hendes Sjæl... saa tung, at hun følte, hun aldrig vilde have kunnet bære den frem gennem Aarene. Før eller senere vilde Samvittigheden have tvunget hende til at tage Barnet til sig, for bestandig vilde det have spærret hende ude fra Lykken; at vide dette Smertens Barn i Faderens Varetægt var at blive givet tilbage til Livet og Haabet.

Et Øjeblik tænkte Fru Dannemand paa at vende tilbage til København. Hun følte Kraft nu til at tilvinge sig det, som Kongen havde nægtet hende af Naade. „Jeg har handlet som en Daare,“ tænkte hun, „jeg har tryglet og tigget om det, som var min soleklare Ret. Hvis jeg sætter mig i mit eget Hus, ved mine egne Børns Seng, da gad jeg nok se, om Kongen vil vove at jage mig bort. Han kan undlade at elske mig, han kan opføre at understøtte mig, men hvordan

skulde han kunne nægte mig Ret til at opfylde en Moders Pligter?"

Hun var ganske oplivet ved Tanken og ærgrede sig over, at hun var flygtet saa fejgt. Og alligevel førte hun ikke sin Beslutning igennem. Der var noget i hende, som holdt hende tilbage... noget, hun ikke kunde gøre sig Rede for, hvad var. Dunkelt følte hun, at hun paa sin planløse Omflakken forfulgte et Maal, hun ikke kendte, at hun endnu ikke havde fuldbyrdet sin Mission... at hun slet ikke kunde fatte en Beslutning, fordi hun førtes af en Skæbne, der var stærkere end hun selv.

Og saa rejste hun mod Vest, videre ud i Verden, uden Maal og Med...

I Fredericia havde hun en lille Oplevelse, der berørte hende yderst pinligt. Da hun gik gennem Byen, fik hun pludselig en Følelse af, at nogen fulgte efter hende. Hun vendte sig hurtigt og stod overfor Major von Cruse. Han hilste overdrevent ærbødigt og nærmede sig med et sledsk Smil for at tiltale hende; men i et kort Nu havde hun set et saa hadefuldt Glimt i hans Blik, at hun blev grebet af Afsky og Forfærdelse; hun flygtede ned ad Gaden i fuldt Løb, og da hun aandeløs kom til Gæstgivergaarden gav hun sig hverken Tid til at hvile eller spise; hun bestilte straks Postheste, og hun drog ikke Vejret frit, før hun havde Fæstningens Volde bag sig...

Hun kørte Sydpaa, og da hun naaede Kolding, overnattede hun. Den næste Morgen kørte hun videre mod Syd; det var en straalende klar Sommerdag, og Fru Dannemand var just i en saadan Stemning, at Naturens Skønhed virkede lægende paa hendes Sind. Vejen drog sig op og ned over Bakker; snart gemte den sig mellem tætte, levende Hegn, hvor blanke sorte Hyldeklaser og røde Hyben skinnede mellem vilde Æbler og Slaaenbær; snart aab-

nede Hegnene sig for venlige, blomsterrige Haver ... og pludselig skiltes Bakken, en vid Udsigt bredte sig for hendes Blik, og Skamlingsbanken kuplede sig op i det fjærne...

„Hvor her er kønt,“ tænkte Fru Dannemand, „langt smukkere og friere end i Sorø, hvor Naturen tager en saa tæt i sin Favn, at man somme Tider føler det, som om man skulde kvæles; her kunde jeg have Lyst til at bo.“

Og hun spurgte og spurgte den snaksomme Kusk, der maatte sige hende Navnet paa hver Højde og hver Gaard.

Da, just som de naaede en Bakketop, laa med ét en smilende Idyl udbredt foran dem: en hel lille By af lave hvide Huse med røde Tegltage, i snorlige Rækker mellem grønne Løvkupler... en lille Koloni, der gjorde et hjemligt dragende Indtryk paa hende, fordi det trods al sin lyse Skønhed mindede hende om Nyboder.

„Nej men se dog,“ udbrød hun... „hvad er dog det?“

„Holla,“ sagde Kusken og halede i Tømmerne... „ja, det er jo dette her Christiansfeld, de kalder det ... det skal jo være saadan li'som et Slags Kloster...“

„Christiansfeld?“ spurgte Fru Dannemand forundret. „Nej, men er d e t Christiansfeld?“

Og hun følte sig paa én Gang næsten uhyggelig til Mode; for saa var hun altsaa kommet her alligevel, skønt hun slet ikke havde villet det! Dette var virkelig som en Skæbne, det ikke nyttede at stampe imod; og da Fru Dannemand havde faaet at vide, at Byen havde en Gæstgivergaard, tog hun derind og sendte Vognen tilbage.

„Her vil jeg blive en Tid,“ tænkte hun. „Jeg behøver jo slet ikke at have noget med Menigheden

at gøre; men her er kønt og stille, og et eller andet Sted skal jeg dog bo.“

Hun skrev straks et Par Ord til Jomfru Hansen for at underrette hende om sit Opholdssted, og Resten af Dagen spadserede hun ene rundt i den fredelige Dal, hvor engang Krongodset Tyrstrupgaard havde ligget, indtil Gudsforlægteren Struensee omsider skaffede de forfulgte Herrnhuter dette Fristed for Verdens Larm.

Alt dette fortalte en ung Kvinde hende, som hun hen ad Aften traf paa Kirkegaarden uden for Byen... en Kirkegaard, der var ejendommelig som alt andet her: med smaa, ganske ens Marmorplader paa hver Grav, og et eneste simpelt Navn ristet deri. Det var en venlig, stilfærdig Kvinde, der i meget mindede Fru Dannemand om Louise Brandt; hun var aabenbart en af de ledige Søstre... sortklædt, og med Hovedet dækket af en lille hvid Kappe, firkantet og kruset, med lange blegrøde Baand.

„Her er dejligt,“ sagde Fru Dannemand. „Der faldt saadan en Ro over mig, straks jeg kom hertil. Men i Længden kunde jeg ikke holde det ud...“

„Og hvorfor ikke?“ sagde Søsteren blidt.

„Nej,“ sagde Fru Dannemand... „det er dog saa ens og trist. Det ene Hus som det andet, den ene Gade som den anden... om det saa er Træerne, ser de ud, som om de ikke turde vokse uden efter Maal. Hvordan kan De dog holde det ud? For naturligvis lever De ogsaa efter en Snor, beder og synger og vaager og faster efter Kommando som Soldater i en Armé... ja, jeg har set noget til Herrnhuterne, før jeg kom hertil, og jeg véd, jeg kunde ikke holde det ud. Er det Liv? Tænk, at blive gammel og ikke at have et Minde...“

„Men et Haab,“ sagde Søsteren... „en Vished. Tænk at blive gammel og vide, at man vil blive saaret

her paa Gudsageren for en Dag at skyde op i en herligere Vækst og sætte Frugt..."

„Jeg forstaar det ikke,“ sagde Fru Dannemand heftigt... „det maa dog være en løjerlig Religion, Hvad er det, der gør Dem alle saa glade og taalmodige? Jeg kunde forstaa det, naar man var gammel, og Livet ikke havde mere at byde. Men De, som er saa ung..."

„Det er slet ikke nogen Religion,“ sagde Søsteren. „Vi prøver blot paa at leve, som Jesu første Disciple gjorde det, i Kærlighed til hverandre. Tror De ikke nok, man kan blive glad af det?"

„Ja, men De maa dog have en Lære, en Tro... er Herrnhuterne da ikke en Sekt?"

„Nej, vi er bare Kristne. Der er baade Lutheranere og Reformerte og Biskoppelige imellem os... Katholiker ogsaa, hvis de vil. Hver kan have den Lære, han vil, naar han blot lever efter Jesu Eksempel..."

„Hvorfor kalder De Dem Herrnhuter?"

„Unter des Herrn Hut — auf des Herrn Hut. I Herrens Varetægt, paa Herrens Post. Det er vort Valgsprog, og saa har vi taget vort Navn derefter."

„Det er smukt,“ sagde Fru Dannemand tankefuldt. „Véd De, at jeg egentlig vilde have været hertil? Men saa vilde jeg alligevel ikke... og nu sidder jeg her, næsten som en Flue i Edderkoppens Spind."

„Det var ikke noget smukt Billede,“ sagde Søsteren. „Hvorfor ikke som en Bi i Blomstens Bæger? Guds Honning dufter sødt og drager mange vingede Skabninger til sig. Men saa tager De vel bort igen."

„Jeg véd det ikke,“ sagde Fru Dannemand heftigt. „Jeg véd ingen Ting."

„Søster,“ sagde den anden mildt og lagde sin Haand paa hendes Arm. „De bærer paa en Sorg; maaske kunde jeg være Dem til Trøst."

„Ja,“ sagde Fru Dannemand bittært og rejste sig. „Trække Lod om min Skæbne og lukke mig ned i en Æske, hvor jeg ikke kan faa Luft. Nej, jeg er endnu for stærk og ung til at opgive Lykken; den Kamp, jeg har at kæmpe, kan De ikke hjælpe mig med.“

„Kære Søster... saa meget ser jeg, at De har en Kamp at kæmpe med Dem selv. De er ikke lykkelig.“

„Hvorfor kalder De mig Søster?“ udbrød Fru Dannemand heftigt. „Hvorfor spørger De mig ikke først, hvem jeg er? Jeg er Fru Dannemand.“

„Fru Dannemand,“ sagde Søsteren forundret og rejste sig. „Saa beder jeg Deres Naade undskylde; det har været langt fra min Tanke at ville krænke Dem med upassende Fortrolighed.“

Fru Dannemand stirrede et Øjeblik paa hende; saa brast hun i Graad.

„Aa, hvorfor vil De dog drive Spot med mig? Synes De ikke, jeg er ulykkelig nok? Forstødt af Kongen, fordrevet fra mit Hjem, skilt fra mine Børn ... og tror De ikke, jeg véd, at en Kvinde som De maa ringeagte mig af Deres ganske Hjærte...“

Men nu drog Søsteren hende ned paa Bænken og talte saa forstandige og milde Ord til hende, at der igen faldt Ro over hendes Sind. Længe sad de og talte, og da de rejste sig, havde Fru Dannemand aabenbaret sin nye Veninde alt. Arm i Arm fulgtes de ned imod den lille By, hvor de mødte alle Opdragelsensanstaltens unge Piger, der to og to kom vandrende tilbage fra deres Aftentur til Christinenruhe Park.

„Se,“ sagde Søsteren... „alle disse Børn er kommet hertil fra alle Verdens Kanter; der er ikke et Land i Evropa, uden at det har sendt et Lam til vor Hjord; fra Vestindien og Surinam har vore Missionærer sendt deres Sønner og Døtre til os, for at vi

skal lede dem paa den første, vanskelige Vej ud i Livet. Tror De, vi øver Vold imod deres Sjæle? Kære, de drager næsten alle deres Vej herfra for at leve deres Liv i Verden, blandt alle disse er der maaske ikke én, som bliver iblandt os som vor Søster. Gør som de... bliv her, til De har fundet Fred i Deres Sjæl, og drag saa ud for at kæmpe for det, De kalder Lykke. Gud er overalt."

"Hvad er Deres Navn?" spurgte Fru Dannemand, da de skiltes.

"Inger Cathrine Arboe," sagde Søsteren. "Men de kalder mig Søster Inger."

"Ja se nu," sagde Fru Dannemand... "er det ikke, som om Nettet drager sig sammen om mig? Just Dem var det, jeg skulde søge her, og nu har jeg fundet Dem, skønt jeg ikke vilde. Kender De Louise Brandt? Her er et Brev, hun bad mig give Dem, naar jeg kom hertil."

Søster Inger læste Brevet og havde Møje med at skjule sin Bevægelse.

"Ja," sagde hun, "det ser ud, som om Gud havde sin Hensigt med de underlige Veje, han har ført Dem ad. Bed til ham, hvis De kan... jeg skal bede for Dem. De staar nu paa en Skillevej, og De bør ikke gøre et Skridt, før De er klar over Deres Maal."

Fru Dannemand følte det virkelig, som om Nettet drog sig sammen om hende... tættere og tættere drog det sig sammen for hver Dag. Søster Inger kom allerede til hende den næste Morgen og førte hende ind i Søsterhuset, hvor hun blev modtaget med den ligefremme Hjertelighed, som syntes at være disse Menneskers naturlige Væsen. Hun overværede deres Gudstjeneste, hun deltog i deres store Høstfest, da Menighedssalen var smykket med alle Sensommerens duftløse Blomster, medens Luften var mættet med Dampene fra Røgelsekarrene, og den skønneste Mu-

sik, hun havde hørt, bruste hen over alle de hvide, krusede Kapper, hvis Baand ved deres Farve angav om hver enkelt var Novice eller Søster, Enke eller Hustru. Hun sad paa Forhøjningen langs Vinduerne i Søstrenes Festsal, da Børnene blev overhørte, og hun havde lange Samtaler, baade med de ledige Søstre, Anna Margrethe Richter, som var deres Forstanderinde, og Chr. Ferdinand Wunderling, Menighedens Præst. Al den Venlighed, hun mødte, rørte hende dybt; hun forstod, hvor ringe Vægt disse Mennesker virkelig maatte lægge paa Jordelivet, siden de saa ligefremt og uforbeholdent optog en Synderinde, en Konges utro Mætresse, i deres Samfund.

Men det gik hende her som i Svendborg, kun i endnu højere Grad. Jo stærkere hun droges, des mere frastødtes hun, og hun var bestandig paa sin Post. Hun saa klart, at hun aldrig kunde finde nogen Lykke i dette selvfornægtende, ensformige Liv, og hun følte dets Skønhed og Harmoni som en Fristelse og en Fare, hun maatte undfly, før det blev for sent. Hun lagde Mærke til, hvor stor Forskel i det ydre der end var mellem alle disse Kvinder, saa var de dog i deres Væsen og Tanker af samme Præg. Det var et smukt Præg ganske vist, men det oprørte hende dog saaledes at se Personlighederne blive udviskede; hun tænkte, at dette Samfund var som en Smeltedigel, hvor Metallet blev udrenset for alt uædelt og formet uden Lyde; men saa vilde hun dog hellere bevare sig selv, som hun var, med Fejl og Slakker, men i sit eget Billede...

En saadan Rædsel fik hun efterhaanden for dette ensartede, dødlignende, at det næsten var hende en Lise en Dag at overraske to af Brødrene i en grov Overtrædelse. Hun havde med Søster Inger været gennem den Bygning, hvor Drengene opdroges, da de i en af Salene fandt to af Brødrene i Færd med

at spille Kort. De to Brødre blev ildrøde i Hovederne og søgte at skjule Kortene for de indtrædendes Blik, og Søster Inger blev saa bedrøvet over det, hun havde set, at hun paa Resten af sin Vandring ikke sagde et Ord.

Men Fru Dannemand kunde ikke andet end drage et Befrielsens Suk. Hvor velgørende virkede det ikke paa hende at se, at disse var dog ogsaa Mennesker... ogsaa her kunde noget uventet ske, som sprængte Fromhedens Spændtrøje. Men hun skjulte sin Munterhed for ikke at gøre Søster Inger ondt...

Søster Inger gjorde alt for at holde Fru Dannemand fast og optage hendes Tanker. Hun ejede et Spinnet, og i flere Maaneder arbejdede hun daglig flere Timer for at lære sin Gæst at spille de simple Melodier, hun kunde selv. Og Fru Dannemand følte sig meget oplivet derved.

Men efterhaanden fik hun Uro paa sig; hun følte, at hun ikke i Længden kunde bevare et godt Forhold til Søstrene, hvis hun ikke kom dem i Møde og i det mindste gjorde et Forsøg paa at tilegne sig deres Tankegang, og at hun ikke vilde det, var hendes faste Beslutning.

Dertil kom, at hun ikke havde modtaget noget Svar paa sit Brev til Jomfru Hansen. Jo længere Tid der gik, des mere ængstelig blev hun for, at der kunde være noget i Vejen med Børnene.

I Begyndelsen af 1817 tog hun da en kærlig Afsked med sine Christianfeldske Venner og rejste til Sjælland igen.

SEKSTENDE KAPITEL.

Forsoningen.

Fru Dannemand rejste lige til Sorø, hvor hun tog ind i sit gamle Hus i Søgaden; hun fornyede Leje-

maalet paa Huset indtil 1823 og indrettede sig i det hele taget paa at blive her i længere Tid. Hun var træt af at flakke rundt; hun forstod, at hun i Virkeligheden kun flygtede for sig selv, for Ufreden i sit eget Hjærte; hun maatte hellere straks træde Ansigt til Ansigt med Fjenden og kæmpe sin Kamp ud. Dunkelt følte hun, at det var ikke Kongens Streng-hed, der skilte hende fra Hjemmet, ikke det Fejltrin, hun havde gjort sig skyldig i, ikke nogen ubøjjelig Skæbne. Det var Splittelsen i hendes eget Væsen; saa snart hun havde fundet sig selv igen, vilde hun ogsaa finde sine Børn og sin Ven paany.

Og nu, da hun ikke længere havde Brødre-menig-heden saa nær paa Livet, nu mistede alt det, som i dens stærke, fordringsfulde Religiøsitet havde frastødt hende, ganske sin Magt, og kun det dragende blev tilbage. Hun huskede hvert Ord, som baade Louise Brandt og Inger Arboe havde talt til hende, hun forstod først nu ret deres Betydning, og i Lyset fra disse to fromme, harmoniske Personligheder saa hun Fejlene i sit eget Væsen, Sammenhængen i sin Skæbne, klarere end før. Hun fordybede sig i sig selv, omsmeltedes umærkeligt, og blev i Ensomheden den stilfærdige, milde Kvinde, hun efter sine naturlige Anlæg burde være.

Og hun fik Ensomhed nok. Geheimeraad von Urne besøgte hende af og til og fyldte hendes Øren med sin tomme Sladder; men han begyndte at blive gammel nu og skrantede, han trodsede Affældigheden ved endnu mere at forcere sit letfærdigt-galante Væsen, og da han i Fru Dannemands forandrede Stemning ikke fandt nogen Sangbund for sin Skæmt, trak han sig mere og mere tilbage.

Den unge Wolff kom af og til og afgjorde paa sin knappe, rolige Maade de nødvendigeste Forretninger; derudover sagde han aldrig et Ord... kun

hans Øjne talte deres stumme Sprog om en Hengivenhed og Trofasthed, der rørte Fru Dannemand dybt.

Men det eneste, som egentlig kunde sætte hendes Sind i Bevægelse, var Brevene fra Jomfru Hansen; de fortalte altid om det samme: at Børnene havde det godt, men at der vedblev at være noget underligt forknyt og nedtrykt over den lille Louises Væsen, og at Kongen stadig skrantede, saa at det var let at se, hvor ulykkelig han følte sig over Forholdene, som de var. Fru Dannemand følte tungt, hvilket Ansvar hun havde paadraget sig... at det var for hendes Brøde, Kongen og Børnene led. Men hvor kunde det alligevel andet end glæde hende og give hende Haab? Hun var dog altsaa ikke glemt, hendes Plads stod tom, og den Dag, hun var i Stand til virkelig at udfylde den, vilde blive en Glædesdag ogsaa for de andre...

Saa tilbragte hun sine Dage stille ved Bog og Naal, eller hun spillede paa det Spinet, som Wolff havde skaffet hende fra København. Og da Foraaret oprandt, tilbragte hun næsten alle sine Dage ude i Naturen. Skovene blev hende for trange; men Wolff skaffede hende en Baad, i hvilken hun Sommerdagene roede rundt langs de skovklædte Kyster. Snart opdagede hun Bøgholm, den lille bakkede Ø ved Siden af Parnas. Den var dengang langt mere velholdt end nu; fra Christian den Syvendes første Tid var der endnu Lysthuse og blomsterrige Anlæg; Fru Dannemand fik de noget forfaldne Gange istandsat, og til sin Yndlingsplads valgte hun en gammel knudret Eg nede ved Baadebroen; dér havde Christian Reventlow og Johan v. Bülow, dengang de studerede ved Akademiet, anbragt solide Trappetrin, saa at man uden Vanskelighed kunde bestige Træets Top. Deroppe sad hun da og læste eller drømte; og ofte, naar hun saa en Baad komme glidende hen over Søens Flade, greb hun sig i at tænke: Mon den skulde bringe

Bud til mig? Mon det endelig skulde være Befrielsens Time, der slaar? For hun var jo stillet ganske som en Skibbrudden, der ikke ved egen Kraft kan forlade sin øde Ø, men som i Haab og Frygt spejder efter hvert Sejl, der hæver sig over Horisonten.

Men efterhaanden som Sommeren skred frem, blev der mindre og mindre Uro i hendes Forventning, ja hun ønskede somme Tider, at der endnu maatte være en rum Tid til Udfrielsens Stund. Thi hun følte, at naar hun omsider atter indtog den Plads, hun havde forspildt, da maatte det være for bestandigt; hun taalte ikke endnu engang at blive skuffet og forstødt. Og hun forstod meget vel, at just i Ensomheden med dens Kampe og de Krav, den stillede til hendes Herredømme over sig selv, just dér fuldbyrdedes langsomt den Forvandling af hendes inderste Væsen, som skulde sikre hende en varig Lykke. Hun lutredes og styrkedes under denne Venten, hendes Lunefuldhed og Afhængighed af Øjeblikkets Lyst løb sig træt imod den uoverstigelige Mur; og af hendes trodsige Egenkærlighed voksede umærkeligt en virkelig varm Følelse for hendes kære, og en dyb og ægte Trang til at kunne vie Resten af sit Liv til deres Vel.

En Dag sidst i Juli overraskedes hun ved et Besøg af Amtmanden, den senere Statsminister Poul Christian Stemmann. Han havde allerede paa den Tid begyndt at faa en ikke ringe Indflydelse paa Frederik den Sjette; efter Krigen var han nær blevet Finansminister, men det strandede paa den Uvilje, Kongen personlig nærede mod den myndige og dybt ejendommelige Mand. Men hans fremragende økonomiske Indsigt skaffede ham efterhaanden Kongens Øre, og under de idelige Vanskeligheder med Pengevæsenets Ordning blev han ofte spurgt til Raads; netop nu skulde han til København for at konferere med Kon-

gen vedrørende Rigsbankens Omdannelse til Nationalbank.

Fru Dannemand blev temmelig urolig over hans Besøg; hun kunde jo ikke tænke sig andet, end at han bragte hende Bud fra Kongen, og hans Holdning var saa reserveret, at hans Ærinde næppe kunde være af nogen behagelig Art. Da han tog Plads uden at gøre noget Tegn til at ville indlede en Samtale, men kun rømmede sig og saa forskende paa hende med sit klare, gennemtrængende Blik, kom der saadan en Angst over hende, at hun udbrød:

„Hr. Amtmand, hvis De kommer fra Kongen... og jeg kan se paa Dem, at De ikke har noget godt at sige... jeg beder Dem: sig mig det kun straks. Jeg er forberedt paa det værste.“

„Nej,“ sagde Stemann, „jeg kommer ikke fra Kongen, men jeg rejser til ham i Morgen. Har De nogen Meddelelse, som De ønsker, jeg skal overbringe Hans Majestæt?“

„Men, Hr. Amtmand,“ sagde hun forvirret. „Jeg kender Dem jo aldeles ikke; hvordan kommer De dog i Tanker om...“

„Ja,“ sagde Stemann og smilte for første Gang, „jeg er en paatrængende én, hvad? Jo, sig De det bare, genér Dem ikke. Gid Pokker havde den Monsieur Wolff, for det er naturligvis ham, der har rodet mig ind i dette her. Han har sat sig i Hovedet, at jeg skulde gøre mig til Nar ved at rage mig ind i noget, der ikke kommer mig ved, ikke i mindste Maade. Men der er altsaa ikke noget, De ønsker?“

„Er det Hr. Wolff?“ sagde Fru Dannemand rødmende. „Hr. Wolff er virkelig altfor god.“

„Ja,“ sagde Stemann, „det er han. De skulde ikke have lagt Mærke til, at De dér har gjort en smuk Erobring, he? Nu har denne satte unge Mand faaet den bizzarre Idé, at Fruen skulde nære det Ønske

at skitte Opholdssted, og at det vilde være formaals-tjenligt, om f. Eks. jeg devoverede mig og bragte Sagen paa Bane for Hans Majestæt. Det vilde sikkert blive et overmaade utaknemligt Stykke Arbejde, og det glæder mig oprigtigt, at den unge Fusentast har taget fejl.“

„Kære Hr. Amtmand,“ sagde Fru Dannemand bevæget over den Hjærtelighed, der skinnede frem gennem hans tilsyneladende Barskhed. „Jeg véd virkelig ikke, hvordan jeg skal takke Dem. Hvis Sagen blev forebragt Hans Majestæt... saadan at Kongen ikke fik det Indtryk, at jeg vilde paatrænge mig ham i Utaalmodighed... det vilde gøre mig saa lykkelig. Men det vilde jo være en Venlighed saa stor...“

„Aa, jeg be'r,“ sagde Stemann tørt. „Jeg nærer stor Hengivenhed for Hans Majestæt, og han har rigtig skæmmet sig, vil jeg sige Dem. Han trænger til en, der kan være lidt god ved ham. Ja, saa anbefaler jeg mig... *à revoir*, Madame.“

Og uden videre Forklaring gik Stemann strunk og værdig. Fru Dannemand stod ved Vinduet og saa ham gaa ned ad Gaden med den brede, runde Hage stramt trukket tilbage bag den høje, broderede Krave; han hilste formelt til Vinduet, idet han gik forbi.

Hun var ganske forstumlet over denne uventede Tildragelse; det var aldrig faldet hende ind, at andre kunde lægge sig imellem, og hun var egentlig lidt bange for, at saadan som Kongen var, vilde det kun forværre hendes Sag. Men saa vilde hun dog engang faa at vide, hvordan Kongen var sindet... og selv om Kongen i første Øjeblik blev vred, vilde han dog blive nødt til at tænke over Sagen; det kunde netop ligne ham at bruse op og være urimelig og saa bagefter sone det ved dobbelt Godhed.

I stor Spænding ventede hun paa Stemanns Tilbagekomst; og da han nogle Dage senere indfandt sig, spejdede hun ængstelig i hans Ansigt for at læse Resultatet i hans Miner. Men han var stiv og tilknappet som sidst, satte sig rolig til rette og begyndte at fortælle løst og fast om sine ligegyldige Oplevelser paa Rejsen. Fru Dannemand begyndte at tro, at han vilde have hende til bedste, og hun udbrød utaalmodigt:

„Men det er virkelig slet ikke smukt af Dem, Hr. Amtmand; De sidder jo og leger med mig som Katten med Musen. Hvad sagde Hans Majestæt?“

„Aa,“ sagde Stemann, og der skød et skælmsk Blik frem i hans Øjne. „Hans Majestæt var overordentlig naadig. Det vil sige, først fik jeg Kancellipræsident Kaas til at nærme sig Fæstningen med Parlamentærflag... eller eventuelt skyde en Breche i Muren, saa at mit Skyts kunde gøre større Virkning. Og véd De, hvad Hans Majestæt behagede at bemærke?“

„Jeg tror, jeg kan gætte det,“ sagde Fru Dannemand smilende; Stemann tog Sagen saa hyggeligt og lunt, at hun sad og blev i helt godt Humør. Og hun tilføjede, efterlignende Kongens Stemme: „Jeg tror, Dælen ri'er Dem! Var det ikke saadan noget lignende, Hr. Amtmand?“

„Jo,“ sagde Stemann og lo lydløst, „det var nøjagtig Hans Majestæts Ord. Og han tilføjede: Er det kanske en Sag, der angaar Cancelliet? Hvor efter jeg, der stod hos, rykkede stakkels Kaas til Undsætning. Deres Majestæt har ganske Ret, sagde jeg, denne Sag er Cancelliet ganske uvedkommende, den sorterer nærmest under Sorø Amt. Tør jeg allerunderdanigst anmode Deres Majestæt om at resolve over den?“

„Og hvad svarede Kongen?“

„Han gloede paa mig, som om han vilde æde mig,“ sagde Stemann. „Og saa bad han mig gaa Fanden i Vold. Men hvad mener nu De?“

„Jeg mener, det er gode Tegn,“ sagde Fru Dannemand. „Naar Hans Majestæt bliver vred, er han gerne utilfreds med sig selv. Jeg takker Dem hjærteligt, Hr. Amtmand, nu vil Ventetiden falde mig lettere. Kongen er saa god, han kalder nok paa mig, naar han mener, det er Tid.“

„Sikkert,“ sagde Stemann. „Jeg har allerede taget mine Varsler. Véd De, at Wolff har søgt om sin Afsked? Han vil til København, den Strik... og jeg forstaar ham rigtig godt. De er en brav og tapper lille Kone; det er en Fornøjelse at være Dem til Nytte; De kan befale over mig. Kun, hm... jeg føler egentlig ikke nogen Trang til atter at bringe Sagen frem for Hans Majestæt i Øjeblikket. Jeg anbefaler mig.“

Da han var gaaet, gik Fru Dannemand smaanynnende om i Stuen og tænkte paa, hvor gode disse Mennesker var imod hende... disse fremmede Mennesker, som hun aldrig havde gjort noget godt, og som ikke kunde vente sig nogen Fordel af at hjælpe hende. Kaas og Stemann... men det var naturligvis for Kongens Skyld. Saa havde han virkelig lidt saa meget ved hendes Utroskab, den stakkels Frederik, at hans tro Mænd fik Medfølelse med ham og søgte at genrejse hans Huslykke selv mod hans Vilje...

Og den unge Wolff, som vilde til København... Fru Dannemand afviste med Ubehag Tanken om, at der virkelig skulde være noget erotisk i den Hengivenhed, hun fra deres første Møde havde læst i hans Blik. Men det var naturligvis ogsaa kun Stemanns Spøg. Wolff havde fattet Medlidenhed med hendes Ulykke, han ønskede at være hende til Nytte... mente maaske ogsaa, at han ved hendes Hjælp kunde komme

til Vejrs, ung og ukendt som han var. Og hun skulde sandelig ikke glemme ham; naar hun atter var befæstet i Kongens Gunst, skulde hun lønne ham rundeligt for hans Troskab...

Den næste Formiddag, Fredag den 1ste August, da hun gik ud ad Slagelsevejen for at trække frisk Luft, kom pludselig en Kortége af Vogne buldrende over Kongebroen, saa hun næppe fik Tid til at komme til Side; da den forreste Vogn fo'r forbi, saa hun et Glimt af et blegt, udtæret Ansigt, der et Øjeblik pressesedes mod Ruden, og hun genkendte Kongen i samme Nu.

Et Øjeblik fo'r den Tanke gennem hende, om Kongen skulde være kommet for at hente hende. Men endnu inden hun havde gjort sig det klart, hvor latterlig denne Tanke var, fik hun i næste Vogn Øje paa et venligt, blegt, lidende Kvindeansigt, og to unge, friske Pigeansigter bag det. Hun forstod da, at Dronningen og Prinsesserne var med, og det gik hende som et Sting gennem Hjærtet; thi saa gik Rejsen sikkert langt, og det kunde vare længe, før en Forsoning mellem hende og Kongen vilde blive mulig. Saa forstemt blev hun, at hun opgav sin Udflugt og vendte hjem. Mismodig og urolig søgte hun at adsprede sine Tanker ved Arbejde, men forgæves. Hun kunde ikke forvinde Skuffelsen, og hun kunde ikke glemme, hvor daarlig hendes stakkels Frederik havde set ud. Hun tænkte et Øjeblik paa at sende Bud efter Wolff for at faa at vide, hvor Kongen skulde hen; men saa blev Geheimeraad von Urne meldt; og for engangs Skyld var han virkelig velkommen.

Han blev svagere og svagere til Bens, den gamle Hofmand, og i Dag var han saa forknytt, at det rigtig gjorde hende ondt for ham. Det var Datteren, Frederikke, der voldte ham Bekymring; hun fik hyppigere

og hyppigere nervøse Anfald, og der var Tale om, at hun nu maatte trække sig tilbage til Vallø, hvor hun var Stiftsdame.

Men lidt efter lidt blev den gamle livligere og krammede ud al den Sladder, han havde i sin Pose. Han levede jo med hele sin Sjæl derinde i Hoffets intriguemættede Luft og snappede efter hver lille Nyhed derinde fra, som en Fisk paa Land efter Ilt til sine vansmægtende Gæller.

„Vil De tænke Dem, min Naadige,“ sagde han, „i Aar slaar det næsten altsammen fejl i de kongelige Haver. Ja, gamle Mansa fra Fredensborg er jo flink, han sendte Fersken til Taflet allerede den 14. Juni, jeg be'r Dem! Men Asparges... fem Rigsdaler og tre Skilling for et Hundrede, og saa maatte Dronningen selv købe dem ude paa Glacieholt! Og Kongen kan jo ikke engang taale at spise dem... naturligvis forkølede han sig, da Fangerne stak Ild paa Børnehuset, for det har De vel hørt, min Naadige? Hans Majestæt stod dér og saa paa det hele midt i Plaskregnen... saa er den gode Bülow klogere; han havde indrettet sig en Menage i et Hus, hvor han kunde se det hele og have Cognaksflasken ved Haanden, ha, ha... Men á propos, véd De, at Majestæterne rejste herigennem i Dag? Jeg stod hos, da Stemann gjorde Honnør, og det behagede paa min Ære Hans Majestæt at række mig Haanden! Et slet Tegn, min Naadige, et grumme slet Tegn! Hunden er blevet gammel, og man frygter ikke mere, at den skal bide...“

„Hvor gik Rejsen hen?“ spurgte Fru Dannemand.
„Véd De, om Kongen bliver længe borte?“

„Oh!“ sagde Geheimeraaden og klippede polisk med Øjnene, „det lille Hjærte længes, Madame? Berolige Dem, det er kun en lille Inspektionsrejse gennem det slesvigske til vort nye, dyrekøbte Kronland

Lauenburg... en Maanedstid eller saa. Men hvor horribel saa Hans Majestæt ikke ud! Han havde en lille Flaske paa sig og maatte styrke sig, medens han bærede os med sin Nærværelse... Rhum, Madame, gammel Rhum! Min Næse sagde mig det... det kan da ogsaa umuligt være gavnligt for hans zarte Konstitution."

Fru Dannemand hørte utaalmodigt paa hans Snak, medens hendes Tanker var langt borte... fulgte Kongen paa hans møjsomme Rejse mod Syd, opsøgte Børnene, der nu var ene paa Toldbodvejen, ene med den trofaste Jomfru Hansen. Og en Maaned vilde Kongen blive borte, en hel Maaned. En Lejlighed, der maaske aldrig vilde komme igen...

Medens von Urne snakkede og snakkede, bed en dristig Beslutning sig fastere og fastere i hendes Sind. Hun vilde udnytte Kongens Fraværelse til at sætte sig fast paany i sit Hjem. Ikke tage Stuerne i Besiddelse blot, ikke alene paany tage Styret i det Hus, der dog var hendes Eje. Men leve sig sammen med det paany, gengive Hjemmet sit Præg, gøre sig uundværlig dér, genvinde først og fremmest Børnenes Kærlighed og Fortrolighed. Og naar da Kongen vendte tilbage, skulde han finde alting hyggeligt og venligt... saa hyggeligt og venligt, som et Hjem kun kan være, naar Husmoderen er hjemme. Han skulde se Børnenes Ansigter straale af Glæde, høre paa deres muntre Latter, at nu var den Sky trukket bort, som saa længe havde kastet Skygge over Hjemmet. Og naar han saa mærkede, at nu kunde han ikke mere jage hende fra Hjemmet uden at gøre Børnene Sorg, vilde han saa ikke bøje sig for hendes Vilje og lade alt blive som før? Herregud, hvis han ikke elskede hende mere, saa kunde han dog i det mindste lade hende stoppe hans Pibe og blande hans

Punch og gøre det lidt hyggeligt for ham, nu han var træt og syg; andet forlangte hun jo ikke...

Hun var saa optaget af sin Beslutning, at hun næppe lagde Mærke til, at Geheimeraaden tog Afsked. Og saa snart han var borte, sendte hun Bud efter Wolff; for hun maatte jo vide, om Kongen havde givet nogen Ordre, som kunde bringe hendes Forehavende til at strande. Men Wolff var borte i Ærinde for Amtmanden. Fru Dannemand vovede ikke at gaa til Stemann selv, og hun vilde handle hurtigt. Allerede samme Aften kørte hun til København, sikker paa, at saalænge Kongen var borte, vilde i hvert Fald ingen vove at hente hende tilbage.

Denne Gang tog hun aabenlyst sine Stuer i Besiddelse, og Jomfru Hansen saa med Bekymring, hvor uforsigtigt hendes Frue viste sig i Byen og Omegnen, baade til Vogns og til Hest.

„Jeg har ingen Ting at skjule,“ sagde Fru Dannemand, der var fast besluttet paa at føre sin Krig igennem med aabent Visir. „Kongen har givet mig mit Hus, som han har givet mig mine Børn; kommer han her for at være min Gæst, skal han være velkommen. Ser De, lille Jomfru Hansen, dette her skulde jeg have gjort straks, for Kongen er retsindig, og Krogveje er det værste, han véd.“

Den unge Wolff kom op til Fru Dannemand faa Dage efter hendes Ankomst til Toldbodvejen, og hun blev en Smule bleg om Næsen, da hun saa ham. Men han fortalte hende blot, at han ikke længere var hos Stemann, og tilbød hende sin Tjeneste frendeles.

„Gud være lovet,“ sagde Fru Dannemand, „jeg var saamænd bange for, at Kongen skulde have givet Amtmanden en Instruks.“

„Ja,“ sagde Wolff smilende, „Amtmanden havde sin Instruks, og da De bestilte Postheste, blev det

straks meldt paa Kontoret. Men véd De, hvad han sagde, da jeg om Aftenen kom hjem? „Kan De huske, hvad det var, Fru Dannemand kaldte sig, da hun kom hertil?“ sagde han. „Andersen var det jo ikke, vel? Der rejste en Madam Andersen herfra i Gaar, men jeg kan saagu da ikke gøre Indberetning til Hans Majestæt, hver Gang en Madame kører ud af Byen...“

Saa vidste Fru Dannemand, at hun havde Fred, til Kongen kom hjem, og hun udnyttede Tiden vel. Den lille Frederik Wilhelm og den femaarige Caroline Augusta havde hun let ved at vinde; Louise, som nu gik i sit ottende Aar, og som ikke alene havde forstaaet, at der var noget i Hjemmet, der ikke var, som det skulde være, men som ogsaa uvilkaarligt følte, at det var Moderens Skyld, trak sig straks sky tilbage og iagttog med Mistillid denne fremmede Kvinde, der viste hende en Moders Ømhed og tiltog sig en Moders Myndighed. Men da hun mærkede, hvor villigt Jomfru Hansen fandt sig til Rette under de nye Forhold, bøjede ogsaa hun sig. Og da Fru Dannemand fik Spinettet ind fra Sorø og en Aften satte sig til at klippe smaa muntre Viser med Frederik Wilhelm paa sit Skød og Caroline Augusta paa en Stol ved sin Side, da kom ogsaa Louise lyttende nærmere og overgav sig snart paa Naade og Unaade til denne Moder, der kunde faa et Bord til at synge...

Endelig en Dag i September kom Kongen. Han maatte have længtes efter sine smaa, for hans Ankomst til Staden var ikke engang rygtedes ud paa Toldbodvejen, da den lille Frederik Wilhelm fik Øje paa ham fra Vinduet i Barnekammeret.

„Dér er Papa, dér er Papa!“ raabte han. „Papa er gaaet ind gennem Laagen.“

Og klappende i de smaa Hænder løb han ind til

Moderen, straalende af Glæde over at være den første til at meddele hende det glædelige Budskab. Og Caroline Augusta kom dansende bagefter, Louise blev staaende i Døren og sendte Moderen et forskrækket Blik, og Jomfru Hansen viste sig med et Udtryk saa forstyrret, som Fru Dannemand aldrig havde troet, hun skulde se i dette rolige Væsens Ansigt.

„Aa, Herregud,“ sagde hun, „hvad skal vi dog gøre? Jeg maa da tage Børnene ind i Barnekammeret, hvor Hans Majestæt er vant til at finde Dem... at det dog skulde komme saa hovedkuls! Og Kongen, som slet ikke er forberedt...“

Men Fru Dannemand sagde roligt, endskønt hendes Hjærte hamrede, som om det skulde sprænges:

„Vist ikke nej, lille Hansen. Lad De kun Børnene blive hos deres Moder, og vis Kongen herind.“

De hørte Kongens tunge Trin gennem Korridoren og et ærgerligt Udraab, da han fandt Barnekammeret tomt. Og et Øjeblik efter stod han i Døren til Kabinettet, maalløs blev han staaende paa Tærskelen og stirrede fra den ene til den anden; og inden han kunde faa sagt et Ord, havde han de to Pigebørn hængende om sin Hals, medens Frederik Wilhelm stod og trippede af Iver efter at komme til at rykke ham i hans Frakkeskøder og blev ved med at sige paa sit nynnende Sprog:

„Mama er kommen hjem, Mama er kommen hjem...“

Men i Dag gengældte Kongen knap Børnenes Kærtegn; han stirrede ud over de to smaa hvide, purrede Hoveder, paa Fru Dannemand, der var blevet siddende roligt ved Vinduet, med Hovedet støttet i sin Haand, og uforfærdet gengældte hans Blik.

Saa satte Kongen varsomt Børnene ned paa Gulvet og sagde barsk:

„Gaa saa ind til Hansen, smaa Venner. Saa kommer Fa'r straks.“

Og de smaa gik... Louise vendte sig paa Tærskelen og sendte Moderen et langt Blik...

Kongen gik en Tid trampende op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen. Saa snurrede han pludselig rundt paa Hælen og fo'r hen imod hende.

„He,“ sagde han. „Saa du er altsaa kommen igen?“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand roligt... „nu er jeg kommet hjem igen. Hvor du er kommet til at se rask ud, Frederik; jeg saa et lille Glimt af dig, den Dag du kørte gennem Sorø, og du ser skam meget bedre ud i Dag...“

Kongen stirrede paa hende med aaben Mund. „Jeg tror Dælen... har jeg ikke sagt, du skulde blive i Sorø til jeg gav dig Lov til at komme herind?“

„Det véd jeg nok,“ sagde Fru Dannemand... „men det kunde jo vare en Evighed. Du kan da nok begribe, jeg maatte ind og sørge for mine Børn.“

„Hvad for nogen Børn?“ sagde Kongen ondt. „Mener du dem her, eller dem du har med andre? Bendte, Bendte, vi kunde have haft det saa godt, og du har været et rigtigt Skarn...“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand stille... „men nu er det jo forbi. Nu har du din lille Pige igen.“

Kongen sank ned i en Stol og stirrede frem for sig. Inden han saa sig for, laa Bendte paa Knæ for hans Fod og trak Støvlerne af ham.

„Nu skal jeg komme med dine Tøfler,“ sagde hun. „Og saa skal jeg gaa ud og lave din Punch. Hansen véd sagtens ikke, hvordan du er vant til at faa den...“

Frederik den Sjette stirrede maalløs paa hende, medens hun satte Fyrtøjet foran ham og gav sig til

at stoppe hans Pibe. Saa sprang han op og fo'r frem over Gulvet, saa den ene Tøffel røg.

„Pinedød om jeg nogen Sinde har hørt Magen,“ raabte han... „Er det dig, der er Herre her, eller er det mig?“

„Det er naturligvis dig,“ sagde Fru Dannemand uden at vende sig. „Du er jo Herre over alt, og Huset kan du jo tage tilbage igen, ligesom du har givet mig det. Men det siger jeg dig, Frederik, at alene gaar jeg ikke herfra. Skal jeg jages ud igen, saa skal du dele Børnene med mig.“

„Haa,“ sagde Kongen. „Det blev lige en af Tøsene til hver, hvad? Og Drengen skulde vi saa kanske hugge midt igennem...“

Fru Dannemand vendte sig og rakte ham Piben, men han huggede til den, saa den røg hen over Gulvet og knustes.

„Giv mig mine Støvler,“ skreg han og stampede med Strømpefoden i Gulvet. „Jeg vil hjem.“

Men Fru Dannemand gik lige forbi ham, ud ad Døren, uden at svare..

Da hun lidt efter kom tilbage med den dampende Punch paa en Bakke, sad Kongen paa sin gamle Plads ved Vinduet, med Tøflerne paa og dampende paa en ny Pibe, saa han næsten var skjult af Røgskyer.

„Sæt det dér,“ sagde han gnavent. „Jeg kan slet ikke mere taale Punch i min Mave.“

Men han nippede alligevel til Glasset. Og Fru Dannemand satte sig lige overfor ham ved Vinduet, som hun havde siddet saa ofte før, og gav sig til at stikke paa et Broderi. Men hendes Fingre rystede, saa hun næppe kunde føre Naalen gennem Kanevasets Huller.

„Jeg synes i det mindste gerne, du kunde be' mig om Forladelse,“ fo'r Kongen pludselig op.

„Det gjorde jeg jo, da jeg var her sidst,“ sagde hun. „Og det skal jeg gøre hver Dag ved at være god ved Børnene og dig. Det er vel altid bedre end Snak.“

„Ja saamænd,“ sagde Kongen studsende. „Det kan jo være meget rigtigt.“

Og saa blev der igen en lang, uhyggelig Pavse. Fru Dannemand blev mere og mere nervøs; saa ufravendt Kongen stirrede paa hende; nok følte hun jo, at Sejren var halvvejs vundet, men netop derfor kom Slapheden efter Spændingen, og Graaden vilde true sig frem. Og begyndte hun nu at tude, kunde det hele være ødelagt...

„Skal jeg ikke spille lidt for dig?“ sagde hun. Og inden han kunde svare, sad hun ved Spinettet og spillede „Vor Gud han er saa fast en Borg“, som var den, hun kunde bedst, og hun spillede den næsten fejlfrit, rigtig fast og tungt som en Marche til en Ligparade, og Frederik den Sjette begyndte uvilkaarligt at slaa med Hovedet i Takt.

„Det er egentlig mærkelig, saa du har udviklet dig,“ sagde han, da hun var færdig. „Jeg synes ligesom du er blevet en hel anden.“

„Ja,“ sagde hun og gjorde et Spjæt med Fingrene paa Tangenterne, saa nær var hun ved at komme til at hulke. „For nu er jeg jo først rigtig blevet mig selv. Bendte, véd du; saadan som du troede, jeg var, dengang du kaldte mig din lille Pige...“

Hun tørrede en Taare af sin ene Kind med det korte Pufærme og hamrede i med „Kong Christian stod—“ i det samme.

Kongen sad og brummede med, en halv Tone ved Siden af, mens han gumlede paa Pibespidsen og saa eftertænksomt paa et stort Maleri, der hang over Sofaen... et Billede af Fru Dannemand i „Nymfedragten“ med den lille Louise paa sit Skød; en ung

Kunstner havde malet det, kort før hun havde sit første alvorlige Sammenstød med Kongen.

„Det er ogsaa kedeligt,“ sagde han, da hun havde spillet en Tid... „for nu ligner det Skilderi dig jo slet ikke mere. Men det er jo meget rart, for jeg kan da meget bedre lide, saadan som du ser ud nu.“

„Naa ja,“ sagde Fru Dannemand, „malet kan jeg jo da altid blive; men nu har du jo ellers mig selv.“

„Véd du hvad,“ sagde Kongen fornøjet... „jeg tror, jeg vil sende Eckersberg herop. Han er lige kommet hjem fra Rom, og nu skal han være Professor; men han er det da ikke endnu, saa han gør det nok lidt billigt. Jeg har tænkt paa, at han skulde male min Kone og Prinsesserne engang, og saa kunde han jo prøve først med dig, om han nu ogsaa er saa duelig, som de siger...“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand og klimprede lidt. „Men synes du saa ikke, jeg skulde have alle Børnene hos mig?“

„Nej,“ sagde Kongen og rejste sig... „saa skal du sidde saadan, som du sidder dér ved Spinettet, for det ser saa tækkeligt ud; og saa ser man dine pæne Hænder...“

Han gabede og rakte sig og begyndte at gaa op og ned over Gulvet, medens hun sad og prøvede sig frem for at finde nogle Samklange, og de kom til at klinge meget mere dystert, end hun havde tænkt sig.

„Ja,“ sagde han og gabede igen... „Saa skulde man vel til Køjs; man bliver alligevel svært søvnig af den Kvinkeleren...“

Fru Dannemand rejste sig straks og gik lidt usikkert hen til ham.

„Godnat,“ sagde hun og rakte Panden frem. Og da han havde kysset den, vendte hun sig og gik med bøjet Hoved mod Døren.

Men i det samme hørte hun Kongens dybe Latter bag sig:

„Haa, haa, haah... hør du lille Pige, nu skal vi da ikke have mer af den Laasen Dør, hvad?“

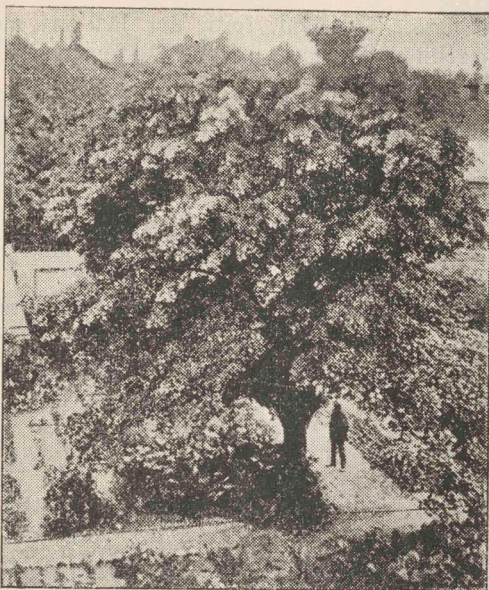
Saa vendte hun sig, smilende gennem Taarer, og gemte sit Hoved ved hans Bryst.

FIJNDE BOG

FJERDE BOG

14

FJERDE BOG

SYTTENDE KAPITEL.

En Genganger.

Det syntes, som om Fru Dannemands Dage nu skulde henglide uden Kamp. Hun følte sig fuldkommen lykkelig og oprigtig taknemlig mod Kongen, der aldrig hentydede til det skete med et Ord. Og Frederik den Sjette, der mærkede, at det virkelig var Alvor med hendes Forandring, gæstede hende nu næsten hver Aften; han rigtig hyggede sig hos hende nu, da hun var saa jævn og stilfærdig, altid i godt Humør, omsorgsfuld for Hus og Børn. Og han kom sig af de gode Dage, han fik igen sin spændstige Gang og sit gamle buldrende Væsen, der vandt saa

mange Hjærter for ham, fordi der laa saa megen Hjærtensgodhed bag hans barske Optræden og hans grovkornede Skæmt.

Men en Eftermiddag, sidst paa Aaret 1820, kom Frederik den Sjette tidligere end sædvanlig paa Toldbodvej og var i et frygteligt Oprør. Han jog Børnene ud af Stuen og gik ophidset over Gulvet; og Fru Dannemand, der atter var højt frugtsommelig, sad ved Vinduet og blev saa nervøs, at hun kom til at græde.

„Herregud, Frederik,“ sagde hun... „saa sæt dig dog; det er ligesom du trampede paa mit stakkels Hoved, saadan som du farer... hvad er der dog i Vejen?“

„Hvad der er i Vejen?“ brølte Kongen. „Der er det i Vejen, at jeg gaar her og véd ikke, hvor godt jeg skal gøre det, og saa pønser mine Under-saatter bare paa, hvordan de skal skille mig ved min Krone. Det ender vel med, at jeg ikke kan gaa igennem mine egne Gader uden at blive skudt ned fra et Vindue...“

„Gud fri og frels os vel!“ sagde Fru Dannemand og sank tilbage i Stolen... „tænk dog paa, hvordan jeg har det! Er der nogen, der har skudt paa dig, Frederik?“

„Skudt?“ raabte Kongen. „De har gjort det, der var meget værre. Denne her Dr. Dampe... saadan en Karl, som kalder sig baade Skolebestyrer og Digter og saagar har besteget Prædikestolen — har du hørt Magen? Jeg skulde jo have givet ham Mundkurv paa for længe siden, saadan som han har vovet at tale mod sin Konge. Men nu skal han ogsaa komme af med Knappen...“

„Jamen Frederik dog,“ sagde Fru Dannemand... „hvad er det da, han har gjort?“

„Gjort? Han har ingen Ting gjort, for han sidder

heldigvis velforvaret ude i Citadellet. Men hvis jeg ikke havde passet paa, saa havde han Pinedød nu stiftet et Selskab... et hemmeligt Selskab du! Den frække Karl paastaar... vent lidt, jeg har det skrevet op her... at „ligesom i 1660, staar det ogsaa i 1820 det danske Folk frit for at stemme, om nogen Forandring i Regeringsformerne skal finde Sted, samt om Regenten modsætter sig saadant, da er det at eragte som Vold, Tyrrani og Anmasselse, hvorfor Folket maa have samme Ret mod saadan Vold, som Regenten mod Oprørernes Vold...“. Har du hørt noget saadant Galimathias, hvad? Jeg gør Oprør mod mine Undersaatter he, naar jeg ikke bringer dem min Krone paa et Fad! Og saadan et Subject gør de til Doktor i Philosophien! Men jeg skal Dælen gale mig slaa Doktorhatten af ham, saa Hovedet ryger med...”

„Men Gud, Frederik, det er jo en hel Sammen-
sværgelse... er der mange?“

„Mange? Ja der er altsaa Dampe og saa Smedemester Jørgensen og... ja, saa er der altsaa ikke flere, fordi vi tog dem i Kraven i Tide. Men det var naturligvis Meningen, at de skulde have været en hel Flok...”

„Jamen Frederik,“ sagde Fru Dannemand og lo... „naar der ikke er mere end to, hvad skulde de saa kunne gøre dig? Du, som har alle dine Soldater...”

Kongen blev staaende og stirrede ondt paa hende. „Griner du ad mig?“ sagde han forbitret. „Og jeg som troede, du vilde være deltagende saadan som min Kone... hun sidder min Sæl derhjemme og græder over det sammen med Vilhelmine og Caro... nej, det er sandt, Caroline grinte ogsaa ad mig. Men jeg skal Dælen gale mig lære baade dig og Jer allesammen, hvad det vil sige at gøre Løjer med en Konge af Guds Naade...”

Kongen fo'r ud ad Døren i den højeste Ophidselse, og i en hel Uge satte han ikke sine Ben paa Toldbodvej. Fru Dannemand begyndte at blive helt ængstelig for, at Sagen skulde være alvorligere, end hun troede, og i hendes Tilstand pinte Uvisheden hende meget. Men Wolff kom en Dag og fortalte hende, at det hele virkelig var ingen Ting. Dr. Dampe var en Fantast, mente han, der neppe var helt tilregnelig, i den Grad blev han eksalteret, naar han grebes af en Idé.

„Og mellem os sagt, tilføjede Wolff... „skal det virkelig være saa stor en Forbrydelse at agitere for en Forfatning? Om en halv Snes Aar vil Skrifter som Dr. Dampes være saa almindelige, at det vil være ugørligt at straffe deres Forfattere. Men Hans Majestæt er saa opbragt, at sikkert baade Dampe og Jørgensen kommer til at bøde med Livet, med mindre...”

Og han saa paa Fru Dannemand med sine underlig slørede Øjne, der altid ligesom udtrykte en Bøn. Og Fru Dannemand forstod ham godt. Medmindre hun greb ind, vilde han have sagt. For havde ikke andre vovet sig frem for hendes Skyld, da hun selv var i Nød, og var hun ikke stillet paa en Forbønnens Plads?

Sagen anbreb hende saa stærkt, at hun maatte gaa til Sengs; og samme Aften hændte noget, som rystede hende endnu mere.

I Skumringen kom Jomfru Hansen og meldte, at en fattig, pjaltet Kvinde stod derude og vilde tale med Hendes Naade.

„Jeg vilde have hende bort,“ sagde Jomfru Hansen... „for hun stinker af Fusel, saa det er fælt; men hun trænger paa, og siger, at Naadigfruen kender hende saa vel, skønt hun ikke vil sige, hvad hun hedder. Og hun var saa forgrædt, at jeg nænnede saamænd ikke at jage hende væk...”

„Lad hende kun komme,“ sagde Fru Dannemand; hun befandt sig rigtig ilde, men hun viste aldrig nogen fra sin Dør, der trængte til hendes Hjælp. Og lidt efter stod en uhyggelig Fremtoning ved hendes Seng... udtrykssløse Øjne i et oppustet, rød-blisset Ansigt, et pjaltet Sjal om de nøgne, afpillede Arme, og paa Hovedet en Kyse, der endnu bar sørgelige Spor af fordums Pragt.

„Ja, Fruen kender mig sagtens ikke,“ sagde hun og nejede... „den er jo gaaet morderlig til Agters. Men mit Navn er ellers Madam Iversen...“

Fru Dannemand ransagede forgæves sin Hukommelse; det maatte jo sagtens være en, der kendte hende fra hendes Barndom i Nyboder, men hun mindedes aldrig, hun havde hørt det Navn.

„Ja, jeg hed jo ellers ikke saadan i de gode Dage,“ sagde Konen. „Men saa var det jo, at Jens Iversen giftede mig...“

„Grethe!“ raabte Fru Dannemand... „nej men Grethe Lystrup, er det da dig! Og du er blevet gift...“

Hun huskede med et det hele Optrin derude i Dyrehaven, da den fanatiske Jens Iversen havde op-hidset Pøblen til at forhaane hende, og hun selv havde tugtet sin Barndomsveninde med et Slag.

„Men hvordan er det dog gaaet,“ sagde hun be-væget... „din Mand var jo Studiosus, har han da ikke faaet noget Kald?“

„Jo Gud bedre det,“ sagde Grethe og fo'r med Sjalet over Øjnene... „han studerede sig jo bravt igennem Flaskerne, og saa mente han sig jo kaldet til at rage sig ind i al denne her Politik. Og nu er han død...“

„Død?“

„Gud ha' Lov, ja... det var nu til Morgen at han hængte sig, og det var da allentid bedre end som at se ham paa Skafottet. Han var jo kommet i med

denne her Dr. Dampe... og nu er'et jo... han havde jo lidt at skrive for Flyvebladene og korrigerede noget for et Trykkeri, men siden han er død, véd jeg sgu ikke, hvorfra jeg skal faa til en Draabe..."

Hun saa sig sløvt forundret om i det hyggelige Soveværelse, hvor alt vidnede om en Velstand, hun selv ikke engang i sine Velmagtsdage havde kendt.

„Ja,“ snøftede hun... „du har saagu gjort dine Sager godt, mit Lam. En anden en har sagtens ikke fortjent bedre... det havde vel saa alligevel været klogere, om man havde holdt sig i Skindet og ladt sig nøje med een..."

„Nej men Grethe dog,“ sagde Fru Dannemand... „du skulde bare vide! Fordi jeg bare har været heldigere end du... du kan da begribe, at du kan komme her hver evige Dag og faa Alt, hvad du behøver..."

Det var alt det, hun naaede at faa ringet paa Jomfru Hansen og sagt hende Besked, saa daanede hun. Og inden Morgen havde hun født en Dreng...

Da Kongen den næste Dag sad ved hendes Seng, sagde hun:

„Kan du se, hvem han ligner?"

„Ja,“ sagde Kongen glad... „han ligner dig, og det er rigtig godt, for du er min Sæl meget kønnere end jeg..."

„Og vil du saa ikke give mig noget for ham,“ sagde Fru Dannemand og lagde sin Haand paa hans Arm. „Du maa ikke være vred, men jeg kan ikke lade være at tænke paa hende, Dronning Dagmar, der „kom goden Bonde til Lise“. Og selv om jeg ikke er Dronning, saa kunde jeg jo nok have Lov til at bede for dine Undersaatter, naar de gør noget galt, ikke sandt? Og véd du hvad, Frederik, det k u n d e nu da ikke gøre dig noget, om Dampe og Jørgensen beholdt deres Liv, naar du bare lod dem sidde i Cita-dellet..."

„Nej saamænd,“ sagde Frederik den Sjette mildt, ... du er en rigtig god lille Pige, og du skal faa det, som du siger. Men en Skræk skal de nu alligevel have sig i Livet først...”

Og han tilføjede ved en pludselig Tankeforbindelse:

„Hør véd du hvad, skulde vi ikke tage og kalde Knægten dér for Valdemar? Det er saadan et kønt gammelt Kongenavn, og havde jeg en Prins, skulde han Pinedød hedde det. For det bliver dog saa ked-sommeligt med dette her evige Christian og Frederik og Frederik og Christian...”

Og saa kom Drengen til at hedde Frederik Valdemar Dannemand; og maaske fordi han var Moderen op ad Dage, blev han det af Børnene, der kom til at staa Kongens Hjærte nærmest.

ATTENDE KAPITEL.

I Kamp med Skygger.

Naturligvis rygtedes det hurtigt i København, at Fru Dannemand paa ny var taget til Naade, og at hendes Indflydelse paa Kongen nu var stærkere end nogen Sinde før. Der var igen altid fuldt i hendes Salon i Modtagelsestiden; og der var en Misundelse og Rivalisering mellem hendes opvartende Kavallerer, ganske som ved et Hof. Fru Dannemand mærkede kun alt for vel, at neppe en af disse underdanige Herrer kom, fordi de fandt Behag i hendes Selskab eller vilde vise hende en Venlighed; de ønskede alle at tilvende sig en Gunst „gennem Skørtekanalen“; og hun blev lidt forstemt over dette, at hun ikke kunde samle sig en hyggelig Kreds, i hvis Selskab hun kunde være sig selv og tale frit.

„Véd du hvad, Frederik,“ sagde hun... „morsomme er dine Officerer og Kammerjunkere nu ikke;

jeg faar somme Tider ligefrem Lyst til at hente en Matros eller saadan en herop, saa de Skabekrækker kunde høre et ærligt og naturligt Ord.“

„Naa naa,“ sagde Kongen lidt stødt... „de er saamænd meget flinke. Skulde vi ikke be' nogen af dem engang imellem, saa du kunde lære dem lidt at kende?“

„Nej Vorherre bevares,“ sagde Fru Dannemand. „Jeg har saamænd Besvær nok med at holde mig dem fra Livet endda. De vil jo ikke andet end presse mig til at bede dig om noget; og jeg kan dog ved Gud ikke plage dig med alt det Smaatteri de faa Timer, vi kan være sammen...“

„Nej,“ sagde Kongen... „men du har det jo dog ensomt. Du kunde jo ogsaa holde saadan en Salon for Digtere og lærde Folk, hvad? Ligesom de her Fruentimmer i Frankrig... Tror du ikke, det kunde more dig, du er jo saa begavet for den Slags... og det kunde jo blive en bestemt Dag i Ugen, saa at jeg kunde holde mig herfra...“

„Ja, dér ser du,“ lo Fru Dannemand. „Nej, lille Frederik, „jeg vil hellere læse, hvad de skriver, og slippe for dem selv. For jeg tænkte saamænd paa det, medens Eckersberg sad her og malede mig, at Billederne gør han skam godt, men selv er han da en løjerlig Snegl, og han var virkelig allermorsomst, naar han ingen Ting sagde...“

„Ja jeg er ligeglad,“ sagde Kongen... „vi har det jo ogsaa meget rart, som vi har det...“

Men Fru Dannemand var ikke ligeglad, det var netop Ulykken; hun var endnu altfor ung til at kunne føle sig tilfredsstillet blot af Hus og Børn, og inderst længtes hun efter at fylde sine Stuer med Liv og Lystighed som i gamle Dage. Tilbageslaget begyndte at komme nu efter den Lidelse og Angst, hun havde gaaet igennem; det var nu saa længe siden, Faren

var overstaaet, Kongens Godhed og Overbærenhed var ikke længer ny, hendes naturlige Munterhed og Livsglæde begyndte at bryde sig Vej gennem den fromme Resignationens Alvor, hvori Ulykken havde kapslet hende ind. Hun længtes efter igen at være Midtpunktet i en fornem Kreds, efter Mændenes Hyldest og Damernes misundelige Beundring. Men hun vovede ikke at gøre noget Forsøg, hun følte kun altfor godt, at hun var blevet en anden end før; misfornøjet saa hun op paa Eckersbergs Portræt og sagde til sig selv: Jeg er blevet gammel og grim, jeg ser ud som en Bedesøster, som jeg sidder dér, kunde jeg godt have siddet ved Orgelet i Kaspar Brandts Bedesal i Svendborg. Og Eckersberg har ikke løjet, jeg er ikke mere den unge Kvinde, som kunde elske og hade, bedaare og blive attraaet; jeg vilde ønske, jeg aldrig havde været paa det kedsommelige Christiansfeldt...

Og hun saa ærgerlig over paa det andet Billede, hvor hun sad ung og frisk med den lille Louise paa sit Skød; hun blev skinsyg paa sit eget Billede, misundelig paa sin egen Fortid, og skamfuld i det samme, og urolig. For videre var hun altsaa ikke kommet, dybere bundede ikke den Forandring, som hun mente havde lutret hendes Sind. Saa utaknemlig var hun, at hun næsten sad her og ønskede Fortiden tilbage...

Endnu en Grund havde hun til at sky den Selkabelighed, hvortil hun af Hjærtet havde Lyst. Hun følte pinligere nu end før sin Stillings Tvetydighed, var mere øm over sin Værdighed, følte efter sin Fornedrelse mere Trang til Selvhævdelse, mere og mere, efter som Børnene voksede til og kunde skønne. Hun følte, at hvis hun nu sendte sine Indbydelser ud, og kun Mændene modtog dem ...maaske kom de med deres Døtre, for Kongens Børns Skyld; men Fruerne vilde ganske sikkert blive borte, fordi dette Hus

officielt regnedes for at være uden Frue... da vilde hun føle Ydmygelsen bitrere end før. Hun vilde ikke kunne døje det; saa gav hun hellere Afkald paa hele Stadsen...

Men det pinte hende nu, at hun saadan hele sit Liv skulde være udenfor; de gamle Tanker dukkede igen op i hende, at nu kunde Kongen gerne legitimere Forholdet; vilde han ikke ægte hende, kunde han dog gerne give hende en Plads i Rangen, om ikke for andet, saa for Børnenes Skyld. Med Forfærdelse mærkede hun, hvordan den gamle Bitterhed fik Magt over hende paa ny; hun maatte ofte gøre Vold paa sig for at vise Kongen et glad Ansigt, og i Ensomheden fik hun Tanker, der gjorde hende baade hed og kold...

Nu stormede ogsaa Minderne ind paa hende, fordi hun just i denne Tid læste det store Værk, Grev Vargas de Bedemar havde skrevet om sin norske Rejse; han havde forgæves søgt at faa Bogen udgivet i Paris; men saa havde han skrevet den om paa Tysk og faaet den trykt i Frankfurt. Underligt var det for hende at følge ham Skridt for Skridt. Tanke for Tanke paa hans Vej just i den Tid, da hun gik her i disse samme Stuer og længtes efter hans Tilbagekomst, for at hun kunde give ham sit unge Hjertes Kærlighed; saa klogt og besnærende skrev han, saa skønne og mandige var hans Ord, at hun syntes, hun atter saa ham for sig, som han stod i hendes Stue, og hun endnu troede, at han var en Mand... den eneste Mand, som kunde give hende Lykken. Det var ikke frit for, at hun atter kom ind under den gamle Fortryllelse og tænkte, at hun maa-ske dog var gaaet glip af mere, end hun havde tænkt. Naar hun lagde Bogen fra sig, endnu under Indtrykket af hans omfattende Aand, og hun saa tænkte paa den lille, godmodige Gamling, der snart skulde sidde

overfor hende med Pibe og Tøfler, en rigtig skikkelig Spidsborger, godmodigt smaasnakkende og smaannikkende over sit Glas, indtil han kom med sit øvindelige: „Naa ja, saa skulde man vel se at komme til Køjs“... saa greb hun sig i at tænke, at hendes Liv dog havde været større dengang; det havde kun været en Drøm, men den havde været smuk; nu var alt den hæderligste, tryggeste Virkelighed, men saa fattigt og ens og ringe, slet ikke mættende hendes Hjertes Trang...

I korte, uhyggelige Glimt jog disse Tanker gennem hendes Sind, og hun kæmpede imod dem, saa godt hun kunde. Hun færdedes rundt i Byens Omegn med sine Børn, hun opsøgte igen sine fattige i Nyboder, hun gjorde Brændevinsbrænder Bjerres et Besøg og drog dem og deres halvvoxne Døtre til Huset, saa hun til Tider kunde have det helt livligt og glemme sin taabelige Utilfredshed over Børnenes Glæde. Men hun blev mere og mere misfornøjet med sig selv, mere og mere angst for de uklare Længsler, der voksede frem i hendes Sinds Dybder og truede med endnu en Gang at sprænge hendes rolige, dyrtvundne Lykke i Luften. Og mere end een Gang sagde hun til sig selv: det havde dog maaske været bedre, om jeg var blevet Søster paa Christiansfeld; for al den Lykke jeg jager efter, er dog kun som Bobler, der brister mellem mine Hænder...

Saa var det en klar og frisk Septembersøndag i 1823, at hun tog ud til Frederiksberg. Hoffet boede jo derude, saa hun var til Fods og alene for ikke at vække Opsigt. Hun spadserede først længe i Søndermarken, som Kongen havde givet hende Nøglen til; og da hun siden kom ind i Frederiksberg Have, saa hun en Mængde Mennesker, der stimlede sammen om Kanalerne. Hun nærmede sig nysgerrigt, og saa lille hun var, lykkedes det hende dog at faa et Glimt at

se af det, der gik for sig. Det var Kongen og hans Damer, der roede over til det kinesiske Lysthus for at drikke The. Damerne var i lyse Kjoler, Kongen sad ved Roret i Admiralsuniform, og han saa saa glad ud, at det stak Fru Dannemand i Hjærtet.

„Saadan straalere han aldrig af Glæde, naar han er hos mig,“ tænkte hun. „Det er Folkets Hyldest og Børnenes Jubel, der gør ham glad; naar han kommer hos mig, er han træt; det er kun Skyggen af hans Liv, der falder ind over mit, og jeg trænger til at leve i Solen...“

Næsten hadefuldt stirrede hun paa Dronningen, der saa sorgfuld og lidende ud. Hun kunde ikke rigtig tilgive denne Kvinde, at hun var født til Højhed og Ære, at hun skulde leve i Glans og eje Folkets Kærlighed, hun som dog intet kunde være for sin Husbond og ikke evnede at føde ham en Arving til hans Trone. Og hun kunde ikke glemme Dronningen den Forsmædelse, hun havde vist hende hin Dag, da hun ønskede at se Kongens Mætresse, men dog holdt sig for god til at staa Ansigt til Ansigt med hende.

Dybt mismodig gik Fru Dannemand hjemefter; saa ond og egenkærlig var hun altsaa, at hun ikke taalte Glansen fra de andres Lykke! Sandelig, hun havde gjort bedre i at begrave sig i et Kloster, dengang hun var forstødt og alligevel ikke vilde være blevet savnet. Nu var alle Baandene knyttede paany, dobbelt smerteligt vilde det blive nu, dersom hendes Lunefuldhed og Utilfredshed igen skulde vokse hende over Hovedet, saa hun maatte rive sig løs fra Verden, om hun ikke vilde lægge sine Børns Lykke øde...

Hun mærkede det bedrøvet, da hun kom hjem, hvordan de smaa allerede havde begyndt at forandre deres Væsen overfor hende; de var ikke længere fortvivlede, naar hun lod dem ene, de jublede ikke

længere imod hende, naar hun kom hjem. Hun havde skræmmet dem ved sit ujævne Væsen i den sidste Tid... saadan som hun snart havde jaget dem fra sig, snart overvældet dem med Kærtegn.

En hel Lettelse var det for hende, da Jomfru Hansens Broderbørn i det samme kom i Besøg, og hun lidt efter hørte den lystige Larm gennem Haven.

Inde paa sit Skrivebord fandt hun et Brev fra Wolff, der erindrede hende om, at Lejemaalet for hendes Gaard i Sorø nu var udløbet; Overkrigskommissær Fick havde forespurgt, om hun ønskede at overtage Ejendommen, da han ikke længere saa sig i Stand til at leje den ud.

Fru Dannemand hensank i dybe Tanker. Saa mange Minder var knyttet til dette Hus, baade onde og gode, og hun kunde ikke tænke sig, at det skulde gaa over i en fremmeds Haand. Godt var det maaske at have saadan et Sted, hvor hun i Tide kunde søge Ro og kæmpe sin Kamp ud i Ensomhed; dér, hvor hun havde gennemlevet den højeste Lyksalighed og den dybeste Fornedrelse, hvor hun omsider havde faaet Fred, dér maatte hun atter kunne finde sig selv.

Tusmørket begyndte at falde, og hun tænkte paa, om Kongen mon vilde komme? Det var i den sidste Tid ofte hændet, at han kom Onsdag og Søndag, netop de Dage, da han plejede at sejle i Kanalerne; og da var han gerne oprømt og sad længe, før han gik til Ro; og han kom gerne senere end ellers, fordi han først skulde klædes om.

Da det var næsten mørkt, hørte hun en skingrende Børnejubel nede paa Gaden; og da hun gik til Vinduet, saa hun en Flok snavsede, pjaltede Unger flokkes om en lille, hvidhaaret Mand med flad Kasket og en blaa Bomuldsparaply under Armen. Det var Kongen; saa var han ikke gaaet igennem Laagen fra Amaliegade i Dag, som han plejede. Børnene

her i Kvarteret kendte ham saa vel nu; han havde altid de store Lommer i Kavajen fyldt med fin Konfekt og strøede den om sig med gavmild Haand. Nu spredtes Flokken dernede med et skingrende Hurra, og Kongen gik ind gennem Porten.

Fru Dannemand gik til Vinduet i Barnekammeret, klappede i Hænderne og raabte:

„Papa, Papa!“

Og op kom hele Flokken styrtende fra Haven, Dannemand'erne og Hansen'erne hulter til bulter, og allerede paa Trappen havde Kongen den hele Horde over sig. Fem smaa Næver søgte Vej ned i hans uudtømmelige Lommer, og han lo og delte ud og slap ikke fri, før han vendte Bunden i Vejret og viste dem, at alting var tømt.

I Dag var Frederik den Sjette i bedre Lune, end hun nogen Sinde før mindedes at have set ham. Han løb og larmede med Børnene i Hælene rundt i Stuerne, kaad som en Dreng; og tilsidst galopperede han paa alle fire med Valdemar og en meget lille Hansen paa sin Ryg, bjæffende og mjavende rundt over Gulvet.

„Gud velsigne ham,“ sagde Fru Dannemand til sig selv, „og den Mand skulde jeg gøre noget ondt? Før vilde jeg begrave mig selv i Sorø alle mine Dage; jeg siger ham det endnu i Dag, som det er.“

Saa snart Børnene var kommet i Seng, og Frederik den Sjette sad og prustede i en Stol som en Dreng, der har leget for hidsigt Tagfat, rakte hun ham Wolffs Brev. Og næppe havde Kongen læst det, før han blev i daarligt Humør.

„Hvad Dælen er det?“ sagde han. „Skal vi nu til at have fat paa Madam Andersen igen?“

„Jeg véd ikke,“ sagde Fru Dannemand. „Men jeg tror da nok, jeg vil købe Gaarden, hvis du ikke har noget imod det.“

„Om jeg har noget imod det?“ fo'r Kongen op.
 „Jeg har Pinedød meget imod det. Tænker du maa-
 ske nu paa at rende fra mig igen?“

„Det véd jeg ikke,“ sagde Fru Dannemand sagtmodigt. „Det er saa vanskeligt at forklare dig det
 altsammen, Frederik. Men du maa da nok kunne for-
 staa, at jeg holder af Gaarden, hvor jeg har saa
 mange Minder.“

„Minder?“ raabte Kongen rasende. „Det er min
 Sæl nogen rare Minder. Naar jeg selv ikke snakker
 mer om den Geschichte, behøver du vel ikke ligefrem
 at rive mig den i Næsen.“

„Jo,“ sagde Fru Dannemand roligt. „Det kan
 slet ikke hjælpe, vi lader det ligge saadan mellem os
 ligesom en Skygge. Jeg er slet ikke saadan, som du
 tror, Frederik... det er slet ikke saa let paa éngang
 at blive saadan, som man skal. Og hvis jeg nu mær-
 ker, at jeg ikke kan være god nok imod dig, saa kan
 jeg altid tage derned en lille Tid. For jeg vil netop
 huske, hvor dumt og daarligt jeg bar mig ad dengang;
 jeg vil ha' det Hus, hvor jeg syndede, og hvor jeg
 ogsaa bødede saa haardt for det.“

„He,“ sagde Kongen indædt, „det kan jo lyde me-
 get kønt. Men véd du hvad, saa har jeg Pinedød
 ogsaa et Hus nede i Wien, som jeg vil købe for at
 kunne mindes...“

„Nej, men Frederik dog!“ udbrød Fru Danne-
 mand forarget, „har du ogsaa...! Og i Wien! Det
 skulde jeg bare have vidst...“

„Nej,“ sagde Kongen ærgerlig, „det var netop det,
 du ikke skulde. Men lad nu det gaa lige op, og saa
 snakker vi ikke mere om det.“

„Ja, ja,“ sagde Fru Dannemand, „saa køber jeg
 altsaa Gaarden. Og kniber det for mig, saa lægger
 jeg mig derned en lille Tid.“

„Ja, men jeg vil ikke af med dig,“ sagde Kongen.

„Her er saa uhyggeligt, naar du er væk; og her er det eneste Sted, hvor jeg kan ha' det rigtig tilpas.“

„Aa,“ sagde Fru Dannemand en Smule bittert. „Jeg saa dig nu ellers i Eftermiddag, da du sejlede med Dronningen; og da saa du virkelig ud til at befinde dig rigtig vel.“

„Ja, Dronningen, Dronningen,“ vrissede Kongen. „Hun er skam god nok, meget bedre end du, at du véd det. Men morsom er hun Pinedød ikke... forleden Aften, jeg sad inde hos hende, for at vi skulde have det lidt rart, saa gav hun sig min Sæl til at deklamere en hel Alen af Klopstocks „Messiade“... hun kan den udenad fra Ende til anden, du, og den er forførdelig! For Resten er hun saa optaget af at lave et Supplement til Johan Hübners genealogiske Tabeller, og hun har saagar sat sig i Hovedet, at hun vil have det i Trykken.“

Fru Dannemand satte nu alligevel sin Vilje igennem. Den 20. December købte hun Gaarden Nr. 44—45 paa Søgade i Sorø for 8000 Rigsdaler Sølv. Men hun fik ikke Brug for den foreløbig; hun genvandt sin Sindsligevægt uden Ensomhedens Hjælp og fik tilsidst ganske Bugt med Fortidens Skygger. Den 12. Februar 1830 solgte hun Gaarden til Peter Otto Rosenørn, der atter femten Aar senere afstod den til Sorø Akademi.

NITTENDE KAPITEL.

En Soirée.

Efterhaanden som Fru Dannemands Liv gled ind i det rolige Spor, det ikke mere skulde forlade, genoptog hun den gamle Selskabelighed... til stor Glæde for mange Borgere og Officerer af ringere Grader, som ved disse muntre Fester kom i nærmere og fortroligere Forbindelse med Hans Majestæt, end det

ellers vilde være faldet i deres Lod. Endskønt Kongen havde politiske Bekymringer nok, endskønt han var optaget af Lovgivningsarbejder og næsten hvert eneste Aar foretog lange Rejser gennem sit Rige, var maaske Tyverne det lykkeligste Afsnit af hans Liv. Pengeforholdene begyndte at falde til Ro efter Krisen, Handelen blomstrede atter op saa smaat, og Undersaatternes Kærlighed til Monarken syntes større end nogen Sinde. Baade Sorø Akademi og Christiansborg Slot rejste sig igen efter Brandene, det syntes, som om Saarene skulde lukke sig efter den langvarige Krig. Og Kongens huslige Lykke stod paa sin Højde; Børnene blomstrede op omkring ham, baade i Palæet og paa Toldbodvej, mellem ham og Fru Dannemand lod en evig Fred til at være befæstet, og Dronningen, som meget vel kendte Mædressens Forhold til de mindste Enkeltheder, tog nu den hele Sag uhyre liberalt og syntes kun at glæde sig over, at hendes Husbond andet Steds fandt den Lykke, hun i sin Svaghedstilstand ikke kunde skænke ham.

Den 1ste November 1828, Alle Helgens Dag, fejredes Formælingen mellem Tronfølgerens ældste Søn, Prins Frederik, og Kongens yngste Datter, Wilhelmine. Det var en Begivenhed af vidtrækkende Betydning for det danske Folk; thi derved syntes Troen for lange Tider at skulle være befæstet i den oldenburgske Slægt; og Befolkningen traf store Foranstaltninger til at fejre den højtidelige Handling. Kongen resolverede, at Skiftedagen i Anledning af Brylluppet skulde henflyttes til den 7de November, for at alle Stænder uforstyrrede kunde dele deres Konges Glæde; og i en Forordning lagde Kongen sine Undersaatter paa Sinde, at de i de endnu trange Tider maatte spare, saa at Illuminationen ikke maatte strække sig ud over to Dage, ligesom Befolkningen blev fritaget for at udrede den ved slige Lejligheder

sædvanlige „Prinsesseskat“. Og paa Bryllupsdagen straaede Lysene fra hvert Vindue i Staden, medens Studenternes Fakkeltog paa Christiansborg Slotsplads afsang Oehlenschlägers Kvad:

Hus og Gaard og Tabernakel,
Alt saa lyst i Aften staar;
Kun Studenten kom med Fakkelt,
Thi han har ei Huus, ei Gaard...

Ogsaa hos Fru Dannemand vilde Kongen, at en Fest skulde fejres, og en stor Maskerade blev berammet til den 8de November. Allerede Dagen før var hele Huset sat paa den anden Ende; Jomfru Hansen gik sig svimmel mellem Køkkenet og Fadeburet og Vinkælderen og Sølvstøbet, og Fru Dannemand ledede Omordningen af Værelserne; oppe paa første Sal blev de største Stuer ryddede til Dansen, og rundt om arrangeredes hyggelige Kabinetter, hvor de dansende Par kunde gætte paa hinandens Navne og skrive i hinandens Haand. Trappen dækkedes med Tæpper og grønne Planter, og i Stuen blev Spillebordene stillet op og Smaabordene, hvor der skulde serveres med Smørrebrød og Punch.

Og øverst oppe, hvor „Børnene“ havde deres Værelser, var der en Hvisken og Tisken og Laasen Døre, mens Dragter hemmelighedsfuldt prøvedes og gemtes bort for nyfigne Blikke. Omsider samledes Pigebørnene inde paa Louises Værelse... Bjerres to Pigebørn var kommen for at hjælpe og havde bragt Jomfru Hansen i den Grad til Fortvivelse, at hun havde sendt dem ovenpaa; de havde forsøgt at overrumple Caroline Augusta under Kostumeprøvningen, men var blevet totalt slaaet af Marken... og nu sad de med de uskyldigste Miner af Verden og fortalte de frækste Løgne om, hvad de skulde have paa...

„Ja,“ sagde Louise erfarent, „nu véd vi da alle sammen, hvad vi ikke skal være! Men det siger jeg dig, Caroline Augusta, at du skulde nu trække i Bukserne eller ogsaa tage noget med et Sjal; for du har jo ikke noget Bryst til at fylde med...“

„Ja,“ sagde Caroline Augusta drillende, „jeg kunde jo tage en Løjtnantsuniform paa... men tænk, om du saa tog fejl af mig og Zachariæ! Jeg kunde jo ligefrem risikere, at du kyssede mig.“

„Vil du tie!“ fo'r Louise op. „Ellers inklinerer jeg for Schack de Brockdorff hele Aftenen, saa du ikke faar en Dans.“

„Gud,“ sagde Catrine Bjerre, „er der ingen, der véd, hvad Frederik Wilhelm skal være?“

Og saa brast de alle sammen i Latter; for de vidste jo, at Catrine bar paa et lønligt og haabløst Sværmeri for den femtenaarige Kadet, der saa meget ældre ud end han var og allerede lignede Frederik den Sjette paa et Haar.

„Pyt,“ sagde Caroline, „ham kan du da altid kende paa Næsen; og bare han saa siger: ha, ha, ha, ha.“

„Lad os se, om vi kan ta' ham!“ raabte Louise.

Og ud hvirvlede Pigerne, hen til Frederik Danne-
mands Værelse, der laa nærmest Trappen; men naturligvis var Døren laaset af.

„Ha, ha, ha, ha,“ hørte de Frederik Wilhelms Stemme derinde, „lad vær' med og forstyrre mig, jeg sidder her og læser, ha, ha, ha, ha.“

Og et Øjeblik efter stak han Hovedet udenfor.

„Ha, ha, ha, ha,“ sagde han, „er det Jer? Jeg tror, jeg springer hen efter Knudsen, saa kunde vi tage en Menuet og prøve om Gulvene er glatte.“

Og Pigebørnene klappede jublende i Hænderne og valsede et Øjeblik efter med hinanden nede i Salonen.

En halv Time efter kom Kongen; han var gnaven og gik langsomt op over Trappen; for det havde jo været en anstrengende Tid, og Maven gjorde Knuder ovenpaa det meget fede og søde. Oppe paa Trappen snublede han i Løberen og røg lige i Armene paa Fru Dannemand, der kom med en Sølvstige i hver Haand.

„Gud,“ sagde hun, „der røg Manchetten!“

„Ja,“ sagde Frederik den Sjette, „og Kongen var nær røget med; dette her er Pinedød værre end en Manøvre... er Frederik Wilhelm hjemme?“

„Spørg mig ikke om noget,“ sagde Fru Dannemand og virrede med Hovedet, „de fly'r jo og farer, og jeg véd snart knap, om jeg er hjemme selv.“

„Naa ja,“ sagde Kongen, „saa gaar jeg bare lige op paa hans Værelse og bli'r vadsket.“

Et Øjeblik efter kom den unge Knudsen i Spring op over Trappen... tre Trin ad Gangen og en Matros-vise paa Læben i smaa, kaade Fløjt. Det var ham, som senere blev Overlodsinspektør; dengang var han Frederik Dannemands bedste Ven og Kammerat paa Akademiet. Han og Frederik Wilhelm var gaaet fejl af hinanden, og nu faldt det ham ind at gøre samme Forsøg som Pigebørnene; op ad den sidste Trappe listede han sig som en Mus, og ganske sagte fik han Døren lirket op...

Dér inde, med Ryggen til, stod jo Frederik Wilhelm ved Vadskebordet med Sæben skummende om Hænderne. Og Knudsen kom bag paa ham som en Indianer og langede ham én over Enden, saa det sang...

Den anden fo'r omkring med et Sæt... og saa var det jo Kongen!

Han stirrede rasende paa Knudsen og plantede en Næve i Maven paa ham, saa han tumlede tilbage.

„Ri'er Dælen ham?“ skreg Kongen rasende. „Kom-

mer han her og spænder sin Konge over Rumpen? Vil han se, han kommer herut!"

Knudsen stirrede ligbleg paa ham og kunde ikke faa et Ord af sin Mund. Saa vendte han sig og tumlede ud; og Frederik den Sjette fo'r efter ham... men Knudsen havde kuret paa Gelænderet og var ude af Porten, inden Kongen var naaet til første Sal.

Saa stormede Frederik den Sjette ind gennem Stuerne med store Fagter og Skummet sprøjtende fra de vaade Næver... ind mellem de dansende Piger, der fo'r fra hinanden som en Flok skræmte Høns.

„Bend...te!“ skreg han. „Hvor Dælen er Bend...te!“

Og da han kom farende ud paa Trappen igen, røg han lige imod Frederik Wilhelm, der kom op.

„Ha, ha, ha, ha, hvad er der løs?“ sagde Frederik Wilhelm. „Jeg mødte Knudsen hernede, og han fløj forbi mig, ligesom han var skudt ud af en Kanon.“

„Ja, det tror Fanden,“ sagde Kongen. „Han gav mig en paa Enden, saa det var min Sæl ikke saa dumt, at han salverede sig i Tide.“

„Ha, ha, ha, ha,“ sagde Frederik Wilhelm, „du er da ikke vred, hvad? Det har selvfølgelig bare været Sjov, hvad. Han har troet, det var mig... Mor siger selv, at bagfra er der ingen, der kan se Forskel.“

„Haa, haa,“ lo Kongen, „ja, det har han vel. Bare han ikke havde slaaet saa Dædens haardt, lige dér, hvor jeg er øm af at ri'e... men jeg gav ham da en ordentlig en tilbage! Spring hellere efter ham, min Dreng, og sig, at saa kan vi være kvit.“

Frederik Wilhelm løb til Akademiet, men der var Knudsen ikke; heller ikke i Hjemmet. Ingen havde set noget til ham, og Kongen begyndte at blive helt urolig; for det kunde jo godt ligne saadan en Fusen-

tast at gøre en Ulykke paa sig selv i den første Forskrækkelse.

Først ud paa Aftenen fandt de ham hos en af Familien paa Frederiksberg; han havde gemt sig paa Loftet; dér laa han og bed med mørke Miner i sine Negle, ganske overbevist om, at han maatte ud af Landet til Natten, hvis ikke hans Hoved skulde springe. Det kostede Frederik Wilhelm stor Møje at faa ham til at tro paa, at Kongen ikke længere var vred.

Den næste Aften straaled Lysene fra hvert eneste Vindue i det Dannemand'ske Palæ, og Gaden var sort af Mennesker, der søgte at opfange et Glimt af de fantastiske Masker gennem Vognenes Vinduer; udenfor Porten stod en Lakaj og kastede med Mellemrum Smaapenge i Grams, saadan som Kongen i mange Aar havde haft for Skik, naar han holdt Fest; for han vilde, at de skulde have noget af det gode allesammen.

Oppe i Salonerne myldrede Neptuner og Dryader, Vægttere og Hekse og Visekællinger og Riddersmænd imellem hverandre; og mistænkelig hurtigt fandt de hinanden, to og to, som havde hver især en Hemmelighed for alle undtagen den ene...

Ind igennem det forreste Værelse kom en lille Garderløjtnant spankende med altfor mandhaftige Trin; og Caroline Augusta, der i det samme kom til med Halvmaske og i Schweizerdragt, hviskede til Officeren:

„Nej, véd du hvad, Catrine... du kan da virkelig ikke passere for Løjtnant med den Bagdel! Du ser jo ud som en Dværg, der er ved at tabe sin Pukkel.“

Catrine Bjerre strøg stolt sin lille sorte Bakkenbart, men kastede alligevel et ængsteligt prøvende Blik i et af de store Spejle, da hun gik forbi... det

kunde desværre ikke nægtes, saadan et Agterparti for en Løjtnant, det var ligefrem uanstændigt. Søstrene havde jo nok advaret hende, med at hun var for svulmende; men hun havde dog spændt sig saa stramt...

Den otteaarige Valdemar Dannemand, der marcherede umaadelig vigtig rundt i Livgardens Generalsuniform, havde uheldigvis hørt, hvad Caroline Augusta sagde, og nu forfulgte han Catrine, hvor hun stod og gik, og raabte, saa højt han kunde:

„Æh bæh, Løjtnant Dværg, Deres Pukkel er gledet ned! Pas paa, De ikke taber den paa Gulvet.“

Og den ulykkelige Catrine stillede sig tilsidst i en Krog, blussende af Skam, omhyggeligt skjulende den famøse Bag for alles Blikke og haardnakket vægrende sig ved at danse.

Henne ved Væggen, lige overfor Garderne, der spillede, stod en lille, spinkel Matros med Armen om en Nyboderskones Skulder. Det var Frederik den Sjette og Fru Dannemand... de morede sig med at gætte paa, hvem der skjulte sig under de forskellige Masker.

„Er det ikke Louise, den Amagerpige dér?“ sagde Kongen. „Saa véd man da, at Munken, hun danser med, er Zachariæ, haa, haa... og Brockdorff har nok allerede fundet Caroline Augusta; det varer kanske ikke saa længe, før vi faar Bryllup igen, hvad? Men hvem er den Tyrk dérhenne, der gaar og dikker Damerne under Hagen?“

„Det er Oberst Friboe,“ sagde Fru Dannemand. „Jeg kan kende ham paa den Maade, han gaar og slikker sig om Munden.“

„Det er det ogsaa,“ lo Kongen. „Ja, han er Pinedød for slem. Véd du, hvad han lavede mig engang? Han havde forført Oberstløjtnant Silberschildts unge Kone, og gamle Silberschildt udfordrede

ham paa Pistoler. Men Friboe gik min Sæl lige op til mig og sagde, at jeg altid havde været ham en god Herre, saa nu vilde han gerne have Lov til at sige mig Adieu før sin Død, haa, haah... han stod og strøg sig over Øjet, som han skulde til at tude... Og saa maatte jeg naturligvis forbyde Duellen... ja, han er en rædsom Strik; og hvor gammel han saa bliver, bli'r han dog aldrig klogere."

„Uf,“ sagde Fru Dannemand, „det er væmmeligt. Men skal vi nu ikke gaa nedenunder og se til de gamle..."

Det var tilladt dem, som ikke dansede, at møde uden Maskering, og adskillige af Rigets Notabiliteter sad allerede fordybet i Spillet, mens kun Kortenes Raslen og de ensformige Meldinger afbrød den andagtsfulde Stilhed.

Men inde i det lille Kabinet, hvor Bülow havde sit Spilleparti, lød der Slag i Bordet og Talen gik muntert og højt.

Frederik den Sjette blev staaende udenfor Kabinettet og lænede sig op imod Portieren; han holdt nok af ubemærket at opfange et og andet Ord, som maaske aldrig vilde blive sagt ham i hans Ansigt; og han gottede sig, naar han kunde sætte sine tro Tjenere i Forlegenhed ved uventet at træde ind, just som de var midt i en pikant Historie, der maatte høres af alle og enhver uden netop ham.

„Hyss,“ hviskede han til Fru Dannemand, medens han lod Blikket glide hen over alle de højtidelige Kortspillere, „det er svært, saa de er livlige derinde. Det er Rømeling, kan jeg høre, og Bülow og Abrahamson... og er det ikke Etatsraad Schønberg? Jeg tror Pinedød, de er ved at komme op og skændes."

Men nu lørte de Etatsraad Schønberg slaa en Latter op derinde.

„Ja, min kære Bülow,“ sagde han, „det har De

min Sæl Ret i, at det er et fedt Embede... og det vilde min Tro passe udmærket for min Søstersøn. Men han faar'et ikke, Bülow, De skal se, han faar'et ikke."

"Saa?" sagde Bülow tørt. „Det skulde De nu ikke sige saa sikkert. De tør naturligvis ikke engang vædde“.

„Tør jeg ikke vædde?“ sagde Schønberg. „Jeg tør holde ti Rigsdaler... men De taber, Bülow, De taber, han faar'et ikke..."

„Saa lidt vædder jeg ikke om,“ sagde Bülow. „Men jeg vil holde hundrede Rigsdaler paa, at Deres Søstersøn har Embedet inden fjorten Dage.“

„Jeg holder, jeg holder,“ sagde Schønberg ivrigt, „men han faar'et ikke..."

„I Sølv,“ sagde Bülow roligt. „Inden fjorten Dage. Abrahamson, vil De være saa elskværdig at coupere..."

Fru Dannemand saa forskrækket op paa Kongen, der stod med Hovedet lænet tilbage mod Væggen og var bleven ganske hvid i sit Ansigt.

„Ja, dér ser du, Bendte,“ sagde han lavmælt og saa bedrøvet paa hende, „saadan er det at være Konge, og Bülow er endda en af de bedste. Men nu faar Søstersønnen Pinedød Embedet, enten jeg saa kan døje ham eller ej.“

„Jamen, Frederik dog,“ sagde Fru Dannemand forarget, „naar du nu har hørt det hele, saa kan du jo da gøre, som du vil.“

„Minsæl om jeg kan,“ sagde Kongen godmodigt. „Bülow er en god gammel Ven, lille Bendte, og du kan jo begribe, at han trænger til de hundrede Rigsdaler... han havde saamænd heller ikke væddet, hvis han ikke havde kendt Fyren og vidst, at han var brugbar; det er dog virkelig meget net af ham, at han ikke sælger Embederne rent ud saadan som saa mange.“

„Jamen, hvem skulde troet det om Bülow,“ sagde Fru Dannemand rystet. „Jeg, som tænkte, at han var Retskaffenheden selv.“

„Vist er han saa, vist er han saa,“ sagde Kongen. „Han er en god Mand, du. Se nu Abrahamson, som han sidder og spiller med derinde; det er en forskrækkelig dygtig Mand, det er ham, der har ført alt dette her igennem med den indbyrdes Undervisning, og han har en Masse Fjender, fordi jeg har givet ham saa meget Magt over Skolerne... véd du ikke, at de kalder ham „den røde Bisp“? Og det er Bülow, der har hjulpet ham frem og faaet mig til at tro paa ham, du. Men efter Krigen, da alle var paa Nakken af Bülow, véd du, hvad saa Abrahamson gjorde? Han gik op til mig og svættede Bülow og prøvede paa at styrte ham; og det véd Bülow, men alligevel har han hjulpet ham frem. Saadan en Karl er gamle Bülow, Bendte.“

De gik ind gennem Stuerne og ud paa Trappen, og her, hvor ingen kunde høre dem, brast Frederik den Sjette pludselig i Latter.

„Haa, haa, haah... nej, saa skulde du vide, hvordan de andre er, de er ligesom Gribbe... Jeg har lurret dem af, at naar de kommer til Taffel, saa stikker de baade Steg og Kage til sig til Mutter og Børnene derhjemme; for de har lavet sig Lommer af Voks-dug, du, haa, haa... og det er dem vel undt, min Sæl er det saa. Men pas du nu paa, om der ikke gaar nogen Stykker den Vej siden, naar du kommer med Smørrebrødet.“

„Smørrebrødet!“ raabte Fru Dannemand og slog Hænderne sammen... „og jeg, som lovede at komme ud og hjælpe Hansen, og saa staar jeg her og snakker.“

Hun fo'r af Sted, og Kongen gik alene op i Dansesalen; en Fiskerpige kom farende lige i Favnen

paa ham, og han snappede hende straks og trampede ud med hende over Gulvet.

Men Kongen mærkede alligevel, at han begyndte at blive gammel nu; det svimlede hurtigt for ham, og han havde nogen Møje med at faa sin Dame bugseret ud af Salen, hvor Fru Dannemand stod og vinkede ad ham.

„Skal vi saa spise?“ sagde hun. „Hansen havde naturligvis klaret det hele, da jeg kom.“

„Aa nej,“ sagde Kongen, „nu er de saa godt i Gang derinde, og Rundtenommerne bliver jo ikke kolde... men kan du nu sige mig, hvad det er for en lille Fisk, jeg her har faaet paa Krogen?“

„Det er jo den lille Bjerre,“ sagde Fru Dannemand. „Men hvor er Catrine? Jeg synes slet ikke, jeg har set hende danse den hele Aften. Gud véd, om det ikke skulde være den lille Løjtnant dér ovre i Krogen? Jeg synes, jeg skal kende hende paa Figuren.“

Og Fru Dannemand snoede sig frem mellem de dansende og blev ganske forskrækket over at finde Catrine grædefærdig af Ærgrelse og Skam.

„Det er bare den Bagdel,“ klynkede hun. „Louise siger, jeg er for tyk, og jeg havde glædet mig saadan, og nu staar jeg her og tør slet ikke komme paa Gulvet.“

„Snik om en Snak,“ sagde Fru Dannemand og nejede, „nu inklinerer jeg, og det véd De vel nok, min Hr. Gardeofficer, at til Husets Frue siger man ikke nej.“

Saa dansede Gardeløjtnanten med Nyboderskonen, og siden gik det Slag i Slag; hun var ikke mere af Gulvet; de unge Herrer lod ikke til at finde Bagdelen saa frastødende endda.

Men henne i en anden Krog stod Louise og mu-

lede, mens Løjtnant Zachariæ dansede med alle de andre.

„Haa, haa,“ sagde Kongen, „nu har de været oppe at nappes igen.“

„Ja,“ sagde Fru Dannemand, „jeg tror nu slet ikke paa, at der bliver et Par af de to; for aldrig kan de da være sammen uden at skændes.“

„Saamænd gør der saa,“ sagde Frederik den Sjette. „Men jeg vil godt tro, at Brockdorff og Caroline Augusta bliver de første.“

Han klappede Fru Dannemand paa Kinden og sagde sagte:

„Vi to véd dog, lille Bendte, at man kan skændes bravt, og saa faar man det bare saa meget bedre bag-
efter.“

„Nu spiser vi,“ sagde Fru Dannemand.

Og da Musiken tav i det samme, klappede hun til Bords.

TYVENDE KAPITEL.

Prøvelsens Tid.

Vinteren igennem fortsattes det selskabelige Liv i det Dannemand'ske Hus, og Aaret efter gav Prins Ferdinands Formæling med Kronprinsesse Caroline, Frederik den Sjettes Yndlingsdatter, Anledning til nye Festligheder. Men det var, som om kun dette Tiaars Lykke skulde være Kongen beskaaret; saa snart Aaret 1830 oprandt, begyndte en Række Sorger, Ulykker og Bekymringer, som gradvis nedbrød den gamle Konges Helbred, indtil de omsider lagde ham i Graven.

Det begyndte straks med, at den nygifte Prinsesse Caroline kom til Skade; hun var ved at gøre Toilette, da Lyset antændte hendes Hovedpynt, og dersom ikke en „Gemakspige“ havde haft Aandsnærværelse nok

til at kaste et Tæppe over hendes Hoved, vilde hun neppe være sluppet derfra med Livet. Hun fik frygtelige Brandsaar i Ansigtet og led den strænge Vinter igennem store Smerter.

Denne Ulykke vakte stor Deltagelse i Befolkningen; ved Højesterets Aabning tolkede Advokaterne, før de gik over til de foreliggende Sager, deres Medfølelse; og ved Forestillingen i det kongelige Teater paa Kongens Fødselsdag, den 28de Januar, sang Koret en Sang, der fik den gamle Konge til at græde:

Tynger, o Fader! en Sorg paa dit Hjærte —
Folket, det trofaste, deler din Smerte!

Og da brød en saa øredøvende Bifaldsstorm løs, at Øjenvidner siger, at de aldrig før eller siden har oplevet noget lignende.

Aaret 1830 var jo skæbnesvangert i politisk Henseende; Franskmændene jog Carl den Tiende bort og indsatte Louis Philippe i hans Sted; Belgien løsriv sig fra Holland, Revolutionens Dønninger gennemrystede Evropa og ramte ogsaa os. Her hjemme gik det ganske vist yderst fredeligt af; der skete ikke andet, end at Kancelliraad Uve Jens Lornsen i det Slesvigske i et Flyveskrift krævede en Forfatningsforandring; men hans Idéer vakte stor Tilslutning i Befolkningen, og Frederik den Sjette følte med Sorg, at han før eller senere vilde blive nødt til at give efter for Folkestemningen. Den gode, gamle Mand var nu engang overbevist om, at ingen bedre end han magtede at styre Landet til Underaaternes Vel.

Under disse trykkende Forhold gled Livet ved Hoffet som paa Toldbodvejen stille hen. Og Fru Danemand fandt det i Begyndelsen lidt haardt; for just i 1829 havde hun opnaaet det, der i saa mange Aar

havde været hendes Ønskers Maal: hun var blevet optaget i Rangen. Ganske vist var hun til sin Forfærdelse blevet Oberstinde, for Frederik regnede nu engang alt, hvad der vedrørte ham personligt, til M'litæretaten. Men hun var dog altsaa blevet virkelig, velmeriteret Frue, og saa var det jo ærgerligt, at hun ikke kunde vifte lidt med Stadsen...

Aaret efter blev baade hun og Børnene ophøjede i Adelsstanden, og et pragtfuldt Vaaben fik Familien Lov til at føre; saa jævn og fordringsløs Fru Danne-
mand end med Aarene var blevet, svulmede hendes Hjærte dog af Stolthed, da hun for første Gang skulde stige til Vogns og saa Adelsmærket paa Vogn-døren. Hun lod Tjeneren lukke Døren i igen og faldt i Tanker foran dette synlige Tegn paa Ophøjel-sen; hun stod drømmende, med Foden paa Vogn-trinet, som i sin Tid Kong Volmer med Foden i Stig-bøjlen, og hun blev saa betaget af Synet, at hun sendte Vognen bort igen uden at køre ud. Det var et stort, rødt Skjold med gylden Rand, delt af et hvidt Kors; deri var et gyldent Hjærteskjold med to krydsvis lagte guldskaftede Kaarder stukne igen-nem en Laurbærkrans, og over det hele en kronet Hjælm. Det var et Syn, som nok kunde faa den fordums Nyboderspiges, Tømmermandsbarnets, Hjær-te til at banke...

Frederik Wilhelm var nu Løjtnant ved Husarerne, og Kongen benyttede enhver Lejlighed til at knytte ham nær til sin Person; da han i 1832 foretog sin store Rejse gennem Jylland, havde han Sønnen i sit Følge; men fra den Rejse kom Kongen træt og ned-brudt hjem.

„De mener det jo godt, de brave Mennesker,“ sagde Kongen, da han omsider igen sad paa Told-bodvej. „Men det er dog alligevel forrykt, som de trækker rundt med en; aldrig kan man da komme

til en By, uden at de slæber en fra Raadhuset til Skolen og fra Skolen til Hospitalet, og tilsidst var jeg min Sæl saa træt, at jeg var lige ved at bede, om jeg ikke maatte blive paa Hospitalet med det samme, haa haah... Men en dejlig Rejse var det jo; Frederik Wilhelm var saa beskeden og flink, og de var alle sammen saa glade for ham..."

Aaret efter forkølede Kongen sig ved en Manøvre, og uforsigtig, som han var, vilde han ikke give sig, før han blev alvorlig syg. Det var en stræng Tid for Fru Dannemand, hun sad dér hjælpeløs paa Toldbodvej og kunde ikke komme til at pleje sin gode Ven, der laa mellem Liv og Død...

Men den 66aarige Konge var sejt; han rettede sig igen; og maaske havde han levet mangfoldige Aar endnu, om ikke Ulykkerne var indtruffet Slag i Slag.

I Aaret 1834 maatte han indføre de „raadgivende Provinsialstænder“, og han sagde mismodig til Fru Dannemand:

„Se, nu har jeg gjort, som de vilde, og det har saamænd skilt mig fra mit Folks Kærlighed. Nu gaar de bare og længes efter, at jeg skal dø; for saa snart jeg er rejst til Roskilde, tænker de, at han Christian skal give dem en fri Forfatning. De faar den saamænd ogsaa nok, og saa kan de jo prøve, om det er bedre at blive regeret af mange Herrer end af en..."

Samme Aar ramte en stor Ulykke det kongelige Hus. Prins Frederik — den senere Frederik den Syvende — havde længe levet ulykkeligt sammen med Prinsesse Vilhelmine; og nu opførte han sig i Fuldskab saa raat imod hende, at Kongen hovedkuls sendte ham til Jægerspris, og en Skilsmisse mellem Ægtefællerne blev bragt i Stand.

„Gud maa vide, hvad der skal blive af den Knægt,“ sagde Kongen bedrøvet til Fru Dannemand. „Man

skulde næsten ikke tro, han var rigtig klog, for han er skam meget god paa Bunden... Jeg kan da altid bedre lide ham end Faderen, for Christian Frederik er Pinedød en slem Avekat og Komediantspiller. Men saadan er det jo, Folk vil have os, du."

Fru Dannemand svarede ingen Ting; hun sagde ikke ret meget paa det sidste. Hendes Sind var tungt, og hun frygtede Fremtiden; hun følte det, som lurede Farer og Ulykker paa hende, hvorhen hun saa...

Og nu begyndte hun at ængstes for Waldemar, der snart var femten Aar. En Dag, han var ude at ride, var han styrtet med Hesten, og siden gik han og skrantede, al Lægernes Kunst syntes ikke at ville hjælpe...

I Begyndelsen af 1835 tog Sygdommen pludselig en saadan Vending, at der maatte sendes Ilbud efter Frederik den Sjette. Kongen kom straks, og i flere Dage veg han næsten ikke fra Sønnens Seng. Stum og hvid sad han overfor Moderen, og de stirrede i hjælpeløs Fortvivlelse paa hinanden, ingen af dem talte; saa pludselig og ubegribelig var Sorgen kommen over dem, at de ikke engang kunde græde...

Valdemar, der af alle Børnene havde været den frejdigste og muntreste, ham de ofte i Spøg havde kaldet deres Nyborsunge, han laa nu her bleg og stille, et hjælpeløst Bytte for en snigende Sot...

Hver Gang han rejste sig over Ende i Vildelse, greb Kongen ham i sine Arme og lagde hans Hoved mod sit Bryst; og paa den Plads døde han. Længe efter at han var sovet hen, blev Kongen siddende med det livløse Legeme i sin Favn, og først da han atter varsomt havde lagt det tilbage paa Pudlen, og han og Fru Dannemand knælede ved Sengen i Bøn, gav de begge deres Taarer frit Løb...

Det var Natten til den fjerde Marts, at Valdemar døde; og da Kongen hen ad Morgenstunden ned-

bøjet vendte tilbage til Palaisen, saa han til sin Forundring, at der endnu var Lys i Dronningens Værelser.

Angst for, at en ny Ulykke skulde true ham fra denne Kant, gik Kongen derind; og til sin Forundring traf han Dronningen fuldt paaklædt, med en opslaaet Bibel i sit Skød.

„Men lille Marie Sophie,“ sagde han... „sidder du her og læser, saa svag du er? Du skulde dog virkelig skaane dig, nu kommer du nok til at ligge i Morgen.“

„Jeg kunde ikke sove,“ sagde Dronningen og gik ham i Møde. „Jeg havde saadan en styg Drøm, og saa vidste jeg, at der timedes dig noget ondt... hvordan gaar det den stakkels Dreng?“

„Jo,“ sagde Kongen... „nu er han død.“

„Aaa Frederik,“ raabte Marie Sophie... „du stakkels Ven, kunde du dog ikke engang faa Lov til at være lykkelig dér? Og den stakkels Moder...“

Hun slog sine Arme om Kongens Hals, og ved sin Dronnings Bryst græd han ud over sin Elskerindes Søn...

— — — — Valdemar Dannemands Begravelse foregik fra Hjemmet paa Toldbodvej. Over Kisten sang det dybt grebne Følge denne i Dagens Anledning forfattede Sang:

Larven sank — men herligt mod det Høje
 Hæved Sjælen sig i Morgenglands,
 Taaren randt fra kjærlig Moders Øje,
 Blev til Perle i Cypressens Krands;
 Høje Fader! elsket, uden Lige,
 Saae sin Yndling ned i Graven stige; —
 — O! see Religionen venligt staae,
 Pege op mod Himlens hvalvte Blaa.

Waldemar! som Engel er du stegen
 Op til Himlen i den aarle Vaar,
 Graven skygges her af Danner-Egen,
 Og dit elskte Navn i Hjertet staar;
 Sov da sødt i Dødens dunkle Kammer!
 Gjensynshaabet klart ved Graven flammer;
 Gud! Du sende Trøst og Lise ned
 Dem, hvis Fryd han var og Kjærlighed!

Og Efter Talen:

Hviil da tyst! — o! stille Fred om Graven,
 Hvor den kjære Døde sattes ned!
 Hvide Rose, spiir i Dødninghaven,
 Vær ham Minde om vor Kjærlighed!
 Haabet lyser herligt, selv i Døden,
 See, bag Kisten stiger Morgenrøden!
 Fred om ham, der var os alle kjær!
 Smiil da salig hist — Du signes her!

EN OG TYVENDE KAPITEL.

De sidste Aar.

Om Sommeren boede Fru Dannemand i denne Tid mest ude paa Østerbro, dér hvor Hjørnet af Classensgade og Strandboulevarden nu er. Dér var en dejlig stor Have, hvor Frugterne hang røde og fristende mellem Løvet, og dér samlede hun allerede dengang Smaafolk om sig — Børn af dem, der i Livets Løb havde staaet hende nær. De smaa fik Lov til at tumle sig frit og stoppe sig med Frugt, saa vidt de smaa Maver kunde taale; hver Uge maatte Børnene møde her og vise deres Karakterbøger frem...

Men ogsaa, naar de var inde paa Toldbodvejen, havde de det dejligt; dér var i Haven to Lysthuse, hvor hun og Kongen kunde sidde i de lune Aftener

og glæde sig over Ungdommens Munterhed og Børnenes Leg...

Saa fik Fru Dannemand ogsaa efter Haanden mere og mere af den ydre Ære, hun i sin første Ungdom havde været saa begærlig efter at høste. Prins Christian af Glücksborg's Gemalinde, den senere Dronning Louise, lod Louise og Caroline Augusta forestille for sig; hun havde hørt, at der ude paa Toldbodvejen skulde leve to saa søde unge Piger, sagde hun, og saa fik hun dog Lyst til at se, om Folk sagde sandt. Prinsesse Caroline viste den unge Frederik Wilhelm stor Venlighed; og Prins Carl af Hessen, der ikke sjældent aflagde Fru Dannemand et Besøg, kyssede hende en Dag paa Haanden og sagde:

„Der er nu kun een Fru Dannemand!“

Og det glædede hende jo; for hun kunde høre paa hans Tone, at han mente det som mere end et blot Galanteri; hun havde virkelig vundet hans Beundring ved den Maade, hvorpaa hun havde rejst sig efter sit Fald... som Menneskers Agtelse i det hele mere og mere blev hende til Del, efter som Aarene gik.

Frederik Wilhelm drog Kongen saa stærkt frø, at det een Gang nær havde bragt Etiketten i alvorlig Fare. Der havde været afholdt et stort Væddeløb ude paa Fælleden, og Frederik den Sjette havde villet have, at Frederik Wilhelm, der var en udmærket Rytter, skulde deltage.

Nu hændte det hverken værre eller bedre, end at Frederik Wilhelm blev Sejrherr i Løbet om Dammernes Ærespris. Det var Dronning Marie Sophie selv, der skulde uddele Præmierne, og Hoffolkene skottede forlegne til hinanden: hvordan vel dette skulde spænde af? Sejrherrens Navn maatte jo nævnes for Dronningen, og det syntes dog mange lovlig

stift, om Mætressens Søn skulde modtage sin Belønning af Dronningens egen Haand...

Men Kong Frederik tog rolig Frederik Wilhelm ved Haanden, førte ham frem for Dronningens Æresæde, og sagde smilende:

„Her ser Deres Majestæt den unge Mand, der vandt Løbet saa smukt!“

Dronningen forstod, hvordan Sagen hang sammen; venligt smilende rakte hun Sejrens Pris til Kongens og Fru Dannemands Søn; saa der blev ingen Skandale denne Gang — sikkert til stor Skuffelse for adskillige af de gamle Parykker...

Men Fru Dannemand oplevede i disse Aar en anden Ting, der, saa komisk den end var, dog fyldte hende med Sorg.

En Eftermiddag, da hun just stod og eftersaa en Pakke Randershandsker, som hun havde tiltænkt en af sine Veninder... det var hendes sædvanlige Gave næsten til hver, der kom paa Besøg... kom Frederik den Sjette ganske uventet og bad om at tale med hende i Enrum.

Hun saa straks, hvor nedtrykt og oprørt han var, og hun sagde deltagende:

„Min stakkels Frederik, er det nu nogen af dine Undersaatter, der har gjort dig Bryderi igen?“

„Nej,“ sagde Kongen forlegen... „denne Gang er det Pinedød mig selv. En rigtig Dumhed har jeg gjort, og jeg véd min Sæl ikke, hvordan det kan være gaaet til.“

Han gik ophidset op og ned over Gulvet, og Fru Fru Dannemand var ganske forskrækket over at se ham saadan; for han plejede ellers nu at være saa rolig og behersket... altfor stille syntes hun nok tit, han nu tog de Ting, der faldt for.

„Naa, hvad er det saa?“ sagde hun ængstelig.

„Saa meget kan jeg da mærke paa dig, at det maa være noget slemt.“

„Pinedød er det slemt,“ sagde Kongen og blev ved at gaa... „jeg har faaet mig et Barn.“

„Nej men Frederik dog!“ udbrød Fru Dannemand og slog Hænderne sammen, „din Alder! Det mener du da ikke...“

„I min Alder?“ raabte Kongen forbitret... „er jeg maaske ikke i min allerbedste Alder? For den Sags Skyld kan jeg vel faa ligesaa mange Børn endnu, som jeg vil.“

„At du dog kunde gøre det!“ sagde Fru Dannemand bedrøvet. „Og jeg, som ikke troede, at du brød dig om andre end mig.“

„Gør jeg maaske det?“ sagde Kongen og stansede foran hende. „Dælen gale mig, om jeg véd, hvordan det er gaaet til. Men hvad skal jeg nu gøre?“

„Hvad hedder Moderen?“ spurgte Fru Dannemand og græd lidt.

„Hun hedder Marie,“ sagde Kongen bøst. „Kan det ikke være dig lige meget, hvad hun hedder? Men Barnet hedder Frederikke, og jeg véd ikke, hvad jeg skal gribe til. Moderen er fattig, og det nytter vist ikke med at sætte hende til at tage sig af den Smaa...“

Fru Dannemand rejste sig og tørrede sine Øjne.

„Frederik,“ sagde hun og lagde sine Arme om Kongens Hals... „én Gang har du gjort imod mig, hvad jeg aldrig skal glemme... tror du virkelig, jeg vilde give nogen anden Lov til at tage sig af dit Barn? Jeg skal hente hende endnu i Aften...“

Kongen var saa bevæget over hendes Godhed, at han begyndte at gaa igen, for at hun ikke skulde se, at han græd...

Fra den Dag voksede den lille Frederikke op i Fru Dannemands Hus; hun blev Kongen mere

og mere kær, et Minde, som hun var ham om Fru Dannemands store Hjærtensgodhed og dybe Hengivenhed for hans Person; og hun forlod ikke Gaarden paa Toldbodvej, før Fru Dannemand døde, og hun blev optaget i Frederik Wilhelms Hus...

Ogsaa paa en anden Kant havde Fru Dannemand Sorger; Broderen, Anders Greisen, var vendt tilbage og vilde ikke skikke sig; en Tid fik hun ham anbragt i en Stilling i Ny Guinea, men ogsaa herfra vendte han tilbage, og han vedblev at koste hende store Summer indtil sin Død.

Men hvad var alle disse Sorger og Bekymringer mod den ene store, som kom nærmere og nærmere og hvis truende Mørke snart skulde lægge sig om alle dem, der havde den gamle Konge kær?

TO OG TYVENDE KAPITEL.

To Kvinder.

Endnu to Gange afholdtes der Fester i det Dannemand'ske Palais. Den 5te November 1836 ægtede Louise Dannemand Kaptejn Vilhelm Zachariæ, som Kongen skæmtende sagde, vilde hun hellere have ham hjemme hos sig, for saa kunde hun bedre kuske ham, naar de havde været oppe at nappes. Og i 1838 blev Prinsesse Vilhelmine gift med Hertug Carl af Glücksborg, og denne Begivenhed fejrede Fru Dannemand med et Bal.

Men den Nat dansede Kongen ikke; dette Bryllup erindrede ham smerteligt om, at hans kæreste Haab var bristet: at engang en af hans Døtre skulde klæde Danmarks Trone.

Ellers var Kongen ret rask nu; i Foraaret 1837 havde han nok været syg, men hans Helbred var derefter tilsyneladende bedre end nogen Sinde; den Hoste, han havde lidt af siden sin Barndom, var

paa én Gang forsvunden. Han mærkede nok Alderens Tryk, og det pinte ham, at han ikke mere kunde byde sit Legeme saa haarde Strabadser som fordum. Det var ham en Tortur, at han ikke længere kunde taale at ride, saa han om Sommeren maatte køre ind fra Frederiksberg i en Karriol. Han kørte selv, og det i en susende Fart, saa Vognen somme Tider slingrede fra den ene Side af Vejen til den anden. og Fodgængerne maatte hytte sig, som de bedst kunde; men ve den ledsagende Adjudant, hvis han greb i Tømmerne, om saa en Katastrofe var aldrig saa truende nær...

Men syg følte han sig ikke, og han døde da heller ikke af nogen egentlig Sygdom; han brændte ud som en Lampe, der ikke har mere Olje, som en af hans Historieskrivere siger...

Endnu den sidste November sad han en kort Stund hos Fru Dannemand, og hun mærkede ikke, at han var svagere end sædvanlig. Da han gik, kyssede han først hendes Mund og derefter begge hendes Hænder.

„De er saa kønne,“ sagde han. „Jeg kan ikke begribe, hvor du kan holde dem saa pæne, saa huslig som du er...“

„Jo,“ sagde Fru Dannemand og lo... „det kommer saamænd af, at jeg ligger med Randershandsker om Natten; ja dér kan du se, hvad din lille Pige er for en forfængelig en...“

Det blev de sidste Ord, de vekslede med hinanden. Den næste Dag ved Parolen var han saa mat, at han tabte sin Uniformshat paa Gulvet, og det var ham ikke muligt selv at tage den op. De tilstedeværende stod i stor Forlegenhed, for han taalte ellers aldrig, at nogen tog noget op for ham; han var under den haarde Struenseeske Opdragelsesmetode blevet vænnet til altid at skulle hjælpe sig selv. Men i

Dag kunde han ikke, de maatte hjælpe ham; og da han bare smilte blegt og slet ikke skændte, rystede de tilstedevarende paa Hovedet, det var et meget daarligt Tegn...

Natten mellem den 2den og 3dje December vaagnede han og kunde ikke falde i Søvn igen. Han kaldte paa sin Kammertjener, Westergaard, som Fru Dannemand havde hjulpet frem og skaffet i Kongens Brød, og Westergaard spurgte:

„Skulde jeg ikke prøve at læse noget for Deres Majestæt?“

„Jo Tak,“ sagde Kongen... „jeg fik saamænd ikke læst Berlingereren i Gaar. Staar der noget i den?“

Og Westergaard, der vidste, at Kongens Interesser endnu stadig kredsede om militære og krigshistoriske Emner, sagde:

„Ja, Deres Majestæt, der staar her en Artikel om Tscherkesserkrigen, og jeg synes, den er meget god.“

„Naa ja,“ sagde Kongen, „lad mig saa kun faa den.“

Og Westergaard læste...

„Ja,“ sagde Kongen, da han var færdig... „véd du hvad, denne her Schamyl, som anførte dem, han var oprindelig en fransk Officer. Det var skam en dygtig Karl...“

Om Morgenens Klokken otte saa Westergaard, at der lagde sig et uhyggeligt dødningeagtigt Skær over Kongens Træk. Forskrækket skyndte han sig ud i Forværelset for at tilkalde Livkirurgen, Etatsraad Fenger. Men Etatsraaden var netop i Færd med at svøbe et langt Bind om sit eget svage Ben og erklærede, at han umuligt gunde komme med det samme. Heldigvis traadte Fengers Amanuensis, Dr. Müllertz, netop ind og skyndte sig til Kongen. Han greb omkring Kongen og støttede hans Hoved paa sin ene Arm, medens han forsøgte at sprætte Brystdugen

op og fjerne en Spanskflue, der var blevet anbragt paa Brystet. Men før han var færdig dermed, drog Kongen et dybt Suk og var død.

Den samme Morgen — Tirsdag den 3dje December — sad Fru Dannemand ved Vinduet og drak sin The. Hun havde ikke undret sig videre over, at Kongen var udeblevet et Par Dage; han kom ikke saa regelmæssigt mere, og hun havde jo nok kunnet se paa ham sidst, at han var træt.

Men i det samme begyndte en Klokke at ringe... en efter en begyndte alle Stadens Kirkeklokker at sende deres dumpe Toner ud over den nylig vaagne By. Men Fru Dannemand tænkte ikke noget videre ved det, for de ringede jo hver Morgen Klokken otte, og hun undrede sig bare lidt over, at Klokken ikke var mere. Men Klokkerne blev ved og blev ved, hamrede og skrattede; og da Jomfru Hansen kom ind i det samme, sagde Fru Dannemand:

„Men hvad kan det dog være, lille Hansen, saadan som de kimer...“

Og hun fo'r op i det samme og greb Jomfru Hansen i Armen.

„Hansen... det er Kongen... Kongen er død...“

Og hun sank tilbage i Stolen med lukkede Øjne.

Lidt over halvtolv kom en Lakaj fra Dronningen og bad Fru Dannemand komme straks til Hendes Majestæt. Og Fru Dannemand løb af Sted, som hun stod og gik, bare med et Sjal over sit Hoved. Saa hurtigt løb hun, at Lakajen i sin Værdighed havde Møje med at følge hende.

Da hun kom paa Amalienborg Slotsplads, var der sort af Mennesker foran Prins Christian Frederiks Palæ. Klokken slog netop tolv i det samme; Geheimestatsminister Grev Moltke traadte frem og raabte med høj Røst:

„Hans Majestæt Kong Frederik den Sjette er

død... Hans Majestæt Kong Christian den Ottende længe leve!"

Og der lød enkelte spredte Hurraraab, men de kvaltes snart i en knugende Stilhed.

Fru Dannemand brast i Graad og løb videre over mod Frederik den Sjettes Palæ. I Kongens Forværelse... det samme, hvor hun engang som femtenaarig Pige havde ventet paa sin første Audiens... stod Dronningen. Og Marie Sophie behøvede ikke at spørge om, hvem det var, som kom løbende dér med flagrende Sjal og pjusket Haar og Ansigtet badet i Taarer.

Hun bredte sine Arme ud, trykkede Fru Dannemand til sit Bryst og kyssede hendes vaade Kind.

„De stakkels Kone,“ sagde Marie Sophie. „Nu er vi to stakkels Enker, og jeg syntes, vi maatte se hinanden og sørge sammen.“

De traadte ind i Kongens Værelse, hvor kun en ung Officer sad sørgmodigt med Haand under Kind; alle de andre var optaget af at yde den nye Konge deres Hyldest. Og paa et Vink af Dronningen, fjernede han sig.

„Se,“ sagde Marie Sophie, „dér ligger han, som vi begge har elsket.“

Og hulkende knælede de to Kvinder ned i Bøn, Side om Side, ved Kongens Seng.

Lidt efter rejste Dronningen sig. Hun klippede en Lok af Kongens sølvhvide, silkebløde Haar og trykkede den ned mellem Fru Dannemands foldede Hænder.

Saa fjernede hun sig stille.

TRE OG TYVENDE KAPITEL.

I Enkestand.

Fru Dannemand blev bragt i en meget pinlig Situation ved Frederik den Sjettes pludselige Død. Det selskabelige Hus, hun i saa mange Aar havde ført, det store Folkehold og Børnenes kostbare Opdragelse havde udtømt alle hendes Pengemidler. Hver Gang hun talte derom med Kongen, slog han det hen; hun kunde være rolig, sagde han, der skulde nok blive sørget saadan for hende, at hun kunde være tilfreds. Og en Dag kort før sin Død havde han glædestraalende fortalt hende, at nu havde han købt en stor Herregaard paa Fyn, Frederiksgave, hed den; den skulde Frederik Wilhelm drive, og af den vilde hun faa sit rigelige Underhold. For Døtrene havde Kongen sørget ved at lade opføre en smuk, to-etages Gaard ved Siden af det Dannemand'ske Palæ. Kongen havde vist hende Gavebrevet paa Godset, men han havde taget det med sig igen.

„I skal først have det efter min Død,“ havde Kongen sagt. „Saa længe jeg lever, evner jeg vel at sørge for Jer selv. Og det ligger sikrest hos mig ... véd du, lille Bendte, at jeg har alle dine Breve og Papirer liggende i en Trækasse under min Seng? Dér lægger jeg ogsaa dette her, saa du véd, hvor det er, om det skulde hænde...“

Ak, Fru Dannemand huskede saa grant hvert et Ord, hendes Frederik havde sagt under de sidste, korte Samtaler i hans Liv.

Nu var han død, og hun ventede Uge efter Uge forgæves paa, at Hoffet skulde give hende Meddelelse om Frederik den Sjettes sidste Vilje. Hendes rede Penge var ved at slippe op; og da hun ikke godt syntes, hun selv kunde henvende sig til den nye Konge, ventede hun taalmodigt, medens hun indskrænkede

sig paa alle Maader. Hun afskedigede de aller fleste af sine Tjenestefolk; kun de tro Mennesker, der havde været hos hende fra gammel Tid, beholdt hun: naturligvis Jomfru Hansen og Karen, som havde været Valdemar Dannemands Amme, endvidere Kokkepigen Maren og Tjeneren Valdemar, som nylig var kommet i hendes Brød; men han var saa flink og beleven, og saa bar han jo samme Navn som hendes døde Dreng, saa hun nænnede ikke at jage ham bort. Men saadan kneb det for hende, at hun helt maatte ophæve sin Husholdning og tage Maden fra et Spisekvarter...

Det tog hun sig nu ikke videre nær; men det skar hende i Hjærtet, naar der kom fattige, som hun ikke kunde hjælpe som før. En Dag stod der en sølle Kone i hendes Stue, og grædende fortalte hun, at hun havde pantsat alt, hvad hun ejede og havde, og nu vidste hun da ikke sine levende Raad.

„Aa, Herregud,“ sagde Fru Dannemand. „Hvad skal jeg dog gøre? Jeg sidder saamænd selv her og har ikke en Skilling... men bi lidt, kanske disse her kan hjælpe Dem; laan De kun dem, til De er kommet paa ret Køl igen.“

Saa tog hun sine Diamantringe af og gav Staklen dem; og Konen gik bort med en Syndflod af Vel-signelser; hun bragte aldrig det laante tilbage; men Aar derefter var hun blandt de mange, der stod og græd ved Fru Dannemands Grav...

Og Fru Dannemand ventede roligt videre; hun stolede sikkert paa Kongens Kammertjener, Westergaard; hun vidste, hvor hengiven han havde været sin Herre, og han skyldte jo hende alt, hvad han var. Han maatte jo vide Besked med Træskrinet under Kongens Seng og vilde nok bringe hende det, naar han fik Stunder.

Og endelig kom saa Westergaard, men han blev

staaende saa underlig forlegen ved Døren, at hun fattede Mistanke; og hun sagde roligt:

„Kom De kun nærmere, Westergaard; vi to kan vel nok se hinanden stift i Øjnene; jeg har da i hvert Fald ikke noget at skamme mig over for Dem.“

„Hm.“ sagde Westergaard, „jeg kommer fra Hans Majestæt...“

„Westergaard!“ sagde Fru Dannemand og slog forarget Hænderne sammen, „er De nu ogsaa gaaet i den nye Konges Brød? Og De vidste dog, at vor kære gamle Herre ikke kunde døje ham...“

„Jeg kommer fra Hans Majestæt,“ stammede Westergaard. „Deres Naade maa ikke tage mig det ilde op, men man skal jo dog leve... Hans Majestæt lader spørge, om Deres Naade er i Besiddelse af lovligt Skøde paa Huset her.“

„Jamen Skrinet, Westergaard, Skrinet, det Træskrin, der stod under Sengen! De véd jo godt, at det havde Kongen bestemt for mig.“

„Ja, Skrinet,“ sagde Westergaard, „jeg fik Befaling til... jeg bragte det til Hans Majestæt straks efter Hans Majestæts Død, saadan som det var min Pligt.“

„Naa,“ sagde Fru Dannemand og rejste sig. „Saa forstaar jeg det hele. Jeg vil ønske, at Hans Majestæt vil faa megen Fornøjelse af „Frederiksgave“. Men Huset her, lille Westergaard, det kommer han til at lade mig beholde. Her har De Skødet, og saa kan De tage det med og vise det til Hans Majestæt. Men De er nok saa god at huske at give mig det tilbage.“

„Deres Naade,“ sagde Westergaard. „Hans Majestæt har befalet mig at sige Dem, at der skal blive sikret Deres Naade en rundelig Pension.“

Saa gik han. Og Fru Dannemand vandrede atter gennem de tomme Stuer, hvor hendes gode Konge aldrig mere skulde le og brumme og fare op. Hun

tænkte ikke stort paa det Gods, hun havde mistet; men hun var dybt bedrøvet over, at Westergaard kunde være saa troløs og utaknemlig.

„Frederiksgave“ hørte hun aldrig mere noget til; Gavebrevet forsvandt sporløst i Christian den Ottendes Gemmer. Men en Pension fik hun da, selv om den var kneben nok; og saa begyndte hun igen at føre Hus; hun behøvede jo ikke saa meget nu, da hun var ene.

Og saa gled Livet paa Toldbodvejen lidt efter lidt ind i sit gamle Spor. Børnene mærkede jo ikke Forandring saa meget. Frederik den Sjette havde jo ikke saadan været Husfaderen, om hvem hele Huset drejede sig, og af hvis Færden og Virken hver Time paa Dagen bar Præg. Med Aarene var han mere og mere blevet som en god, gammel Ven, en kær Gæst... en rar og en Smule vanskelig Onkel, hvis Gunst og Naade kunde medføre adskillige Behageligheder, men i hvis Fravær man alligevel aandede friest...

Ikke engang Fru Dannemand fik Tid at gemme paa sin Sorg eller lukke sig inde i Mindet. Livet gik videre om hende, Børnene stod i deres fejreste Ungdom og krævede deres Ret... Caroline Augusta og Schack de Brockdorff var blevet gift, og den 29. Februar 1840... netop paa Skuddagen... præsenterede Louise Zachariæ hende det første Barnebarn, en lille Pige. Og den 28. April 1840 ægtede Frederik Wilhelm Dannemand den tyveaarige Franciska von Scholten.

Kort før Kongens Død var han blevet ophøjet i Lensgrevestanden; han var nu Ritmester ved Husarerne, og 1842 købte han Aastrup Herregaard i Saaby Sogn ved Tølløse. Der opholdt han sig en Tid om Sommeren; men han havde hverken Interesse for

Gaardens Drift eller Forstand derpaa, saa den største Del af Aaret boede han i sin Lejlighed i Bredgade.

Fru Dannemand blev boende paa første Sal og lod Værelserne i Stuen staa ledige til festlige Lejligheder. Inde ved Siden af boede Schack de Brockdorffs i Stuen og Zachariæ's ovenpaa; og Fru Dannemand fik lavet sig en Indgang gennem Portnerboligen til Brockdorffs Lejlighed, saa hun uden at forlade Huset kunde tage sig et lille Rend ind til Døtrene og kigge Svigersønnerne paa Fingrene, om de nu ogsaa behandlede Pigebørnene godt...

Og snart ramtes Slægten af nye Sorger, som knyttede dens Medlemmer endnu stærkere sammen. I Februar 1844, med knap tre Ugers Mellemrum, døde først den unge Grevinde Franciska, og saa — den 29. Februar, just paa den fireaarige Datters første Fødselsdag — Caroline Augusta. Saa flyttede Fru Dannemand ind til Brockdorffs for selv at lede de moderløse Børnebørns Opdragelse; og Frederik Dannemand flyttede ind i hendes gamle Lejlighed. Alleerede Aaret efter giftede han sig med Comtesse Louise Christiane Schulin til Frederiksdal.

Men ogsaa disse Saar lægede jo Tiden; Fru Dannemand tog sig saa omhyggeligt af sit Hus og sine Børnebørn, ofrede saa meget af sin Tid og sine Kræfter paa andre, at hendes egne Byrder blev forholdsvis lette at bære.

Fra den gamle Konges Tid bevarede hun den Vane at sove med Handsker paa om Natten; hun havde ikke glemt, hvor godt han havde syntes om hendes Hænder, og hun havde en Følelse, som kunde han endnu se hende derfra, hvor han var; hun vilde, at han skulde være fornøjet med, som hun saa ud. Naar hun saa om Morgenens havde klædt sig paa og vadsket sig, trak hun Handskerne paa igen, fik Nøglen knippet fat og gik saa ud i Køkkenet, der laa i en

lille Fløj ud til Gaarden; næppe var der vel et Køkken i København, hvor alting var saa rent og paa sin Plads. Blankpudset skinnede Kobber og Tin fra Væggene, og paa Gulvet stod et langt, skinnende hvidskuret Bord; dér spiste Folkene, og i Skuffen laa tolv Sølvspiseskeer paa Rad; for hun vilde ikke, at hendes tro Tjenere skulde spise med Tin. Og naar hun saa havde sørget for, at Maden blev rigelig og god, og hun atter traadte ind i Stuen, hvor Børnene flokkedes jublende om hende, saa var der heller ingen voksne til Stede, uden at de uvilkaarligt maatte smile og føle et inderligt Behag. For det havde hun faaet ved sig gennem Aarene, at saa snart hun traadte gennem Døren blev der Fred og Hygge i Stuen; og havde der været Misstemning og onde Ord, saa dundrede det bort som Dug for Solen, saa snart hun kom.

Og det var intet Under, at Børnene forguede hende; for hun vilde altid, at de skulde have det bedste, og var hendes eget Sind end aldrig saa tungt, Børnene skræmmede hun aldrig fra sig ved mørke Miner. Hun huskede saa vel, hvor glad Kongen havde været for de smaa, og hvordan hans Blik, selv midt i hans Barskhed, blev mildt, saa snart det strejfede et Barn. Og der var mange Smaa rundt omkring, for hvem hun i al Stilhed sørgede som en Moder.

Undertiden boede hun om Sommeren ude paa Skovgaard i Ordrup; og en Dag mødte hun dér Karen Amme, som havde giftet sig og nu boede i et Hus bag Ordrup Mose. Karen kom gaaende med en Dreng ved hver Haand, og Fru Dannemand sagde:

„Nej, men Karen, er det dine begge to, saa maa du da have faaet Tvillinger.“

„Nej, det er da ikke slet saa galt,“ lo Karen. „Den ene her er en sølle Fyr, som hverken har

Far eller Mor, og nogen skal jo sørge for ham, selv om vi tre Munde var nok til vores Brød."

Fra den Dag af sørgede Fru Dannemand for Drengen; hun lod ham oplære vel, og han blev en brav Mand. Frederiksen hed han, og de sidste Aar af hendes Liv var han hendes Portner paa Toldbodvej.

Det var jo ikke altid, Fru Dannemand havde saa megen Glæde af dem, hun tog sig af, og kostbart blev hendes gode Hjærte i Længden. Ogsaa i Familien maatte hun spæde til; Brockdorffs var velstaaende nok, men for Zachariæ's kneb det tit, og Fru Dannemand taalte ikke, at hendes Børn manglede noget.

Hun fik den store Have ud til Amaliegade solgt, og det hjalp jo en Del. Men galt var det vel nok gaaet med hendes Pengesager tilsidst, om hun ikke fremdeles havde haft en god Støtte i Wolff. Han var blevet en velstaaende Mand nu, Frederik den Sjette havde gjort ham til Justitsraad, og han glemte aldrig, hvor godt Fru Dannemand havde hjulpet ham frem i den første Tid.

Ude paa Wodrofgaard boede han med sin Hustru, Jomfru Zinn, og en myndig og bestemt Herre var han blevet. Men naar han saa paa hende, kom der endnu stadig et eget blødt Udtryk i hans Blik; og Fru Dannemand blev altid bevæget, naar de var sammen. Han var et levende Minde om hendes Forvildelsens og Fornedrelsens Tid, og et smukt Minde. For havde han ikke dengang været den eneste, der troede paa hende og saa, hvilken fin og god Kvinde hun vilde blive, naar først Ulykken fik forædlet hendes Sind?

FIRE OG TYVENDE KAPITEL.

Afslutning.

Saa mild og stille Fru Dannemand gik omkring, og saa smittende en Fred, der end var udbredt over hendes Væsen, gik der dog endnu Storme under den rolige Overflade. Naar hun hver Søndag sad i sin Stol i Garnisons Kirke bag de sammentrukne Gardiner, da var det ikke en tom Skik, hun fulgte, en Pligt, hun udførte. Hun sad der for at fange Ro for sit skælvende Hjærte, for at samle ny Kraft i sit Sind til Ugens Kamp.

Hun forvandt aldrig Angeren over sin Ungdoms Fejltrin, hun tilgav aldrig sig selv, at hun havde forspildt Aars Lykke for Frederik den Sjette og maaske bidraget sit til at forkorte hans Dage.

Ved mangfoldige smaa Lejligheder kom det frem. En Dag ved Frokosten spurgte den lille Louise Brockdorff:

„Bedste, hvad var din Mand?“

„Han var Konge, mit Lam.“

„Jamen Bedste, saa maa du jo være Dronning.“

Saa lo Fru Dannemand ganske vist og sagde:

„Nej, mit Lam; men det kan jeg ikke forklare dig, før du bliver stor.“

Men en Brod blev alligevel siddende i hendes Sind. Ikke fordi hun et Øjeblik skammede sig over sit Forhold til Kongen; men fordi hun nu, da Barnets uskyldige Mund mindede hende om det tvivlsomme i hendes Stilling, bittært erindredes om, at ikke engang i dette halve Forhold havde hun kunnet være hel...

En anden Dag stod hun sammen med Jomfru Hansen ved Vinduet og saa en Nyboderskone gaa forbi. Og da sukkede hun dybt og sagde:

„Ak ja, saadan en véd ikke, hvor godt hun har det.“

Og Jomfru Hansen forstod, at i det Suk laa baade hendes Anger over, at hun ikke var blevet sin Ven tro... Medfølelse med hendes stakkels, forfængelige Moder... og Sorg over, at hun ikke havde kunnet opnaa den Lykke at blive sin Vens ægteviiede Hustru.

Fru Dannemand kunde ikke glemme, og hun vilde ikke glemme. Det var maaske det, der bevarede hendes Sind saa mildt og ungt højt op i Aarene, at hun stadig levede med Fortidens godt og ondt i sin Tanke; ellers havde hun næppe undgaaet at blive hovmodig og selvretfærdig; thi de, som ikke kendte hendes Skæbne, tænkte, at hun maatte have levet renere og mere forsagende end de fleste; og de, der stod hende nær, beundrede hende, fordi hun havd rejst sig saa tappert og kækt kæmpet sig frem til det, hun var nu.

Med stor Deltagelse fulgte Fru Dannemand deres Skæbne, som havde grebet ind i hendes Liv. Frederik Wilhelm kom af og til hos Prinsesse Caroline, og han fortalte hende, hvor ensomt Dronningen levede nu, om Vinteren paa Amalienborg, om Sommeren paa Frederiksberg. Hun blev aldrig helt dansk, og for Tidens Frihedsbevægelser stod hun ganske uforstaaende; Begivenhederne i 48 gjorde hende ondt, fordi de bragte Landet ud i en Borgerkrig, men deres nationale Rækkevidde fattede hun slet ikke, og det isolerede hende...

Major von Cruse var død, Grethe Lystrup var død, Bülow var først faldet i Unaade og siden faretheden, Geheimeraad von Urne var død samme Aar som Morten Rafsted, Frederikke Urne var død sindsygt i det slesvigske.

Med størst Spænding fulgte hun naturligvis Grev Vargas de Bedemars Liv, saa vanskeligt det end var, for han var som oftest paa lange Rejser. Paa Fær-

øerne havde han været, i Skotland og Rusland, paa Madeira og Azorerne. Undertiden havde han trukket sig tilbage med sine Studier i fuldkommen landlig Ensomhed, undertiden glimrede han ved Hoffet med sin Aand. I flere Aar undersøgte han Portugal paa Kryds og tværs, og nu sad han i København som Chef for det naturhistoriske Musæum, stærkt beundret af de fornemme, men en Smule ringeagtet af sine videnskabelige Kolleger, der ikke kunde tilgive ham hans Adelskab og helst vilde have ham stemplet som Dilettant.

Sønnens Spor havde Fru Dannemand en Tid tabt; hun vidste, at han havde faaet en udmærket Opdragelse, men ingen vidste, hvad der siden var blevet af ham.

Hvert Aar paa Drengens Fødselsdag lejede hun en Vogn og kørte ned til Sorø. Hun kaldte det sin „Mindedag.“ Der gik hun saa Dagen igennem rundt ad de kendte Stier, og tilsidst lod hun sig ro over til Bøgholm, hvis smukke Anlæg mere og mere forfaldt. Trappen i den store Eg var der ikke mere; men hun satte sig ved Træets Fod og saa ud over Søen; det var hende tungt at tænke paa, at hun aldrig mere skulde faa denne Søn at se, og at hun ikke en gang vidste, hvor han færdedes i Verden. Men her i Sorø, hvor hun havde baaret ham under sit Hjærte, syntes hun dog, hun var ham nærmere end noget andet Sted.

Den 15de Marts 1847 døde Grev de Vargas; og et Par Uger efter kom Justitsraad Wolff op til Fru Dannemand.

„Nu har jeg fundet Deres Søn,“ sagde han. „Grev Vargas havde givet ham sit Navn og sendt ham til Rusland; han skal være Embedsmand dérovre og gøre en udmærket Karrière.“

„Nej, men Gud ske Lov da,“ sagde Fru Danne-

mand bevæget, „saa behøver jeg da ikke at gøre mig nogen Bekymring for ham. Men det er dog alligevel saa underligt at have ham saa forskrækkelig langt borte... nu, da Faderen er død, kunde jeg jo ellers godt være gaaet til ham, og jeg vilde saa gerne have ham at se.“

I Aaret 1859 døde Schack de Brockdorff, der baade var blevet Kammerherre og Livgardens Chef. Det var det sidste Dødsfald, Fru Dannemand kom til at opleve blandt sine nærmeste, og hun taalte heller ikke ret vel flere Stød. Hun fordybede sig mere og mere i sine Minder; somme Tider, naar hun var ene, sad hun og smaasnakkede med de kære, der var gaaet bort; hun tog sine Handsker af og saa paa sine Hænder.

„De en saamænd meget pæne endnu,“ sagde hun ved sig selv. „Det vilde rigtig fornøje Frederik, om han kunde se dem.“

Ellers var der jo Fred om hende i de sidste Aar. De døde havde det godt, og de levende gav ingen Grund til Bekymring.

Men Enden nærmede sig. En Dag om Efteraaret i 1862 kom Jomfru Hansen ganske alteret ind i hendes Værelse... det samme, der før havde været Caroline Augustas Kabinet... og sagde:

„Kære, lille Frue, tænk, her er Bud herude nu, at Justitsraaden er død.“

Og dette Dødsfald gjorde et frygteligt Indtryk paa Fru Dannemand. Wolff havde jo ikke alene været hende en god Ven og trofast Støtte; men han var nu inde i alle hendes Livs Hemmeligheder, med ham havde hun kunnet forhandle selv om de Ting, der berørte hende pinligst... skulde hun nu paa sine gamle Dage have en anden til at stikke sin Næse i alt det?

Hun var ganske ophidset ved Tanken og blev mere

og mere urolig efterhaanden som Dagen nærmede sig, da hendes nye Kurator, Prokurator Engberg paa Nørregade, skulde indfinde sig.

Lillejuleaften, den 23de December, havde han meldt sin Ankomst for at de nødvendige Aftaler kunde træffes, og Dagen før var Fru Dannemand i stort Sindsoprør. Hun tænkte især paa alle de Poster i hendes Regnskaber, der vedrørte hendes Ophold i Sorø og hendes og Maltheserridderens Søn. Om Aftenen var hun saa daarlig, at hendes Huslæge, Dr. Schybler, blev hentet. Saa snart han havde undersøgt hende, sendte han Bud efter Louise Zachariæ og sagde:

„Det er Hjærtet, det er galt med... maaske lever Deres Moder ikke Natten over. Kan De ikke under et eller andet Paaskud sove i hendes Værelse i Nat? Men lad hende endelig ikke mærke, at der er noget alvorligt paa Færde.“

Fru Zachariæ flyttede saa ned i Moderens Værelse. Ud paa Morgenens vaagnede hun og vilde se, hvordan Moderen sov. Da var Fru Dannemand død ... en Hjærtelammelse havde gjort Ende paa hendes Liv.

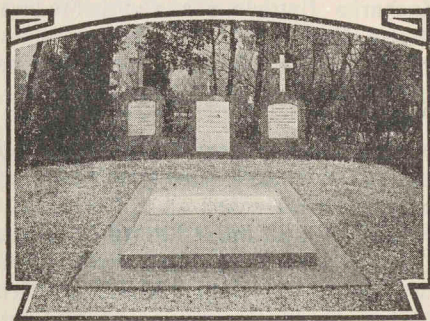
Fru Dannemand blev begravet fra Hjemmet paa Toldbodvej. Pastor Blædel talte over hendes Kiste, og Kammersanger Chr. Hansen sang.

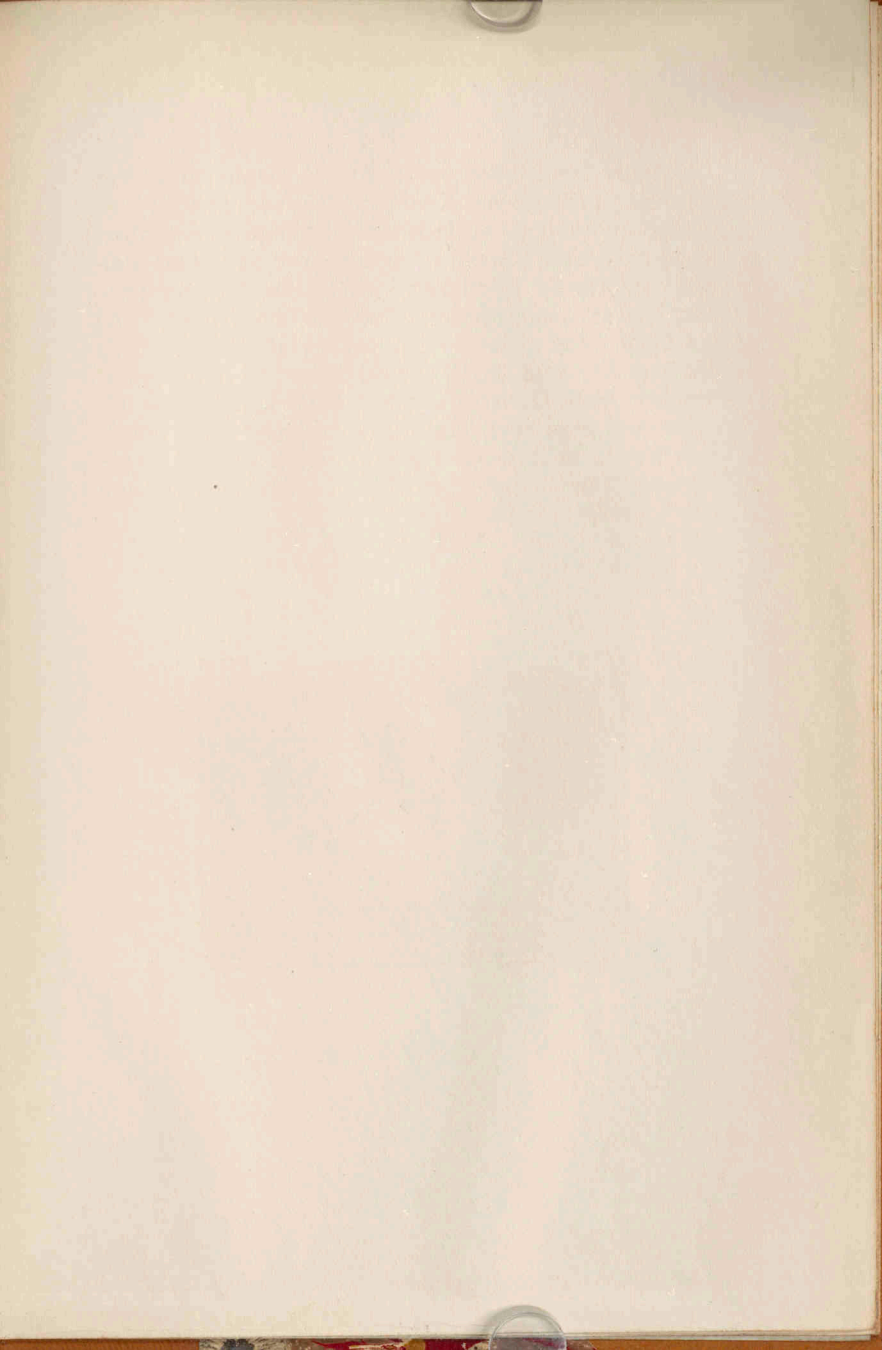
Selve Jordfæstelsen fandt Sted med militær Honnør paa Garnisons Kirkegaard... i det Gravsted, hvor allerede Waldemar, Caroline Augusta og Schack de Brockdorff laa, og hvor snart ogsaa Louise og Zachariæ skulde finde Hvile.

En Afdeling Husarer gjorde Honnør ved Graven under Grev Frederik Wilhelm Dannemands Kommando.

„Berlingske Tidende“ skrev følgende smukke Mindeord om Frederik den Sjettes døde Elskerinde:

„Igaar hensov den gamle Fru F. Dannemand. Vor Historie opviser faa Kvinder, der har forenet saa mange af Aandens og Hjærtets elskelige Egenskaber, at de har været i Stand til at erhverve og bevare Folkets Agtelse og Kærlighed i en Stilling saa nær ved Tronen, at denne snarere kastede sin Skygge end sin Glans over dem — hun var en af de faa. Den Indflydelse, som hun, i Besiddelse af en absolut Monarks hele Gunst, i saa rigt Maal kunde have tilegnet sig, men som hun aldrig misbrugte, har ingen haft Ret til at misunde hende, men en utalt Mængde vil med Taknemlighed mindes den Anvendelse, hun har gjort af samme.“

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY
JOHN B. BOWEN
OF THE
CITY OF BOSTON
IN TWO VOLUMES
VOL. I.
BOSTON: PUBLISHED BY
J. B. BOWEN, 1845.

